

KEMENTERIAN KEWANGAN

TINJAUAN EKONOMI

2024

E K O N O M I M A D A N I : M E M P E R K A S A R A K Y A T

Tinjauan Ekonomi 2024

Hakcipta Terpelihara

Semua hak terpelihara. Tiada mana-mana bahagian jua daripada penerbitan ini boleh diterbitkan semula, disimpan dalam bentuk yang boleh diperolehi semula atau disiarkan dalam sebarang bentuk dengan apa jua cara elektronik, mekanikal, fotokopi, rakaman dan/ atau sebaliknya tanpa mendapat izin daripada:

Setiasaha Bahagian,
Bahagian Fiskal dan Ekonomi,
Kementerian Kewangan Malaysia,
Aras 9, Blok Tengah,
Kompleks Kementerian Kewangan,
No. 5, Persiaran Perdana,
Presint 2,
Pusat Pentadbiran Kerajaan Persekutuan,
62592 Putrajaya

Faks : 03-88823881
e-mel : fed@treasury.gov.my

Tinjauan Ekonomi diterbitkan setiap tahun dan dikeluarkan pada hari pembentangan Belanjawan Tahunan.

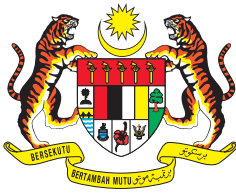
Edisi 2024 diterbitkan pada 13 Oktober 2023.

Naskhah jualan boleh diperolehi daripada:
www.pnmb2u.com

Naskhah ini juga boleh dimuat turun di:
www.mof.gov.my

DICETAK OLEH
PERCETAKAN NASIONAL MALAYSIA BERHAD
KUALA LUMPUR, 2023
www.printnasionaI.com.my
email: cservice@printnasionaI.com.my
Tel.: 03-92366895 Faks: 03-92224773

PRAKATA

**MENTERI KEWANGAN
MALAYSIA**

Ekonomi global terus mengharungi persekitaran yang penuh dengan cabaran sejak pandemik COVID-19. Ketegangan geopolitik yang kian meruncing dan pengetatan dasar monetari yang berterusan bagi menangani inflasi, telah meningkatkan lagi risiko kelembapan ekonomi global. Keadaan ini diburukkan lagi dengan ketidaktentuan ekonomi utama seterusnya memberikan kesan kepada negara membangun serta kelemahan dalam kedinamikan perdagangan berikutan gangguan rantai bekalan dan ketegangan perdagangan yang berlanjutan.

Malaysia turut terkesan dengan perkembangan global tersebut selaras dengan sistem ekonomi dan kewangan negara yang terbuka. Kepelbagaian struktur ekonomi Malaysia dan keutuhan asas yang dibina atas jerih perih dan keringat rakyat selama ini telah meningkatkan daya tahan dan menempatkan negara di landasan pertumbuhan yang stabil. Faktor positif ini yang disokong oleh kekukuhan dasar dan pelan tindakan bertunjangan kerangka Ekonomi MADANI. Pelaksanaan langkah dan inisiatif pragmatik berterusan yang ditetapkan oleh Kerajaan akan memastikan ekonomi kita terus teguh dan kekal berdaya tahan.

Meskipun sektor luar kekal penting, namun pertumbuhan ekonomi semakin didorong oleh permintaan domestik. Inflasi negara yang terkawal, keadaan pasaran buruh yang menggalakkan, rizab asing yang kukuh, lebihan akaun semasa dan tabungan negara yang tinggi serta kepesatan sektor kewangan dan pasaran modal yang teguh, terus mengekalkan momentum pertumbuhan ekonomi. Walaupun berdepan kelembapan ekonomi global, namun Malaysia berjaya merekodkan pertumbuhan 4.2% pada separuh pertama 2023 dan dijangka mencatat sekitar 4% bagi keseluruhan 2023.

Kejayaan dalam melakar pertumbuhan ekonomi dan menangani krisis tidak akan dapat dikecapi tanpa pengorbanan dan dedikasi rakyat. Kerajaan kekal komited dalam memastikan semua rakyat dapat menikmati hasil kekayaan dan kemakmuran negara

melalui pertumbuhan yang mampan dan inklusif. Menyedari hakikat ini, kerangka "Ekonomi MADANI: Memperkasa Rakyat" dibangunkan dengan matlamat utama untuk meningkatkan kesejahteraan rakyat. Kerangka ini akan menjadi asas kepada dasar-dasar yang baru diumumkan menerusi Pelan Hala Tuju Peralihan Tenaga Negara, Pelan Induk Perindustrian Baharu 2030 serta Kajian Separuh Penggal Rancangan Malaysia Ke-12. Justeru, Kerajaan optimis dapat mencapai tujuh sasaran yang dihasratkan dalam tempoh sepuluh tahun akan datang. Pelaksanaan inisiatif ini dijangka dapat memacu pertumbuhan ekonomi negara pada kadar yang diunjurkan iaitu antara 4% hingga 5% pada 2024.

Kesejahteraan rakyat akan terus menjadi tumpuan dan keutamaan Kerajaan. Kemakmuran negara seharusnya memberi manfaat kepada segenap lapisan masyarakat. Oleh yang demikian, penting untuk memastikan pengagihan kekayaan ekonomi negara dilaksanakan secara adil dan saksama dengan memberikan keutamaan kepada perkhidmatan penjagaan kesihatan yang terbaik dan pendidikan yang berkualiti untuk seluruh rakyat Malaysia. Dalam konteks guna tenaga dan upah, gaji perlulah setimpal dengan produktiviti pekerja. Selain itu, penyediaan perlindungan sosial dan kemudahan awam yang lebih baik termasuk pengangkutan, bekalan air dan elektrik serta perkhidmatan jalur lebar akan mewujudkan peluang yang lebih saksama bagi meningkatkan kualiti hidup rakyat. Penyampaian perkhidmatan awam yang cekap disokong oleh agenda digitalisasi penting dalam memacu transformasi ekonomi. Kerajaan juga akan memberikan tumpuan kepada usaha meningkatkan kemampanan fiskal negara secara progresif dengan mempelbagaikan sumber hasil serta mengoptimumkan perbelanjaan bagi menangani ketirisan dan pembaziran.

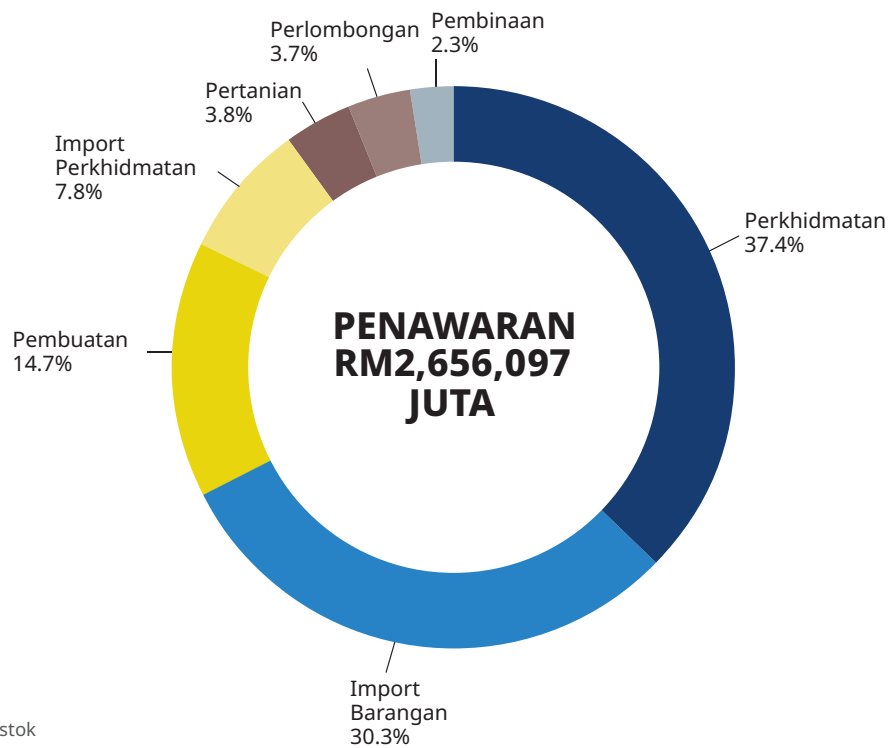
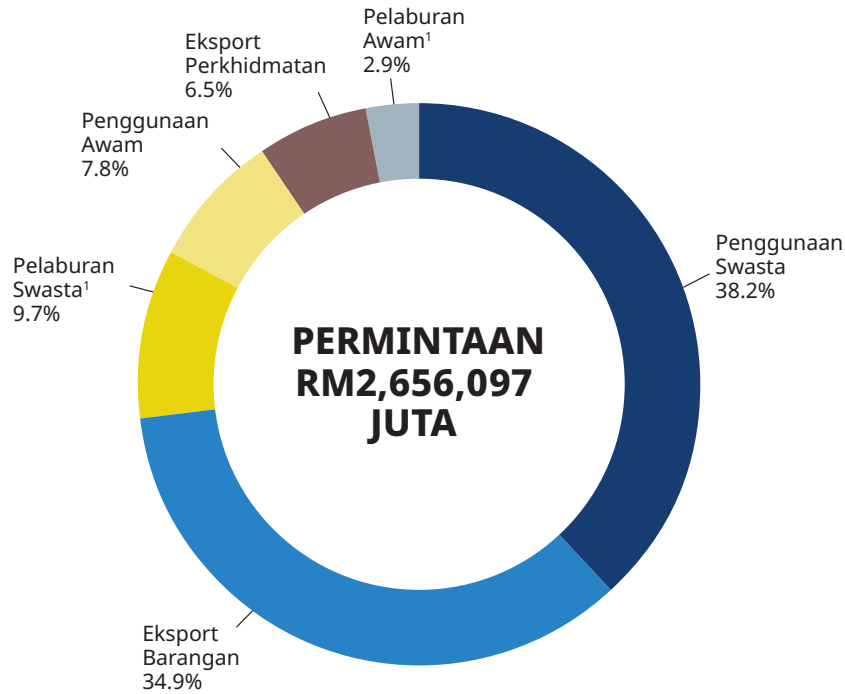
Tahun 2024 dijangka akan menjadi tahun yang penuh harapan bagi Malaysia. Pelaksanaan beberapa dasar yang telah diumumkan baru-baru ini termasuk pelaksanaan projek di bawah Kajian Separuh Penggal Rancangan Malaysia Ke-12, akan memperkukuh usaha Malaysia untuk menjadi ekonomi terpenting di Asia dalam masa terdekat. Meskipun berdepan dengan pelbagai cabaran dan perubahan struktur, namun daya tahan dan keupayaan kita untuk berinovasi mengagumkan. Ini merupakan misi kolektif rakyat Malaysia untuk terus bersatu-padu secara harmoni, mendukung perubahan dan mengutamakan strategi pertumbuhan yang mampan. Justeru, kita perlu bersama-sama melakar kejayaan pada masa hadapan dan meraih manfaat yang saksama untuk semua demi menjamin masa depan yang lebih cerah untuk Malaysia tercinta.

ANWAR IBRAHIM
13 Oktober 2023

EKONOMI NEGARA 2024

pada harga malar 2015
(bahagian kepada jumlah dalam %)

¹ Termasuk perubahan dalam stok
Sumber: Kementerian Kewangan Malaysia

MALAYSIA: PERANGKAAAN PENTING DAN UNJURAN

LUAS KAWASAN 2020 (kilometer persegi)						
Malaysia	Semenanjung Malaysia		Sarawak	Sabah	Wilayah Persekutuan ¹	
330,241	131,786		124,450	73,621	384	
	2022 ¹⁰		2023 ¹¹		2024 ¹²	
PENDUDUK² (juta)	32.7		33.4		33.7	
PENGELUARAN DALAM NEGERI	RM juta	perubahan (%)	RM juta	perubahan (%)	RM juta	perubahan (%)
Keluaran Dalam Negeri Kasar (harga malar 2015)	1,510,939	8.7	1,569,247	~ 4.0¹⁷	1,645,078	4.0 – 5.0
Pertanian	99,073	0.1	99,620	0.6	100,770	1.2
Perlombongan dan pengkuarian	96,199	2.6	95,448	-0.8	98,030	2.7
Pembuatan	364,131	8.1	369,359	1.4	384,727	4.2
Pembinaan	53,441	5.0	56,824	6.3	60,688	6.8
Perkhidmatan	881,310	10.9	930,125	5.5	981,990	5.6
Duti import	16,785	7.3	17,868	6.5	18,873	5.6
Keluaran Dalam Negeri Kasar (harga semasa)	1,791,358	15.7	1,850,102	~ 3.5¹⁷	1,974,027	6.0 – 7.0
Perbelanjaan penggunaan akhir: Awam	208,887	6.1	213,063	2.0	221,165	3.8
Swasta	1,031,759	14.9	1,111,748	7.8	1,204,270	8.3
Pembentukan modal tetap kasar: Awam ³	72,330	7.7	79,856	10.4	88,271	10.5
Swasta	253,939	9.8	269,856	6.3	290,016	7.5
Perubahan inventori dan barangan berharga	94,811	-	46,912	-	31,317	-
Eksport barangan dan perkhidmatan	1,378,452	26.0	1,272,424	-7.7	1,345,773	5.8
Import barangan dan perkhidmatan	1,248,820	27.2	1,143,757	-8.4	1,206,785	5.5
PENDAPATAN DAN PERBELANJAAN NEGARA						
Pendapatan Negara Kasar (harga malar 2015)	1,479,619	7.9	1,544,269	4.4	1,614,614	4.6
Pendapatan Negara Kasar (harga semasa)	1,731,944	14.9	1,802,983	4.1	1,915,537	6.2
Tabungan Negara Kasar (harga semasa)	476,178	18.3	458,596	-3.7	471,844	2.9
Pendapatan Per Kapita (harga semasa, RM)	52,968	14.5	54,015	2.0	56,920	5.4
KEWANGAN KERAJAAN PERSEKUTUAN						
	2022		2023¹³		2024¹⁴	
Hasil	294,357	25.9	303,200	3.0	307,600	1.5
Perbelanjaan mengurus	292,693	26.4	300,140	2.5	303,800	1.2
Baki semasa	1,664		3,060		3,800	
Perbelanjaan pembangunan (bersih)	70,167	10.9	96,300	37.2	89,200	-7.4
Kumpulan Wang COVID-19 ⁴	30,979	-17.9	-		-	
Baki keseluruhan	-99,482		-93,240		-85,400	
% KDNK	-5.6		-5.0		-4.3	
Pinjaman dalam negeri (bersih)	99,687		93,580		-	
Pinjaman luar pesisir (bersih)	-266		-300		-	
Perubahan aset ⁵	61		-40		-	

MALAYSIA: PERANGKAAAN PENTING DAN UNJURAN (samb.)

	2022		2023		2024	
	RM juta	% KDNK	RM juta	% KDNK	RM juta	% KDNK
Hutang Kerajaan Persekutuan⁶	1,079,591	60.3	1,147,132	62.0	-	-
Hutang dalam negeri	1,050,078	58.6	1,117,158	60.4	-	-
Bil Perbendaharaan	31,500	1.8	34,500	1.9	-	-
Terbitan Pelaburan Kerajaan Malaysia	471,300	26.3	512,800	27.7	-	-
Sekuriti Kerajaan Malaysia	538,178	30.0	564,358	30.5	-	-
Sukuk Perumahan Kerajaan	9,100	0.5	5,500	0.3	-	-
Pinjaman luar pesisir	29,513	1.7	29,974	1.6	-	-
Pinjaman pasaran	25,543	1.5	26,298	1.4	-	-
Pinjaman projek	3,970	0.2	3,676	0.2	-	-
IMBANGAN PEMBAYARAN (BERSIH)	2022¹⁰		2023¹¹		2024¹²	
	RM juta		RM juta		RM juta	
Imbangan akaun semasa	55,098		61,972		62,240	
Barangan	186,029		170,171		174,876	
Perkhidmatan	-56,397		-41,504		-35,888	
Pendapatan primer	-59,414		-47,119		-58,490	
Pendapatan sekunder	-15,120		-19,575		-18,258	
Imbangan akaun modal dan kewangan	11,902		-		-	
Kesilapan dan ketinggalan bersih	-13,641		-		-	
Imbangan keseluruhan	53,359		-		-	
PERDAGANGAN LUAR NEGERI	RM juta	perubahan (%)	RM juta	perubahan (%)	RM juta	perubahan (%)
Eksport kasar	1,550,009	24.9	1,429,547	-7.8	1,501,859	5.1
<i>antaranya:</i>						
Pembuatan	1,304,668	22.1	1,235,167	-5.3	1,303,202	5.5
Pertanian	120,903	23.3	90,876	-24.8	92,405	1.7
Perlombongan	117,346	68.2	95,609	-18.5	98,343	2.9
Import kasar	1,293,811	31.0	1,205,339	-6.8	1,264,533	4.9
<i>antaranya:</i>						
Barangan pengantara	706,551	29.5	636,558	-9.9	669,696	5.2
Barangan modal	120,231	15.8	113,335	-5.7	119,079	5.1
Barangan penggunaan	104,017	24.0	96,462	-7.3	100,388	4.1
Jumlah dagangan	2,843,821	27.6	2,634,886	-7.3	2,766,393	5.0
Imbangan dagangan	256,198	1.0	224,208	-12.5	237,326	5.9
HARGA	Indeks	perubahan (%)	Indeks	perubahan (%)	Indeks	perubahan (%)
Indeks Harga Pengguna (2010 = 100)	127.2	3.3	-	2.5 - 3.0	-	2.1 - 3.6
Indeks Harga Pengeluar: Pengeluaran Tempatan (2010 = 100)	120.8	7.8	-	(2.5) - (0.5) ¹⁵	-	0.1 - 2.1
BURUH	Ribu	perubahan (%)	Ribu	perubahan (%)	Ribu	perubahan (%)
Tenaga buruh	16,022.1	1.4	16,358.6	2.1	16,669.4	1.9
Pengangguran ⁷	630.4	(3.9)	574.4	(3.5)	569.5	(3.4)

MALAYSIA: PERANGKAAAN PENTING DAN UNJURAN (samb.)

PASARAN KEWANGAN DAN MODAL	2022 Akhir Julai		2023 Akhir Julai	
	RM juta	perubahan (%)	RM juta	perubahan (%)
Bekalan wang				
M1	602,157	9.3	594,211	-1.3
M2	2,214,012	5.4	2,291,248	3.5
M3	2,222,147	5.5	2,300,317	3.5
Sistem perbankan (termasuk bank Islam)				
Dana ⁸	2,234,007	3.9	2,313,168	3.5
Pinjaman	1,835,565	5.5	1,897,756	3.4
Nisbah pinjaman kepada dana (%)	82.2		82.0	
Kadar faedah (kadar purata, %)	Julai		Julai	
Antara bank 3 bulan	2.70		3.50	
Bank perdagangan				
Deposit tetap: 3-bulan	2.01		2.71	
12-bulan	2.20		2.89	
Deposit tabungan	0.69		0.96	
Kadar asas (BR) purata berwajaran	2.92		3.67	
Kadar pinjaman asas (BLR)	5.97		6.68	
Bil Perbendaharaan (3-bulan)	-		-	
Sekuriti Kerajaan Malaysia ⁹				
1-tahun	3.00		3.24	
5-tahun	3.72		3.60	
	Akhir Ogos		Akhir Ogos	
Pergerakan ringgit	RM bagi seunit	perubahan¹⁶ (%)	RM bagi seunit	perubahan¹⁶ (%)
Hak Pengeluaran Khas (SDR)	5.8386	1.4	6.1499	-5.1
Dolar AS	4.4845	-7.0	4.6385	-3.3
Euro	4.4834	9.8	5.0410	-11.1
100 yen Jepun	3.2359	17.4	3.1731	2.0
Bursa Malaysia				
FBM KLCI	1,512.05		1,451.94	
Nilai permodalan pasaran (RM bilion)	1,706.31		1,776.33	

¹ Termasuk Wilayah Persekutuan Kuala Lumpur, Wilayah Persekutuan Putrajaya dan Wilayah Persekutuan Labuan

² Anggaran penduduk semasa berasaskan Banci Penduduk dan Perumahan 2020

³ Termasuk pelaburan oleh syarikat awam

⁴ Kumpulan wang amanah khusus di bawah Akta Langkah-Langkah Sementara bagi Pembiayaan Kerajaan (Penyakit Koronavirus 2019 (COVID-19)) 2020 untuk membiayai pakej rangsangan dan pelan pemulihan ekonomi

⁵ (+) menunjukkan penggunaan aset; (-) menunjukkan pertambahan aset

⁶ Pada 2023, data adalah sehingga akhir Ogos 2023

⁷ Angka dalam kurungan menunjukkan kadar pengangguran

⁸ Dana terdiri daripada deposit (tidak termasuk deposit yang diterima daripada institusi perbankan dan Bank Negara Malaysia) dan semua instrumen hutang (termasuk hutang subordinat, sijil hutang/sukuk yang diterbitkan, kertas komersial dan nota berstruktur)

⁹ Hasil indikatif pasaran

¹⁰ Awalan

¹¹ Anggaran

¹² Unjuran

¹³ Anggaran disemak

¹⁴ Anggaran belanjawan tidak termasuk langkah Belanjawan 2024

¹⁵ Angka dalam kurungan menunjukkan nilai negatif

¹⁶ Kadar tahunan penambahan nilai (+) atau penyusutan nilai (-) bagi ringgit

¹⁷ Sekitar

Nota: Angka tidak semestinya terjumlah disebabkan pembundaran

KANDUNGAN

PRAKATA	iii
AKRONIM DAN SINGKATAN	xiv
BAB 1	PENGURUSAN DAN PROSPEK EKONOMI
Ekonomi MADANI: Ke Arah Malaysia yang lebih Mampan dan Sejahtera	3
Sisipan 1.1 – Ekonomi MADANI: Memperkasa Rakyat	3
Tinjauan	10
Kedudukan Semasa Belanjawan 2023	12
Pengurusan Ekonomi	17
Peluang dan Cabaran	17
Rencana 1.1 – Peralihan Adil dan Saksama Demi Masa Depan yang Mampan	19
Sisipan 1.2 – Gaji sebagai Sumber Pertumbuhan	27
Inisiatif Strategik – Belanjawan 2024	34
Sisipan 1.3 – Kajian Separuh Penggal Rancangan Malaysia Kedua Belas	36
Rencana 1.2 – Ke Arah Kesaksamaan Pembangunan: Bantuan Sosial Bersasar	44
Kesimpulan	54
Rujukan	55
BAB 2	TINJAUAN MAKROEKONOMI
Perspektif Keseluruhan	63
Ekonomi 2023	64
Ekonomi Global	64
Sisipan 2.1 – Taksonomi ASEAN untuk Kewangan Mampan: Membina ASEAN yang Mampan	65

Ekonomi Domestik	70
Rencana 2.1 – Ekonomi Dipacu Pelaburan Demi Pertumbuhan Mampan di Malaysia	78
Rencana 2.2 – Memacu Pertumbuhan Ekonomi Berimpak Tinggi melalui Pelaburan Langsung	91
Tinjauan 2024	103
Tinjauan Global	103
Tinjauan Domestik	103
Kesimpulan	110
Rujukan	111

BAB 3 PERKEMBANGAN MONETARI DAN KEWANGAN

Perspektif Keseluruhan	117
Perkembangan Monetari	117
Prestasi Ringgit	118
Prestasi Sektor Perbankan	119
Prestasi Pasaran Modal	122
Sisipan 3.1 – Inisiatif Utama Pasaran Modal	127
Prestasi Perbankan dan Pasaran Modal Islam	128
Sisipan 3.2 – Perkembangan terkini: Memperkasa Kewangan Islam di Malaysia	129
Kesimpulan	135
Rujukan	136

JADUAL PERANGKAAN **139**

ORGANISASI KEMENTERIAN KEWANGAN MALAYSIA **193**

RAJAH

Ekonomi Negara 2024

Rajah 2.1.	Pertumbuhan Keluaran Dalam Negeri Kasar, Perdagangan dan Inflasi Global	65
Rajah 2.2.	Penunjuk Terpilih Sektor Perkhidmatan	71
Rajah 2.3.	Pengeluaran Sektor Pembuatan	73
Rajah 2.4.	Jurang Tabungan-Pelaburan	77
Rajah 2.5.	Keluaran Dalam Negeri Kasar mengikut Komponen Pendapatan	84
Rajah 2.6.	Rakan Dagang 10 Teratas	88
Rajah 2.7.	Rizab Antarabangsa	91
Rajah 2.8.	Trend Indeks Harga Pengguna dan Indeks Harga Pengeluar	100
Rajah 3.1.	Paras Kadar Dasar Semalaman	117
Rajah 3.2.	Perbandingan Kadar Faedah antara Bank Pusat	118
Rajah 3.3.	Prestasi Ringgit berbanding Mata Wang Terpilih	119
Rajah 3.4.	Sistem Perbankan: Pinjaman Terjejas dan Nisbah Pinjaman Terjejas Bersih	120
Rajah 3.5.	Kadar Hasil Indikatif Sekuriti Kerajaan Malaysia	124
Rajah 3.6.	Bahagian Pegangan Asing dalam Jumlah Sekuriti Kerajaan Malaysia Terkumpul	124
Rajah 3.7.	Kadar Hasil Bon Korporat 5-Tahun	125
Rajah 3.8.	Prestasi Bursa Malaysia	125
Rajah 3.9.	Prestasi Pasaran Saham Terpilih	126
Rajah 3.10.	Sukuk Global Terkumpul mengikut Negara	135

JADUAL

Jadual 2.1.	Keluaran Dalam Negeri Kasar mengikut Sektor	70
Jadual 2.2.	Prestasi Sektor Perkhidmatan	70
Jadual 2.3.	Indeks Pembuatan mengikut Industri Berorientasikan Eksport dan Domestik	74
Jadual 2.4.	Nilai Ditambah Sektor Pertanian	75
Jadual 2.5.	Keluaran Dalam Negeri Kasar mengikut Permintaan Agregat	76
Jadual 2.6.	Keluaran Dalam Negeri Kasar mengikut Komponen Pendapatan bagi Negara Terpilih	85
Jadual 2.7.	Perdagangan Luar Negeri	86
Jadual 2.8.	Eksport Kasar	87
Jadual 2.9.	Eksport Barangan Pembuatan	87
Jadual 2.10.	Import Kasar mengikut Penggunaan Akhir	89
Jadual 2.11.	Akaun Semasa Imbangan Pembayaran	90
Jadual 2.12.	Indeks Harga Pengguna	99
Jadual 2.13.	Indeks Harga Pengeluar	100
Jadual 2.14.	Penunjuk Pasaran Buruh	101
Jadual 2.15.	Guna Tenaga mengikut Sektor	102
Jadual 3.1.	Sistem Perbankan: Penunjuk Pinjaman	120
Jadual 3.2.	Sistem Perbankan: Pinjaman Terkumpul mengikut Sektor	121
Jadual 3.3.	Pemerolehan Dana oleh Pasaran Modal	123
Jadual 3.4.	Bon Korporat Baharu mengikut Sektor	123
Jadual 3.5.	Bursa Malaysia: Penunjuk Terpilih	126
Jadual 3.6.	Perbankan Islam: Penunjuk Utama	128

AKRONIM DAN SINGKATAN

ACMF	ASEAN Capital Markets Forum	CBAM	Carbon Border Adjustment Mechanism
AFC	Krisis Kewangan Asia	CCA	Akta Kredit Pengguna
AIBIM	Persatuan Perbankan dan Institusi Kewangan Islam Malaysia	CCPT	Taksonomi Berasaskan Perubahan Iklim dan Prinsip
AiF	Academy in Factory	CCUS	penangkapan karbon, penggunaan dan penyimpanan
AIRM	ASEAN Insurance Regulators Meeting	CET1	Nisbah Modal Ekuiti Biasa Kumpulan 1
AKPK	Agensi Kaunseling dan Pengurusan Kredit	CMGP	Program Graduan Pasaran Modal
ALMP	Dasar Pasaran Buruh Aktif	CMP3	Pelan Induk Pasaran Modal 3
ALR	kadar pinjaman purata	COVID-19	Penyakit Coronavirus 2019
AMS	Negara Anggota ASEAN	CPTPP	Perjanjian Komprehensif dan Progresif bagi Perkongsian Trans-Pasifik
AS	Amerika Syarikat	CSAA	Badan Berautoriti Penasihat Syariah Berpusat bagi Kewangan Islam
ASEAN	Persatuan Negara-negara Asia Tenggara	CSR	Lingkar Tengah Utama
ASEAN-5	Persatuan Negara-negara Asia Tenggara - 5	CSR	tanggungjawab sosial korporat
ATB	Lembaga Taksonomi ASEAN	DDI	pelaburan langsung domestik
B40	kumpulan isi rumah berpendapatan 40% terendah	DE	perbelanjaan pembangunan
BCX	Bursa Carbon Exchange	DFI	institusi kewangan pembangunan
BM-i	Bursa Malaysia-i	DIA	pelaburan langsung di luar negeri
BNM	Bank Negara Malaysia	DITO	Penanggung Insurans dan Pengendali Takaful Digital
BPM6	Balance of Payments and International Investment Position Manual Sixth Edition	DNSH	Tidak melakukan kemudaratan ketara
bps	mata asas	DSR	Nisbah khidmat hutang
BR1M	Bantuan Rakyat 1 Malaysia	DTN	Dasar Tenaga Negara
BSAS	Bursa Suq Al-Sila'	E&E	elektrik dan elektronik
BSN	Bank Simpanan Nasional	ECF	Pendanaan Ekuiti Awam
CBA	Akta Bank Negara Malaysia 2009		

ECRL	Laluan Rel Pantai Timur	ICT	Teknologi Maklumat dan Komunikasi
EkuiNAS	Ekuiti Nasional Berhad	IFMC	Jawatankuasa Pasaran Kewangan Islam
EMDE	pasaran baru muncul dan ekonomi sedang membangun	IFSA	Akta Perkhidmatan Kewangan Islam 2013
e-PATH	Platform E-Bayaran Baharu	IFSB	Lembaga Perkhidmatan Kewangan Islam
ESG	alam sekitar, sosial dan tadbir urus	IHP	Indeks Harga Pengguna
ETF	Dana Dagangan Bursa	IHPR	Indeks Harga Pengeluar
EU	Kesatuan Eropah	IILM	Perbadanan Pengurusan Likuiditi Islam Antarabangsa
EUDR	EU Deforestation-free Regulation	IKHSAN	Inisiatif Operator Perkhidmatan
EV	kenderaan elektrik	ILMIA	Institut Maklumat dan Analisis Pasaran Buruh
FBM KLCI	Indeks Komposit Kuala Lumpur FTSE Bursa Malaysia	ILO	Pertubuhan Buruh Antarabangsa
FDI	pelaburan langsung asing	IMD	International Institute for Management Development
Fed	Rizab Persekutuan Amerika Syarikat	i-MILIKI	Inisiatif Pemilikan Perumahan Keluarga Malaysia
FES	Skim Pengecualian Asing	INSAN	Inisiatif Usahawan Makanan
FRA	Akta Tanggungjawab Fiskal	INTAN	Inisiatif Usahawan Tani
FSBP	Pelan Sektor Kewangan 2022 - 2026	IPO	Tawaran Awam Permulaan
FTA	perjanjian perdagangan bebas	IPR	Inisiatif Pendapatan Rakyat
GCI	Global Connectedness Index	ISIC	Piawaian Klasifikasi Industri Antarabangsa
GLC	syarikat berkaitan kerajaan	KDNK	Keluaran Dalam Negeri Kasar
GLIC	syarikat pelaburan berkaitan kerajaan	Khazanah	Khazanah Nasional Berhad
GovTech	Teknologi Kerajaan	KRI	Khazanah Research Institute
GPA	Akta Perolehan Kerajaan	KSM	Kementerian Sumber Manusia
HDI	Indeks Pembangunan Manusia	KSP RMKe-12	Kajian Separuh Penggal Rancangan Malaysia Kedua Belas
HGHV	high growth high value	KWSP	Kumpulan Wang Simpanan Pekerja
IA	Akaun pelaburan		
ICD	Perbadanan Islam untuk Pembangunan Sektor Swasta		
ICM	Pasaran Modal Islam		

AKRONIM DAN SINGKATAN

LCR	Nisbah Perlindungan Mudah Tunai	NADMA	Agensi Pengurusan Bencana Negara
LCTF	Kemudahan Peralihan Karbon Rendah	NETR	Pelan Hala Tuju Peralihan Tenaga Negara
LKK	lebih kendalian kasar	NGOs	Pertubuhan bukan kerajaan
LNG	gas asli cecair	NIA	Aspirasi Pelaburan Nasional
M&E	jentera dan peralatan	NIMP 2030	Pelan Induk Perindustrian Baharu 2030
M40	kumpulan isi rumah berpendapatan 40% pertengahan	NIP	Dasar Pelaburan Baharu
MATRADE	Perbadanan Pembangunan Perdagangan Luar Malaysia	NSNP	Program Jaringan Keselamatan Kebangsaan
MEF	Persekutuan Majikan-Majikan Malaysia	NSRC	Pusat Respons Scam Kebangsaan
MGII	Terbitan Pelaburan Kerajaan Malaysia	OE	Perbelanjaan mengurus
MGS	Sekuriti Kerajaan Malaysia	OECD	Pertubuhan Kerjasama Ekonomi dan Pembangunan
MHTC	Malaysia Healthcare Travel Council	OIC	Pertubuhan Kerjasama Islam
MIDA	Lembaga Pembangunan Pelaburan Malaysia	OPEC+	Pertubuhan Negara-Negara Pengeksport Petroleum dan sekutunya
MIFC	Pusat Kewangan Islam Antarabangsa Malaysia	OPR	Kadar Dasar Semalaman
MLC	Majlis Kepimpinan MIFC	P2P	Pembiayaan antara Rakan Setara
MoC	Pengurusan Perubahan	PADU	Pangkalan Data Utama
MoU	Memorandum Persefahaman	PEKA B40	Skim Peduli Kesihatan
MPC	Jawatankuasa Dasar Monetari	PERKESO	Pertubuhan Keselamatan Sosial
MSM	minyak sawit mentah	PGG	Prinsip Tadbir Urus Baik
MyCIF	Dana Pelaburan Bersama Malaysia	PKS	perusahaan kecil dan sederhana
MyICE	Malaysian Incentive Community Empowerment	PL	Piawaian Lanjutan
MyWI	Indeks Kesejahteraan Rakyat Malaysia	Platform	Platform Kelestarian Berpusat
NACP	Pelan Anti Rasuah Nasional	PMKS	perusahaan mikro, kecil dan sederhana
NACSA	Agensi Keselamatan Siber Negara	PMTK	Pembentukan modal tetap kasar
		PNK	pendapatan negara kasar

PP	pampasan pekerja	SPS	Skim Pekerjaan Sendiri
PPR	Program Perumahan Rakyat	SRI	Pelaburan Mampan dan Bertanggungjawab
R&D	penyelidikan dan pembangunan	SSL	tahap sara diri
R&D&C&I	penyelidikan, pembangunan, pengkomersialan dan inovasi	SSR	kadar sara diri
RCEP	Perkongsian Komprehensif Ekonomi Serantau	STAR	Pasukan Petugas Khas Pembaharuan Agensi
RE	tenaga boleh baharu	STR	Sumbangan Tunai Rahmah
REIT	Amanah Pelaburan Hartanah	SVB	Silicon Valley Bank
RKA	Rangka Kerja Asas	Taksonomi ASEAN	Taksonomi ASEAN untuk Kewangan Mampan
RM	Ringgit Malaysia	Tenaga	Bekalan elektrik, gas, wap dan bekalan penyaman udara
RMKe-12	Rancangan Malaysia Kedua Belas, 2021 - 2025	TIV	jumlah pengeluaran industri
RWA	aset berwajaran risiko	TNK	tabungan negara kasar
SARa	Sumbangan Asas Rahmah	TSC	Kriteria Saringan Teknikal
SBL	pinjaman dan peminjaman sekuriti	UEFA Euro 2024	Kejohanan Bola Sepak Eropah UEFA 2024
SC	Suruhanjaya Sekuriti Malaysia	UK	United Kingdom
SDG	Matlamat Pembangunan Mampan	USD	Dolar Amerika Syarikat
SJKP	Syarikat Jaminan Kredit Perumahan	VBI	pengantaraan berasaskan nilai
SJPP	Syarikat Jaminan Pembiayaan Perniagaan	VBIAF	Rangka Kerja Penilaian Impak Pembiayaan dan Pelaburan Pengantaraan Berasaskan Nilai
SKSPS	Skim Keselamatan Sosial Pekerjaan Sendiri	WC-CMD	Working Committee on Capital Market Development
SLC	ASEAN Senior Level Committee on Financial Integration	WCY	World Competitiveness Yearbook
SLDN	Sistem Latihan Dual Nasional		

BAB 1

Pengurusan dan Prospek Ekonomi

03 EKONOMI MADANI: KE ARAH MALAYSIA YANG LEBIH MAMPAN DAN SEJAHTERA

Sisipan 1.1 – Ekonomi MADANI: Memperkasa
Rakyat

10 TINJAUAN

12 KEDUDUKAN SEMASA BELANJAWAN 2023

17 PENGURUSAN EKONOMI

PELUANG DAN CABARAN

Rencana 1.1 – Peralihan Adil dan Saksama Demi
Masa Depan yang Mampan

Sisipan 1.2 – Gaji sebagai Sumber Pertumbuhan

34 INISIATIF STRATEGIK - BELANJAWAN 2024

Sisipan 1.3 – Kajian Separuh Penggal Rancangan
Malaysia Kedua Belas

Rencana 1.2 – Ke Arah Kesaksamaan
Pembangunan: Bantuan Sosial Bersasar

54 KESIMPULAN

55 RUJUKAN

BAB 1

Pengurusan dan Prospek Ekonomi

Ekonomi MADANI: Ke Arah Malaysia yang Lebih Mampan dan Sejahtera

Kerajaan telah memperkenalkan kerangka Ekonomi MADANI: Memperkasa Rakyat dengan visi 'Bersama Membina Malaysia yang Lebih Baik'. Potensi negara yang belum diterokai perlu dimanfaatkan bagi mencapai matlamat kolektif di bawah kerangka ini yang merupakan aspirasi nasional untuk dikongsi bersama. Kerangka dasar yang komprehensif ini mencerminkan komitmen tidak berbelah bahagi demi memastikan kemampanan dan

kemakmuran negara. Kerangka ini menjadi asas kepada Malaysia untuk memacu trajektori pembangunan negara dan meraih semula status sebagai Harimau Asia.

Secara dasarnya, kerangka ini memberikan tumpuan untuk memanfaatkan kelebihan sedia ada Malaysia bagi meningkatkan daya saing negara. Pada masa yang sama, penekanan turut diberikan kepada langkah kemampanan fiskal, amalan tata kelola yang baik dan keberkesanan penyampaian perkhidmatan. Selain itu, kerangka ini responsif kepada cabaran semasa yang dihadapi oleh rakyat terutamanya peningkatan kos sara hidup di samping menangani isu struktural yang berkaitan gaji dan produktiviti.

SISIPAN 1.1

Ekonomi MADANI: Memperkasa Rakyat

Pengenalan

Ekonomi MADANI: Memperkasa Rakyat merupakan satu kerangka ekonomi yang telah dilancarkan oleh YAB Dato' Seri Anwar Ibrahim pada 27 Julai 2023. Kerangka ini memberi tumpuan kepada dua objektif utama iaitu menstruktur semula ekonomi dan meningkatkan kualiti hidup rakyat Malaysia. Matlamat utama kerangka ini adalah untuk membina Malaysia yang lebih baik dan mampan. Kerangka ini dijangka akan dilaksanakan melalui pendekatan menyeluruh yang memerlukan mobilisasi sumber dan usaha bersepadu daripada pelbagai pihak berkepentingan termasuk kerajaan, pihak swasta, syarikat berkaitan kerajaan (GLC), pertubuhan bukan kerajaan (NGO) dan rakyat secara keseluruhan.

Bagi menjayakan pelaksanaan kerangka ini, Kerajaan memberikan penekanan dalam memperkukuh dua teras utama iaitu "Menaikkan Siling" bagi memperkasakan ekonomi dan mengembangkan kekayaan negara; dan kedua, "Menaikkan Lantai" bagi memastikan manfaat yang berkualiti dan saksama untuk semua seperti dalam Rajah 1.1.1. Kerangka ini terdiri daripada langkah jangka masa pendek dan sederhana untuk memacu pencapaian teras tersebut. Kerangka ini akan menjadi asas dan melengkapi dasar yang baru dilancarkan termasuk Pelan Hala Tuju Peralihan Tenaga Negara (NETR), Pelan Induk Perindustrian Baharu 2030 (NIMP 2030) dan Kajian Separuh Penggal Rancangan Malaysia Kedua Belas (KSP RMKe-12).

RAJAH 1.1.1. Kerangka Ekonomi MADANI

Sumber: Pejabat Perdana Menteri Malaysia

Matlamat yang Ingin Dicapai

Kerangka ini merupakan pendekatan holistik yang dibangunkan bagi menangani pelbagai cabaran dan kebimbangan. Langkah jangka masa pendek bertujuan untuk menangani isu mendesak yang memberikan kesan langsung kepada rakyat dan ekonomi. Sementara itu, langkah jangka masa sederhana lebih tertumpu kepada peningkatan pencapaian negara dalam pelbagai aspek.

Matlamat Jangka Masa Pendek

Kerangka ini menetapkan matlamat jangka masa pendek untuk penambahbaikan pelaksanaan pelbagai inisiatif sedia ada bagi menangani isu mendesak yang memberikan kesan kepada rakyat dan perniagaan. Usaha tersebut termasuk:

- i. Mempercepat pelaksanaan projek khususnya yang bertujuan untuk menaik taraf sekolah dan klinik daif. Pelbagai usaha telah dilaksanakan seperti menambah peruntukan, mempermudah prosedur perolehan dan menurunkan kuasa kepada pihak agensi pelaksana untuk mempercepat pelaksanaan projek; dan
- ii. Membasmi kemiskinan tegar melalui pelaksanaan Inisiatif Pendapatan Rakyat untuk menyediakan peluang meningkatkan dan mempelbagaikan pendapatan yang boleh memberikan kebebasan dan ketahanan kewangan. Konsep Payung RAHMAH juga telah diperkenalkan bagi meringankan beban kewangan rakyat dan akan terus diperkukuh untuk menangani cabaran kos sara hidup.

Matlamat Jangka Masa Sederhana

Pada skala yang lebih besar, kerangka Ekonomi MADANI menggariskan hala tuju ekonomi dengan matlamat jangka masa sederhana untuk meningkatkan pencapaian negara dalam pelbagai aspek. Kerangka ini menetapkan tujuh penunjuk prestasi utama yang akan dicapai oleh Malaysia dalam tempoh 10 tahun seperti dalam Rajah 1.1.2.

RAJAH 1.1.2. Tujuh Penunjuk Prestasi Utama

Sumber: Pejabat Perdana Menteri Malaysia

Teras Utama

Teras kerangka tersebut disusun bagi mencapai matlamat membina Malaysia yang lebih baik disokong oleh Fokus 1: Malaysia - Peneraju Ekonomi Asia dan Fokus 2: Meningkatkan Kualiti Hidup Rakyat.

Fokus 1: Malaysia – Peneraju Ekonomi Asia

Bagi meletakkan Malaysia sebagai peneraju ekonomi Asia, struktur ekonomi memerlukan transformasi daripada ekonomi berorientasikan buruh kepada berasaskan inovasi yang dipacu oleh firma berproduktiviti tinggi dan berdaya saing pada peringkat antarabangsa. Usaha ini termasuk menggiatkan semula sektor perindustrian dan meningkatkan kecekapan agihan peruntukan sumber serta barangan dan perkhidmatan bagi memacu pertumbuhan ekonomi yang lebih kukuh disokong oleh dasar fiskal yang lebih mampan. Matlamat ini akan dicapai melalui inisiatif utama seperti berikut:

i. Agenda Serantau (ASEAN)

Bagi membolehkan Malaysia mencapai pertumbuhan KDNK tahunan antara 5.5% hingga 6%, negara perlu memperluas integrasi ekonomi dengan negara jiran; menggalakkan lebih banyak syarikat tempatan yang berdaya saing tinggi menembusi pasaran ASEAN; dan memudah cara aktiviti perdagangan terutamanya dalam mendepani isu rantaian bekalan global. Tambahan pula, negara perlu meningkatkan daya saing pada peringkat global; memberikan tumpuan kepada aktiviti dengan nilai tambah tinggi atau kecanggihan ekonomi; dan mengukuhkan insentif cukai berasaskan keberhasilan bagi menyokong syarikat yang melaksanakan aktiviti berimpak tinggi.

ii. Malaysia sebagai Destinasi Pelaburan

Usaha perlu dipergiat untuk menaik taraf kawasan perindustrian dengan infrastruktur yang lebih berdaya tahan dan mampan bagi mempromosikan Malaysia sebagai destinasi pelaburan utama. Sementara itu, penekanan yang lebih besar perlu diberikan kepada penguatkuasaan agensi penggalakan pelaburan serta mengkaji semula insentif pelaburan bagi menggalakkan pewujudan pekerjaan berpendapatan tinggi dan penggunaan sepenuhnya sumber tempatan.

iii. Mengantarabangsakan Syarikat Pemula Tempatan serta Perusahaan Kecil dan Sederhana (PKS)

Pihak GLC digalakkan untuk terus memacu pelaburan langsung domestik (DDI) dan menyokong pembangunan vendor tempatan dalam sektor strategik seperti E&E, ekonomi digital dan aeroangkasa. Usaha ini akan mendorong lebih banyak syarikat pemula dan PKS Bumiputera untuk menceburi bidang pertumbuhan baharu. Di samping itu, Kerajaan juga berhasrat untuk meningkatkan pertumbuhan eksport serta melahirkan lebih banyak syarikat *unicorn* tempatan dan syarikat senaraian awam yang berjaya dan antara usaha yang diberi keutamaan adalah penguatkuasaan ekosistem R&D&C&I. Sehubungan itu, ekosistem pembiayaan yang kondusif dan pasaran kewangan yang dinamik diperlukan untuk menyokong usaha tersebut.

iv. Peneraju Ekonomi Islam Global

Ekosistem kewangan yang komprehensif akan dimajukan berteraskan prinsip *Maqasid Syariah*¹ bagi memperkukuh kedudukan Malaysia sebagai peneraju ekonomi Islam global. Selaras dengan kerangka Ekonomi MADANI, Kerajaan akan bekerjasama dengan pemain industri kewangan Islam untuk menawarkan instrumen kewangan Islam yang lebih berbentuk digital, inovatif dan pelbagai dengan memanfaatkan kewangan sosial Islam seperti zakat, wakaf dan sedekah. Kewangan Islam yang mampan dan berkesan merangkumi prinsip halal dan *tayyib*² akan diselaraskan dengan peningkatan dana alam sekitar, sosial dan tadbir urus (ESG) pada peringkat global.

v. Usahawan Mikro dan Sektor Tidak Formal

Pembangunan perusahaan mikro dan sektor tidak formal penting untuk menggalakkan penglibatan usahawan yang lebih meluas di samping memberikan nilai tambah kepada ekonomi. Walau bagaimanapun, capaian kepada pembiayaan kekal penting bagi memastikan kejayaan perusahaan mikro, kecil dan sederhana (PMKS) serta sektor tidak formal terutama dalam penerimgunaan digitalisasi dan trend baru muncul yang lain. Oleh itu, institusi pembiayaan mikro dan syarikat pemula yang berjaya akan menjadi pemacu perubahan untuk menggalakkan PMKS dan sektor tidak formal untuk berinovasi melalui pembiayaan alternatif seperti pendanaan awam ekuiti (ECF).

¹ *Maqasid Syariah* merujuk kepada objektif Syariah untuk memelihara agama, nyawa, akal, keturunan dan kekayaan (harta benda).

² *Tayyib* merujuk kepada menyeluruh, suci, sihat and selamat.

vi. *Pertumbuhan Hijau Demi Daya Tahan Iklim*

Ke arah usaha negara mencapai aspirasi sifar bersih seawal 2050, elemen rendah karbon dan daya tahan iklim akan diberi penekanan dalam perancangan pembangunan Malaysia untuk membentuk landskap ekonomi yang lebih cekap dan mampan. Di bawah NETR, Kerajaan berhasrat untuk mempercepat peralihan tenaga bagi memastikan bekalan tenaga bersih yang berterusan dan mampan untuk semua. Aspirasi ini termasuk meningkatkan kapasiti penjanaan tenaga boleh baharu, pemasangan panel solar di bangunan kerajaan dan dasar perdagangan tenaga boleh baharu melalui sistem pasaran tenaga elektrik. Kerajaan juga akan terus menerajui usaha untuk mempelopori ekonomi hidrogen serta penangkapan, penggunaan dan penyimpanan karbon (CCUS) di samping terus menyediakan insentif khususnya untuk menggalakkan aktiviti pertumbuhan hijau baharu.

vii. *Guna Tanah dan Keterjaminan Makanan*

Malaysia akan menilai semula pendekatan ke arah penggunaan tanah untuk mengimbangi antara keperluan pembangunan, pertanian dan pemuliharaan. Pendekatan ini penting bagi memastikan pengoptimuman tanah untuk menangani keterjaminan makanan di samping memulihara aset biodiversiti. Dalam usaha ini, Kerajaan akan terus meningkatkan kadar sara diri (SSR) dan mengukuhkan keterjaminan makanan dengan mengoptimumkan penggunaan tanah pertanian sedia ada melalui penerimgunaan teknologi, menambah baik infrastruktur pengairan serta menyediakan kemudahan pembiayaan terutamanya bagi aplikasi teknologi pertanian moden. Selain itu, penciptaan penyelesaian berasaskan alam semula jadi melalui usaha pemuliharaan dan penghutan semula akan dipergiat bagi meningkatkan integriti alam sekitar.

Fokus 2: Meningkatkan Kualiti Hidup Rakyat

Menyedari keperluan untuk meningkatkan taraf hidup semua rakyat Malaysia, kerangka Ekonomi MADANI akan memberi penekanan kepada pembangunan masyarakat yang lebih adil dan makmur dengan pengagihan kekayaan yang saksama. Aspirasi ini akan dicapai melalui strategi seperti berikut:

i. *Peluang Pekerjaan dengan Gaji Bermakna*

Demi mencapai perkongsian ekonomi yang lebih seimbang, Kerajaan akan menambah baik dasar untuk meningkatkan pertumbuhan gaji termasuk mengkaji semula gaji minimum dan undang-undang berkaitan bagi menyediakan persekitaran kerja yang lebih baik serta meneroka pelaksanaan model gaji progresif. Langkah tersebut bertujuan untuk meningkatkan peratusan pampasan pekerja kepada 45% daripada KDNK agar setanding dengan negara maju. Selain itu, Kerajaan akan melaksanakan levi pelbagai peringkat bagi mengurangkan kebergantungan kepada pekerja asing berkemahiran rendah di samping menggalakkan automasi.

ii. Kesaksamaan Peluang

Malaysia akan meneruskan usaha untuk mengurangkan ketidaksamaan merentasi jantina, bangsa dan latar belakang bagi menjamin pertumbuhan inklusif. Keutamaan diberikan kepada golongan miskin tegar dan terpinggir dengan memberikan lebih banyak bantuan dan peluang pendidikan yang saksama. Usaha juga akan diteruskan bagi mempergiat latihan keusahawanan dan memperkukuh program pembiayaan kepada kumpulan tertentu terutamanya wanita dan belia. Selain itu, dasar perindustrian yang khusus mengikut wilayah akan menggalakkan pertumbuhan bidang pengkhususan negeri bagi merapatkan jurang pembangunan wilayah. Infrastruktur bertaraf dunia di bandar utama akan terus diperkukuh untuk meningkatkan daya huni dan kemampuan bandar serta meningkatkan daya tarikan sebagai hab pelaburan. Aspek perundangan dan peraturan serta program sokongan akan ditambah baik bagi meningkatkan penyertaan wanita dalam pasaran buruh dengan mengukuhkan inisiatif Ekonomi Penjagaan seperti pusat jagaan kanak-kanak mampu milik.

iii. Perlindungan Sosial untuk Semua

Sistem perlindungan sosial yang komprehensif akan dipertingkatkan melalui tiga teras utama iaitu insurans sosial, bantuan sosial dan intervensi pasaran buruh bagi melindungi rakyat daripada keadaan luar jangka. Inisiatif tersebut termasuk memperluas liputan Kumpulan Wang Simpanan Pekerja (KWSP) dan Pertubuhan Keselamatan Sosial (PERKESO) secara berperingkat kepada sektor tidak formal serta menambah baik program bantuan tunai dan program Rahmah bagi meningkatkan tahap perlindungan sosial. Di samping membina daya tahan persaraan, Kerajaan juga terus mengukuhkan pasaran buruh dengan meningkatkan gaji melalui program peningkatan kemahiran dan latihan semula.

iv. Pembaharuan Perkhidmatan Penjagaan Kesihatan

Kerajaan terus komited untuk meningkatkan kesejahteraan rakyat secara menyeluruh dengan menyediakan capaian sejagat kepada perkhidmatan penjagaan kesihatan yang berkualiti. Sehubungan itu, pendekatan penjagaan kesihatan primer yang bersifat keseluruhan masyarakat akan diguna pakai untuk mewujudkan sistem penjagaan kesihatan yang lebih mampan, berdaya tahan dan berkualiti. Rakyat akan terus dididik untuk menerima peralihan sendiri daripada rawatan penyakit kepada konsep pencegahan penyakit demi menambah baik, melindungi dan mengekalkan tahap kesihatan. Oleh yang demikian, Kerajaan akan menyediakan 5% daripada KDNK untuk perbelanjaan penjagaan kesihatan seperti yang ditetapkan dalam Kertas Putih Kesihatan.

v. Pembaharuan Pendidikan dan Sumber Manusia

Pelbagai usaha telah dilakukan untuk menyediakan kemudahan pendidikan yang komprehensif dan persekitaran pembelajaran yang kondusif agar boleh dicapai oleh semua pihak. Usaha tersebut termasuk mempercepat pelaksanaan projek sekolah, menambah baik keadaan sekolah daif serta meluaskan capaian internet menerusi projek JENDELA. Selain itu, pendidikan tertiar dan program pembelajaran sepanjang hayat termasuk TVET akan dikaji semula agar lebih berorientasi permintaan dalam menghasilkan bakat kalis masa hadapan yang diperlukan oleh industri.

vi. *Infrastruktur dan Pengangkutan Awam*

Kerajaan akan mengambil tindakan segera untuk mengoptimumkan semua aset sedia ada berkaitan jalan luar bandar dan sistem pengangkutan awam bandar bagi mengurangkan kesesakan lalu lintas, meningkatkan kesalinghubungan dan memperluas mobiliti. Pengurusan pengangkutan awam darat akan disepadukan bagi meningkatkan keberkesanan kos dan menambah baik ketersambungan batuan terakhir. Di samping itu, rangkaian perhubungan udara dan infrastruktur pengangkutan darat di bandar utama juga akan dipertingkatkan.

vii. *Kemudahan Asas*

Kerajaan kekal komited dalam menyediakan infrastruktur asas sejagat bertaraf dunia kepada rakyat termasuk capaian kepada bekalan air, elektrik dan internet yang berkualiti secara berterusan. Selain itu, projek tebatan banjir akan disegerakan bagi mengurangkan kesan banjir yang teruk kepada masyarakat setempat atau sebarang gangguan capaian kepada kemudahan asas.

viii. *Perumahan Mampu Milik kepada Semua Rakyat Malaysia*

Dasar Perumahan Negara (2018 – 2025) digubal untuk memastikan penyediaan perumahan yang mencukupi dan memupuk persekitaran hidup yang selamat, sihat dan harmoni. Bagi merealisasikan dasar ini, satu pelan tindakan sedang dibangunkan untuk memastikan parameter yang lebih munasabah ditetapkan dalam mencapai keseimbangan antara harga rumah median dengan tahap pendapatan median. Di samping itu, penyediaan perumahan awam juga akan ditambah baik manakala pasaran sewaan akan dipergiat bagi memenuhi permintaan. Kerajaan juga akan memudahkan pembeli mendapatkan pembiayaan rumah dengan menyediakan jaminan kredit sehingga 120% di bawah Syarikat Jaminan Kredit Perumahan Berhad (SJKP).

Tata Kelola Baik bagi Mengembalikan Keyakinan

Tata kelola yang baik dan penyampaian perkhidmatan awam yang cekap menjadi asas untuk mendapatkan kepercayaan semua pihak berkepentingan bagi menyokong dan melaksanakan tindakan kolektif ke arah transformasi yang diperlukan. Pembaharuan struktur dan institusi Parlimen, media dan perkhidmatan awam akan mengukuhkan tadbir urus dan kapasiti institusi. Penyampaian perkhidmatan awam yang cekap disokong oleh agenda digitalisasi penting untuk memacu pertumbuhan ekonomi di samping mendepani realiti perkembangan global.

Kerajaan juga akan memberikan tumpuan secara progresif untuk meningkatkan kemampuan fiskal Malaysia dengan pelaksanaan pelbagai strategi hasil dan perbelanjaan. Mekanisme subsidi yang lebih mampan, efisien dan bersasar penting untuk menangani ketirisan dan pembaziran.

Kesimpulan

Kerangka Ekonomi MADANI bermatlamat untuk memacu pembangunan ekonomi Malaysia. Kerangka yang berpaksikan kepada “Menaikkan Siling” dan “Menaikkan Lantai” bertujuan untuk meningkatkan kemakmuran ekonomi negara dan memperluas keterangkuman dalam pengagihan kekayaan seterusnya menambah baik taraf hidup rakyat. Pendekatan menyeluruh ini dijangka dapat mendukung semangat perpaduan dan tata kelola yang baik disokong oleh sistem penyampaian yang cekap dan kolaboratif bagi memacu pertumbuhan ekonomi. Kejayaan pelaksanaan kerangka Ekonomi MADANI akan meletakkan semula Malaysia sebagai ekonomi terpenting di Asia seterusnya mengembalikan maruah dan kegemilangan negara.

Tinjauan

Ekonomi Global

Ketika dunia mengalami perubahan berterusan dengan kadar pertumbuhan ekonomi yang berbeza di seluruh dunia, ekonomi global dijangka mencatat pertumbuhan sederhana selepas mengalami tempoh kemelesetan. Kadar pertumbuhan yang sederhana ini dijangka berterusan di kebanyakan wilayah ekonomi pada tahun mendatang. Ketidaktentuan yang berlarutan telah mendorong IMF¹ untuk mengunjurkan prospek pertumbuhan global kepada 3% pada 2023 dan 2024 (2022: 3.5%). Namun begitu, pertumbuhan tersebut kekal tidak menentu berikutan peningkatan risiko terutamanya disebabkan oleh dasar monetari yang semakin ketat bagi mengurangkan tekanan inflasi, seterusnya menjejaskan kepantasan pemulihan ekonomi global. Sementara itu, pertumbuhan perdagangan dunia juga dijangka menyederhana kepada 2% pada 2023 berikutan ketegangan geopolitik yang berpanjangan dan seterusnya mencatat 3.7% pada 2024.

Perubahan landskap global akan memberikan kesan signifikan kepada perkembangan perniagaan meliputi semua saiz perniagaan serta taraf hidup rakyat. Selain itu, kebimbangan terhadap keterjaminan rantaian bekalan yang semakin meruncing boleh menyebabkan pelaksanaan sekatan perdagangan dan pelaburan yang seterusnya berpotensi memberikan kesan kepada prospek pertumbuhan negara lain. Walaupun cabaran global yang berpunca daripada krisis masih berterusan, namun cabaran tersebut turut mewujudkan peluang kepada semua negara untuk meningkatkan pertumbuhan dan inovasi melalui penggubalan strategi berkesan bagi mencapai pertumbuhan lebih mampan dan kukuh.

Ekonomi Domestik

Walaupun ketidaktentuan landskap global semakin meningkat, namun ekonomi Malaysia kekal berdaya tahan. Pertumbuhan KDNK diunjur berkembang sekitar 4% pada 2023 dan antara 4% hingga 5% pada 2024. Kerajaan mengakui bahawa Bank Dunia mengunjurkan pertumbuhan ekonomi Malaysia sebanyak 4.3% pada 2024 iaitu meningkat sedikit berbanding unjuran asal. Namun, unjuran ini selaras dengan jangkaan pertumbuhan ekonomi Malaysia pada 2024 disokong oleh permintaan domestik yang kukuh seterusnya mengimbangi dengan berkesan cabaran pertumbuhan global yang menyederhana. Pertumbuhan ini juga akan disokong oleh pelaksanaan inisiatif yang digariskan dalam Pelan Hala Tuju Peralihan Tenaga Nasional (NETR) baharu, Pelan Induk Perindustrian Baharu 2030 (NIMP 2030) dan Kajian Separuh Penggal Rancangan Malaysia Kedua Belas (KSP RMKe-12).

Selain itu, permintaan domestik Malaysia pada 2023 terus disokong oleh peningkatan perbelanjaan penggunaan dan pelaburan. Pertumbuhan ini juga disokong oleh keadaan pasaran buruh yang menggalakkan dan tekanan inflasi yang berkurangan serta aktiviti pelancongan yang rancak. Peningkatan pelaburan swasta pula disumbangkan oleh projek infrastruktur yang giat dilaksanakan dan pelaburan modal yang berterusan dalam sektor perkhidmatan dan pembuatan. Peningkatan perbelanjaan sektor swasta dijangka dapat mengimbangi kesan perbelanjaan awam yang sederhana pada 2023.

Pada 2024, perbelanjaan sektor swasta kekal sebagai penyumbang utama dalam memacu aktiviti ekonomi berikutan permintaan domestik yang lebih kukuh. Di samping itu, inisiatif Kerajaan untuk menyokong perbelanjaan isi rumah melalui

¹ Merujuk kepada laporan World Economic Outlook diterbitkan pada Julai 2023.

pindahan tunai kepada kumpulan sasar dan peningkatan trend perdagangan sosial dijangka dapat menggalakkan penggunaan swasta. Sementara itu, pelaburan swasta dijangka terus berkembang didorong oleh persekitaran perniagaan yang lebih kondusif selaras dengan strategi dan usaha Kerajaan dalam menarik pelaburan berteknologi tinggi dan bernilai tinggi melalui NETR dan NIMP 2030.

Dari aspek penawaran, sektor perkhidmatan dan pembuatan terus menjadi enjin utama pertumbuhan ekonomi pada 2023. Prestasi sektor perkhidmatan dipacu oleh subsektor berkaitan pelancongan berikutan peningkatan ketibaan pelancong dan perbelanjaan pengguna. Walau bagaimanapun, sektor pembuatan dijangka mencatat pertumbuhan sederhana disebabkan oleh permintaan luar yang lembap. Sektor pertanian juga diunjur menyederhana disumbangkan oleh subsektor kelapa sawit, pertanian lain dan ternakan manakala sektor perlombongan dijangka merosot berikutan permintaan luar yang lebih rendah untuk gas asli cecair (LNG). Sementara itu, sektor pembinaan dijangka mencatat prestasi yang lebih baik disokong oleh langkah mempercepat pelaksanaan projek infrastruktur dan utiliti sedia ada.

Pada 2024, subsektor perdagangan borong dan runcit kekal sebagai penyumbang utama kepada sektor perkhidmatan disokong oleh pengembangan segmen runcit melalui transaksi digital. Di samping itu, industri berorientasikan domestik disokong oleh pengeluaran lebih tinggi dalam industri *high growth high value* (HGHV) yang akan memacu sektor pembuatan selaras dengan pelaksanaan inisiatif di bawah NETR, NIMP 2030, KSP RMKe-12 dan Pelan Hala Tuju Industri Kimia 2030. Sektor pertanian kekal stabil sebahagiannya disumbangkan oleh peningkatan dalam pengeluaran kelapa sawit dan harga minyak sawit mentah. Sektor perlombongan dijangka pulih terutamanya disumbangkan oleh projek medan gas baharu seperti Gansar, Jerun dan Kasawari. Sementara itu, sektor pembinaan terus berkembang disokong oleh pertumbuhan dalam semua

subsektor yang sebahagiannya didorong oleh peningkatan permintaan terhadap tenaga boleh baharu dan bersih serta aktiviti penyahkarbonan selaras dengan agenda ekonomi hijau.

Pada 2023, eksport telah menguncup seiring dengan kelembapan ekonomi dan perdagangan global terutamanya dipengaruhi oleh pertumbuhan ekonomi China yang lebih perlahan daripada jangkaan dan harga komoditi yang menyederhana. Lebih akaun semasa pula dijangka berkembang didorong oleh defisit yang semakin mengecil dalam akaun perkhidmatan dan akaun primer. Walau bagaimanapun, tinjauan untuk 2024 menunjukkan peningkatan beransur-ansur disumbangkan oleh prospek perdagangan global dan sektor komoditi yang bertambah baik.

Perkembangan Monetari dan Kewangan

Pendirian dasar monetari semasa kekal akomodatif dan menyokong ekonomi serta selaras dengan penilaian prospek inflasi dan pertumbuhan. Sektor kewangan dijangka kekal berdaya tahan dan stabil serta disokong oleh sistem perbankan yang teguh. Sistem perbankan terus menyokong aktiviti pengantaraan kewangan yang mendapat manfaat daripada unjuran pertumbuhan ekonomi yang positif dan pasaran buruh yang bertambah baik. Pada masa yang sama, pasaran modal kekal rancak bagi meningkatkan kemakmuran, keterangkuman dan kemampuan Malaysia melalui usaha memperkukuh pemikiran kepimpinan, mempergiat inovasi dan mempelbagaikan rangkaian produk pasaran untuk kekal berdaya saing. Melangkah ke hadapan, Pelan Induk Pasaran Modal Malaysia 2021 – 2025 dan Pelan Sektor Kewangan 2022 – 2026 akan terus dijadikan rujukan yang bernilai dalam menetapkan visi dan strategi untuk pembangunan pasaran modal dan sektor kewangan.

Kedudukan Semasa Belanjawan 2023

Selaras dengan visi jangka masa panjang di bawah konsep Malaysia MADANI, Belanjawan 2023 telah dirangka berlandaskan tiga tekad iaitu pertumbuhan ekonomi yang inklusif dan mampan, reformasi institusi dan tata kelola yang baik serta mengurangkan jurang ketidaksaksamaan melalui keadilan sosial. Bagi mencapai visi ini, peruntukan yang besar berjumlah RM386.3 bilion telah disediakan dalam Belanjawan 2023 dengan RM289.3 bilion untuk perbelanjaan mengurus (OE) dan RM97 bilion untuk perbelanjaan pembangunan (DE). Sehingga Julai 2023, sebanyak 49% daripada keseluruhan peruntukan telah dibelanjakan dengan RM166.7 bilion untuk OE manakala bakinya untuk DE.

Tekad 1: Pemacuan Ekonomi yang Terangkum dan Mampan

Bagi mencapai pertumbuhan ekonomi yang inklusif dan mampan, beberapa langkah telah digariskan dengan memberikan tumpuan kepada kedudukan fiskal yang mampan, kesejahteraan rakyat, pengurusan risiko bencana berkesan dan pelaburan yang berimpak tinggi. Di bawah pembaharuan perundangan fiskal, penggubalan Akta Kewangan Awam dan Tanggungjawab Fiskal (FRA) tahun ini akan meningkatkan kredibiliti dasar fiskal ke arah mencapai kewangan awam yang mampan dan kestabilan makroekonomi dalam jangka masa panjang. Akta ini berperanan sebagai rangka kerja pengurusan fiskal yang berkesan bagi memberikan penekanan kepada tata kelola yang baik, akauntabiliti dan ketelusan dalam menguruskan kewangan awam.

Langkah komprehensif telah dilaksanakan untuk menyokong perniagaan dan keperluan rakyat dengan memberikan tumpuan khusus kepada perusahaan mikro, kecil dan sederhana (PMKS) yang terjejas teruk akibat

pandemik. Sehingga Julai 2023, Bank Simpanan Nasional (BSN) telah menyediakan kemudahan pembiayaan berjumlah RM145.3 juta yang memanfaatkan 4,747 usahawan termasuk penjaja. Selain itu, sebanyak 80% daripada RM263.9 juta di bawah skim pembiayaan TEKUN Nasional telah disalurkan untuk memperkasakan 16,960 usahawan muda terutamanya bagi perolehan aset dan modal kerja. Tambahan pula, perusahaan kecil dan sederhana (PKS) dapat memanfaatkan kemudahan pembiayaan bernilai RM9.7 bilion yang disediakan oleh BNM serta kemudahan jaminan maksimum sebanyak 90% daripada Syarikat Jaminan Pembiayaan Perniagaan (SJPP) dengan jumlah pinjaman sehingga RM20 bilion. Sehingga Julai 2023, sebanyak RM5.7 bilion telah dijamin yang memberikan manfaat langsung kepada lebih 7,000 PKS. Langkah komprehensif tersebut menunjukkan usaha berterusan bagi menyokong pembangunan PMKS.

Kerajaan komited untuk meningkatkan kesiapsiagaan, pengurusan dan kawalan risiko bencana melalui pelbagai pendekatan bagi program dan insentif dalam meningkatkan tindak balas responsif negara terhadap bencana alam. Bagi memastikan matlamat projek tebatan banjir dalam jangka masa panjang tercapai, pelbagai projek telah dilaksanakan pada 2023 yang memberikan tumpuan kepada strategi pengurusan banjir, pembangunan takungan dwifungsi bagi tebatan banjir dan usaha pengurusan lembangan sungai bersepadu di Johor, Selangor dan Kelantan. Pada masa yang sama, sekitar RM1.5 bilion telah diperuntukkan kepada Agensi Pengurusan Bencana Negara (NADMA), Angkatan Tentera Malaysia, Jabatan Bomba dan Penyelamat Malaysia serta RELA bagi meningkatkan tindak balas pasukan penyelamat bencana negara. Selain itu, sebanyak RM1.6 juta disalurkan menerusi program Malaysian Incentive Community Empowerment (MyICE) dengan kerjasama NGO berkaitan bagi memperkasakan 159 komuniti sebagai barisan pertahanan pertama dalam menghadapi bencana alam. Usaha bersepadu ini mencerminkan komitmen Kerajaan yang berterusan untuk melindungi nyawa dan sumber pendapatan semasa krisis.

Selain itu, Kerajaan terus menggalakkan amalan mampan dalam komuniti perniagaan dengan membantu syarikat pemula berasaskan teknologi mampan, memudah cara penggunaan amalan rendah karbon oleh PKS dan menggalakkan pertumbuhan ekonomi hijau secara mampan. Kemudahan Peralihan Rendah Karbon (LCTF) yang diperkenalkan oleh BNM telah terbukti memainkan peranan penting dalam membantu PKS tempatan melaksanakan aktiviti perniagaan secara mampan dan amalan yang peka terhadap alam sekitar. Sehingga Julai 2023, sebanyak 144 permohonan telah diluluskan dengan nilai RM273.3 juta.

Selaras dengan peningkatan potensi ekonomi Islam, Kerajaan komited untuk memanfaatkan kelebihan negara dalam bidang ini dengan meneroka instrumen kewangan inovatif termasuk pembangunan tanah wakaf berdaftar yang masih belum dimanfaatkan sepenuhnya. Sehubungan itu, peruntukan yang besar sebanyak RM200 juta telah dikhususkan untuk membangunkan tanah wakaf di Pulau Pinang dengan unjuran nilai pembangunan kasar melebihi RM1 bilion. Pelaburan ini mencerminkan kesungguhan Kerajaan untuk mengembangkan potensi ekonomi Islam yang belum diteroka dan menggalakkan pembangunan mampan melalui strategi kewangan yang inovatif dan berhemat.

Tekad 2: Reformasi Institusi dan Tata Kelola Baik bagi Memulih Keyakinan

Selaras dengan usaha bersepadu untuk meningkatkan kemampan negara dalam jangka masa panjang dan memperkukuh keyakinan awam, pembaharuan institusi dan komitmen terhadap tata kelola perlu ditambah baik untuk meningkatkan kecekapan serta keberkesanan penyampaian perkhidmatan awam. Belanjawan 2023 telah menggariskan langkah komprehensif bagi mempercepat pelaksanaan projek infrastruktur awam, memperkasakan perkongsian awam-swasta, mengutamakan agenda digital serta memantapkan peranan agensi dan syarikat berkaitan kerajaan (GLC). Langkah strategik

tersebut bertujuan menyediakan asas yang dinamik dan berdaya tahan untuk trajektori pertumbuhan negara yang menunjukkan komitmen teguh terhadap ketelusan dan akauntabiliti bagi mencapai kemajuan ekonomi.

Bagi mempercepat pelaksanaan projek infrastruktur awam, penambahbaikan yang signifikan telah dilaksanakan untuk meningkatkan ketelusan perolehan Kerajaan termasuk mempermudah prosedur dan proses terutamanya bagi projek kecil dengan memperkenalkan kelonggaran dan pengecualian kepada Arahan Perbendaharaan 182. Inisiatif ini memberikan kuasa kepada kementerian dan agensi pada peringkat negeri dan daerah di Sabah dan Sarawak melalui jabatan teknikal untuk melaksanakan projek dengan had nilai sehingga RM50 juta. Sementara itu, RM2.6 bilion telah disalurkan sehingga Ogos 2023 untuk membaik pulih sekolah dan klinik daif, menyelenggara dan menaik taraf jalan persekutuan serta melebarkan dan membina jalan luar bandar baharu serta memasang lampu jalan di kawasan berisiko tinggi. Projek tersebut menekankan komitmen tidak berbelah bahagi Kerajaan untuk menambah baik infrastruktur awam yang kritikal seterusnya memperkukuh kesejahteraan masyarakat dan pembangunan di seluruh negara.

Belanjawan 2023 memberikan tumpuan utama kepada modal insan terutamanya pembangunan graduan TVET dengan menyediakan set kemahiran yang disesuaikan dengan permintaan industri melalui kerjasama antara institusi TVET dengan 50 syarikat terutamanya GLC. Institusi tersebut termasuk kolej komuniti, institut latihan perindustrian dan institut kemahiran belia negara. Sehingga Julai 2023, sebanyak 10 perjanjian Pengurusan Perubahan (MoC) telah ditandatangani dengan menggariskan skop kerjasama meliputi pemindahan pengetahuan, perkongsian peralatan dan pembangunan kurikulum. Bagi memperkukuh kerjasama dengan industri pula, sebanyak RM17 juta telah dibelanjakan untuk Sistem Latihan Dual Nasional (SLDN) yang memanfaatkan lebih 8,000 pelatih. Pada Julai 2023, sebanyak RM2.6 juta telah dibelanjakan

di bawah program Academy in Factory (AiF) untuk memberikan latihan pekerjaan kepada 20,000 pelatih. Program tersebut mencerminkan dedikasi Kerajaan dalam meningkatkan kemahiran dan kebolehpasaran graduan TVET seterusnya menyumbang kepada tenaga kerja yang dinamik dan berkemahiran yang merupakan keperluan penting untuk kemajuan negara.

Selaras dengan usaha untuk menggalakkan belia meningkatkan kemahiran dan penawaran gaji yang lebih tinggi dalam kalangan sektor swasta, sebanyak RM55.3 juta telah diperuntukkan bagi program kerjasama dengan pemain industri yang menyasarkan 17,000 graduan TVET mendapat pekerjaan. Lebih daripada 6,500 graduan TVET telah mendapat manfaat sejak program ini dilancarkan pada Mei 2023. Selain itu, Kerajaan terus berdedikasi untuk mewujudkan peluang pekerjaan yang bermakna kepada golongan mudah terjejas seperti pekerja gig, lepasan sekolah dan graduan menganggur. Sehingga Julai 2023, lebih 760,000 peserta telah mendaftar dalam program peningkatan kemahiran dan latihan semula dengan pembiayaan daripada Tabung Pembangunan Sumber Manusia sebanyak RM900.8 juta.

Selaras dengan persediaan Malaysia untuk menerima kedatangan pelancong yang lebih tinggi, Kerajaan sedang mempergiat usaha bagi memperkukuh sektor pelancongan sempena kempen melawat Malaysia. Sebanyak RM65 juta telah diperuntukkan kepada program dan aktiviti untuk mempromosikan budaya dan warisan serta memperkaya pengalaman pelancong. Selain itu, projek infrastruktur penting turut dilaksanakan untuk mengurangkan kesesakan lalu lintas di destinasi pelancongan popular. Projek tersebut merangkumi pembinaan dan penambahbaikan jalan raya di kawasan trafik tinggi seperti di Cameron Highlands dan Melaka. Selain itu, projek strategik termasuk pembangunan jalan dan jambatan baharu untuk menghubungkan antara Port Dickson dengan Sepang serta penambahbaikan Lebuhraya Utara-Selatan dengan tumpuan awal Fasa 1 di Johor. Penambahbaikan infrastruktur

tersebut mencerminkan dedikasi Kerajaan untuk menyediakan pengalaman yang lancar dan menarik kepada pelancong seterusnya meningkatkan akses dan kesalinghubungan merentasi seluruh tempat pelancongan yang menarik di negara ini.

Seiring agenda digitalisasi negara, sebanyak RM199 juta telah disalurkan melalui inisiatif JENDELA bagi meningkatkan penembusan capaian internet dengan menyasarkan liputan 4G sepenuhnya di semua kawasan berpenduduk di Malaysia. Selain itu, perluasan capaian jalur lebar gentian optik disasarkan mencecah 9 juta premis menjelang 2025. Sehingga Disember 2022, liputan 4G telah mencapai 96.9% kawasan berpenduduk dan memberikan manfaat kepada sekitar 7.7 juta premis dengan capaian kepada gentian jalur lebar. Fasa 2 JENDELA akan memberikan tumpuan kepada kawasan luar bandar dan pedalaman yang masih belum diliputi bagi memastikan keterangkuman dalam landskap digital. Selain itu, pelancaran rangkaian 5G telah mencapai 47.1% daripada jumlah kawasan berpenduduk pada akhir 2022 iaitu melepasi sasaran awal 37.9%. Pencapaian ini menunjukkan kesungguhan Kerajaan dalam menyediakan kesalinghubungan digital yang meluas dan berkualiti tinggi untuk memacu Malaysia ke arah masa hadapan yang berteknologi tinggi seterusnya memupuk inovasi dan memangkin pertumbuhan ekonomi.

Kerajaan telah mengambil langkah yang signifikan untuk meningkatkan peranan Agensi Keselamatan Siber Negara (NACSA) sebagai agensi yang bertanggungjawab dalam menerajui usaha mempertingkatkan kerangka perundangan dan menyelaras inisiatif bagi memerangi ancaman keselamatan siber dengan berkesan. Sebanyak RM10 juta telah diperuntukkan untuk pembangunan Pusat Respons Scam Kebangsaan (NSRC) yang dijadualkan beroperasi sepenuhnya pada penghujung 2023. Mulai tempoh Oktober 2022 hingga Jun 2023, NSRC berjaya menangani lebih 15,500 aktiviti penipuan secara dalam talian. Selain itu, bagi memperkukuh keselamatan pelanggan yang melaksanakan aktiviti perbankan secara dalam talian, BNM

telah mewajibkan dasar "kill switch" bagi semua institusi perbankan. Dasar strategik ini telah berjaya dilaksanakan oleh beberapa bank dalam mempertingkatkan langkah keselamatan dan keyakinan pelanggan terhadap transaksi perbankan secara dalam talian. Strategi pelbagai peringkat tersebut mencerminkan komitmen Kerajaan dalam memperkukuh keselamatan siber dan memelihara integriti landskap digital negara.

Kerajaan komited untuk memacu inovasi dalam syarikat pemula dan memperkukuh ekosistem perusahaan tempatan. Syarikat pelaburan berkaitan kerajaan (GLIC) dan GLC merupakan pemain penting dengan pelaburan modal teroka yang signifikan. Khazanah telah menyediakan peruntukan berjumlah RM1 bilion melalui Dana Impak untuk membantu syarikat pemula tempatan yang menunjukkan komitmen dalam membudayakan inovasi dan keusahawanan. Pada masa yang sama, Ekuiti Nasional Berhad (Ekuinas) telah melaksanakan usaha menguruskan Dana Asas berjumlah RM100 juta untuk mempercepat pertumbuhan syarikat dan meningkatkan ekuiti Bumiputera. Selain itu, tambahan RM40 juta disediakan kepada PMKS melalui Dana Pelaburan Bersama Malaysia (MyCIF) oleh Suruhanjaya Sekuriti (SC) dalam bentuk pendanaan ekuiti awam (ECF) dan Pembiayaan antara Rakan Setara (P2P). Inisiatif tersebut secara keseluruhan mencerminkan pendekatan holistik Kerajaan dan badan berkaitan untuk terlibat secara aktif dalam menggalakkan perkembangan ekosistem syarikat pemula seterusnya memacu inovasi dan pertumbuhan ekonomi di Malaysia.

Tekad 3: Keadilan Sosial untuk Menyederhana Kesenjangan

Belanjawan 2023 memberikan fokus ke arah melaksanakan pembaharuan institusi dan menyokong keadilan sosial. Inisiatif utama bertujuan untuk membasmi kemiskinan tegar, mengurangkan kesan kenaikan kos sara hidup, memupuk keharmonian dan perpaduan dalam masyarakat serta memastikan penyediaan

kemudahan asas berkualiti tinggi untuk semua. Sehubungan itu, program Inisiatif Pendapatan Rakyat (IPR) telah diperkenalkan untuk membasmi kemiskinan tegar dan meningkatkan pendapatan keluarga miskin dan mudah terjejas. Sejumlah RM750 juta telah diperuntukkan bagi inisiatif ini melalui tiga subprogram iaitu Inisiatif Usahawan Tani (INTAN), Inisiatif Usahawan Makanan (INSAN) dan Inisiatif Operator Perkhidmatan (IKHSAN). Sehingga Julai 2023, semua inisiatif tersebut telah dilaksanakan dengan penyaluran sebanyak RM82 juta yang memanfaatkan lebih 3,000 penerima.

Selain itu, Kerajaan telah memberikan jaminan untuk terus melaksanakan pelbagai inisiatif dalam bentuk bantuan tunai dan barangan (in-kind) untuk membantu isi rumah yang mudah terjejas. Sehingga Julai 2023, sebanyak RM10.4 bilion bantuan tunai telah disalurkan kepada 15.9 juta penerima daripada keluarga miskin tegar, isi rumah kumpulan B40, belia dan pelajar institusi pengajian tinggi. Bantuan tersebut termasuk inisiatif Sumbangan Tunai Rahmah (STR), Sumbangan Asas Rahmah (SARa) dan eBeliaRahmah. Di samping itu, kadar cukai pendapatan untuk individu pemastautin dikurangkan sebanyak 2% bagi setiap banjaran pendapatan bercukai bagi julat antara RM35,000 hingga RM100,000 untuk mengurangkan beban kewangan kumpulan M40. Sementara itu, Kerajaan turut memperkenalkan inisiatif Payung Rahmah bagi mengurangkan kos sara hidup yang semakin meningkat. Inisiatif tersebut termasuk Menu Rahmah yang melibatkan lebih 15,000 kedai makan untuk menyediakan hidangan lengkap mampu milik pada harga RM5. Di samping itu, Kerajaan juga telah melaksanakan Program Jualan Rahmah dengan peruntukan RM100 juta bagi menawarkan barangan keperluan pada harga sehingga 30% lebih rendah daripada pasaran tempatan.

Program Penyeragaman Harga terus membolehkan penduduk luar bandar dan kawasan terpencil terutamanya di Sabah dan Sarawak membeli tujuh barangan keperluan pada harga lebih rendah yang ditetapkan

oleh Kerajaan. Barangan tersebut iaitu gula pasir putih bertapis kasar, minyak masak, tepung gandum, beras, gas petroleum cecair, petrol RON95 dan diesel. Di samping subsidi bagi barangan tersebut, Kerajaan turut menanggung kos pengangkutan dan pengagihan bagi memastikan harga mampu beli oleh penduduk. Pada 2023, program ini diberikan peruntukan tambahan sebanyak RM25 juta berbanding peruntukan keseluruhan sebanyak RM200 juta pada tahun sebelumnya. Skop program diperluas kepada 25 zon baharu termasuk Paloh dan Passin di Sarawak, Pasir Raja di Terengganu serta Kuala Krai di Kelantan.

Dalam menangani kesan buruk pandemik, sistem perlindungan sosial telah ditambah baik melibatkan individu yang bekerja sendiri melalui perlindungan insurans sosial di bawah Skim Keselamatan Sosial Pekerjaan Sendiri (SKSPS). Di bawah inisiatif ini, Kerajaan telah menyediakan sejumlah RM100 juta sebagai insentif kepada penjarum bekerja sendiri yang meliputi 80% daripada caruman untuk Skim Pekerjaan Sendiri (SPS) Padanan Caruman dan 100% untuk SPS MADANI. Pada akhir Julai 2023, sebanyak RM38.6 juta telah diagihkan yang memanfaatkan lebih 180,000 penerima. Di samping itu, Kerajaan terus melaksanakan pelbagai program sosial merangkumi pekerja kurang upaya, individu kurang upaya yang tidak bekerja, komuniti Orang Asli, usahawan PKS wanita, warga emas serta institusi penjagaan swasta untuk warga emas, kanak-kanak dan orang kurang upaya yang dikendalikan oleh NGO dengan peruntukan sekitar RM2 bilion. Sehingga Julai 2023, sejumlah RM1.1 bilion telah diagihkan kepada kumpulan tersebut.

Dalam menyediakan penjagaan kesihatan yang mudah diakses, Skim Perubatan MADANI diperkenalkan pada Jun 2023 dengan peruntukan sebanyak RM100 juta. Inisiatif ini memudahkan rawatan penjagaan primer akut untuk golongan B40 di klinik swasta dan pada masa yang sama dapat mengurangkan kesesakan di jabatan kecemasan hospital

awam. Selain itu, Skim Peduli Kesihatan (PEKA B40) telah memperuntukkan RM80 juta untuk menyediakan sokongan penjagaan kesihatan yang meluas. Skim ini merangkumi pemeriksaan kesihatan dan sebagai insentif untuk meneruskan rawatan kanser serta bantuan tambang pengangkutan ke fasiliti kesihatan awam. Sehingga Julai 2023, lebih RM50 juta telah disalurkan untuk program tersebut. Di samping itu, had nilai bagi pelepasan cukai ke atas perbelanjaan perubatan telah ditingkatkan daripada RM8,000 kepada RM10,000 bagi tahun taksiran 2023. Pelepasan cukai tersebut juga telah diperluas untuk menampung kos rawatan pemulihan bagi kanak-kanak kurang upaya pembelajaran seperti Sindrom Down, Autisme dan Ketidakupayaan Pembelajaran Khusus.

Bagi memperkasakan sektor pertanian dan menangani isu sekuriti makanan, sebanyak RM1 bilion telah disediakan di bawah Skim Kemudahan Agromakanan BNM. Sehingga Julai 2023, sebanyak RM266.7 juta telah disalurkan kepada 372 penerima. Selain itu, bagi meningkatkan lagi hasil pertanian, Kerajaan telah memperuntukkan RM40 juta untuk bekerjasama dengan beberapa kerajaan negeri bagi melaksanakan projek agromakanan dan menggalakkan penggunaan teknologi. Pelbagai subsidi dan insentif juga telah disediakan termasuk benih, baja dan harga yang berjumlah RM1.6 bilion untuk membantu petani padi meningkatkan produktiviti.

Bagi meneruskan pembangunan di Sabah dan Sarawak, sebanyak RM6.5 bilion dan RM5.6 bilion masing-masing telah diperuntukkan di bawah peruntukan pembangunan bagi 2023. Usaha sedang dijalankan untuk mempercepatkan pembinaan projek infrastruktur awam di Sabah dan Sarawak termasuk lebuh raya Pan Borneo Sabah dan Sarawak-Sabah Link Road. Selain itu, kemudahan awam di Sabah dan Sarawak khususnya di kawasan luar bandar juga ditambah baik dengan mengembangkan infrastruktur jalan dan lampu jalan; menambah baik bekalan air dan elektrik; dan menambah

kemudahan penjagaan kesihatan dan sekolah. Sehingga akhir Julai 2023, sebanyak RM1.9 bilion telah dibelanjakan untuk pembangunan di Sabah dan RM2.2 bilion di Sarawak.

Pengurusan Ekonomi

Setelah berjaya menangani kesan buruk pandemik COVID-19 dengan cekap, ekonomi Malaysia kini berhadapan dengan ketidaktentuan yang berterusan berpunca daripada ketegangan geopolitik yang berpanjangan, tekanan inflasi global, dasar monetari yang diperketat dan peningkatan kesan buruk perubahan iklim. Dalam mendepani pelbagai cabaran tersebut, usaha Kerajaan akan ditumpukan kepada pengurusan fiskal berhemat, pelaburan berkualiti, ekonomi digital dan keterjaminan makanan. Kerajaan juga komited untuk membina semula keyakinan pelabur dengan melaksanakan pembaharuan institusi, memberikan tumpuan ke arah peralihan kepada ekonomi hijau, meningkatkan amalan tata kelola yang baik, memperkemas penyampaian perkhidmatan awam dan menggalakkan pertumbuhan gaji. Usaha juga dilaksanakan bagi melindungi golongan mudah terjejas dalam masyarakat dengan menangani cabaran kenaikan kos sara hidup secara holistik, memacu pembangunan serantau yang seimbang, memperluas sistem perlindungan sosial dan meningkatkan kualiti infrastruktur.

Peluang dan Cabaran

Pertumbuhan Ekonomi yang Mampan

Kemampuan Fiskal

Kemampuan fiskal jangka masa panjang penting bagi membolehkan Kerajaan terus menyokong pertumbuhan ekonomi yang inklusif dan mampan. Usaha berterusan untuk menambah baik kedudukan fiskal akan memberikan tumpuan kepada meningkatkan mobilisasi hasil, menghapuskan ketirisan dan pembaziran perbelanjaan, mengurus

hutang secara berkesan serta menaikkan keyakinan pelabur dalam jangka masa panjang. Perundangan FRA yang akan berkuat kuasa dapat mempertingkatkan dan memperkukuh lagi tata kelola dan disiplin fiskal dalam menguruskan kewangan negara. Walaupun ekonomi menunjukkan momentum pemulihan, namun cabaran luar seperti kelembapan ekonomi global dan ketegangan geopolitik yang berterusan dijangka menimbulkan risiko kepada kedudukan fiskal, perdagangan, pelaburan dan pertumbuhan ekonomi. Justeru, kedudukan fiskal yang lebih mampan membolehkan Kerajaan bertindak balas terhadap perubahan ekonomi dan menyediakan penampakan kepada ekonomi dan rakyat daripada kejutan luar jangka.

Pelaburan Berkualiti

Pewujudan ekosistem pelaburan yang kondusif memerlukan dasar yang komprehensif untuk menarik modal, merangsang inovasi dan menjana pekerjaan yang menawarkan pampasan lebih baik. Peningkatan keupayaan negara untuk melaksanakan pelaburan berkualiti terutamanya melalui R&D dapat membudayakan inovasi dan memperkukuh aktiviti perdagangan. Selain itu, negara perlu mengadaptasi kepada peralihan ekonomi dan geopolitik global yang dinamik untuk meningkatkan daya saing di samping menarik dan mengekalkan pelaburan berstatus tinggi.

Pada 2023, kedudukan Malaysia dalam World Competitiveness Yearbook (WCY) yang diterbitkan oleh International Institute for Management Development (IMD) meningkat ke tangga ke-27 daripada ke-32 pada 2022. Kekuatan utama negara termasuk kos harga yang kompetitif, infrastruktur yang baik dan dasar cukai yang menggalakkan. Walau bagaimanapun, cabaran khusus berkaitan keperluan terhadap ketersediaan bakat masa hadapan yang mencukupi, ekosistem mesra pelaburan dan pembaharuan kawal selia yang komprehensif pada peringkat nasional dan sub-nasional perlu diperkukuh untuk memudahkan cara urusan menjalankan perniagaan. Langkah ini melibatkan pelaburan langsung asing (FDI) dan pelaburan langsung domestik (DDI)

yang akan meningkatkan kualiti modal insan, menggalakkan R&D dan memacu inisiatif pendigitalan. Pelaksanaan aktiviti secara mampan dan rendah karbon serta pelaburan yang berdaya tahan kini turut menjadi keutamaan selaras dengan peralihan dunia ke arah kemampanan dan penyahkarbonan.

Selain menarik pelaburan daripada syarikat yang lebih besar, peluang perniagaan dan pelaburan yang mencukupi juga perlu disediakan kepada PMKS yang merangkumi sekitar 97.4% daripada jumlah pertumbuhan serta menyumbang lebih daripada 38% kepada KDNK. Pembangunan PMKS melalui aktiviti bernilai tambah tinggi dan pelaburan berteknologi tinggi penting memandangkan PMKS mempunyai peranan dan potensi yang besar untuk memperkukuh ekonomi tempatan. Jalanan hubungan yang lebih erat dengan pelabur asing dan domestik perlu digalakkan bagi meningkatkan lagi pertumbuhan dan kemampanan PMKS seterusnya dapat memperluas landskap ekonomi secara keseluruhan.

Ekonomi Digital

Ekonomi digital merupakan pemangkin penting untuk memacu Malaysia ke arah pertumbuhan yang saksama, inklusif dan mampan. Dokumen KSP RMKe-12 menyasarkan sumbangan ekonomi digital sekurang-kurangnya 25.5% daripada KDNK menjelang 2025 dan meletakkan Malaysia sebagai peneraju serantau menjelang 2030. Pencapaian sasaran tersebut akan disokong oleh kadar penembusan internet yang tinggi yang kini mencatatkan 96.9% dan sambungan internet yang lebih pantas dengan kelajuan purata melebihi 110 Mbps. Selain itu, lonjakan yang signifikan ke arah kemajuan teknologi dalam sektor awam juga telah dicapai melalui pendigitalan perkhidmatan Kerajaan Persekutuan.

Walau bagaimanapun, cabaran berkaitan jurang digital masih berterusan disebabkan oleh liputan jalur lebar dan sambungan internet yang terhad di kawasan yang kurang mendapat perkhidmatan. Justeru, jurang

ketidaksamaan dalam penggunaan produk dan perkhidmatan digital merentas pelbagai segmen masyarakat perlu ditangani melalui peluasan akses kepada pembiayaan untuk perniagaan dan meningkatkan kemahiran digital. Selain itu, terdapat keperluan untuk menangani cabaran pengawalseliaan terutamanya berkaitan perlindungan data peribadi dan keselamatan siber berikutan rangka kerja kawal selia semasa yang tidak bersepadu yang berisiko menghalang pembangunan ekonomi digital. Dalam hal ini, penyelesaian komprehensif untuk menangani cabaran tersebut penting dalam memastikan transformasi digital negara yang inklusif seterusnya meningkatkan potensi ekonomi digital ke arah ekonomi yang mampan.

Sekuriti Makanan

Subsektor agro-makanan kekal penting bagi memastikan keterjaminan makanan untuk menyokong penggunaan domestik. Walaupun pengeluaran makanan meningkat, namun Malaysia masih bergantung kepada import untuk memenuhi keperluan domestik. Sebagai contoh, pengeluaran beras tempatan telah berkurang 6.6% pada 2022 manakala import beras meningkat 4.8%. Keadaan ini diburukkan lagi dengan penurunan kadar sara diri (SSR) beras kepada 62.6% pada 2022 (2021: 65.2%). Selain itu, kawasan tanah pertanian yang semakin berkurang terutamanya untuk penanaman padi telah menjejaskan lagi keterjaminan makanan dan sara diri. Perubahan iklim disebabkan oleh ketidaktentuan cuaca meningkatkan lagi ancaman terhadap pengeluaran hasil tanaman dan ternakan. Bagi menangani pelbagai isu keterjaminan makanan tersebut, KSP RMKe-12 telah menggariskan pelbagai langkah yang memberikan penekanan kepada kepentingan pelaksanaan strategi yang komprehensif dan bersesuaian. Strategi tersebut merangkumi penambahbaikan amalan pertanian, mengoptimalkan penggunaan tanah secara mampan serta mengguna pakai strategi yang berdaya tahan iklim dan kemajuan teknologi bagi menjamin bekalan sara diri makanan negara yang stabil dan mencukupi.

Pembaharuan Institusi

Peralihan kepada Ekonomi Hijau

Peralihan Malaysia kepada ekonomi hijau berdepan pelbagai cabaran disebabkan oleh kebergantungan yang tinggi terhadap bahan api fosil seterusnya boleh melemahkan pertumbuhan ekonomi berikutan permintaan global yang beralih kepada sumber tenaga boleh baharu. Bagi memastikan peralihan yang berkesan, negara perlu mempelbagaikan sumber tenaga dan melabur dalam infrastruktur yang mampan di samping memastikan peralihan yang adil dan saksama kepada industri dan PMKS berintensifkan

karbon. Sebagai sebuah negara mega biodiversiti yang dikurniakan dengan ekosistem pelbagai, Malaysia mempunyai tanggungjawab besar dalam menguruskan penggunaan tanah secara berkesan dan mampan untuk memelihara warisan semula jadi. Malaysia memerlukan usaha gigih dalam mendepani cabaran tersebut untuk mencapai ekonomi hijau. Kejayaan tersebut bergantung kepada pendekatan strategik yang mengharmonikan pembangunan ekonomi dengan pengawasan alam sekitar dan keterangkuman sosial, dasar yang komprehensif, kesedaran awam yang lebih tinggi dan kerjasama antarabangsa yang erat dalam membentuk masa depan yang mampan untuk negara.

RENCANA 1.1

Peralihan Adil dan Saksama Demi Masa Hadapan yang Mampan

Pengenalan

Akibat daripada keperluan mendesak di peringkat global untuk menangani perubahan iklim dan kesannya yang meluas, konsep “Peralihan Adil dan Saksama” muncul sebagai prinsip panduan utama bagi kebanyakan negara untuk memudah cara peralihan ke arah masa depan yang mampan. Menurut Pertubuhan Bangsa-Bangsa Bersatu, negara membangun memerlukan lebih banyak tumpuan terhadap adaptasi dan pembinaan ketahanan kerana kadar kemiskinan dan sektor informal yang meningkat; lebih mudah terjejas akibat risiko luar jangka; dan kebergantungan tinggi kepada sektor pertanian dan pelancongan serta bahan api fosil. Usaha mengatasi jurang pelaburan dan teknologi bagi negara membangun perlu diberi penekanan dengan mengambil kira kekangan kedudukan semasa makroekonomi. Walau bagaimanapun, penekanan terhadap transformasi sosial dan jaringan keselamatan yang lebih meluas diperlukan bagi mencapai peralihan yang adil dan saksama. Tumpuan akan diberikan bagi memastikan tiada yang terpinggir serta dilaksanakan melalui dan merentasi setiap rantai nilai dalam melindungi hak asasi manusia dan mempertahankan hak buruh. Tambahan pula, terdapat keperluan untuk memahami dengan lebih mendalam mengenai impak Peralihan Adil dan Saksama merentasi negara termasuk kesan terhadap perdagangan.

Konsep ini menerangkan interaksi penting antara pembangunan negara, mitigasi dan adaptasi perubahan iklim serta keadilan sosial. Dalam konteks Malaysia yang diberkati dengan kesejahteraan dan perpaduan sosial; kepelbagaian dan kekayaan ekologi; serta kemajuan ekonomi dan teknologi yang progresif, konsep Peralihan Adil dan Saksama akan membuka jalan ke arah masa depan yang mampan tanpa meminggirkan sesiapa. Secara keseluruhan, kerumitan Peralihan Adil dan

Saksama memerlukan lebih penekanan untuk mengharmonikan usaha tindakan iklim dan keadilan sosial berpandukan prinsip teras peralihan tersebut. Pendekatan pembaharuan ini akan menangani cabaran yang bakal dihadapi melalui kajian semula dasar dan menambah baik tata kelola di samping memanfaatkan peluang baharu.

Memahami Keperluan bagi Peralihan yang Adil dan Saksama

Kecelaruan iklim dan perubahan geopolitik telah memaksa kebanyakan negara bertindak balas dengan cara tersendiri bagi menguruskan ketersediaan sumber dan mengelakkan kemelesetan ekonomi. Ancaman peningkatan pemanasan global memberikan kesan buruk kepada sistem iklim dunia. Keadaan ini menyumbang kepada cuaca ekstrem yang menyebabkan bencana alam semakin meningkat dan teruk, risiko kesihatan dan inflasi serta kekurangan bekalan makanan dan air. Penggunaan dan harga tenaga telah meningkat secara mendadak di seluruh dunia. Konflik Rusia-Ukraine yang berpanjangan juga menjejaskan aliran sumber asas dan rantai bekalan. Segala cabaran yang dihadapi telah mengakibatkan peningkatan penghijrahan manusia demi kehidupan yang lebih baik. Di samping itu, dunia masih dalam proses pemulihan daripada pandemik dan ramai masih berwaspada. Sehubungan itu, keterjaminan tenaga, air dan makanan serta keselamatan sempadan terus menjadi agenda utama kebanyakan negara dalam beralih ke arah penyahkarbonan, pertumbuhan berdaya tahan dan pembangunan mampan.

Bagi mendepani cabaran tersebut, terdapat negara yang mengambil tindakan secara unilateral seterusnya meningkatkan tekanan ekonomi pada peringkat antarabangsa. Kesatuan Eropah (EU) telah menetapkan syarat perdagangan baharu di bawah *Carbon Border Adjustment Mechanism* (CBAM) dan *EU Deforestation-free Regulation* (EUDR) yang akan menjejaskan kemasukan kebanyakan produk dan perniagaan ke pasaran EU. Terdapat juga beberapa negara lain yang sedang mengkaji kesesuaian memperkenalkan syarat serupa. Justeru, industri Malaysia perlu meningkatkan kesediaan dalam mendepani peralihan tersebut. Kebanyakan syarikat multinasional terikat dengan undang-undang dan peraturan alam sekitar, sosial dan tadbir urus (ESG) di negara ibu pejabat syarikat tersebut beroperasi yang mewajibkan pematuhan merentasi rantai nilai. Selain itu, kebanyakan pelabur antarabangsa terus meningkatkan usaha menyokong portfolio ESG yang kukuh.

Selaras dengan perkembangan terkini, kebanyakan negara sedang mempergiatkan usaha bagi menerapkan dasar dan pelaksanaan tata kelola yang beretika dan mampan. Kegagalan untuk bertindak dengan pantas terhadap perkembangan antarabangsa tersebut akan menyebabkan negara ketinggalan dan akan menanggung kos ekonomi yang ketara. Oleh itu, persekitaran yang kondusif adalah perlu untuk mempercepat peralihan ekonomi yang didorong oleh bahan api fosil kepada penggunaan tenaga yang lebih bersih secara cekap bagi memastikan pertumbuhan ekonomi yang inklusif dan berdaya tahan.

Bukti saintifik jelas menunjukkan bahawa negara maju merupakan penyumbang terbesar kepada masalah perubahan iklim dunia. Walaupun setiap negara bertanggungjawab dalam menangani perubahan iklim, namun begitu negara maju lebih berupaya untuk membantu usaha menangani perubahan iklim pada peringkat antarabangsa dan mendepani kesannya. Krisis ekonomi baru-baru ini akibat pandemik COVID-19 dan ketegangan geopolitik telah memberi tekanan kepada negara

maju dalam membantu negara membangun yang kurang berkemampuan menangani perubahan iklim. Sokongan sedemikian amat penting bagi memastikan peralihan yang saksama merentasi negara berlandaskan prinsip Perjanjian Paris¹ yang memperakui bahawa setiap negara perlu bersama-sama bertanggungjawab dalam menangani isu perubahan iklim mengikut keupayaan masing-masing.

Perspektif Malaysia: Cabaran dan Peluang

Kesan perubahan iklim semakin ketara dan dialami terutamanya oleh golongan mudah terjejas di seluruh dunia termasuk Malaysia. Kenaikan paras laut, monsun yang semakin mengganas serta keadaan cuaca yang tidak menentu menjejaskan mata pencarian dan memusnahkan ekosistem tempatan. Pada 2022, negara dilanda kejadian banjir, ribut dan tanah runtuh yang dahsyat manakala pada tahun ini, peningkatan suhu secara mendadak telah menyebabkan penggunaan tenaga dan air meningkat. Kesannya, golongan yang mempunyai capaian maklumat dan sumber terhad akan terbeban seterusnya mengakibatkan ketidakseimbangan sosioekonomi. Justeru, strategi untuk menangani perubahan iklim perlu diseimbangkan dengan tuntutan mendesak ke arah peralihan pertumbuhan mampan agar jurang ketidakseimbangan tidak melebar.

Sungguhpun peralihan ini penting demi masa hadapan yang mampan, terdapat pelbagai cabaran ekonomi dan sosial yang perlu ditangani. Pendekatan peralihan secara adil dan saksama melibatkan usaha memaksimumkan manfaat sosial dan ekonomi daripada tindakan iklim di samping meminimumkan kesan sampingan serta mengurus cabaran secara berhemat. Teras konsep ini bertujuan memperjuangkan keadilan dan kesejahteraan sosial dengan memastikan segenap lapisan rakyat disokong melalui pelbagai dasar dan tindakan. Selaras dengan usaha penyahkarbonan, terdapat keperluan mendesak bagi memastikan peralihan yang adil dan saksama untuk rakyat melalui penggabungan elemen mitigasi dan adaptasi iklim serta pengurusan keupayaan daya tahan. Peralihan ini juga perlu mengambil kira kesan yang mungkin berlaku terhadap pekerjaan, komuniti, kemajuan teknologi dan kestabilan ekonomi selaras dengan hasrat Malaysia untuk memastikan keseimbangan antara pembangunan dengan amalan kelestarian alam sekitar yang bertanggungjawab.

Keadilan dan kesaksamaan alam sekitar juga penting terutamanya untuk mengimbangi antara kesukaran dalam mengurangkan kesan aktiviti manusia terhadap alam sekitar dengan usaha menangani kesan negatif alam sekitar kepada masyarakat. Peningkatan dalam permintaan tenaga, air dan makanan terus menyerlahkan keperluan peralihan yang adil dan saksama. Golongan mudah terjejas biasanya merupakan golongan paling mudah terkesan oleh gangguan bekalan sumber utama tersebut. Perancangan yang teliti dan usaha secara bersepadu penting untuk membina keupayaan daya tahan bagi memanfaatkan segenap lapisan masyarakat di samping memastikan ketersediaan sumber secara berterusan.

Kemajuan teknologi dan inovasi dapat membantu dalam menghadapi cabaran tersebut. Teknologi tenaga bersih, amalan pertanian mampan dan ekosistem ekonomi kitaran membuka laluan ke arah ekonomi yang berdaya maju pada masa hadapan di samping mengurangkan kesan negatif

¹ Perjanjian Paris adalah satu perjanjian antarabangsa di bawah UNFCCC yang diterima pakai pada 2015 bertujuan untuk menghadapi perubahan iklim dengan menghadkan pemanasan global di bawah suhu 2 darjah Celsius berbanding suhu pra-perindustrian, dan berusaha menghadkan kenaikan suhu di bawah 1.5 darjah Celsius di samping meningkatkan daya tahan iklim dan kerjasama antara negara.

terhadap alam sekitar. Peluang pertumbuhan ekonomi dan pembangunan mampan semakin berkembang pesat. Pekerjaan hijau, pelaburan dalam tenaga boleh baharu dan perancangan bandar yang teliti akan menjana peluang kemakmuran ekonomi serta mengurangkan pelepasan karbon dan meningkatkan kesejahteraan masyarakat. Oleh itu, usaha menghijaukan ekonomi dapat menambah baik keupayaan untuk meningkatkan kecekapan tenaga dan mengurangkan sisa serta mengurus sumber asli secara mampan. Di samping itu, usaha ini dapat menjana pekerjaan hijau yang berkualiti serta boleh menyumbang kepada pembasmian kemiskinan dan keterangkuman sosial.

Perjalanan Peralihan Adil dan Saksama bagi Malaysia

Kerangka global dan tempatan menyediakan amalan terbaik dalam merealisasikan peralihan yang adil dan saksama. Perjanjian antarabangsa terutamanya Perjanjian Paris menyediakan platform untuk menggerakkan tindakan iklim secara bersepadu. Sebagai negara yang meratifikasi Perjanjian Paris, Malaysia telah menyatakan komitmen untuk mengurangkan pelepasan karbon dan meningkatkan daya tahan terhadap cabaran iklim. Komitmen global tersebut menjadi asas dalam penggubalan dasar pada peringkat nasional dan serantau menggunakan pelbagai pendekatan yang meliputi semua aspek bagi menyokong peralihan yang adil dan saksama.

Sebagai negara yang berkembang pesat, progresif dan inovatif, Malaysia sentiasa terkedepan dalam agenda kemampanan. Pada peringkat nasional, Rancangan Malaysia Kedua Belas 2021 - 2025 (RMKe-12) telah menetapkan hala tuju ke arah pembangunan mampan, pertumbuhan inklusif dan perlindungan alam sekitar. Rangka kerja dasar yang komprehensif ini menerapkan prinsip peralihan yang adil dan saksama dengan mengambil kira kesalinghubungan matlamat ekonomi, sosial dan alam sekitar. Industri dalam semua sektor yang meliputi semua rantaian nilai mempunyai peranan dalam menggerakkan peralihan secara adil dan saksama. Walaupun peralihan yang adil dan saksama relevan dalam semua sektor, namun pendekatan ini perlu mengikut kesesuaian aktiviti perniagaan dan situasi tempatan.

Dalam merealisasikan usaha tersebut, kerjasama bersepadu melibatkan pelbagai kementerian dan agensi penting dalam menyelaraskan dan melaksanakan inisiatif yang dirancang. Malaysia akan mempercepat penerapan amalan mampan dengan memupuk kerjasama antara Kerajaan Persekutuan dan Negeri termasuk pihak berkuasa tempatan; sektor awam dan swasta dengan penyertaan masyarakat sivil. Mengambil kira pertumbuhan ekonomi dan populasi Malaysia di samping peningkatan suhu di rantau ini, sektor tenaga adalah kritikal dalam memastikan peralihan yang adil dan saksama.

i. Melakar Masa Depan Tenaga Malaysia

Sektor tenaga merupakan nadi kepada anjakan perubahan yang diperlukan. Walaupun penggunaan tenaga perlu bagi pertumbuhan ekonomi, namun kebergantungan dunia terhadap bahan api fosil telah menjadi punca utama kepada permasalahan iklim. Justeru, kesepaduan Dasar Tenaga Negara (DTN) dan Pelan Hala Tuju Peralihan Tenaga Negara (NETR) serta pelbagai dasar dan instrumen ekonomi dapat menyokong pencapaian objektif jangka masa panjang tenaga boleh baharu (RE) terutamanya melalui solar, hidro dan biobahan api. Dasar tersebut juga akan menggalakkan penggunaan solar atas bumbung dan ladang solar berskala besar di samping pelaburan dalam sistem penyimpanan bateri serta ekonomi hidrogen yang semakin berkembang.

Bagi memastikan hasil pertumbuhan ekonomi diagihkan secara saksama di seluruh wilayah dan komuniti, industri utama yang akan terjejas teruk perlu diberi perhatian khusus. Dasar sektor tenaga sedia ada seperti DTN dan NETR menggariskan langkah untuk mengekalkan daya saing sektor minyak dan gas di samping mengurangkan kebergantungan kepada arang batu. Proses peralihan tenaga ini perlu disokong bagi merealisasikan peralihan sektor ke arah model pertumbuhan rendah karbon. Pada masa yang sama, langkah perlu diambil bagi mengurangkan kesan negatif kepada tenaga kerja melalui penyediaan program peningkatan kemahiran dan latihan semula secara komprehensif dan berterusan dalam ekosistem industri tenaga. Walau bagaimanapun, memandangkan proses peralihan tersebut akan turut memberi impak kepada sektor lain, maka langkah perlu diambil bagi menyediakan industri lain dalam mendepani peralihan rendah karbon.

ii. Mengukuhkan Ekosistem Perniagaan Malaysia

Memandangkan kebanyakan negara di seluruh dunia mula melaksanakan penyahkarbonan seiring dengan peningkatan kesalinghubungan global, desakan antarabangsa yang menyokong pelaksanaan tindakan iklim secara menyeluruh telah mula mempengaruhi industri domestik Malaysia. Instrumen kawal selia unilateral seperti CBAM berpotensi memberikan kesan kepadaimbangan dagangan Malaysia melalui pengenaan cukai karbon ke atas barangan import terpilih EU. Selain EU, beberapa negara lain juga sedang mempertimbangkan pengenaan peraturan yang sama dan seterusnya boleh memberikan ancaman lebih besar kepada eksport Malaysia.

Usaha perlu dipertingkatkan bagi mengukuhkan industri dan perniagaan Malaysia supaya lebih proaktif dalam pematuhan CBAM dan peraturan lain seumpamanya yang dikenakan oleh rakan dagang seperti EUDR. Usaha tersebut digariskan dalam Pelan Induk Perindustrian Baharu 2030 (NIMP 2030) yang menyasarkan untuk memajukan kepelbagaian ekonomi tempatan, menggalakkan inovasi, memastikan keterjaminan rantaian bekalan, mengguna pakai teknologi dan transformasi digital serta memberikan tumpuan kepada amalan mampan dan inisiatif hijau. Pematuhan terhadap prinsip ESG yang teguh dan langkah mudah cara pelaburan dalam ekonomi rendah karbon akan mendorong industri untuk mengurangkan jejak karbon terutamanya dalam sektor yang mempunyai tahap pelepasan karbon yang tinggi. Peralihan ini dapat menggalakkan pewujudan peluang pekerjaan bagi memenuhi keperluan agenda penyahkarbonan dalam aktiviti perindustrian dan rantaian bekalan, terutamanya sektor tenaga, pengangkutan, pembinaan dan pertanian.

iii. Pasaran Buruh yang Hijau dan Kondusif

Dasar dan amalan buruh yang adil serta kerja berkualiti merupakan kunci kejayaan dalam peralihan secara adil dan saksama. Walau bagaimanapun, dasar dan peraturan kemampanan boleh meningkatkan beban terhadap industri sedia ada dan berpotensi menjadikan pekerjaan tertentu tidak lagi relevan. Melindungi hak dan kesejahteraan pekerja perlu diutamakan seiring dengan evolusi sektor dan peralihan industri. Justeru, keperluan pekerja dan industri perlu diambil kira dalam setiap perancangan peralihan supaya dapat mengurangkan ketidaktentuan dan melancarkan proses peralihan. Keperluan ini termasuk meningkatkan pelaburan dalam pendidikan, latihan dan peluang peningkatan kemahiran sebagai persediaan bagi pekerja untuk memenuhi permintaan industri hijau yang semakin berkembang seterusnya memperkasakan pekerja untuk kekal berdaya saing dalam landskap yang dinamik. Pekerja tersebut dapat memanfaatkan kepakaran sedia ada dalam bidang tenaga yang lebih bersih seperti solar atau hidrogen, seterusnya memastikan kelangsungan kerjaya dan kehidupan.

iv. Ekosistem Perakaunan Karbon yang Teguh

Terdapat keperluan untuk mewujudkan ekosistem perakaunan karbon² yang teguh dan komprehensif untuk menyokong industri dan perniagaan tempatan berikutan desakan peraturan karbon antarabangsa yang baharu serta peningkatan keperluan pelaporan tempatan. Dalam situasi tersebut, perniagaan tempatan dikehendaki mengira dan melaporkan pelepasan karbon yang berkaitan dengan proses pengeluaran. Ekosistem ini menyediakan instrumen untuk menilai dan melaporkan pelepasan gas rumah kaca (GHG) dengan tepat yang seterusnya meningkatkan akauntabiliti perniagaan untuk mencapai sasaran penyahkarbonan tanpa mengira saiz perniagaan. Pembangunan ekosistem ini memerlukan usaha bersepadu sektor awam dan swasta untuk mendorong perniagaan mencapai matlamat tersebut. Pada masa yang sama, usaha ini meningkatkan penawaran dan permintaan untuk aktivitiimbangan karbon dan kredit karbon yang dijana dalam negara dan seterusnya menyalurkan dana tambahan bagi inisiatif rendah karbon yang merangkumi penyahkarbonan sektor tenaga serta pelaburan untuk pemuliharaan dan penyelesaian berasaskan alam semula jadi.

v. Peranan Penting Sektor Kewangan

Sektor kewangan muncul sebagai pemangkin dalam melancarkan peralihan yang adil dan saksama. Inisiatif yang diterajui oleh Bank Negara Malaysia (BNM), Suruhanjaya Sekuriti dan Bursa Malaysia telah melancarkan Taksonomi Berasaskan Perubahan Iklim dan Prinsip (CCPT), garis panduan serta pelaporan Pelaburan Mampan dan Bertanggungjawab (SRI) yang mengurangkan risiko kewangan berkaitan dengan perubahan iklim dan kemampuan. Pada masa yang sama, peranan Malaysia sebagai peneraju kewangan Islam akan mengukuhkan lagi keupayaan pembiayaan negara untuk menyokong kemampuan serta peralihan yang adil dan saksama terutamanya melalui ekosistem kewangan Islam negara yang lengkap dan komprehensif dengan berteraskan strategi dalam mengetengahkan kewangan berasaskan nilai. Beberapa inisiatif telah diperkenalkan untuk menyepadukan pertimbangan risiko ESG dalam membuat keputusan pembiayaan dan pelaburan, iaitu Pengantaraan Berasaskan Nilai (VBI), pembiayaan sejajar dengan Matlamat Pembangunan Mampan (SDG) serta Panduan Sektorial Rangka Kerja Penilaian Impak Pembiayaan dan Pelaburan Pengantaraan Berasaskan Nilai (VBIAF). Usaha ini disokong oleh pelbagai peserta pasaran yang menghasilkan instrumen kewangan yang inovatif secara berterusan bagi menyalurkan pelbagai bentuk modal untuk menyokong kemampuan.

Pada masa kini, institusi kewangan Islam Malaysia terus memberikan impak positif kepada ekonomi dan masyarakat melalui kewangan berasaskan nilai bagi tujuan yang produktif seperti memelopori sukuk hijau dan mampan, wakaf serta pembiayaan rumah *musharakah mutanaqisah*³. Selain itu, terdapat juga program kewangan untuk penghijauan rantai nilai bagi membantu PKS melaksanakan perubahan jangka masa panjang yang berimpak tinggi dalam menghijaukan operasi perniagaan. Pihak BNM juga telah menyediakan kemudahan pembiayaan gabungan dan pembiayaan bukan hutang dalam membangunkan kemahiran perniagaan dan membina daya tahan kewangan PKS untuk meningkatkan sumbangan kepada pertumbuhan ekonomi yang mampan. Pemahaman mendalam mengenai *Maqasid Syariah* akan memperkukuh kewangan Islam bagi mengimbangi antara keperluan sosial dan alam sekitar dengan pembangunan ekonomi.

² Melibatkan kalkulator karbon, pengesah, piawaian dan garis panduan, juruaudit, sistem pendaftar dan lain-lain.

³ *Musarakah* boleh dimeterai oleh dua atau lebih pihak ke atas aset atau usaha niaga tertentu yang membolehkan salah satu pihak memperoleh pegangan saham pihak yang lain secara beransur-ansur melalui kaedah penebusan yang dipersetujui semasa tempoh kontrak *musharakah*. Pembiayaan tersebut dikenali sebagai *musharakah mutanaqisah*.

vi. Libat Urus Masyarakat: Pendekatan Inklusif

Peralihan secara adil dan saksama dalam menangani perubahan iklim dengan berkesan melalui pendekatan masyarakat secara menyeluruh memerlukan penglibatan aktif rakyat. Susulan peralihan kepada rendah karbon, Kerajaan dengan kerjasama pihak berkepentingan berkaitan akan memastikan keperluan rakyat terpelihara. Kempen kesedaran mengenai isu dan kesan perubahan iklim merupakan langkah awal dalam meningkatkan kesedaran masyarakat terhadap keperluan menyegerakan pelaksanaan tindakan iklim. Di samping itu, jaringan keselamatan sosial perlu diperkukuh untuk meningkatkan perlindungan kepada golongan berpendapatan rendah dan sederhana bagi mengurangkan risiko ekonomi dan kewangan berkaitan perubahan iklim dan peralihan rendah karbon. Oleh itu, usaha ini akan melindungi golongan tersebut daripada kejutan ekonomi dan tekanan inflasi yang mungkin berlaku pada masa hadapan. Pengenalan instrumen penetapan harga karbon di samping rasionalisasi subsidi akan menjana pembiayaan bagi memperkukuh keterjaminan tenaga, makanan dan air negara seterusnya meningkatkan kesejahteraan hidup rakyat Malaysia.

vii. Mempelopori Peralihan Adil dan Saksama Serantau

Malaysia berpotensi untuk menerajui usaha iklim di rantau ini disokong oleh asas yang kukuh dalam pertumbuhan ekonomi, kemampuan, pembiayaan Islam dan penyelesaian berasaskan alam semula jadi. Ketika negara ASEAN lain mula beralih kepada negara rendah karbon, kerjasama serantau perlu diperkukuh untuk mengurangkan pelepasan GHG, meningkatkan penggunaan tenaga boleh baharu serta melaksanakan instrumen ekonomi yang berkaitan. Selain daripada pembangunan taksonomi iklim pada peringkat ASEAN yang seragam, wacana mengenai penubuhan mekanisme penetapan harga karbon secara universal juga akan mendorong usaha tindakan iklim serantau seterusnya mempersiapkan rantau ini dalam menghadapi cabaran mendatang.

Kesimpulan

Selaras dengan kerangka Ekonomi MADANI, pendekatan peralihan secara adil dan saksama akan memacu Malaysia ke hadapan bagi memenuhi agenda tindakan iklim dan pembangunan saksama. Pendekatan ini akan mengharmonikan isu berkaitan tindakan iklim dan pembangunan rendah karbon ketika Malaysia berdepan cabaran mencapai status negara berpendapatan tinggi di samping mengurus warisan semula jadi dan melindungi rakyat. Justeru, individu, kerajaan, syarikat dan masyarakat sivil perlu bersatu padu memacu trajektori pembangunan negara.

Peralihan yang adil dan saksama akan menyediakan rangka kerja tindakan merentasi sempadan dan sektor bagi menghadapi krisis iklim yang semakin meruncing. Peralihan ini memerlukan komitmen bersepadu daripada masyarakat tempatan sehingga persada antarabangsa yang merangkumi masa hadapan dengan keadilan sosial dan kelestarian alam sekitar saling terjalin. Berpandukan prinsip Peralihan Adil dan Saksama serta kerangka Ekonomi MADANI, Malaysia melakar trajektori pembangunan ke arah masa hadapan mampan, terangkum dan celik alam sekitar yang menekankan keseimbangan pertumbuhan ekonomi, mitigasi dan adaptasi iklim serta keadilan sosial.

Tata Kelola yang Baik

Tata kelola yang baik penting untuk memupuk keyakinan dan kepercayaan dalam kalangan pihak berkepentingan yang mencerminkan kecekapan pentadbiran Kerajaan. Walau bagaimanapun, laporan WCY IMD 2023 telah mengenal pasti bidang yang memerlukan penambahbaikan terutamanya melibatkan perundangan berkaitan perniagaan dan rangka kerja kemasyarakatan. Justeru, terdapat keperluan untuk meningkatkan penglibatan masyarakat sivil dan rakyat dalam penggubalan dasar. Selain itu, Prinsip Tadbir Urus Baik (PGG) untuk syarikat GLIC menyediakan rangka kerja bagi menggalakkan amalan tadbir urus yang mampan. Garis panduan ini bertujuan untuk menambah baik tata kelola korporat dengan memberikan penekanan kepada aspek ESG.

Penyampaian Perkhidmatan Awam

Bagi memastikan penyampaian perkhidmatan awam yang berkesan dan cekap, usaha ditumpukan untuk meningkatkan kualiti perkhidmatan melalui pelaburan dalam pembangunan modal insan dan digitalisasi. Pencapaian objektif tersebut memerlukan pendekatan menyeluruh merangkumi tata kelola yang lebih baik, mengurangkan birokrasi, meningkatkan ketelusan, akauntabiliti dan kapasiti pembangunan serta komitmen penuh dalam memenuhi keperluan rakyat. Bagi mempercepat proses peralihan ke arah pendigitalan, sektor awam perlu tangkas dan seiring dengan trend semasa. Pencapaian ini memerlukan proses pengambilan modal insan yang lebih strategik serta pelan latihan semula kepada tenaga kerja sedia ada. Selaras dengan visi Kerajaan untuk membina semula perkhidmatan awam yang

dinamik, piawaian tadbir urus kepimpinan dan pembuatan keputusan perlu diperhalusi. Oleh itu, penyediaan latihan yang mencukupi dan peluang peningkatan kerjaya penting untuk memastikan tenaga kerja yang kompeten.

Gaji

Malaysia telah berjaya mencatat pertumbuhan ekonomi yang signifikan dan mencapai status ekonomi berpendapatan sederhana tinggi sejak 30 tahun yang lalu. Walau bagaimanapun, pertumbuhan ini masih belum diterjemahkan kepada agihan pendapatan yang saksama untuk pekerja. Pampasan pekerja (PP) yang kekal rendah mencerminkan struktur pasaran buruh bergaji rendah yang berterusan. Pada masa ini, bahagian PP mencatat sekitar 35% kepada KDNK berbanding sasaran 40% menjelang 2025. Peningkatan pertumbuhan purata gaji sebanyak 4.3%² hanya menghasilkan kenaikan sebanyak RM106 setahun kepada pekerja. Kenaikan sederhana ini tidak mencukupi untuk menampung keperluan isi rumah terutamanya golongan berpendapatan rendah bagi mencapai taraf hidup yang wajar. Isu gaji rendah telah menyebabkan penglibatan tenaga kerja tempatan yang terhad dalam kategori pekerjaan yang lebih rendah, meningkatkan kebergantungan terhadap pekerja asing berkemahiran rendah dan menekan produktiviti buruh. Justeru, usaha menangani isu gaji rendah penting kepada Malaysia untuk mempertingkatkan potensi modal insan sepenuhnya dan mencapai pertumbuhan ekonomi yang seimbang seterusnya memberikan manfaat kepada segenap lapisan masyarakat serta menggalakkan pembangunan inklusif.

² Merujuk kepada pertumbuhan gaji bagi warganegara Malaysia sahaja untuk tempoh 2010 hingga 2022.

SISIPAN 1.2

Gaji sebagai Sumber Pertumbuhan

Dengan kerjasama Khazanah Research Institute (KRI)

Pengenalan

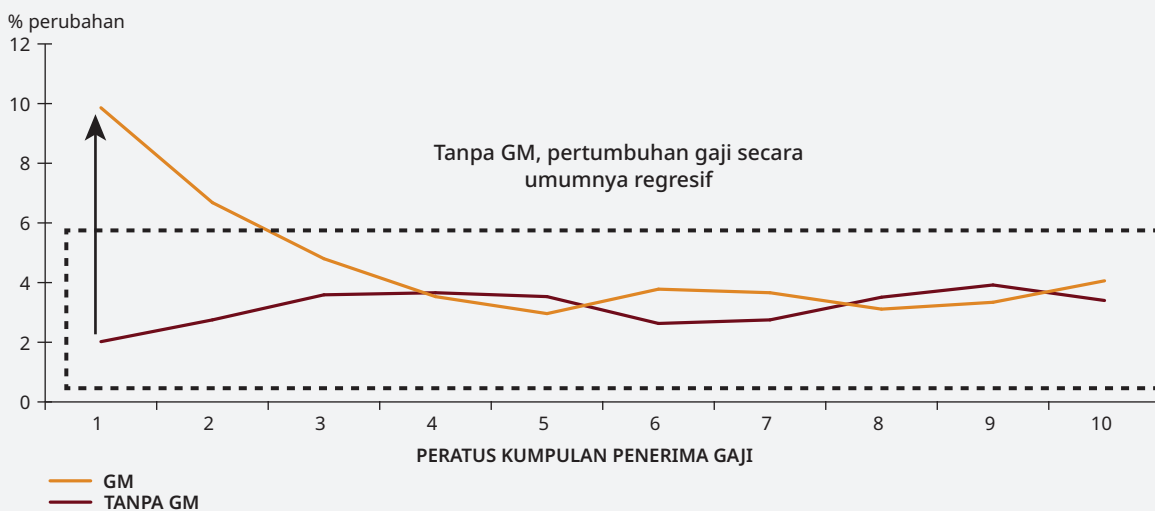
Selaras dengan hasrat Malaysia menjadi sebuah negara berpendapatan tinggi, pelbagai langkah telah dilaksanakan untuk mempercepat peralihan kepada ekonomi berteknologi tinggi dan berintensifkan pengetahuan. Langkah tersebut telah membuahkan hasil yang ditunjukkan melalui trend pertumbuhan ekonomi yang memberangsangkan sejak beberapa dekad lalu. Namun begitu, manfaat daripada pertumbuhan ini masih belum diterjemahkan kepada agihan pendapatan yang saksama termasuk keperluan untuk menangani isu gaji pekerja yang rendah dan masih berpanjangan.

Rakyat Malaysia berpandangan bahawa semakin sukar untuk mendepani isu kenaikan kos disebabkan pertumbuhan gaji yang lembap sekali gus menjadi beban tambahan kepada Kerajaan bagi menyediakan subsidi dan bantuan tunai demi mengurangkan tekanan ke atas rakyat. Pengenalan gaji minimum pada 2013 merupakan satu langkah progresif yang penting, namun masih banyak yang perlu dilakukan sekiranya sasaran kerangka Ekonomi MADANI untuk meningkatkan pampasan pekerja kepada 45% daripada KDNK ingin dicapai.

Pengagihan gaji di Malaysia - pertumbuhan dan ketidaksamaan gaji dari 2010 hingga 2019

Kajian oleh Khazanah Research Institute (KRI) pada 2023 mengenai pertumbuhan gaji dari 2010 hingga 2019 telah menunjukkan tiga penemuan penting. Pertama, pasaran buruh di Malaysia bergantung kepada intervensi dasar seperti gaji minimum bagi memastikan pertumbuhan gaji yang saksama dan inklusif. Kajian tersebut juga menunjukkan bahawa kadar pertumbuhan gaji

RAJAH 1.2.1. Peratus Perubahan Gaji Benar Bulanan Individu mengikut Kumpulan Penerima Gaji, 2010 – 2019

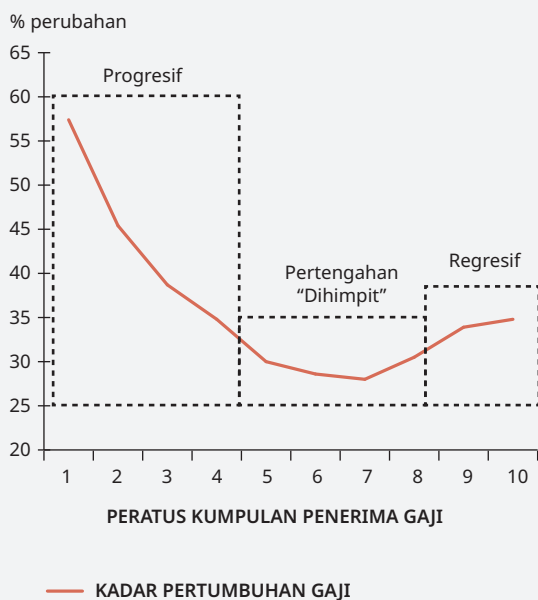

Sumber: Khazanah Research Institute dan Jabatan Perangkaan Malaysia

tidak meningkat dengan ketara dan secara umumnya semakin merosot tanpa intervensi dasar. Rajah 1.2.1 menunjukkan kesan gaji minimum ke atas pekerja yang berpendapatan rendah dengan membandingkan kadar pertumbuhan gaji mengikut kumpulan penerima gaji antara tahun pelaksanaan dan kenaikan gaji minimum (tempoh GM) dengan tahun sebelum atau tanpa kenaikan gaji minimum (tempoh tanpa GM). Analisis tersebut menunjukkan bahawa pertumbuhan gaji bagi kumpulan penerima gaji 30% terendah bergantung kepada pelaksanaan gaji minimum. Tahap gaji bagi golongan ini akan terus tertekan sekiranya tiada mandat daripada Kerajaan kepada majikan.

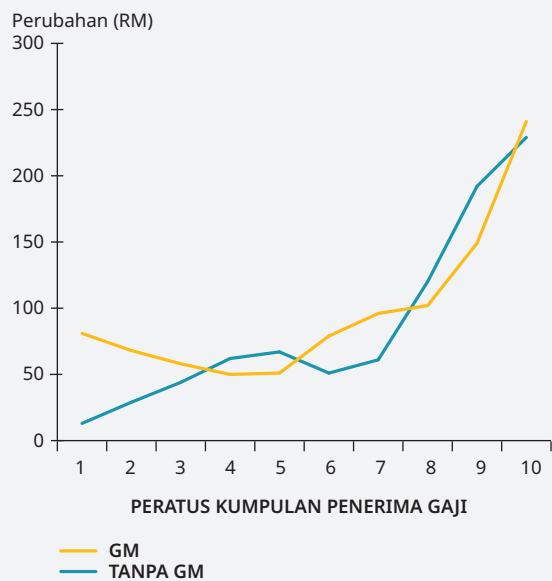
Kedua, kesan pelaksanaan gaji minimum hanya terhad kepada kumpulan penerima gaji terendah manakala kumpulan penerima gaji pertengahan mengalami pertumbuhan gaji paling rendah dalam tempoh tersebut seperti dalam Rajah 1.2.2. Dalam nilai ringgit, pertumbuhan gaji bagi penerima gaji pertengahan adalah lebih rendah berbanding pertumbuhan gaji golongan penerima gaji 30% terendah seperti dalam Rajah 1.2.3.

RAJAH 1.2.2. Peratus Perubahan Gaji Benar Bulanan Individu mengikut Peratus Penerima Gaji, 2010 – 2019

Sumber: Khazanah Research Institute dan Jabatan Perangkaan Malaysia

RAJAH 1.2.3. Perubahan Mutlak (RM) Gaji Benar Bulanan Individu mengikut Kumpulan Penerima Gaji, 2010 – 2019

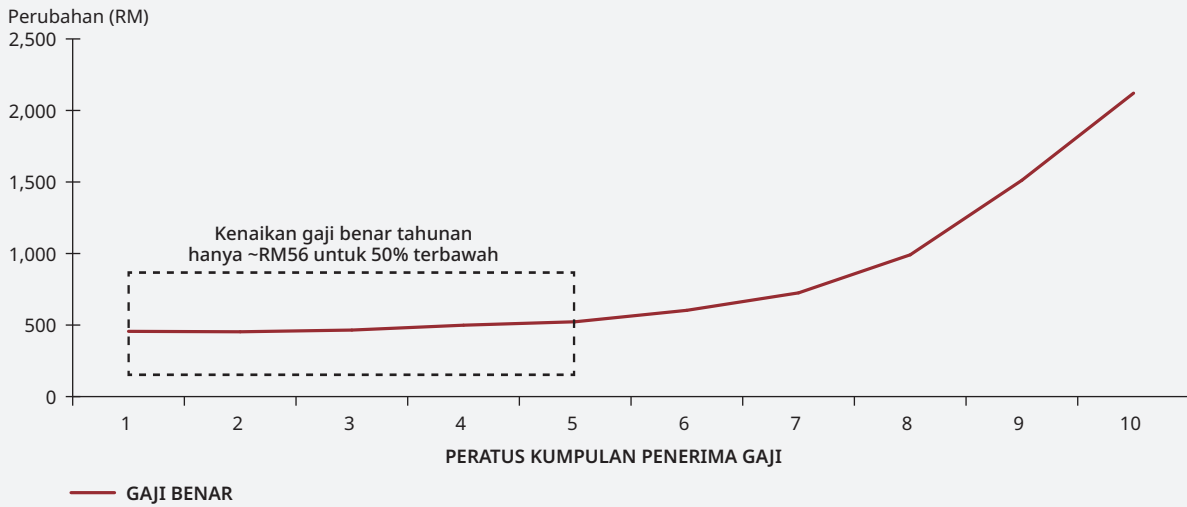

Sumber: Khazanah Research Institute dan Jabatan Perangkaan Malaysia

Ketiga, pertumbuhan gaji yang lembap¹ masih merupakan masalah utama dalam pasaran buruh Malaysia walaupun pelaksanaan gaji minimum telah menunjukkan kesan signifikan. Pekerja dalam kumpulan penerima gaji 50% terbawah hanya menerima kenaikan gaji benar bulanan sekitar RM500 bagi tempoh 2010 – 2019 iaitu peningkatan kasar sebanyak RM56 setahun seperti dalam Rajah 1.2.4.

¹ Definisi pertumbuhan gaji yang lembap berbeza mengikut konteks tetapi paling biasa ditakrifkan sebagai keadaan pertumbuhan gaji lebih perlahan atau hampir tidak selaras dengan kadar inflasi atau kos sara hidup.

RAJAH 1.2.4. Perubahan Mutlak (RM) Gaji Benar Bulanan Individu mengikut Peratus Penerima Gaji, 2010 – 2019

Sumber: Khazanah Research Institute dan Jabatan Perangkaan Malaysia

Penemuan tersebut menjadi asas dalam memahami kesukaran yang dihadapi rakyat Malaysia apabila berhadapan dengan isu peningkatan kos memandangkan kenaikan gaji isi rumah didapati tidak mencukupi untuk menyediakan penampakan terhadap kejutan pada masa hadapan.

Gaji permulaan yang rendah dalam kalangan graduan

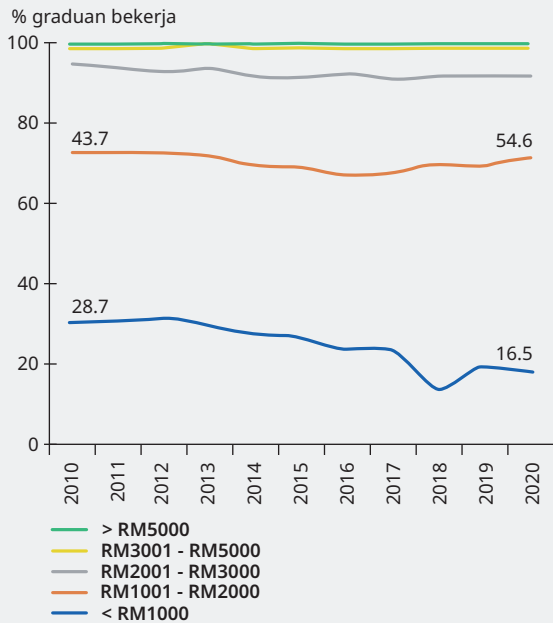
Gaji permulaan bagi individu memainkan peranan penting dalam menentukan trajektori pertumbuhan gaji individu secara keseluruhan (Guvenen et. al., 2019). Namun demikian, graduan baharu di Malaysia berdepan dengan masalah pertumbuhan gaji yang lembap sejak lebih sedekad lalu (Rahim, M.A.R.A. dan Suhaimi, S.A., 2022). Lebih 70% daripada graduan yang bekerja memperoleh gaji di bawah RM2,000 sebulan dan lebih membimbangkan apabila peratus graduan yang bergaji antara RM1,000 dan RM2,000 telah meningkat daripada 43.7% pada 2010 kepada 54.6% pada 2020 seperti dalam Rajah 1.2.5.

Selain itu, peratusan graduan yang bergaji melebihi RM2,000 telah berkurang sebanyak 2.3% manakala graduan yang berpendapatan di bawah gaji minimum meningkat daripada 48.8% kepada 51.1% antara 2019 dan 2020 seperti dalam Jadual 1.2.1. Senario ini menunjukkan bahawa sebahagian besar graduan berpendidikan tertiar memasuki pasaran kerja dengan menerima gaji di bawah kadar gaji sara hidup² seperti yang dinyatakan dalam Belanjawanku 2022/2023. Disebabkan kadar gaji permulaan yang rendah, graduan juga mungkin menerima kenaikan gaji yang rendah seterusnya mengambil masa yang lebih lama untuk mencapai tahap gaji yang mencukupi.

Ketidakupayaan pasaran buruh untuk membayar graduan baharu dengan sewajarnya adalah disebabkan oleh cabaran struktural yang lebih besar dalam penciptaan pekerjaan. Peratusan guna tenaga dalam perkhidmatan tradisional yang berintensif buruh seperti perdagangan borong dan

² Laporan Belanjawanku 2022/2023 oleh Kumpulan Wang Simpanan Pekerja (KWSP) menganggarkan sekitar RM2,600 bagi seorang dewasa bujang yang memiliki kereta dan tinggal di Lembah Klang pada tahun 2022 - 2023.

RAJAH 1.2.5. Peratus Graduan Bekerja mengikut Julat Pendapatan Bulanan, 2010 - 2020

Sumber: Khazanah Research Institute dan Kementerian Pendidikan Tinggi Malaysia

JADUAL 1.2.1. Peratus Graduan Bekerja mengikut Pendapatan Bulanan, 2019-2020

JULAT PENDAPATAN	2019	2020
Kurang daripada RM1,500	48.8	51.1
RM1,500 - RM2,000	20.0	20.0
Lebih daripada RM2,000	31.2	28.9
Total	100.0	100.0

Sumber: Khazanah Research Institute dan Kementerian Pendidikan Tinggi Malaysia

runcit; penginapan, makanan dan minuman; serta aktiviti pentadbiran dan perkhidmatan sokongan terus meningkat sejak dua dekad lalu (Tumin, S.A., 2021; Rahman, A.A. dan Schmillen, 2020). Penumpuan pewujudan pekerjaan baharu dalam sektor ini telah menyebabkan kadar guna tenaga tidak penuh berkaitan kemahiran³ dalam kalangan graduan meningkat daripada 24.5% pada 2017 kepada 33.9% pada 2021 (DOSM, 2022a).

Kesan daripada gaji rendah

Walaupun cabaran struktural merupakan penyebab kepada masalah gaji, namun trend tahap gaji rendah juga menjadi punca yang menyumbang kepada masalah struktural di Malaysia. Dua trend utama yang dikaitkan dengan isu kekurangan pekerjaan bergaji tinggi ialah penghijrahan bakat (*brain drain*) dan peningkatan jumlah pekerjaan tidak standard seperti pekerjaan gig. Walaupun *brain drain* tidak asing dari perspektif global, namun masalah ini boleh menghalang potensi ekonomi dan sosial bagi negara membangun (Gibson dan McKenzie, 2010).

Berdasarkan kajian Bank Dunia pada 2010, sekitar 54% daripada bakat Malaysia yang berhijrah ke luar negara berada di Singapura. Laporan oleh Institut Maklumat dan Analisis Pasaran Buruh (ILMIA), Kementerian Sumber Manusia (KSM) pada 2019 pula menyatakan bahawa bakat Malaysia yang bekerja di Singapura terdiri daripada dua kumpulan; golongan yang tinggal di Malaysia tetapi bekerja di Singapura (berulang-alik) dan golongan yang tinggal dan bekerja di Singapura (menetap). Dalam kalangan pekerja yang berulang-alik, sebanyak 58% bekerja dalam pekerjaan

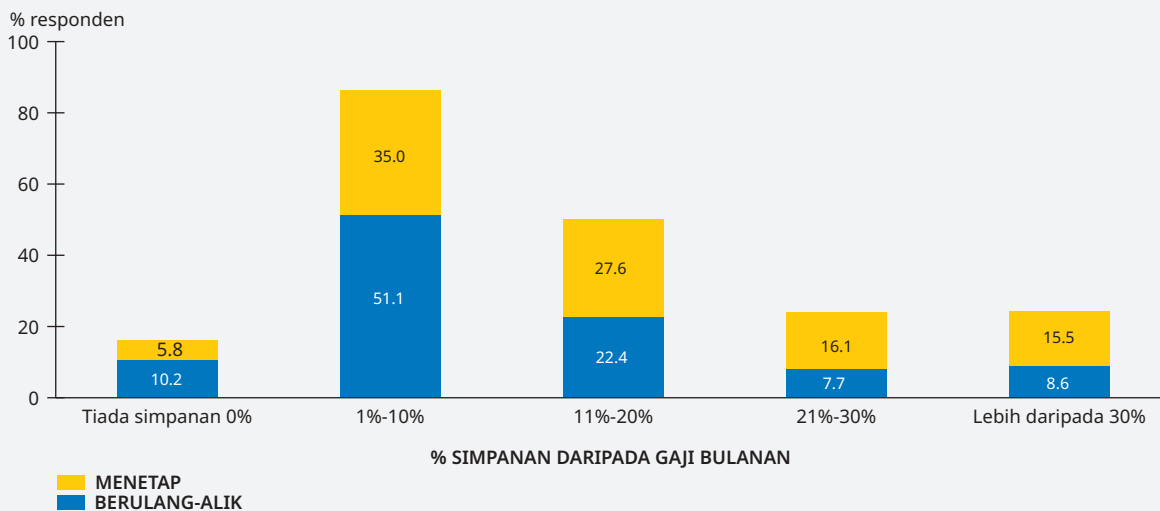
³ Guna tenaga tidak penuh berkaitan kemahiran ditakrifkan sebagai pekerja yang mempunyai pendidikan tertiar tetapi bekerja dalam pekerjaan separuh mahir atau berkemahiran rendah.

separuh mahir dan 10% dalam pekerjaan berkemahiran rendah. Sementara itu, sebanyak 58% daripada pekerja yang menetap kebiasaannya berpendidikan tertiar dan bekerja khususnya dalam pekerjaan mahir iaitu pengurus, profesional dan juruteknik bersekutu.

Kadar gaji lebih tinggi merupakan pendorong utama yang menarik rakyat Malaysia untuk bekerja di Singapura. Penemuan daripada sesi temu duga oleh ILMIA menunjukkan bahawa rakyat Malaysia yang bekerja di Singapura ditawarkan kadar gaji dan pampasan yang lebih tinggi untuk pekerjaan yang sama di Malaysia. Sementara itu, MEF Salary Survey for 2022 menyatakan bahawa seorang pengurus dalam industri pembuatan menerima gaji pokok sebanyak RM10,304 sebulan manakala jawatan yang sama di Singapura menawarkan SGD7,532 iaitu bersamaan dengan RM24,695⁴. Sementara itu, seorang kerani dalam pentadbiran dan perkhidmatan sokongan menerima gaji sebanyak RM2,065 sebulan berbanding SGD2,000 di Singapura manakala subsektor penginapan dan makanan dan minuman membayar gaji hampir lima kali ganda lebih tinggi di Singapura (Persekutuan Majikan-Majikan Malaysia, 2023; Ministry of Manpower, 2023; DOSM, 2022b). Perbezaan kadar gaji antara Malaysia dengan Singapura juga ditunjukkan dalam pelbagai pekerjaan dan industri lain.

Dari aspek lain, rakyat Malaysia yang bekerja di Singapura dapat menyimpan sebahagian besar daripada pendapatan. Sebanyak 51.1% daripada pekerja yang berulang-alik berupaya menyimpan sekitar 1% - 10% daripada gaji bulanan manakala hampir 60% pekerja yang menetap di Singapura menyimpan lebih daripada 10% (Rajah 1.2.6). Sementara itu, Bank Negara Malaysia pada 2023 melaporkan bahawa hanya 36% daripada isi rumah di Malaysia mampu untuk menampung perbelanjaan bagi tempoh tiga hingga enam bulan sekiranya berlaku kehilangan pendapatan. Laporan Belanjawanku mencadangkan penggunaan nisbah 45/35/20 sebagai panduan bajet iaitu 45% daripada bajet individu perlu diperuntukkan bagi perbelanjaan keperluan, 35% untuk komitmen dan 20% untuk simpanan. Pertumbuhan gaji yang lembap menjadikan semakin sukar bagi individu dan isi rumah untuk menabung dan mendepani isu kenaikan kos.

RAJAH 1.2.6. Peratus Simpanan daripada Gaji Bulanan mengikut Pekerja yang Menetap dan Berulang-Alik, 2018

Sumber: Institut Maklumat dan Analisis Pasaran Buruh dan Kementerian Sumber Manusia Malaysia

⁴ Merujuk kepada kadar tukaran SGD1 = RM3.2787 pada 29 Disember 2022.

Akibat lain daripada isu gaji ialah pertambahan bilangan lepasan SPM yang memilih pekerjaan gig seperti perkhidmatan p-panggilan atau e-panggilan⁵ berbanding meneruskan pendidikan atau meningkatkan kemahiran teras dan keupayaan dalam landasan kerjaya. Sekitar 26% daripada guna tenaga terlibat dalam pekerjaan gig pada 2020 (Azahar, S., 2020) dan anggaran awal menunjukkan bahawa sektor gig boleh memberikan pendapatan bulanan yang kompetitif berbanding gaji permulaan graduan baharu (Goh dan Umar, 2019).

Faktor penyumbang lain termasuk ketiadaan peluang pekerjaan serta andaian bahawa melanjutkan pelajaran tidak menjamin pekerjaan berkualiti (Mutalib, H., 2022). Walau bagaimanapun, keadaan pekerjaan gig yang tidak menentu boleh menimbulkan risiko besar dalam jangka masa panjang. Kekurangan pengawasan peraturan dalam memastikan standard kerja yang baik dan kesukaran penyampaian bantuan sosial kepada pekerja gig menyebabkan kebanyakan pekerja gig 'tidak dikenal pasti' dan kekal di luar sistem formal (Hamid, H.A. dan Sazali, N.T., 2020). Selain itu, perluasan pekerjaan gig mungkin tidak memberikan pulangan yang menggalakkan kepada ekonomi sekiranya peningkatan tersebut menyebabkan lebih ramai tenaga kerja yang melepaskan peluang pelaburan jangka masa panjang melalui peningkatan kemahiran dan keupayaan.

Limpahan positif daripada gaji yang lebih tinggi

Isu gaji rendah di Malaysia biasanya dikaitkan dengan cabaran produktiviti dalam ekonomi yang memperdebatkan bahawa majikan perlu menunggu sehingga produktiviti meningkat sebelum menaikkan gaji. Pemahaman ini mengetepikan hakikat bahawa pemberian gaji yang lebih tinggi merupakan sebahagian daripada jalan penyelesaian kepada cabaran produktiviti. Sekiranya Malaysia berhasrat untuk keluar daripada belenggu gaji rendah, keuntungan rendah dan produktiviti rendah, model perniagaan serta pertumbuhan ekonomi yang bergantung kepada buruh murah perlu diatasi melalui usaha yang bersepadu untuk meningkatkan gaji.

Peningkatan gaji telah menjadi sebahagian daripada peralihan ekonomi dan industri bagi negara maju di Asia (Wade, 2004). Justeru, negara perlu mendukung matlamat peningkatan gaji sebagai sumber pertumbuhan dan bukan sekadar kesan daripada kemajuan ekonomi. Berdasarkan kajian KRI pada 2019 mengenai corak perbelanjaan isi rumah di Malaysia, hanya 30% isi rumah teratas menunjukkan corak perbelanjaan yang mencerminkan aspirasi "kelas pertengahan"⁶. Penemuan ini menunjukkan bahawa peningkatan gaji bagi golongan berpendapatan rendah dan pertengahan di Malaysia berpotensi untuk meningkatkan saiz pasaran domestik seterusnya memberikan manfaat kepada perniagaan tempatan. Pada 2022, The Centre for Future Labour Market Studies (EU-ERA) telah menjalankan analisis mengenai kesan gaji yang lebih tinggi ke atas ekonomi domestik di Malaysia menggunakan model Computable General Equilibrium⁷ dan mendapati bahawa pertumbuhan gaji boleh memberikan kesan positif kepada penunjuk makroekonomi lain seperti ditunjukkan dalam Jadual 1.2.2.

⁵ P-panggilan merujuk kepada penghantaran makanan, minuman dan bungkus melalui motosikal. E-panggilan pula ditakrifkan sebagai perkhidmatan pengangkutan yang disediakan oleh kenderaan persendirian melalui aplikasi dalam talian.

⁶ Kelas pertengahan ditakrifkan sebagai isi rumah yang mampu mengekalkan atau menambah pelaburan bagi meningkatkan tahap mobiliti serta perlindungan daripada senario yang berisiko.

⁷ Hasil simulasi diperolehi berdasarkan model CGE yang menghasilkan unjuran bagi penunjuk ekonomi, sosial dan alam sekitar sehingga 2030. Model ini mengandaikan bahawa kenaikan kadar gaji mendorong perbelanjaan tambahan oleh isi rumah seterusnya menghasilkan output dan keuntungan tambahan kepada firma.

JADUAL 1.2.2. Simulasi EU-ERA mengenai Kesan Peningkatan Gaji kepada Ekonomi

3%	4%	5%	KENAIKAN KEPADA JUMLAH GAJI
+5.6%	+6.0%	+6.5%	KDNK (harga semasa)
+4.2%	+4.8%	+5.4%	Produktiviti buruh
-2.2%	-2.4%	-2.5%	Ketidaksamaan Pendapatan (Indeks Gini)

Sumber: The Centre for Future Labour Market Studies (EU-ERA) dan Kementerian Kewangan Malaysia

Kesimpulan

Intervensi dasar diperlukan untuk meningkatkan keberhasilan gaji. Analisis berasaskan bukti telah menunjukkan bahawa gaji minimum merupakan intervensi penting dalam pasaran buruh untuk meningkatkan gaji pekerja yang berpendapatan rendah serta mengurangkan ketidaksamaan gaji. Pengajaran utama daripada pelaksanaan gaji minimum adalah langkah progresif, perundingan dan ketegasan diperlukan untuk meningkatkan kesaksamaan dan keterangkuman ekonomi. Justeru, dasar semasa perlu memberikan tumpuan untuk memastikan peningkatan signifikan dalam paras gaji median pada masa hadapan. Sekiranya pelaksanaan gaji minimum telah berjaya meningkatkan gaji golongan pekerja bergaji terendah, maka langkah seterusnya perlu ditumpukan kepada golongan pekerja bergaji pertengahan.

Usaha sedemikian memerlukan kerjasama erat antara Kerajaan, majikan dan kesatuan sekerja untuk memastikan keberkesanan dan pelaksanaan yang mampan. Kerangka Ekonomi MADANI menekankan keperluan pendekatan seluruh negara dengan tumpuan untuk memperkasakan rakyat demi 'Bersama Membina Malaysia yang Lebih Baik'. Justeru, majikan dan perniagaan perlu mendukung matlamat pertumbuhan gaji sebagai sumber transformasi perniagaan dan ekonomi.

Memerangi Ketidaksamaan

Kos Sara Hidup

Kerajaan terus komited untuk meringankan beban rakyat terutamanya golongan mudah terjejas dalam mendepani kenaikan kos sara hidup. Berdasarkan Asian Development Bank, peningkatan kos menyebabkan sebahagian besar penduduk mengalami kesukaran ekonomi yang memerlukan usaha bersepadu untuk membolehkan golongan kurang bernasib baik kekal berdaya tahan dalam menghadapi peningkatan harga dan ketidakpastian ekonomi. Kenaikan kos sara hidup memberikan

kesan ketara kepada tahap kemampuan isi rumah Malaysia terutamanya di kawasan bandar berikutan komitmen kewangan yang ketat termasuk pinjaman. Justeru, isu ini perlu ditangani bagi memastikan kestabilan kewangan dan kualiti hidup yang baik untuk rakyat.

Pembangunan Wilayah yang Seimbang

Pembangunan wilayah yang seimbang penting bagi Malaysia untuk mencapai pertumbuhan yang saksama merentasi seluruh negeri dan wilayah. Walaupun Kerajaan telah melaksanakan inisiatif yang sewajarnya

sebelum ini, namun jurang pembangunan antara wilayah terus wujud melalui ketidaksamaan wilayah, daya tahan bandar yang rendah, cabaran pembangunan luar bandar dan peluang kerjasama sub-wilayah yang belum dioptimumkan. Ketidakseimbangan tersebut telah menimbulkan beberapa isu termasuk penghijrahan luar bandar ke bandar, peningkatan kos sara hidup, ketidaksamaan pendapatan dan kemiskinan bandar. Bagi mencapai pembangunan wilayah yang seimbang, strategi komprehensif diperlukan yang merangkumi pelaburan strategik di kawasan kurang membangun, kesalinghubungan yang lebih baik, sokongan terhadap industri tempatan serta pewujudan peluang pekerjaan.

Sistem Perlindungan Sosial

Kewujudan pelbagai agensi Kerajaan yang melaksanakan program perlindungan sosial dan ketiadaan dasar menyeluruh telah menjejaskan kecekapan penyelarasan. Keadaan ini diburukkan lagi dengan objektif dan kaedah pemantauan yang berbeza oleh pelbagai agensi menyebabkan pertindihan dan pelaksanaan program secara tidak bersepadu serta peningkatan kos pelaksanaan. Selain itu, kewujudan pelbagai pangkalan data telah menghalang integrasi data dan penyepaduan sistem seterusnya menjejaskan mekanisme penetapan sasaran. Masalah tersebut telah membawa kepada ralat pemasukan dan penyisihan seterusnya menyebabkan ketirisan sumber serta ketidakcekapan dalam penyampaian dan liputan bantuan. Dalam hal ini, pandemik COVID-19 telah meningkatkan keperluan untuk mewujudkan sistem perlindungan sosial yang komprehensif tanpa menjejaskan kemampuan fiskal. Pembangunan sistem serta penyelarasan objektif dan mekanisme pelaksanaan agensi bertanggungjawab akan

meningkatkan kecekapan, mengurangkan kos serta menyediakan liputan yang lebih baik dan sokongan kepada golongan yang memerlukan.

Infrastruktur Berkualiti

Infrastruktur yang berkualiti merupakan asas kepada aktiviti ekonomi terutamanya melalui peningkatan kesalinghubungan dan kebolehcapaian terhadap kemudahan dan perkhidmatan kepada rakyat. Walaupun sebahagian besar rakyat telah menikmati akses kepada kemudahan asas seperti air bersih, elektrik, sambungan internet dan rangkaian pengangkutan, namun masih terdapat jurang perbezaan disebabkan oleh tahap pembangunan yang berbeza di seluruh negara. Sebagai contoh, beberapa negeri termasuk Kelantan, Sabah dan Sarawak masih memerlukan akses kepada bekalan air bersih yang lebih meluas berbanding kebanyakan negeri lain. Justeru, jurang tersebut perlu ditangani bagi memastikan pembangunan wilayah yang saksama dan meningkatkan kualiti hidup semua rakyat Malaysia. Sementara itu, pelaburan dalam infrastruktur berkualiti tinggi khususnya sistem pengangkutan awam boleh merancakkan aktiviti ekonomi dan menarik pelabur untuk mewujudkan lebih banyak peluang pekerjaan di samping menambah baik penyampaian perkhidmatan awam.

Inisiatif Strategik - Belanjawan 2024

Ekonomi MADANI merupakan kerangka asas membina Malaysia yang lebih baik untuk meletakkan semula negara sebagai ekonomi terkemuka di Asia serta memastikan kehidupan yang berkualiti dan saksama kepada rakyat. Matlamat Ekonomi MADANI diterjemahkan dalam dokumen polisi Kerajaan

iaitu NETR, NIMP 2030 dan KSP RMKe-12. Selain itu, Belanjawan 2024 memberi fokus kepada menjayakan pelaksanaan inisiatif dan pembaharuan segera pada 2024 sebagai langkah awal ke arah merealisasikan aspirasi Ekonomi MADANI.

Selaras dengan Ekonomi MADANI, Belanjawan 2024 merangkumi tiga bidang tumpuan iaitu melaksanakan reformasi bagi meningkatkan tata kelola dan sistem penyampaian awam; mentransformasikan ekonomi dan perniagaan di samping meningkatkan kesejahteraan rakyat.

Menuju 2024, Malaysia menghadapi prospek ekonomi global yang mencabar di samping kekangan fiskal negara. Seawal 2024, pembaharuan fiskal penting bagi menyediakan ruang fiskal untuk menyokong pertumbuhan dan penstrukturan semula ekonomi di samping memenuhi keperluan rakyat. Oleh itu, Kerajaan telah komited untuk menggubal FRA, suatu akta yang akan meneruskan komitmen bagi mengurangkan defisit fiskal secara beransur-ansur dan merasionalisasi subsidi ke arah lebih bersasar. Pembaharuan institusi juga dilakukan untuk memperkukuh tata kelola serta meningkatkan keberkesanan penyampaian awam dan pelaksanaan inisiatif Kerajaan.

Transformasi ekonomi yang dipacu di bawah Belanjawan 2024 bertujuan untuk mencetus pembaharuan bagi pelaksanaan NETR, NIMP 2030 dan KSP RMKe-12. Sehubungan itu, insentif dan kemudahan pembiayaan akan disediakan untuk menggalakkan kompleksiti ekonomi, digitalisasi, pertumbuhan hijau serta pertumbuhan inklusif yang lebih luas di seluruh negara. Pelbagai inisiatif akan dilaksana untuk mengukuhkan Malaysia sebagai destinasi pelaburan yang berdaya saing di peringkat antarabangsa selain meningkatkan kemudahan menjalankan perniagaan. Pemerkasaan PKS akan diberi penekanan melalui aspek kemudahan pembiayaan, daya saing, peningkatan

kemahiran modal insan dan orientasi berasaskan eksport. Malaysia juga akan menasarkankan pemerksasaan inovasi dalam ekonomi Islam khususnya kewangan Islam dan produk halal. Di samping itu, transformasi ekonomi perlu disokong oleh usaha yang lebih jitu bagi mengukuhkan kemampuan dan keselamatan ekonomi, khususnya dalam makanan dan tenaga.

Bagi menterjemahkan matlamat Ekonomi MADANI untuk "menaikkan lantai", Belanjawan 2024 menetapkan inisiatif untuk meningkatkan kualiti hidup rakyat seiring dengan hasrat "menaikkan siling" potensi ekonomi Malaysia. Kualiti hidup yang lebih tinggi merangkumi pewujudan pekerjaan yang bermakna dengan gaji yang wajar, keterangkuman dan peluang yang saksama, akses sejagat kepada pendidikan dan penjagaan kesihatan, kemudahan asas bertaraf dunia serta jaringan keselamatan sosial yang lebih komprehensif kepada semua rakyat Malaysia. Inisiatif ini termasuk memastikan golongan berpendapatan rendah terus dibantu bagi mendepani cabaran kos sara hidup, sejajar dengan peralihan ke arah subsidi secara bersasar.

Penstrukturan semula ekonomi Malaysia secara holistik seperti yang dihasratkan dalam kerangka Ekonomi MADANI memerlukan pendekatan seluruh negara. Pendekatan Kerajaan ini dengan aspirasi untuk membina perkongsian yang lebih erat bersama industri dan rakyat ke arah merealisasikan Ekonomi MADANI. Pada masa yang sama, kerjasama juga akan dijalin dengan kerajaan negeri dan NGO bagi memenuhi keperluan pembangunan negara.

Belanjawan 2024 menandakan permulaan perjalanan Malaysia untuk membina semula ekonomi yang mampan, inklusif dan berdaya tahan seperti yang dicita-citakan dalam kerangka Ekonomi MADANI.

SISIPAN 1.3**Kajian Separuh Penggal Rancangan Malaysia Kedua Belas***Dengan kerjasama Kementerian Ekonomi***Pengenalan**

Rancangan Malaysia Kedua Belas, 2021 – 2025 (RMKe-12) merupakan rancangan jangka masa sederhana dengan objektif untuk mencapai ‘Malaysia Makmur, Inklusif, Mampan’. Sejak pelaksanaan RMKe-12, Malaysia telah merekodkan pembangunan sosioekonomi yang memberangsangkan terutamanya dalam memacu pemulihan ekonomi pascapandemik COVID-19 walaupun berhadapan dengan cabaran pada peringkat global dan domestik. Namun begitu, usaha berterusan perlu dipergiat untuk memastikan keberhasilan sasaran RMKe-12 tercapai. Oleh itu, kajian semula sasaran, dasar dan strategi RMKe-12 penting dalam memastikan Malaysia kekal berada pada trajektori pertumbuhan yang tepat.

Kajian Separuh Penggal Rancangan Malaysia Kedua Belas (KSP RMKe-12) mengandungi dasar dan strategi yang disemak semula selaras dengan kerangka Ekonomi MADANI: Memperkasa Rakyat (Ekonomi MADANI) yang akan mendokong maruah dan martabat rakyat ke arah Malaysia yang sejahtera dan negara berpendapatan tinggi. Berdasarkan tema ‘Malaysia Mampan, Sejahtera dan Berpendapatan Tinggi’, KSP RMKe-12 telah memperkenalkan 17 Anjakan Besar sebagai inisiatif strategik yang menjadi pemangkin utama bagi mempercepat usaha reformasi pembangunan sosioekonomi selaras aspirasi Malaysia MADANI. Dokumen ini merupakan dokumen dasar utama yang akan memacu dan meningkatkan status pembangunan negara serta memperkasakan rakyat.

Prestasi Rancangan Malaysia Kedua Belas

Pelbagai langkah telah dilaksanakan untuk memacu Malaysia ke arah trajektori pertumbuhan yang lebih kukuh dan menghasilkan pencapaian merentasi pelbagai penunjuk utama. Pencapaian ketara termasuk peningkatan KDNK sebanyak 4.2% pada separuh pertama 2023; pertumbuhan tahunan produktiviti pasaran buruh yang membanggakan sebanyak 3.7% pada 2021 dan 2022; pengurangan dalam kadar pengangguran kepada 3.5% pada suku kedua 2023; dan penurunan kadar inflasi kepada 2% pada Ogos 2023, terendah sejak September 2021. Selain itu, pendapatan negara kasar (PNK) per kapita meningkat dengan ketara, mencecah RM52,968 (USD12,035) pada 2022 berbanding RM42,838 (USD10,191) pada 2020. Malaysia juga berada pada kedudukan yang baik dalam Indeks Pembangunan Manusia (HDI) 2022 iaitu kedudukan ke-62 daripada 191 negara manakala penunjuk Indeks Kesejahteraan Rakyat Malaysia (MyWI) mencatatkan peningkatan tahunan 1.3% pada 2021. Tambahan pula, purata pendapatan isi rumah bulanan menyaksikan peningkatan yang memberangsangkan mencecah RM8,479 pada 2022 berbanding RM7,901 pada 2019. Pencapaian ini mencerminkan pertumbuhan ekonomi dan trend pembangunan yang positif di Malaysia.

Rangka Kerja Kajian Separuh Penggal

Prinsip utama aspirasi Malaysia MADANI bersama kerangka strategik Ekonomi MADANI berfungsi sebagai tonggak asas KSP RMKe-12 yang seterusnya akan memberikan manfaat kepada rakyat untuk menikmati kualiti hidup yang lebih baik. Tema keseluruhan KSP RMKe-12 yang disokong

oleh pemacu utama bagi mempertingkatkan kecekapan penyampaian perkhidmatan awam dengan tiga bidang fokus utama iaitu memperkukuh kemampanan, membangunkan masyarakat sejahtera dan mencapai negara berpendapatan tinggi. Sebanyak 17 Anjakan Besar akan memangkin pembangunan sosioekonomi dalam tempoh berbaki antara 2023 hingga 2025 melalui pelbagai strategi dan inisiatif¹ utama melibatkan tiga bidang fokus utama seperti dalam Rajah 1.3.1.

RAJAH 1.3.1. Kerangka Kajian Separuh Penggal Rancangan Malaysia Kedua Belas

Sumber: Kementerian Ekonomi Malaysia

Melangkah ke Hadapan

Prospek Ekonomi Makro

Melangkah ke hadapan dalam tempoh berbaki RMKe-12, ekonomi negara dijangka berkembang antara 5% hingga 5.5% setahun didorong oleh permintaan domestik terutamanya perbelanjaan sektor swasta. Dalam hubungan ini, usaha akan dipergiat untuk meningkatkan produktiviti buruh dengan unjuran pertumbuhan sebanyak 3.8% setahun. Peningkatan produktiviti ini penting bagi mencapai sasaran pampasan pekerja (PP) 40% daripada KDNK menjelang 2025. Di samping itu, PNK per kapita dijangka mencecah RM61,000 (USD14,250) menjelang 2025 manakala kadar inflasi dijangka kekal antara 2.8% hingga 3.8%.

Dari sudut penawaran, sektor perkhidmatan dan pembuatan akan kekal sebagai sumber utama pertumbuhan ekonomi. Selain itu, pertumbuhan kukuh subsektor kejuruteraan awam dan bangunan kediaman akan memainkan peranan penting bagi menyokong pemulihan sektor pembinaan dalam tempoh akhir RMKe-12.

¹ Terdapat 71 strategi dan inisiatif utama yang dibincangkan dalam dokumen utama KSP RMKe-12.

Mempertingkatkan Kecekapan Penyampaian Perkhidmatan Awam

Kerajaan akan memberi tumpuan untuk meningkatkan tadbir urus berasaskan nilai dengan menambah baik akauntabiliti dan ketelusan serta memperkukuh dan membudayakan integriti dalam perkhidmatan awam. Strategi tersebut akan disokong oleh dua Anjakan Besar iaitu Tatakelola dan Rangka Kerja Institusi serta Perundangan berkaitan Rasuah.

Transformasi digital akan dipercepat dengan menambah baik perkhidmatan dalam talian dari peringkat awal ke akhir di samping menggalakkan perkongsian data selaras dengan pendekatan keseluruhan negara. Pemodenan perkhidmatan awam akan diteruskan melalui inisiatif *Government Technology* (GovTech). Di samping itu, Pangkalan Data Utama (PADU) akan dibangunkan sebagai repositori data untuk menyokong pengagihan subsidi dan bantuan yang disasarkan dengan tepat dan telus dalam menangani isu sosioekonomi setiap isi rumah di bawah Anjakan Besar Subsidi Bersasar.

Rangka kerja institusi dan perniagaan akan terus diperkukuh dengan mengkaji semula struktur dan fungsi kementerian dan agensi serta mempermudah urusan menjalankan perniagaan. Selanjutnya, Kerajaan akan memberi keutamaan menambah baik keberkesanan dan kecekapan dalam pengurusan belanjawan dan projek bagi penyampaian perkhidmatan yang lebih baik melalui Anjakan Besar Kemampuan Fiskal dan Sistem Kewangan.

Bidang Fokus Utama

Tiga bidang fokus utama yang digariskan dalam KSP RMKe-12 ialah memperkukuh kemampuan, membangunkan masyarakat sejahtera dan mencapai status negara berpendapatan tinggi.

Memperkukuh Kemampuan

Dokumen KSP RMKe-12 terus memberi tumpuan untuk memperkukuh kemampuan melalui beberapa objektif utama iaitu melonjakkan pertumbuhan ekonomi; meningkatkan kemampuan fiskal; dan mempercepat peralihan ke arah ekonomi yang berdaya tahan dan bersedia untuk masa hadapan. Bagi mempercepat usaha memacu pertumbuhan ekonomi, tumpuan akan diberikan kepada lima sektor berpotensi tinggi iaitu tenaga boleh diperbaharui; teknologi dan digital; elektrik dan elektronik; pertanian dan industri asas tani serta nadir bumi. Di samping itu, kemampuan fiskal akan diperkukuh dengan memperteguh tadbir urus fiskal, memperluas asas hasil, merasionalisasikan subsidi, menambah baik pengurusan belanjawan serta memperkemas pengurusan hutang dan liabiliti.

Peralihan tenaga telah menjadi platform penting untuk Malaysia membuka potensi pertumbuhan hijau dalam memperkukuh kemampuan. Peralihan ini termasuk transformasi ke arah industri *high growth high value* (HGHV) dengan penekanan khusus kepada Peralihan Tenaga sebagai antara inisiatif utama untuk menangani cabaran perubahan iklim dan cabaran alam sekitar yang lain. Selain itu, pengurusan sumber asli yang cekap akan terus dioptimumkan dengan memberi keutamaan kepada pemuliharaan ekosistem semula jadi serta mengukuhkan amalan pengurusan air untuk mengelakkan eksploitasi dan kehilangan sumber, sekali gus memastikan pulangan maksimum kepada ekonomi. Selain itu, usaha akan dipergiat untuk mempercepat pelaksanaan Matlamat Pembangunan Mampan (SDG) dan menggalakkan penggunaan amalan alam sekitar, sosial dan tadbir urus (ESG). Usaha ini merangkumi dasar dan rangka kerja kawal selia serta perkhidmatan sokongan untuk menggalakkan perniagaan mengguna pakai amalan perniagaan yang mampan.

Membangunkan Masyarakat Sejahtera

Usaha untuk membangunkan masyarakat yang inklusif dan lebih berdaya tahan akan diteruskan dalam tempoh akhir RMKe-12. Bagi menangani dan membasmi kemiskinan pula, usaha akan dipergiat ke arah meningkatkan pendapatan dan menambah baik taraf hidup. Kerajaan bertekad untuk mengecilkan nisbah jurang pendapatan di samping menangani ketidakseimbangan pembangunan antara wilayah.

Anjakan Besar Reformasi Perlindungan Sosial bertujuan untuk meningkatkan kecekapan dan keberkesanan dalam membantu golongan miskin dan mudah terjejas. Pembaharuan yang sedang dikaji ini akan dilaksanakan secara holistik pada peringkat Persekutuan dan negeri. Dokumen KSP RMKe-12 juga menggariskan strategi dalam mengekalkan keamanan dan kestabilan termasuk menjaga kedaulatan negara serta mempergiat usaha dalam pencegahan dan pemulihan jenayah. Strategi tersebut akan disokong oleh pelaksanaan Anjakan Besar Pengukuhan Keselamatan dan Pertahanan Negara.

Selain itu, Anjakan Besar Pengukuhan Perkhidmatan Kesihatan akan dilaksanakan untuk meningkatkan kesejahteraan rakyat. Penyewaan peralatan perubatan akan diperkenalkan sebagai langkah untuk memastikan ketersediaan peralatan perubatan terkini yang terbaik kepada rakyat. Di samping itu, usaha meningkatkan bekalan dan menambah baik capaian kepada perumahan berkualiti dan mampu milik akan diberikan tumpuan dan penekanan. Anjakan Besar Perumahan untuk Rakyat akan dilaksanakan melalui peralihan daripada konsep pemilikan rumah kepada tempat tinggal.

Mencapai Negara Berpendapatan Tinggi

Langkah komprehensif akan dilaksanakan untuk mengukuh daya tahan ekonomi Malaysia ke arah mencapai status negara berpendapatan tinggi. Langkah tersebut akan memberikan tumpuan kepada memperkukuh daya tahan sektor dan industri strategik; meningkatkan daya saing bagi menggalakkan pertumbuhan yang mampan; mengoptimalkan keberkesanan mekanisme sokongan kewangan; serta merangka pelan strategik untuk kawasan perindustrian dan kawasan pengeluaran makanan. Di samping itu, langkah akan diambil untuk mengurangkan rintangan yang mengekang pertumbuhan perusahaan mikro, kecil dan sederhana (PMKS) dengan mengintegrasikan PMKS ke dalam rantai bekalan domestik dan global serta mempercepat pertumbuhan produktiviti.

Selain itu, pertumbuhan industri HGHV berasaskan Digital dan Teknologi akan diberi keutamaan serta disokong oleh penggubalan dasar inklusif digital dan pembangunan infrastruktur yang kondusif. Penekanan yang sama juga akan diberikan untuk membina infrastruktur pengangkutan dan logistik yang berdaya tahan. Tambahan pula, pendekatan pembangunan holistik bagi industri nadir bumi bukan radioaktif akan dilaksanakan untuk memaksimumkan sumbangan industri ini kepada ekonomi. Pendekatan ini selaras dengan inisiatif industri HGHV di bawah Anjakan Besar Nadir Bumi. Pada masa yang sama, inisiatif akan diperkukuh bagi menggalakkan penerimgunaan teknologi dan digitalisasi, pemerolehan bakat, peningkatan rantai nilai dan penambahbaikan tatakelola ke arah memacu daya saing dan memastikan pertumbuhan yang mampan.

Beberapa pemboleh ubah utama seperti pembangunan bakat, teknologi, penyelidikan, pembangunan, pengkomersialan dan inovasi (R&D&C&I), digitalisasi serta infrastruktur pengangkutan dan logistik akan diperkukuh sebagai strategi untuk mempercepat pertumbuhan ekonomi. Melalui strategi ini, model gaji progresif akan diperkenalkan untuk merangsang

pertumbuhan gaji dan menangani isu PP sebagai bahagian daripada KDNK. Pelan tindakan juga akan dirangka untuk memastikan peratusan pekerja asing tidak melebihi 15% daripada jumlah guna tenaga. Justeru, tumpuan akan diberikan untuk menggalakkan keseimbangan dan keterangkuman serantau dalam memastikan pembangunan yang lebih holistik. Usaha tersebut akan merangkumi inisiatif yang bertujuan meningkatkan potensi ekonomi serantau, mempercepat pembangunan bandar dan luar bandar yang mampan serta mengoptimalkan peluang yang diperoleh melalui kerjasama subserantau.

Kesimpulan

Dokumen KSP RMKe-12 mengetengahkan sorotan pencapaian bagi tempoh 2021 hingga 2022, menggariskan isu dan cabaran yang perlu ditangani serta merintis jalan ke arah negara yang mampan, makmur dan berpendapatan tinggi bagi tempoh 2023 hingga 2025. Semasa tempoh kajian semula, pertumbuhan ekonomi adalah membanggakan meskipun dalam persekitaran yang mencabar. Pelaksanaan semua inisiatif pembangunan perlu dipercepat untuk memastikan cabaran domestik dan global dapat diurus dengan berkesan. Kejayaan pelaksanaan 17 Anjakan Besar penting dalam memacu usaha ke arah mencapai sasaran yang ditetapkan selaras dengan kerangka 'Ekonomi MADANI: Memperkasa Rakyat'.

Tumpuan 1: Penstrukturan Semula Ekonomi bagi Melonjak Pertumbuhan

Belanjawan 2024 membina asas bagi agenda pembangunan mampan sejajar dengan NETR, NIMP 2030 dan KSP RMKe-12 berpandukan kerangka Ekonomi MADANI. Dasar tersebut khususnya NIMP 2030 akan menyokong usaha Kerajaan untuk memperbaharui industri dengan menggalakkan kompleksiti ekonomi yang lebih tinggi serta secara agresif menerima inovasi teknologi dan kecanggihan produk. Sehubungan itu, tumpuan akan diberikan kepada industri HGHV dan beberapa sektor seperti aeroangkasa, E&E, kimia, farmaseutikal dan tenaga bersih bagi memacu Malaysia ke arah kemajuan teknologi dan peningkatan daya saing.

Persekitaran perniagaan yang menggalakkan adalah penting bagi merangsang ekonomi domestik yang saling berhubungan dan berdaya maju. Persekitaran ini akan dicapai dengan memanfaatkan infrastruktur secara optimum, kumpulan bakat yang ramai, sumber semula jadi yang pelbagai, serta penggunaan teknologi, digitalisasi dan inovasi secara meluas. Bagi mengiktiraf sumbangan

PMKS kepada ekonomi, pelbagai program dan projek dirangka untuk meningkatkan daya saing. Walau bagaimanapun, akses yang terhad kepada kemudahan pembiayaan dan kekurangan pekerja mahir terus menjadi halangan utama kepada pengembangan PMKS. Justeru, Kerajaan kekal komited untuk menawarkan kemudahan pembiayaan dan program pembangunan bakat yang akan menjadi komponen utama dalam Belanjawan 2024.

Selaras dengan hasrat untuk menjadi antara 30 ekonomi terbesar dunia dalam dekad akan datang, Malaysia perlu mempunyai struktur ekonomi negara maju serta berpendapatan tinggi bercirikan aktiviti ekonomi berintensif pengetahuan dan inovasi, teknologi termaju, infrastruktur teguh dan tenaga kerja mahir. Dengan mengutamakan kepentingan strategik ini, Malaysia bersedia untuk meningkatkan daya saing, memperkukuh produktiviti dan memupuk kemakmuran melalui pertumbuhan ekonomi yang mampan agar negara maju di peringkat global pada masa hadapan.

Dalam memanfaatkan kedudukan strategik di rantau Asia Tenggara yang dinamik, Malaysia terus komited dan bersedia untuk meraih faedah daripada prospek perdagangan yang

berkembang dalam ASEAN untuk muncul sebagai hab perindustrian serantau. Oleh itu, Kerajaan terus komited untuk meningkatkan DDI dan FDI bagi mengekalkan status Malaysia sebagai destinasi pelaburan pilihan. Strategi tersebut termasuk memperkemas agensi penggalakan pelaburan, memudahkan prosedur pentadbiran serta menyemak semula undang-undang dan peraturan yang berkaitan untuk mewujudkan persekitaran yang lebih mesra pelabur. Di samping itu, Kerajaan akan menggubal dan memperhalusi dasar perindustrian dan pelaburan yang disesuaikan dengan keperluan serantau serta peringkat pembangunan dalam mengurangkan jurang pembangunan dan ekonomi.

Perhatian khusus akan diberikan untuk menarik pelaburan dalam sektor baru muncul seperti E&E, ekonomi digital dan aeroangkasa dengan GLIC dan GLC memacu pembangunan vendor tempatan dan DDI. Di samping itu, pelaksanaan insentif cukai berasaskan outcome akan memangkin perniagaan yang mempunyai impak besar dan menjana peluang pekerjaan berpendapatan tinggi. Kerajaan juga melaksanakan beberapa langkah untuk mempromosikan Malaysia sebagai destinasi pelaburan pilihan termasuk penubuhan zon kewangan eksklusif di Johor dan Lembah Klang bagi menarik pelabur global dan pekerja berpengetahuan. Usaha tersebut merangkumi peningkatan infrastruktur industri sedia ada untuk menerima pakai amalan mesra alam di samping mempergiatkan pembangunan modal insan untuk memenuhi permintaan pelabur. Secara kolektif, ekosistem komprehensif tersebut merupakan tanda aras yang kukuh untuk meningkatkan keyakinan pelabur, seterusnya mendorong pertumbuhan yang mampan dan mengukuhkan kedudukan Malaysia sebagai pemain utama dalam ekonomi serantau dan global.

Industri Pintar yang sering dirujuk sebagai Industry4WRD, sedang mencorak perubahan dalam landskap pembuatan, pengedaran dan inovasi produk negara. Gabungan digitalisasi dan mekanisasi dalam sektor industri

pintar ini membawa potensi yang besar dan selari dengan matlamat negara untuk mencapai ekonomi berpendapatan tinggi dan berasaskan pengetahuan. Pelbagai inisiatif telah dilaksanakan untuk mempercepatkan penerimgunaan teknologi digital dan automasi. Kerajaan akan terus menyokong dasar yang menggalakkan transformasi dalam sektor pembuatan, meningkatkan kompleksiti ekonomi serta penggunaan teknologi dan mengutamakan keselamatan ekonomi dan inklusiviti dalam usaha untuk memastikan Malaysia menjadi negara dinamik dan berdaya maju dalam era digital. Usaha strategik tersebut dijangka membawa Malaysia ke hadapan dan meningkatkan daya saing negara di peringkat global di samping memelihara komitmen terhadap kemampanan dan inklusiviti.

Selaras dengan komitmen terhadap kemajuan teknologi dan inovasi, Kerajaan akan menyediakan persekitaran kondusif dan mudah untuk menggalakkan industri mengadaptasi teknologi terkini dan model perniagaan inovatif. Usaha ini melibatkan pendekatan komprehensif yang menggalakkan pelaburan dalam R&D, meningkatkan infrastruktur digital serta menyelaraskan undang-undang keselamatan siber bagi melindungi industri pintar. Tambahan pula, program pendidikan dan latihan akan dipertingkatkan untuk membekalkan tenaga kerja dengan kemahiran digital yang diperlukan dan menyediakan mekanisme sokongan yang kukuh untuk perniagaan, terutamanya PKS. Selain itu, kerangka pengawalseliaan akan terus dikaji semula agar kekal relevan dengan perubahan teknologi yang pesat di samping menggalakkan kerjasama dan merangsang integrasi teknologi baharu secara harmoni merentasi bidang kuasa antara pihak pengawalselia, institusi penyelidikan dan pemain industri.

Malaysia memainkan peranan utama dalam kalangan ekonomi Asia bagi menggalakkan pertumbuhan hijau dan daya tahan iklim. Kemajuan signifikan telah dicapai melalui adaptasi amalan mampan dalam pelbagai

sektor merangkumi pelaburan besar dalam tenaga boleh baharu, pelaksanaan strategi cekap tenaga, inisiatif penghutanan semula yang luas dan promosi perancangan bandar mesra alam. Kerajaan juga komited dalam memajukan pengkomersialan hidrogen hijau seiring potensinya sebagai solusi tenaga bersih yang kompetitif bagi Malaysia sejajar dengan aspirasi sifar bersih. Selaras dengan komitmen jangka masa panjang terhadap kemampuan alam sekitar, Belanjawan 2024 akan terus menggalakkan perniagaan untuk mengamalkan prinsip ESG yang bertujuan meningkatkan daya saing dalam memenuhi piawaian global. Inisiatif tersebut melibatkan pewujudan dasar dan rangka kerja kawal selia serta pembiayaan besar yang ditujukan ke arah menggalakkan pertumbuhan hijau dan peralihan rendah karbon. Di samping itu, penyediaan data dan laporan yang relevan adalah penting dalam menilai dan mengakaunkan tahap pelepasan karbon mengikut amalan terbaik antarabangsa. Langkah bersepadu hijau tersebut menekankan usaha untuk mengungguli agenda kemampuan seterusnya meletakkan Malaysia sebagai peneraju negara membangun.

Sejajar dengan aspirasi kerangka Ekonomi MADANI, usaha akan diambil untuk mengukuhkan kedudukan Malaysia sebagai peneraju ekonomi Islam global. Kini, pasaran halal global dianggarkan akan mencapai jumlah signifikan sebanyak USD7.7 trilion menjelang 2025. Perkembangan ini merupakan peluang terbaik bagi Malaysia untuk mengukuhkan kedudukan dalam pasaran halal global dengan meningkatkan daya saing industri halal domestik. Strategi ini merangkumi pelbagai aktiviti *halalan toyyiban* dan inovasi kewangan Islam yang komprehensif, selaras dengan prinsip *Maqasid Syariah*. Oleh itu, tumpuan akan diberikan kepada penyelarasan proses pensijilan halal, penyediaan mekanisme sokongan kewangan untuk meningkatkan inovasi dan produktiviti serta memperkukuh strategi pemasaran bagi menembusi pasaran tempatan dan antarabangsa. Memandangkan Malaysia memiliki ekosistem kewangan Islam yang matang dengan pemain industri yang dinamik, produk Syariah yang inovatif dan persekitaran yang komprehensif, usaha akan dipertingkat untuk menggunakan pembiayaan berasaskan nilai bagi menyokong industri halal. Kluster strategik ini tidak hanya akan

mengukuhkan kepemimpinan global Malaysia dalam bidang kewangan Islam dan industri halal, tetapi juga memperkukuhkan kedudukan ekosistem halal.

Penggunaan tanah yang optimum penting bagi menjaga keterjaminan makanan di Malaysia yang akan mempengaruhi tahap pengeluaran seterusnya menyumbang kepada kemampuan bekalan makanan. Memandangkan kesan ketara harga makanan dengan peningkatan kos sara hidup, Kerajaan komited untuk menggalakkan SSR lebih tinggi merentasi spektrum barangan makanan yang lebih luas. Inisiatif tersebut termasuk mengoptimumkan penggunaan ladang sedia ada, meluaskan kawasan tanaman makanan dan mempelbagaikan penggunaan tanah dengan mengusahakan tanah terbiar menjadi ladang yang produktif untuk tanaman makanan. Tambahan pula, Kerajaan berhasrat untuk memperkukuh daya tahan sektor agromakanan melalui penggunaan teknologi pertanian, dengan tumpuan khusus untuk meningkatkan produktiviti pekebun kecil. Justeru, Kerajaan akan terus menyediakan sokongan kewangan dengan pemberian insentif kepada petani dan pelabur untuk melibatkan diri dalam tanaman makanan serta mengguna pakai aplikasi teknologi pertanian moden. Langkah tersebut akan mengurangkan kebergantungan Malaysia kepada import makanan dan meminimumkan penglibatan buruh asing, memupuk sifat berdikari serta memperkukuh keterjaminan makanan untuk negara.

Tumpuan 2: Peningkatan Darjat Hidup Rakyat atas Prinsip Keadilan

Bagi meningkatkan kesejahteraan rakyat, Kerajaan kekal komited untuk memperkukuh dan menyediakan program bantuan sosial secara bersasar terutamanya bagi golongan mudah terjejas. Usaha ini melibatkan peluasan inisiatif sedia ada seperti pindahan tunai, bantuan berbentuk barangan (in-kind), subsidi serta program perlindungan pendapatan dan persaraan. Selain itu, program insurans sosial akan ditambah baik bagi memperluas liputan perlindungan seterusnya memastikan rakyat Malaysia mempunyai simpanan persaraan terkumpul yang mencukupi. Usaha juga akan

diteruskan untuk memperkukuh intervensi pasaran buruh melalui program latihan semula seterusnya menjamin prospek pekerjaan kepada pekerja dalam situasi luar jangka. Matlamat utama adalah untuk memastikan sistem perlindungan sosial yang inklusif dan saksama dalam melindungi rakyat daripada beban kenaikan kos sara hidup dan kesusahan yang tidak dijangka. Langkah tersebut mencerminkan komitmen Kerajaan untuk memberikan perlindungan sosial yang lebih cekap dan bersepadu seterusnya memastikan keberkesanan kos di samping mengurangkan ketidaksepaduan serta ralat pemasangan dan penyisihan.

Walaupun ramai pekerja tidak formal berjaya didaftarkan semasa pandemik COVID-19, namun Kerajaan terus komited untuk meningkatkan kesejahteraan golongan ini khususnya dari aspek perlindungan dan insurans sosial. Bagi mencapai matlamat ini, Kerajaan akan menggalakkan caruman di bawah Akta Keselamatan Sosial Pekerja Sendiri 2017 [Akta 789] dan skim persaraan bagi individu yang bekerja sendiri termasuk pekerja gig dalam sektor tidak formal. Langkah ini dapat memastikan pekerja tidak formal mempunyai jaringan keselamatan dan perlindungan yang kukuh bagi menghadapi situasi luar jangka.

Selain itu, peraturan berkaitan kelulusan pelesenan dan perniagaan akan ditambah baik untuk menggalak dan memperkemas pendaftaran perniagaan sektor formal dan proses penggajian pekerjaan bagi memudah cara urusan menjalankan perniagaan. Pendekatan komprehensif ini bertujuan untuk memperkukuh keselamatan sosial dan menggalakkan pengembangan sektor formal untuk manfaat semua pihak berkepentingan.

Kerajaan kekal komited untuk menyediakan peluang yang saksama kepada semua segmen masyarakat tanpa mengira jantina, bangsa atau kumpulan pendapatan. Selaras dengan hasrat untuk meningkatkan kemahiran kumpulan tertentu, tumpuan khusus akan diberikan bagi meningkatkan kebolehpasaran dan prospek pendapatan golongan wanita dan belia. Usaha akan diambil untuk menyediakan persekitaran kerja yang lebih kondusif bagi meningkatkan lagi penyertaan wanita dalam aktiviti ekonomi

serta menggalakkan golongan ibu kembali bekerja. Langkah ini termasuk memudahkan proses pendaftaran dan menambah kemudahan penjagaan kanak-kanak di tempat kerja serta memperkukuh pelaksanaan waktu bekerja secara fleksibel. Selain itu, peraturan dan perundangan pekerjaan akan disemak semula untuk melindungi dan meningkatkan kesejahteraan pekerja wanita. Kerajaan juga akan memperkemas kemudahan dan infrastruktur tempat kerja supaya lebih inklusif, peka terhadap keperluan golongan kurang upaya dan responsif gender. Usaha juga akan terus diberikan kepada Agenda Pemerkasaan Bumiputera di samping menyediakan sokongan yang mencukupi kepada semua kaum lain bagi meningkatkan mobiliti rakyat. Langkah holistik tersebut mencerminkan komitmen Malaysia dalam memperkasakan masyarakat dengan setiap individu boleh memajukan diri dan menyumbang kepada kemakmuran negara.

Pendidikan dan latihan penting dalam membina ketersediaan tenaga kerja. Justeru, Kerajaan komited untuk memastikan akses sejagat kepada pendidikan dan latihan berkualiti tinggi. Sistem penyampaian pengajaran dan pembelajaran akan ditambah baik bagi memastikan pelajar mendapat pengetahuan dan kemahiran yang sejajar dengan keperluan pekerjaan. Pembiayaan yang mencukupi juga akan disediakan bagi memastikan akses berterusan kepada pendidikan berkualiti. Pendidikan asas akan diperkukuh bagi meningkatkan perkembangan kanak-kanak dari peringkat awal. Kemudahan dan infrastruktur sekolah akan dinaik taraf terutamanya bagi sekolah daif. Ketersambungan internet juga akan dipertingkatkan bagi memudah cara pembelajaran dalam talian. Dalam masa yang sama, kurikulum program pendidikan tertiar akan disesuaikan supaya lebih berorientasikan permintaan melalui kerjasama strategik dengan pemain industri bagi melahirkan graduan yang dapat memenuhi keperluan industri. Di samping itu, program pembelajaran sepanjang hayat akan diperkukuh melalui penyediaan inisiatif peningkatan kemahiran dan latihan semula untuk memastikan tenaga kerja memiliki kemahiran tinggi dan terkini serta boleh menyesuaikan diri selaras dengan perubahan semasa permintaan pasaran pekerjaan.

Peningkatan kualiti perkhidmatan penjagaan kesihatan terus menjadi keutamaan. Kemudahan dan peralatan penjagaan kesihatan akan dinaik taraf serta memastikan bilangan profesional penjagaan kesihatan yang mencukupi terutamanya di kawasan luar bandar bagi mewujudkan persekitaran penjagaan kesihatan yang kondusif. Sementara itu, perkhidmatan penjagaan juga akan dipertingkatkan memandangkan Malaysia sedang menuju ke arah negara menua. Program penjagaan kesihatan untuk

warga emas akan diperkukuh manakala perkhidmatan penjagaan kesihatan akan melalui proses pendigitalan. Selain itu, inisiatif pengesanan awal dan tindak balas yang efisien terhadap penularan penyakit berjangkit akan diperkukuh melalui penubuhan Pusat Kawalan Penyakit Kebangsaan. Program kesedaran kesejahteraan mental dan emosi serta sistem penjagaan kesihatan berasaskan komuniti akan diperkasakan yang seterusnya dapat meningkatkan kualiti hidup rakyat Malaysia.

RENCANA 1.2

Ke Arah Kesaksamaan Pembangunan: Bantuan Sosial Bersasar

Pengenalan

Pandemik COVID-19 telah memberi impak mendalam kepada penduduk dan menimbulkan cabaran yang lebih besar kepada proses pemulihan. Keadaan ini berlaku terutamanya kepada individu dan keluarga miskin serta isi rumah yang mudah terjejas seperti dijelaskan dalam laporan Malaysia Economic Monitor oleh Bank Dunia pada Februari 2023. Beberapa kajian menunjukkan bahawa isu sedia ada terutamanya kos sara hidup serta kadar simpanan dan gaji yang rendah telah berlaku sebelum pandemik lagi dan kini semakin membimbangkan. Akibatnya, faktor tersebut terus mengekang kemajuan usaha pemulihan isi rumah. Peningkatan harga menimbulkan cabaran kepada isi rumah dengan tahap kesusahan yang berbeza mengikut kumpulan pendapatan. Kumpulan isi rumah berpendapatan rendah memperuntukkan bahagian yang lebih besar atau 23.1% daripada perbelanjaan bulanan ke atas makanan berbanding kumpulan isi rumah berpendapatan sederhana (17.1%) dan isi rumah berpendapatan tinggi (11.2%) (DOSM, 2022). Perbezaan ini menunjukkan bahawa kenaikan harga barangan makanan mengakibatkan kesan yang lebih ketara kepada isi rumah berpendapatan rendah dan seterusnya menjadikan kumpulan ini lebih mudah terdedah kepada tekanan kos sara hidup (BNM, 2018).

Kos sara hidup juga telah menyumbang kepada kadar simpanan yang rendah seterusnya mempengaruhi kemampuan isi rumah mendepani kejutan ekonomi. Kaji selidik yang dijalankan pada 2022 mendedahkan bahawa 63% responden hanya mampu bertahan selama tiga bulan (RinggitPlus, 2022) atau kurang dengan simpanan sedia ada berbanding 53% pada 2019 (RinggitPlus, 2019). Keadaan ini menunjukkan bilangan responden yang tidak mempunyai simpanan kecemasan mencukupi telah meningkat. Sementara itu, sebanyak 51.5% (6.7 juta) daripada ahli Kumpulan Wang Simpanan Pekerja (KWSP) di bawah umur 55 tahun kekal mempunyai simpanan persaraan yang sangat rendah iaitu kurang daripada RM10,000 (BNM, 2023). Keadaan ini menunjukkan tahap kecukupan simpanan persaraan terus menyusut sejak pandemik. Sebelum pandemik, dianggarkan 70% daripada ahli KWSP di bawah umur 54 tahun mempunyai simpanan kurang daripada RM50,000 dengan 20% terendah hanya mempunyai purata simpanan sebanyak RM6,909. Kedudukan simpanan yang membimbangkan ini perlu diberi perhatian memandangkan ahli KWSP pada usia 55 tahun sepatutnya mempunyai simpanan asas sekurang-kurangnya RM240,000 (KWSP, 2019).

Tambahan pula, gaji di Malaysia kekal rendah dan tidak anjal. Laporan Statistik Upah Pekerja (Sektor Formal) pada suku pertama 2023 oleh Jabatan Perangkaan Malaysia (DOSM) menunjukkan bahawa 35% pekerja memperolehi pendapatan kurang daripada RM2,000 sebulan. Laporan tersebut juga menunjukkan bahawa gaji median tidak meningkat begitu ketara merentasi kumpulan umur dengan pekerja berusia di bawah 20 tahun memperoleh gaji median bulanan sebanyak RM1,500 dan hanya mencecah RM3,500 bagi umur antara 45 dan 49 tahun.

Rangkuman isu di atas boleh menimbulkan kejutan ekonomi kepada individu mudah terjejas dan memudaratkan kesejahteraan secara keseluruhan. Bagi mengurangkan kesan tersebut, perlindungan sosial diperlukan untuk bertindak sebagai penstabil ekonomi bagi melindungi kesejahteraan rakyat. Rencana ini memberi pandangan mengenai hubungan antara bantuan sosial berasaskan pindahan berbentuk tunai dan daya tahan isi rumah sebagai langkah untuk memperkukuh sistem perlindungan sosial. Bahagian seterusnya akan menjelaskan cadangan intervensi dasar bagi meningkatkan kesejahteraan rakyat. Kerajaan akan menyediakan pelan hala tuju yang berpotensi bagi pembangunan dan pelaksanaan dasar bantuan sosial yang lebih bersasar, komprehensif dan mampan dengan mengkaji kerangka bantuan sosial Malaysia serta mencontohi amalan terbaik global.

Apakah Perlindungan Sosial?

Pertubuhan Buruh Antarabangsa (ILO) mendefinisikan perlindungan sosial sebagai satu set langkah awam yang disediakan untuk melindungi masyarakat daripada tekanan ekonomi dan sosial. Definisi ini berbeza mengikut negara berikutan kepelbagaian inisiatif yang disediakan di bawah sistem perlindungan sosial. Sebagai perbezaan, sistem perlindungan sosial di Malaysia terdiri daripada tiga bidang utama iaitu bantuan sosial, insurans sosial dan intervensi pasaran buruh seperti dalam Rajah 1.2.1.

RAJAH 1.2.1. Kerangka Perlindungan Sosial Malaysia

Sumber: Kementerian Kewangan Malaysia

Bantuan sosial dirangka untuk memindahkan sumber kepada segmen penduduk yang tepat (pindahan berbentuk tunai atau barangan) yang boleh bersifat sejagat, mengikut kategori atau keupayaan pendapatan. Bantuan sosial juga terdiri daripada subsidi yang disediakan oleh Kerajaan seperti bahan api dan makanan. Insurans sosial termasuk KWSP dan Pertubuhan Keselamatan Sosial (PERKESO) iaitu pekerja dan majikan membuat caruman secara tetap serta pencen Kerajaan. Selain itu, intervensi pasaran buruh adalah dasar untuk menyokong guna tenaga penuh atau produktif melalui Dasar Pasaran Buruh Aktif (ALMP), pertukaran buruh dan permintaan pasaran. Intervensi ini termasuk program peningkatan kemahiran dan latihan semula serta subsidi gaji yang menggalakkan mobiliti buruh.

Ketiga-tiga komponen tersebut membentuk kerangka perlindungan sosial. Sekiranya komponen tersebut dilaksanakan secara seiringan, kesan positif yang pelbagai akan terhasil termasuk pengurangan kemiskinan, kestabilan ekonomi, pembangunan modal insan dan mobiliti sosial.

Apabila mereka bentuk kerangka perlindungan sosial yang teguh, kerajaan perlu memastikan kemampuan dan kesinambungan jangka masa panjang. Negara yang mampu menyediakan perlindungan sosial sejagat bergantung kepada kerajaan yang mempunyai kemampuan menjana pendapatan yang besar dan mampan. Bagi negara yang mempunyai ruang fiskal yang terhad, reka bentuk dasar perlu diseimbangkan dengan sewajarnya. Perbandingan model perlindungan sosial sedia ada daripada pelbagai negara seperti dalam Jadual 1.2.1.

JADUAL 1.2.1. *Perbandingan Model Perlindungan Sosial*

MODEL	NORDIC	ANGLO-SAXON	KONTINENTAL/ BISMARCKIAN	MEDITERRANEAN/ SELATAN
Negara	Eropah Utara dan Atlantik Utara termasuk Denmark, Finland, Iceland, Norway dan Sweden	United Kingdom, Amerika Syarikat, Kanada, New Zealand, Australia dan Ireland	Jerman, Austria, Switzerland dan Republik Czech	Algeria, Mesir, Jordan, Lubnan, Libya, Maghribi, Palestin, Syria dan Tunisia
Kadar Kemiskinan	Rendah	Rendah	Sederhana	Tinggi
Kadar Percukaian	Tinggi	Sederhana	Sederhana/Tinggi	Rendah
Ciri-ciri Utama	Liputan perlindungan bantuan yang komprehensif ⁶ dibiayai oleh kerajaan	Kombinasi bantuan bersasar dan bantuan komprehensif	Beberapa program bantuan sosial tetapi banyak disokong oleh insurans sosial dan intervensi pasaran buruh	Kebanyakannya disediakan oleh sistem kebajikan sesebuah unit keluarga. Namun kerajaan menyediakan bantuan tunai untuk warga emas
Pembiayaan Utama	Kerajaan sepenuhnya	Kombinasi antara Kerajaan dan rakyat (program insurans sosial)	Kebergantungan kepada insurans sosial	Kerajaan, sektor swasta dan tidak formal (sumbangan keluarga)
Kelebihan	Teliti dan progresif	Komprehensif walaupun kadar percukaian rendah	Mengutamakan golongan bekerja	Lebih melindungi golongan berusia
Kelemahan	Kemungkinan sukar dilaksanakan di negara membangun	Boleh mengakibatkan kekurangan pembiayaan dalam jangka masa panjang	Boleh mengakibatkan kebergantungan kepada insurans sosial	Tidak mengambil kira golongan mudah terjejas melainkan golongan berusia

Sumber: Popova et al. (2013)

Walaupun pendekatan semasa negara mirip model Anglo-Saxon, namun liputan perlindungan sosial di Malaysia lebih terhad berbanding model berkenaan. Oleh itu, wujud keperluan untuk mengkaji semula dasar perlindungan sosial, khususnya program bantuan sosial (pindahan berbentuk tunai).

Status Bantuan Sosial di Malaysia

Analisis terhadap program bantuan sosial Malaysia menunjukkan terdapat beberapa jurang yang berpunca daripada dua isu. Isu pertama disebabkan oleh pelaksanaan program bantuan sosial yang tidak bersepadu melibatkan 167 skim yang sedang dilaksanakan oleh 17 kementerian dan agensi. Ketidakepaduan ini telah membawa kepada pertindihan program yang menyebabkan isu pertindihan dan keciciran kumpulan sasaran. Berdasarkan kaji selidik yang dijalankan oleh UNICEF pada 2018, didapati bahawa 35% keluarga menerima bantuan kewangan tetapi tidak layak (ralat pemasukan) dan lebih membimbangkan apabila terdapat 34% isi rumah tidak menerima bantuan kewangan walaupun layak (ralat penyisihan) (OECD, 2022).

Kedua, program bantuan sosial di Malaysia tidak terikat dengan komitmen perundangan atau disokong oleh sumber kewangan yang kukuh menyebabkan program ini kurang mampan dalam jangka masa panjang. Selain Sumbangan Tunai Rahmah (STR), kebanyakan program bantuan sosial hanya disasarkan kepada golongan miskin tegar yang dianggap layak berdasarkan indeks garis kemiskinan. Keadaan ini boleh mengakibatkan keciciran beberapa isi rumah mudah terjejas dalam kumpulan B40.

Pada 2023, sejumlah RM63.8 bilion (sekitar 3% daripada KDNK) diperuntukkan untuk subsidi dan bantuan sosial. Hampir 60% daripada jumlah ini diperuntukkan untuk subsidi elektrik dan bahan api tidak bersasar manakala baki peruntukan bagi bantuan sosial terutamanya dalam bentuk STR serta program bantuan untuk kebajikan dan pendidikan. Walaupun perbelanjaan subsidi dan bantuan sosial meningkat setiap tahun, namun bahagiannya kepada KDNK adalah kecil dengan purata 2.2% bagi tempoh 2020 hingga 2022. Angka ini jauh lebih kecil berbanding negara OECD yang lazimnya memperuntukkan sebanyak 10% daripada KDNK pada 2022 (OECD, 2022) khusus bagi bantuan tunai.

Jurang program bantuan sosial Malaysia berbentuk pindahan berbentuk tunai juga telah dinyatakan dalam indeks antarabangsa seperti World Social Protection Report 2020 – 2022 oleh ILO (2022) dan Social Protection Indicator oleh Bank Pembangunan Asia (ADB, 2019). Malaysia hanya menerima skor bantuan sosial 2.1¹. Skor ini menjadikan Malaysia jauh ketinggalan berbanding rakan serantau ASEAN seperti Singapura (100), Thailand (54.3), Viet Nam (24.6), Filipina (22.4) dan Indonesia (16.5). Pencapaian ini menunjukkan bahawa Malaysia mempunyai isu liputan apabila segmen tertentu golongan mudah terjejas tidak mempunyai sokongan pindahan berbentuk tunai yang mencukupi.

Pindahan Bantuan Sosial Masih Kekal Efektif

Walaupun masih terdapat jurang dalam program pindahan bantuan sosial di Malaysia, namun keberkesanannya tidak boleh dipandang ringan. Kajian mengenai program pindahan bantuan sosial Malaysia (ISIS, 2017) pada 2017 mendapati Bantuan Rakyat 1 Malaysia (BR1M) telah memanfaatkan berjuta penerima setahun, mengurangkan ketidaksamaan dengan meningkatkan pendapatan boleh guna isi rumah kumpulan B40 dan memacu penggandaan ekonomi tempatan. Berdasarkan

¹ Bahagian golongan mudah terjejas menerima manfaat: nisbah penerima manfaat berbentuk tunai bantuan sosial kepada jumlah golongan terjejas.

piawai antarabangsa, skala program yang berjaya pada umumnya adalah kira-kira 4% hingga 30% daripada perbelanjaan isi rumah. Walaupun jumlah BR1M tidak mencapai paras minimum skala antarabangsa, namun inisiatif ini kekal penting sebagai mekanisma penggubalan dasar Malaysia.

Pada peringkat global, pindahan berbentuk tunai terus menjadi komponen penting dalam bantuan sosial. Amalan terbaik terpilih yang ditunjukkan oleh Bank Dunia, ILO, OECD dan UNICEF sebagai program pindahan berbentuk tunai yang berjaya adalah seperti dalam Jadual 1.2.2.

JADUAL 1.2.2. Amalan Terbaik Global

NEGARA	AUSTRALIA	MEXICO	BRAZIL	THAILAND	KENYA
Nama Program	Program Bantuan Pendapatan	Prospera	Bolsa Familia	Geran Bantuan Kanak-Kanak Thailand	Program Jaringan Keselamatan Kebangsaan (NSNP)
Kumpulan Sasar	Warga emas, orang kurang upaya, kanak-kanak dan penjaga	Kanak-kanak	Kanak-kanak	Kanak-kanak	Miskin tegar, kanak-kanak, orang kurang upaya dan warga emas
Pendekatan Inovatif	Menyasarkan kategori golongan paling mudah terjejas dalam populasi	Syarat berdasarkan kehadiran sekolah dan pemeriksaan doktor	Syarat kehadiran sekolah vaksinasi	Beralih kepada sasaran sejagat	Menyasarkan kategori golongan paling mudah terjejas dalam populasi
Impak	Memantapkan komitmen kerajaan untuk membina jaringan keselamatan sosial yang kukuh bagi melindungi rakyat Australia yang mudah terjejas.	Penambahan 12 bulan persekolahan dan penurunan sebanyak 11.8 mata peratusan kejadian anemia dalam kalangan kanak-kanak di bawah usia dua tahun	Ketidaksamaan telah berkurangan sebanyak 17% dalam hanya lima tahun dan kadar kemiskinan telah menurun daripada 42.7% kepada 28.8%	Thailand berada pada titik perubahan apabila kerajaan mampu memberikan elaun kanak-kanak sejagat berikutan penurunan kadar kelahiran Kos melepasi untuk membesarkan anak	Pindahan berbentuk tunai memberi impak positif tanpa mewujudkan kebergantungan. Isi rumah penerima kurang kebarangkalian menjadi sangat miskin kerana menggunakan bantuan tersebut untuk perbelanjaan makanan dan kesihatan
Kos Program (% daripada KDNK)	8.2	0.4	0.4	0.2	0.3

Sumber: Bank Dunia, ILO, OECD dan UNICEF (2013, 2014, 2022)

Terdapat beberapa penemuan utama yang boleh diteliti berdasarkan program di atas. Secara khususnya, pindahan berbentuk tunai mempunyai kesan limpahan positif melangkaui kestabilan ekonomi. Merujuk kepada kes Brazil dan Mexico, program pindahan berbentuk tunai telah memberikan sokongan kewangan kepada keluarga berpendapatan rendah. Selain itu, syarat yang dikenakan memainkan peranan penting dalam meningkatkan tempoh pendidikan dan kesihatan dalam kalangan kanak-kanak. Pengalaman Australia dan Kenya menunjukkan pindahan berbentuk tunai berdasarkan kategori dapat membantu golongan paling mudah terjejas sepanjang kitaran hayat penerima yang membelanjakan bantuan untuk keperluan asas seperti makanan dan

kesihatan. Geran bantuan kanak-kanak di Thailand adalah contoh terkini bantuan secepat kerana ia menyediakan pindahan berbentuk tunai untuk semua kanak-kanak tanpa mengira pendapatan bagi melindungi generasi akan datang. Keputusan Kerajaan Thailand disokong oleh banyak penemuan lain yang menunjukkan bahawa walaupun nilai pindahan berbentuk tunai untuk kanak-kanak secara relatif agak kecil, namun dapat meningkatkan kesihatan, nutrisi dan perkembangan kanak-kanak (Perpustakaan Perubatan Kebangsaan, 2019).

Meningkatkan Program Pindahan Berbentuk Tunai Malaysia

Malaysia telah mencapai kemajuan yang ketara dalam perjalanan pembangunan sejak 1957. Bermula dengan Dasar Ekonomi Baru diikuti dengan Dasar Pembangunan Nasional, Dasar Wawasan Negara, Wawasan Kemakmuran Bersama 2030 dan yang terkini Malaysia MADANI, negara terus mengorak langkah untuk mencapai matlamat menjadi ekonomi berpendapatan tinggi dan inklusif.

Program bantuan sosial juga harus berkembang untuk mencerminkan Malaysia sebagai negara yang membangun dan mengalami peralihan. Perancangan dan usaha untuk bantuan sosial yang lebih berkesan telah digariskan dalam Rancangan Malaysia Kedua Belas (RMKe-12) dan selaras dengan Matlamat Pembangunan Mampan (SDG). Secara khususnya, program ini menyumbang kepada pencapaian sasaran SDG1 (tiada kemiskinan) dan SDG10 (mengurangkan ketidaksamaan).

Program pindahan berbentuk tunai di Malaysia pada masa ini lebih tertumpu kepada model berasaskan sumbangan yang boleh mengabaikan segmen penduduk tertentu tanpa liputan yang mencukupi. Sebagai contoh, walaupun Malaysia menyediakan bantuan bagi kanak-kanak dan warga emas, namun hanya disasarkan kepada penduduk miskin tegar seperti dalam Rajah 1.2.2.

RAJAH 1.2.2. Kategori Penerima Program Bantuan Tunai Mengikut Kumpulan Pendapatan Isi Rumah Kecuali STR

	MISKIN TEGAR	B40	M40	T20
 Kanak-kanak	✓	✗	✗	✗
 Wanita Hamil	✗	✗	✗	✗
 Orang Kurang Upaya	✓	✓	✓	✓
 Warga Emas	✓	✗	✗	✗

Sumber: Kementerian Pembangunan Wanita, Keluarga dan Masyarakat Malaysia

Malaysia perlu beralih daripada pendekatan bersasar yang terbatas dan bersifat stigma kepada program pembangunan yang lebih komprehensif. Dalam erti kata lain, tumpuan akan diberikan untuk menangani kelemahan dasar berbanding menasaskan isu kemiskinan. Oleh itu, risiko berkaitan kitaran hayat seperti usia kanak-kanak, tempoh kehamilan dan usia tua serta risiko kehilangan upaya boleh ditangani melalui program pindahan berbentuk tunai yang lebih holistik. Peralihan kepada model pindahan berbentuk tunai yang progresif boleh membantu mengurangkan ralat penyisihan yang berkait dengan program menasaskan kemiskinan selain membantu meningkatkan kemudahan dan kecekapan pentadbiran. Model ini juga boleh menambah baik kontrak sosial² kerana Kerajaan bertanggungjawab menjaga kesejahteraan dan keselamatan rakyat memandangkan sesiapa sahaja boleh terjejas pada bila-bila masa.

Melangkah ke hadapan, cadangan model pindahan berbentuk tunai yang progresif melibatkan kombinasi program berasaskan keupayaan pendapatan dan kategori boleh dijadikan penyelesaian optimum dalam menangani golongan mudah terjejas. Contoh model seperti dalam Jadual 1.2.3.

JADUAL 1.2.3. Contoh Program Pindahan Berbentuk Tunai Bulanan

CADANGAN PROGRAM	KUMPULAN SASAR	SYARAT
KEUPAYAAN PENDAPATAN		
Bantuan Miskin Tegar	Isi rumah berpendapatan kurang daripada RM1,198 sebulan (miskin tegar)	Perlu mengemukakan fail cukai dan disahkan oleh LHDN
Bantuan Kumpulan Berpendapatan Rendah	Semua isi rumah B40	
KATEGORI		
Bantuan Kanak-Kanak	Semua kanak-kanak berumur bawah 6 tahun dan berdaftar di sekolah awam sahaja	Program dibenarkan untuk diteruskan pada tahun berikutnya berdasarkan vaksinasi dan pendaftaran sekolah.
Bantuan Warga Emas	Semua warga emas berumur 65 tahun dan ke atas	Tiada
Bantuan Tempoh Kehamilan	Semua wanita hamil	Tiada
Bantuan Orang Kurang Upaya (OKU)	Bagi yang berdaftar di bawah JKM	Tiada

Sumber: Kementerian Kewangan Malaysia

Transformasi Penyampaian Bantuan Sosial bagi Memastikan Tiada Keciciran

Terdapat keperluan bagi Kerajaan untuk mengkaji, memperbaharui dan mereka bentuk semula penyampaian bantuan sosial terutamanya pindahan berbentuk tunai bagi memastikan perlindungan yang inklusif dan saksama. Usaha tersebut termasuk memperkenalkan akta yang menyeluruh untuk mengawal selia sistem perlindungan sosial secara holistik meliputi bantuan sosial, insurans sosial

² Membina kepercayaan antara kerajaan dan rakyat. Kontrak sosial dalam sesebuah negara memberikan kesan kepada reka bentuk program perlindungan sosial dan proses kesedaran.

dan intervensi pasaran buruh. Tanpa akta ini, akauntabiliti program bantuan sosial khususnya akan terus tidak jelas dan mempengaruhi keberkesanan pelaksanaan program termasuk pindahan berbentuk tunai.

Program pindahan berbentuk tunai boleh dilaksanakan secara berpusat di bawah satu agensi sedia ada bagi menangani isu ketidaksepaduan, mengurangkan kos pelaksanaan dan menyeragamkan kriteria berdasarkan kelayakan pendapatan. Agensi yang dicadangkan juga boleh bertindak sebagai saluran utama untuk mengakses perkhidmatan bantuan sosial bagi membolehkan bakal penerima yang berpotensi memohon melalui proses permohonan yang dipermudahkan.

Bagi memastikan kejayaan pelaksanaan, pendekatan pengurusan data berautonomi diperlukan untuk mengautomasi, menggabung dan mengintegrasikan semua tugas berkaitan pengurusan data untuk mengurangkan ralat yang tidak disengajakan. Langkah tersebut memerlukan pembangunan kerangka klasifikasi data bagi melindungi privasi dalam proses perkongsian data serta memastikan integriti dan pematuhan kepada format data yang standard.

Penentu utama bagi mencapai perlindungan yang inklusif dan saksama untuk semua adalah komitmen, konsistensi dan keazaman politik dalam melaksanakan langkah rasionalisasi. Kerajaan akur bahawa rasionalisasi subsidi secara keseluruhan boleh meningkatkan kos sara hidup rakyat. Walau bagaimanapun, bagi mengekalkan tanggungjawab fiskal, transformasi penyampaian bantuan sosial perlu dilaksanakan secara berperingkat melalui pendekatan serampang dua mata iaitu dengan mengkaji semula dan mengkonsolidasikan program pindahan berbentuk tunai sedia ada sebelum rasionalisasi subsidi dilaksanakan di samping meluaskan asas hasil kerajaan.

Kesimpulan

Peralihan kepada program pindahan berbentuk tunai yang progresif akan memastikan penyediaan sokongan dan bantuan kepada individu dan keluarga yang mudah terjejas berdasarkan kitaran hayat dan saiz isi rumah selaras dengan kerangka Ekonomi MADANI. Program ini juga akan menggunakan pendekatan yang komprehensif dan bersifat jangka masa panjang berbanding program sedia ada yang memberikan tumpuan utama untuk memenuhi keperluan asas semasa. Di samping itu, program ini boleh memberikan kesan yang signifikan kepada mobiliti sosial, mengurangkan ketidaksamaan pendapatan dan menjana pembangunan ekonomi secara keseluruhan. Bagi merealisasikan hasrat ini, komitmen dan kesepaduan Malaysia secara berterusan diperlukan untuk menyokong pelaksanaan program bantuan sosial yang lebih baik. Tanpa komitmen semua pihak, kita tidak akan bermula dan tanpa konsistensi, kita tidak akan pernah selesai.

Kerajaan terus komited untuk memastikan setiap segmen masyarakat mendapat manfaat daripada kemakmuran ekonomi negara tanpa mengira jantina, etnik, status sosioekonomi atau lokasi geografi. Pada masa ini, terdapat jurang antara harga pasaran rumah dengan harga yang mampu dibeli oleh rakyat. Bagi meningkatkan akses kepada rumah mampu milik, Kerajaan akan memperkemas dan mempercepat pembangunan rumah mampu milik di lokasi strategik termasuk bagi Program Rumah Mesra Rakyat, Residensi Wilayah dan Program Perumahan Rakyat. Selain itu, inisiatif progresif akan diteruskan di bawah Dasar Perumahan Negara (2018 – 2025) yang menggariskan parameter khusus berkaitan bekalan perumahan terutamanya rumah mampu milik. Kerjasama strategik dengan institusi kewangan akan diperkukuh untuk menyediakan skim pembiayaan yang menarik, fleksibel dan inovatif. Di samping itu, program pembiayaan perumahan sedia ada perlu dikaji semula bagi memastikan penyelesaian perumahan yang mampan untuk isi rumah berpendapatan rendah dan sederhana bagi memperoleh kediaman mampu milik.

Sektor pengangkutan dan logistik yang cekap penting bagi meningkatkan produktiviti dan pertumbuhan melalui pengukuhan kesalinghubungan selaras dengan matlamat Malaysia untuk mencapai status negara berpendapatan tinggi. Oleh itu, Kerajaan komited untuk membangunkan infrastruktur pengangkutan dan logistik yang mampan, bersepadu, selamat, boleh dipercayai dan pada harga berpatutan. Infrastruktur yang mantap tersebut bukan sahaja dapat memudahkan mobiliti dengan lancar tetapi juga menggalakkan mod pengangkutan yang bersih, mudah dan cekap serta dapat beradaptasi dengan perubahan iklim. Di samping itu, ketersediaan infrastruktur bertaraf dunia seperti lapangan terbang, pelabuhan, lebuh raya dan landasan kereta api dapat

mempertingkatkan lagi daya tarikan Malaysia sebagai destinasi pelaburan pilihan. Justeru, kualiti pengangkutan dan infrastruktur logistik perlu ditambah baik kerana kemudahan tersebut menjadi asas kepada kesejahteraan rakyat dan pertumbuhan ekonomi dalam jangka masa panjang.

Selaras dengan komitmen untuk mewujudkan persekitaran yang berdaya huni, penyediaan kemudahan asas akan diberikan penekanan bagi menyediakan infrastruktur yang berkualiti tinggi, mengutamakan wanita, mesra orang kurang upaya dan menyokong warga emas. Usaha ini termasuk memastikan akses kepada bekalan air bersih dan tenaga khususnya kawasan luar bandar di Kelantan, Sabah dan Sarawak. Aktiviti penyelenggaraan secara berkala dan menaik taraf akan dilaksanakan bagi menjamin keselamatan dan perlindungan infrastruktur awam. Di samping itu, usaha bagi memperluas capaian internet mampu milik akan diteruskan.

Usaha juga akan dipergiat untuk menarik pelaburan berkualiti tinggi bagi menjana pekerjaan bergaji setimpal. Strategi untuk mempercepat automasi dan penggunaan teknologi canggih dalam proses pengeluaran akan diperkukuh untuk meningkatkan produktiviti. Sementara itu, semakan semula gaji minimum yang dijangka dapat meningkatkan pendapatan pekerja bergaji rendah mencerminkan komitmen berterusan ke arah pampasan pekerja yang lebih tinggi dan adil. Selain itu, majikan perlu menyedari bahawa penawaran kadar gaji yang lebih tinggi dapat memangkin pertumbuhan produktiviti³ perniagaan, meningkatkan penglibatan rakyat tempatan dalam pekerjaan 3D dan mengurangkan kebergantungan terhadap pekerja asing berkemahiran rendah. Kesemua langkah tersebut bertujuan untuk meningkatkan pendapatan seterusnya memperkasakan tenaga kerja dan menambah baik mobiliti sosial.

³ Analisis oleh EU-ERA pada 2022 menunjukkan bahawa peningkatan upah boleh mewujudkan kitaran positif iaitu upah yang lebih tinggi boleh meningkatkan produktiviti. Setiap satu peratus peningkatan upah akan meningkatkan produktiviti buruh sebanyak 2.2% berbanding setiap satu peratus peningkatan produktiviti buruh hanya akan meningkatkan upah sebanyak 0.2%.

Tumpuan 3: Tata Kelola Terbaik Demi Ketangkasan Penyampaian Perkhidmatan

Ekosistem tata kelola yang berkesan berteraskan prinsip kecekapan, integriti dan ketelusan, memerlukan komitmen bersepadu daripada semua pihak berkepentingan. Oleh itu, inisiatif di bawah Belanjawan 2024 akan memberi tumpuan kepada pembaharuan ekosistem seperti memperkukuh institusi parlimen dan perundangan; penggunaan teknologi dalam perkhidmatan kerajaan; memperkukuh ketahanan sosial; memastikan kemampuan kewangan; menambah baik perundangan dan mengoptimalkan penyampaian perkhidmatan awam.

Pada peringkat institusi, objektif utama proses penyampaian perkhidmatan bertujuan memperkukuh elemen demokratik dengan mengintegrasikan proses perundangan awam secara sistematik, menyediakan saluran komunikasi yang telus dan melaksanakan audit kualiti yang terperinci. Inisiatif tersebut akan meningkatkan kesedaran awam mengenai dasar baharu dan sedia ada di samping mendapatkan sokongan daripada semua pihak berkepentingan dan orang awam untuk turut terlibat dalam proses penggubalan dan pelaksanaan dasar. Selain itu, tumpuan khusus akan diberikan untuk melindungi dan memperkasakan hak kanak-kanak sejajar dengan komitmen antarabangsa di bawah Konvensyen Pertubuhan Bangsa-Bangsa Bersatu mengenai Hak Kanak-kanak. Sementara itu, usaha akan diambil untuk meningkatkan kefahaman rakyat mengenai institusi perundangan dan kehakiman negara bagi memudahkan akses kepada perkhidmatan bantuan guaman terutamanya di kawasan pedalaman Sabah dan Sarawak.

Menyedari peranan penting perlindungan sosial dalam meningkatkan daya tahan masyarakat, Kerajaan komited untuk meningkatkan keberkesanan dan kecekapan pelbagai agensi pelaksana melalui Pangkalan Data Utama (PADU) sebagai repositori data sosioekonomi negara. Strategi ini penting bagi menyokong pengagihan bantuan sosioekonomi

dan subsidi bersasar secara telus dan cekap dalam membasmi kemiskinan seterusnya meningkatkan sistem perlindungan sosial dalam kalangan masyarakat.

Dasar fiskal yang berkesan memerlukan pendekatan pengurusan fiskal yang proaktif dan holistik merangkumi langkah fiskal berhemat, struktur institusi dan tata kelola yang boleh dipercayai serta pelaporan yang telus. Justeru, dasar fiskal Kerajaan bertujuan untuk memperkukuh kewangan awam dan membina semula penampakan fiskal bagi menyokong pertumbuhan ekonomi. Kerajaan akan terus melaksanakan inisiatif pembaharuan fiskal dengan menguatkuasakan FRA, meningkatkan mobilisasi hasil, meluaskan asas cukai, mengoptimalkan perbelanjaan secara berkesan dan menggubal Akta Perolehan Kerajaan.

Usaha mempertingkatkan tata kelola melalui asas etika yang kukuh serta memupuk akauntabiliti, ketelusan dan integriti dalam kalangan penjawat awam penting bagi penyampaian perkhidmatan demi kepentingan negara. Seperti yang digariskan dalam Pelan Antirasuah Nasional (NACP) 2019 – 2023, Kerajaan akan terus berusaha memerangi rasuah terutamanya dengan memperkukuh kedaulatan undang-undang, menyusun semula perkhidmatan awam, membudayakan konsep tata kelola baik dan integriti dalam persekitaran perniagaan.

Bagi meningkatkan produktiviti dan kecekapan perkhidmatan awam, usaha perlu diambil untuk menambah baik budaya inovasi, libat urus awam secara aktif, kerjasama antara agensi dan kepimpinan secara berkesan. Usaha akan ditumpukan kepada menyelaraskan fungsi dan peranan agensi, memperkasakan tata kelola, mengurangkan birokrasi, memperkukuh akauntabiliti, menggalakkan ketelusan dan meningkatkan kepercayaan awam. Selain itu, Belanjawan 2024 akan memperkasakan Pasukan Petugas Khas Pembaharuan Agensi (STAR) bagi meneruskan usaha meningkatkan kecekapan proses kerja dan menggalakkan kerjasama dalam kalangan kementerian dan agensi.

Kerajaan kekal komited ke arah melaksanakan transformasi digital melalui proses perkeayasaan semula seperti yang ditunjukkan melalui pelaksanaan *Government Technology* (GovTech). Perkhidmatan awam yang berpaksikan rakyat, tersedia, cekap, telus dan mesra pengguna merupakan penggerak utama kepada pendekatan strategik tersebut. Kerajaan akan memberikan tumpuan kepada inisiatif identiti digital tunggal yang memudah cara pengesahan sendiri dan pengenalan diri melalui perkhidmatan dalam talian. Aspirasi ini akan memperkukuh komitmen Kerajaan terhadap tata kelola yang berkesan dan pengagihan sumber secara berhemat.

Kesimpulan

Asas ekonomi negara yang kukuh disokong oleh strategi dan program seperti yang digariskan dalam Belanjawan 2024 akan terus memacu momentum pertumbuhan ekonomi yang dianggarkan antara 4% hingga 5% pada 2024. Justeru, kerangka Ekonomi MADANI yang

bertujuan untuk bersama membina Malaysia yang lebih baik memerlukan komitmen dan dedikasi yang menyeluruh daripada semua pihak berkepentingan untuk merealisasikan matlamat pembangunan ekonomi dan aspirasi negara. Bagi tujuan ini, Kerajaan akan memudah cara peralihan industri dan pertumbuhan produktiviti melalui penggubalan dasar yang berasaskan bukti dan penyediaan persekitaran perniagaan yang kondusif.

Belanjawan 2024 akan memberikan keutamaan kepada inisiatif untuk membangunkan generasi masa hadapan dan meningkatkan taraf hidup rakyat. Kerajaan akan memberikan tumpuan kepada kecekapan pelaksanaan inisiatif dan program melalui pemeraksanaan tata kelola yang baik dan memperkukuh ketangkasan penyampaian perkhidmatan awam. Secara keseluruhan, pelaksanaan pendekatan seluruh negara akan meningkatkan daya saing dan memelihara kekayaan negara yang seterusnya meningkatkan kesejahteraan rakyat ke arah negara yang mampan, makmur dan berpendapatan tinggi.

Rujukan

- Abdul Hamid, H., & Szali, N. T. (2020). *Shrinking "salariat" and growing "precariat"? Estimating informal and non-standard employment in Malaysia*. Khazanah Research Institute, Discussion Paper 10/20. <https://www.krinstitute.org/assets/contentMS/img/template/editor/200810%20Informal%20Employment.pdf>
- Abu Rahim, M. A. R., & Suhaimi, S. A. (2022). *Fresh graduate adversities: A decade's insight on the Graduate Tracer Study*. Khazanah Research Institute, Working Paper 6/22.
- AlphaBeta. (2021). *Positioning Malaysia as a regional leader in the digital economy: The economic opportunities of digital transformation and Google's contribution*. <https://accesspartnership.com/wp-content/uploads/2023/03/Malaysia-Digital-Transformation.pdf>
- Asian Development Bank. (2019). *The social protection indicator for Asia: Assessing progress*. <http://dx.doi.org/10.22617/TCS190257-2>
- Azahar, S. (2020, Oktober 2). *Make full use of the gig economy incentives*. EMIR Research. <https://www.emirresearch.com/make-full-use-of-the-gig-economy-incentives/>
- Bank Negara Malaysia. (2015). *Musarakah*. <https://www.bnm.gov.my/documents/20124/938039/Musarakah.pdf/e99baaa9-d7cd-a61f-8d0a-9c9f2521dd4d?t=1592218252160>
- Bank Negara Malaysia. (2019). *Laporan Tahunan BNM 2018*. <https://www.bnm.gov.my/-/bnm-annual-report-2018>
- Bank Negara Malaysia. (2023a). *Kaji selidik keupayaan dan rangkuman kewangan dari segi permintaan bagi tahun 2021*. Dalam *Tinjauan Kestabilan Kewangan Separuh Pertama 2022*. https://www.bnm.gov.my/documents/20124/8440087/fsr22h1_bm_box1.pdf
- Bank Negara Malaysia. (2023b). *Tinjauan kestabilan kewangan separuh kedua tahun 2022*. <https://www.bnm.gov.my/publications/fsr2022h2>
- Bernama. (2023a, Jun 1). *Jendela Phase 1 implementation successful, exceeds targets: MCMC*. *New Straits Times*. <https://www.nst.com.my/news/nation/2023/06/915714/jendela-phase-1-implementation-successful-exceeds-targets-mcmc>
- Bernama. (2023b, Jun 20). *Govt gives AP182 exemption to ministries/agencies with immediate effect*. Kementerian Kewangan. <https://www.mof.gov.my/portal/en/news/press-citations/govt-gives-ap182-exemption-to-ministries-agencies-with-immediate-effect>
- Bernama. (2023c, Julai 3). *Perluas Projek Bitara Madani, tingkat kualiti penyampaian perkhidmatan awam*. Pejabat Perdana Menteri Malaysia. <https://www.pmo.gov.my/ms/2023/07/perluas-projek-bitara-madani-tingkat-kualiti-penyampaian-perkhidmatan-awam-pm-anwar/>
- Bernama. (2023d, Julai 31). *BNM, bank, agensi kerajaan kerjasama tangani penipuan dalam talian*. *Harian Metro*. <https://www.hmetro.com.my/bisnes/2023/07/993836/bnm-bank-agensi-kerajaan-kerjasama-tangani-penipuan-dalam-talian>
- Bernama. (2023e, September 7). *Rasuah: NACS kesinambungan NACP*. *Astro Awani*. <https://www.astroawani.com/berita-malaysia/rasuah-nacs-kesinambungan-nacp-436319>

- Cheng, C. (2017, Disember 19). *Cash programmes and poverty alleviation*. Institute of Strategic & International Studies Malaysia. <https://www.isis.org.my/2017/12/19/cash-programmes-and-poverty-alleviation/>
- Economist Intelligence Unit. (2022). 2023 risk outlook assessment: *Ten risk scenarios that could reshape the global economy*. <https://www.eiu.com/n/campaigns/risk-outlook-2023/>
- Gibson, J., & McKenzie, D. (2010). *The economic consequences of "brain drain" of the best and brightest: Microeconomic evidence from five countries*. The Institute for the Study of Labor (IZA), Discussion Paper, 5124. <https://docs.iza.org/dp5124.pdf>
- Goh, E., & Omar, N. (2019, Disember 18). *Pekerjaan gig: Kerja sampingan atau kerja tetap? Bahagian 1: Realiti komitmen masa kerja 'gig'*. The Centre. <https://www.centre.my/post/gig-work-main-job-or-side-hustle>
- Gunasekaran, P. (2020, Oktober 7). Towards an agile public service. *New Straits Times*. <https://www.nst.com.my/opinion/letters/2020/10/630176/towards-agile-public-service>
- Güvenen, F., Karahan, F., Ozkan, S., & Song, J. (2019). *What do data on millions of U.S. workers reveal about life-cycle earnings dynamics?* Federal Reserve Bank of New York Staff Reports, 710. https://www.newyorkfed.org/medialibrary/media/research/staff_reports/sr710.pdf
- Harun, H. N. (2023, Jun 22). Fahmi: Government to amend new data, cybersecurity laws for Malaysia to become Asian digital hub. *New Straits Times*. <https://www.nst.com.my/news/nation/2023/06/923029/fahmi-government-amend-new-data-cybersecurity-laws-malaysia-become-asian>
- International Institute for Management Development. (2023). *World competitiveness ranking*. <https://www.imd.org/centers/wcc/world-competitiveness-center/rankings/world-competitiveness-ranking/2023/>
- Institut Maklumat dan Analisis Pasaran Buruh, Kementerian Sumber Manusia. (2019a). *What do Malaysians who work in Singapore do with their earnings?*
- Institut Maklumat dan Analisis Pasaran Buruh, Kementerian Sumber Manusia. (2019b). *A study on Malaysians working in Singapore (Phase 2)*.
- International Labour Organization. (2021). *World social protection report 2020–22: Social protection at the crossroads – in pursuit of a better future*. https://www.ilo.org/wcmsp5/groups/public/---ed_protect/---soc_sec/documents/publication/wcms_817572.pdf
- Jabatan Perangkaan Malaysia. (2022a, Oktober 4). *Laporan Survei Gaji & Upah, Malaysia, 2021*. <https://www.dosm.gov.my/portal-main/release-content/salaries-&-wages-survey-report-malaysia-2021>
- Jabatan Perangkaan Malaysia. (2022b). *Statistik Siswazah 2021*.
- Jabatan Perangkaan Malaysia. (2023a). *Akaun Pembekalan dan Penggunaan Komoditi Pertanian Terpilih, 2018-2022*.
- Jabatan Perangkaan Malaysia. (2023b). *Harga Pengguna*.
- Jabatan Perangkaan Malaysia. (2023c). *Laporan Survei Pendapatan Isi Rumah 2022*.
- Jabatan Perangkaan Malaysia. (2023d). *Laporan Survei Perbelanjaan Isi Rumah 2022*.

- Jayabalan, P., Ibrahim, R., & Manaf, A. A. (2014). Understanding Cybercrime in Malaysia: An Overview. *Sains Humanika*, 2(2), 109–115. <https://sainshumanika.utm.my/index.php/sainshumanika/article/view/424/387>
- Kementerian Ekonomi. (2022). *National Energy Policy, 2022 – 2040*. https://www.ekonomi.gov.my/sites/default/files/2022-09/National%20Energy%20Policy_2022_2040.pdf
- Kementerian Ekonomi. (2023a). *Kajian Separuh Penggal Rancangan Malaysia Kedua Belas, 2021-2025. Malaysia MADANI: Mampan, sejahtera, berpendapatan tinggi*. https://rmke12.ekonomi.gov.my/ksp/storage/fileUpload/2023/09/2023091133_dokumen_utama_ksp_rmke_12.pdf
- Kementerian Ekonomi. (2023b). *National Energy Transition Roadmap*. <https://ekonomi.gov.my/sites/default/files/2023-08/National%20Energy%20Transition%20Roadmap.pdf>
- Kementerian Hal Ehwal Ekonomi. (2018). *Kajian Separuh Penggal Rancangan Malaysia Kesebelas 2016-2020: Keutamaan dan penekanan baharu*. <https://www.ekonomi.gov.my/sites/default/files/2020-08/Kajian%20Separuh%20Penggal%20RMK11.pdf>
- Kementerian Kewangan. (2022). *Prinsip tadbir urus baik bagi syarikat pelaburan berkaitan Kerajaan*. <https://www.mof.gov.my/portal/pdf/pgg/Booklet-PGG-2022.pdf>
- Kementerian Kewangan. (2023). *Arahan Perbendaharaan (Pindaan 2023)*. <https://www.mof.gov.my/portal/pdf/arahan-perbendaharaan/ap2023/>
- Kementerian Pelaburan, Perdagangan dan Industri. (2023). *New Industrial Master Plan 2030*. <https://www.nimp2030.gov.my/>
- Kumpulan Wang Simpanan Pekerja. (2023). *Belanjawanku: Panduan belanjawan untuk individu dan keluarga di Malaysia: Lembah Klang & bandar-bandar pilihan 2022/2023*. <https://www.kwsp.gov.my/documents/20126/142907/Belanjawanku+2022-2023+-+BM.pdf/>
- Malay Mail. (2023, Jun 1). MCMC COO: JENDELA will roll out its Phase 2 later this year. *Malay Mail*. <https://www.mcmc.gov.my/en/media/press-clippings/mcmc-coo-jendela-will-roll-out-its-phase-2-later-t>
- Merttens, F., Hurrell, A., Marzi, M., Attah, R., Farhat, M., Kardan, A., & MacAuslan, I. (2013). Kenya hunger safety net programme monitoring and evaluation component. *Impact Evaluation Final Report. Oxford Policy Management*.
- Ministry of Manpower, Singapore. (2023). Median monthly basic and gross wages of selected occupations within each major occupational group by industry, June 2022. Dalam Table: *Occupational wages 2022*. <https://stats.mom.gov.sg/Pages/Occupational-Wages-Tables2022.aspx>
- Mohamed Firouz, A. M. (2023, Januari 6). *A new vision for social protection in Malaysia*. Khazanah Research Institute. https://www.krinstitute.org/Views-@-A_New_Vision_for_Social_Protection_in_Malaysia.aspx
- Mutalib, H. (2022, Julai 31). 72.1% lepasan SPM tidak sambung belajar. *Utusan Malaysia*. <https://www.utusan.com.my/nasional/2022/07/72-1-lepasan-spm-tidak-sambung-belajar/>
- Muthusamy, N., Khalidi, J. R., & Abdul Rahim, M. A. R. (2023). *The returns to Malaysian labour - Part 1: Wage growth and inequality from 1995 to 2019*. Khazanah Research Institute, Working Paper 3/23. https://www.krinstitute.org/assets/contentMS/img/template/editor/Working%20Paper_The%20Returns%20to%20Malaysian%20Labour%20-%20Part%20I.pdf

- Naval, A. (2023, April 12). The global economic landscape: Trends and insights for the future. *LinkedIn*. <https://www.linkedin.com/pulse/global-economic-landscape-trends-insights-future-naval-abbas>
- Organisation for Economic Co-operation and Development. (2022). *Social Expenditure Database (SOCX)*. <https://www.oecd.org/social/expenditure.htm>
- Parliament of Australia. (2002). Income support arrangements. Dalam *Chapter 5 - Income support. A hand up not a hand out: Renewing the fight against poverty. Report on poverty and financial hardship*. https://www.aph.gov.au/parliamentary_business/committees/senate/community_affairs/completed_inquiries/2002-04/poverty/report/c05
- Pejabat Perdana Menteri Malaysia. (2023a, Julai 27). *Teks ucapan Ekonomi Madani: Memperkasa Rakyat*. <https://www.pmo.gov.my/ms/2023/07/teks-ucapan-ekonomi-madani-memperkasa-rakyat-2/>
- Pejabat Perdana Menteri Malaysia. (2023b). *Ekonomi MADANI: Memperkasa Rakyat*. <https://www.pmo.gov.my/ms/membangun-malaysia-madani-2/ekonomi-madani-memperkasa-rakyat/>
- Persekutuan Majikan-Majikan Malaysia. (2023). *MEF salary survey for executives and non executives 2022*.
- Povera, A. (2023, Jun 15). New law to boost cybersecurity. *New Straits Times*. <https://www.nst.com.my/news/nation/2023/06/920589/new-law-boost-cybersecurity>
- Radin, F. A. (2023, Februari 10). Malaysia must balance economic corridors development to support growth, says World Bank. *New Straits Times*. <https://www.nst.com.my/business/2023/02/878213/malaysia-must-balance-economic-corridors-development-support-growth-says>
- Rahman, A. A., & Schmillen, A. (2020). From farms to factories and firms: Structural transformation and labor productivity growth in Malaysia. In *Policy Research Working Paper, 9463*. World Bank Group. <https://openknowledge.worldbank.org/server/api/core/bitstreams/ae3613b3-4d58-55ab-890d-f1f67b9d99e8/content>
- Ramli, H. (2007, Februari 9). Birokrasi jejas sistem penyampaian. *Utusan Malaysia*. <https://www.mef.org.my/MEFITN/utusan070209a.pdf>
- RinggitPlus. (2019). *RinggitPlus Malaysian Financial Literacy Survey 2019*.
- RinggitPlus. (2022). *RinggitPlus Malaysian Financial Literacy Survey 2022*.
- Sanghi, A., Teh Sharifuddin, S. B., Bandaogo, M. A. S. S., Chong, Y. K., Arulthevan, Y. N., Jing Wen, F. L., Reddy, R., Didier Brandao, T., Kuriakose, S., & Ting, K. O. (2023). *Malaysia economic monitor: Expanding Malaysia's digital frontier (February 2023) (English)*. World Bank Group. <http://documents.worldbank.org/curated/en/099063502042320186/P179681008aa910db0bca9057d2dfa76bed>
- Shafaki, R. E. (2022, Ogos 29). *State of the Global Islamic Economy Report 2022*. DinarStandard. <https://www.dinarstandard.com/post/state-of-the-global-islamic-economy-report-2022>
- Suruhanjaya Anti Rasuah Malaysia. (2023, Mei 9). *Progress of the National Anti-Corruption Plan (NACP) 2019-2023* [Siaran media]. <https://www.sprm.gov.my/admin/uploads/media/pdf/PR%20Eng%209%20May%202023%201005230303.pdf>
- Suruhanjaya Komunikasi dan Multimedia Malaysia. (2022). *JENDELA Phase 1 Concluding Report*. <https://myjendela.my/Sitejendela/media/Doc/JENDELA-Phase-1-Concluding-Report.pdf>

- Suruhanjaya Sekuriti Malaysia. (2023, Ogos 28). *Malaysia Co-Investment Fund (MyCIF): Efficient mechanism for partnership with Malaysian private investors to empower MSMEs*. <https://www.sc.com.my/mycif>
- Tabung Kewangan Antarabangsa. (2023). *IMF world economic outlook update, July 2023: Near-term resilience, persistent challenges*. <https://www.imf.org/en/Publications/WEO/Issues/2023/07/10/world-economic-outlook-update-july-2023>
- The Edge Malaysia. (2022, Mac 28). *Propelling smart industries in 2022*. <https://theedgemalaysia.com/content/advertise/propelling-smart-industries-2022>
- The Malaysian Reserve. (2022, April 6). *Malaysia remains top in global Islamic economy*. Lembaga Pembangunan Pelaburan Malaysia. <https://www.mida.gov.my/mida-news/malaysia-remains-top-in-global-islamic-economy/>
- The Malaysian Reserve. (2023, Jun 12). *MyCIF boosts MSMEs with RM638m co-investment in 3,635 businesses*. <https://themalaysianreserve.com/2023/06/12/mycif-boosts-msmes-with-rm638m-co-investment-in-3635-businesses/>
- The Star. (2023, Mac 21). *Ekuinas launches RM100mil fund to accelerate growth of mid-market bumiputera companies*. <https://www.thestar.com.my/business/business-news/2023/03/21/ekuinas-launches-rm100mil-fund-to-accelerate-growth-of-mid-market-bumiputera-companies>
- Tumin, S. A. (2021). *Starting point matters: Low wages in the job market*. Khazanah Research Institute, Views 7/21. https://www.krinstitute.org/assets/contentMS/img/template/editor/20210421_LowWagesinLM_v5.pdf
- Unit Perancang Ekonomi, Jabatan Perdana Menteri. (2015). Kertas Strategi 2: Meningkatkan Taraf Isi Rumah B40 ke Arah Masyarakat Kelas Menengah. *Rancangan Malaysia Kesebelas, 2015-2020*. <https://www.ekonomi.gov.my/sites/default/files/2020-02/Kertas%20Strategi%2002.pdf>
- Unit Perancang Ekonomi, Jabatan Perdana Menteri. (2022). *Malaysia Digital Economy Blueprint*. <https://www.ekonomi.gov.my/sites/default/files/2021-02/malaysia-digital-economy-blueprint.pdf>
- United Nations Children's Fund Malaysia. (2018). *Children without: A study of urban child poverty and deprivation in low-cost flats in Kuala Lumpur*. Urban Child Poverty Report. https://www.unicef.org/malaysia/sites/unicef.org/malaysia/files/2019-04/UNICEF-ChildrenWithout-EnglishVersion-Final%206.2.18_0.pdf
- United Nations Children's Fund Thailand. (2022, Jun 7). *UNICEF calls for universal Child Support Grant to ensure no child left behind in Thailand's COVID-19 recovery* [Siaran media]. <https://www.unicef.org/thailand/press-releases/unicef-calls-universal-child-support-grant-ensure-no-child-left-behind-thailands>
- United Nations Economic and Social Commission for Asia and the Pacific. (2009). *What is good governance?* <https://www.unescap.org/sites/default/files/good-governance.pdf>
- United Nations. (2022, Ogos 13). *Just and sustainable transition*. <https://www.un.org/development/desa/dpad/our-work/committee-for-development-policy/just-and-sustainable-transition.html>
- Veno, J. (2020, November 27). *Industry 4.0 in Malaysia*. Axxis Consulting. <https://axxis-consulting.com/industry-4-0-in-malaysia/>

- Wade, R. (2004). *Governing the market: Economic theory and the role of government in East Asian industrialization*. Princeton University Press.
- Wan, Y. S., & Kan, G. (2020). *Social protection for the poor and vulnerable Malaysians during COVID-19*. Institute for Democracy and Economic Affairs. <https://doi.org/10.13140/RG.2.2.15869.38880>
- Wee, R. (2022, September 9). *Malaysia – Loopholes in Malaysian cyber laws*. Conventus Law. <https://conventuslaw.com/report/malaysia-loopholes-in-malaysian-cyber-laws/>
- Wetzel, D. (2013, November 4). *Bolsa família: Brazil's quiet revolution*. The World Bank. <https://www.worldbank.org/en/news/opinion/2013/11/04/bolsa-familia-Brazil-quiet-revolution>
- World Bank Group. (2022). *Publication: Islamic finance and the development of Malaysia's halal economy*. <http://hdl.handle.net/10986/38043>
- World Bank. (2011). *Malaysia economic monitor: Brain drain*. World Bank Group. <https://documents1.worldbank.org/curated/en/282391468050059744/pdf/614830WP0malay10Box358348B01PUBLIC1.pdf>
- World Bank. (2014, November 14). *A model from Mexico for the World*. World Bank Group. <https://www.worldbank.org/en/news/feature/2014/11/19/un-modelo-de-mexico-para-el-mundo>

BAB 2

Tinjauan Makroekonomi

63 PERSPEKTIF KESELURUHAN

64 EKONOMI 2023

EKONOMI GLOBAL

Sisipan 2.1 – Taksonomi ASEAN untuk Kewangan Mampan: Membina ASEAN yang Mampan

EKONOMI DOMESTIK

Rencana 2.1 – Ekonomi Dipacu Pelaburan Demi Pertumbuhan Mampan di Malaysia

Rencana 2.2 – Memacu Pertumbuhan Ekonomi Berimpak Tinggi melalui Pelaburan Langsung

103 TINJAUAN 2024

TINJAUAN GLOBAL

TINJAUAN DOMESTIK

110 KESIMPULAN

111 RUJUKAN

BAB 2

Tinjauan Makroekonomi

Perspektif Keseluruhan

Ketidaktentuan luaran yang berterusan menguji daya tahan ekonomi Malaysia

Pertumbuhan global diunjur menyederhana pada 2023 dan 2024 berikutan pertumbuhan yang perlahan dalam kalangan ekonomi maju. Faktor lain yang mempengaruhi pertumbuhan sederhana ini termasuk ketidakstabilan pasaran kewangan disebabkan oleh dasar monetari yang lebih ketat; ketegangan geopolitik yang berpanjangan; dan peningkatan perubahan iklim. Walau bagaimanapun, tekanan inflasi semakin berkurangan selaras dengan kestabilan rantai bekalan. Di samping itu, perdagangan global turut diunjur menyederhana pada 2023 sejajar dengan permintaan global yang rendah. Namun, perdagangan dunia dijangka meningkat pada 2024 seiring dengan peningkatan aktiviti perdagangan dalam ekonomi maju serta pasaran baru muncul dan ekonomi sedang membangun (EMDE).

Ekonomi Malaysia terus berkembang meskipun berhadapan dengan cabaran persekitaran luar. Pada separuh pertama 2023, pertumbuhan KDNK meningkat sebanyak 4.2% disokong oleh permintaan domestik yang kukuh terutamanya perbelanjaan swasta. Sektor perkhidmatan yang merupakan penyumbang terbesar ekonomi terus memacu pertumbuhan susulan pertambahan ketibaan pelancong dan peningkatan perbelanjaan pengguna. Sektor pembinaan terus berkembang selaras dengan penyegeraan pelaksanaan projek infrastruktur dan pelaburan yang direalisasikan bagi pembangunan bukan kediaman dan kediaman. Perkembangan tersebut telah mengimbangi

impak negatif daripada sektor luar berikutan permintaan luar yang perlahan terutamanya daripada rakan dagang utama negara.

Peningkatan ketidaktentuan luar akan menimbulkan risiko kepada pertumbuhan ekonomi. Walaupun berhadapan pelbagai cabaran, namun ekonomi negara terus mendapat manfaat daripada dasar dan inisiatif yang dilaksanakan selama ini bagi meningkatkan daya tahan dan daya saing negara. Secara keseluruhan, ekonomi diunjur menyederhana pada separuh kedua 2023 terutamanya disebabkan oleh permintaan luar yang dijangka kekal lemah serta kesan asas yang tinggi pada tahun sebelumnya. Walau bagaimanapun, permintaan domestik akan terus memacu pertumbuhan. Justeru, KDNK dijangka mencatat pertumbuhan sekitar 4% pada 2023.

Pada 2024, ekonomi diunjur berkembang antara 4% hingga 5%. Pertumbuhan ini dijangka menyeluruh dipacu oleh sektor perkhidmatan. Sektor ini akan disokong oleh kumpulan perkhidmatan perantara dan akhir yang dijangka terus meningkat didorong oleh perbelanjaan domestik yang mampan dan pemulihan aktiviti eksport. Segmen perdagangan runcit, penginapan dan restoran serta telekomunikasi diunjur berkembang selaras dengan peningkatan trend penggunaan manakala segmen perdagangan borong serta subsektor pengangkutan dan penyimpanan akan menerima manfaat daripada aktiviti berkaitan perdagangan yang lebih tinggi.

Sektor pembuatan dijangka berkembang pesat disokong oleh industri berorientasikan eksport yang bertambah baik terutamanya produk E&E susulan permintaan luar yang semakin

pulih. Sementara itu, industri berorientasikan domestik diunjur kekal menggalakkan sejajar dengan prestasi pelaburan dan penggunaan domestik yang kukuh. Sektor pembinaan dijangka meningkat disumbangkan oleh pengembangan merentasi semua subsektor. Prospek sektor pertanian kekal positif disokong oleh pengeluaran yang lebih tinggi bagi minyak sawit mentah (MSM), pertanian lain dan ternakan. Sektor perlombongan pula dijangka kembali meningkat berikutan pemulihan dalam pengeluaran gas asli serta minyak mentah dan kondensat.

Dari sudut permintaan, pertumbuhan akan disokong oleh perbelanjaan sektor swasta yang kukuh dan permintaan global yang semakin pulih. Prestasi sektor yang menggalakkan ini sebahagiannya disumbangkan oleh usaha Kerajaan untuk merangsang sektor swasta supaya lebih rancak dan dinamik. Usaha tersebut merangkumi penyediaan persekitaran perniagaan dan pelaburan yang kondusif disokong oleh pelaksanaan menyeluruh kerangka Ekonomi MADANI serta dasar dan pelan negara seperti Pelan Hala Tuju Peralihan Tenaga Negara (NETR) dan Pelan Induk Perindustrian Baharu 2030 (NIMP 2030). Sementara itu, perbelanjaan pengguna dijangka kekal kukuh disokong oleh penambahbaikan dalam pasaran buruh.

Sementara itu, pemulihan permintaan luar dijangka dapat melonjakkan prestasi eksport seterusnya meningkatkan lebih dagangan. Lebih ini disokong oleh peningkatan pendapatan eksport daripada akaun barangan yang akan mengimbangi aliran keluar bersih daripada akaun pengangkutan dan akaun perkhidmatan lain. Sehubungan itu, akaun semasa dijangka mencatat lebih sebanyak RM62.2 bilion atau 3.2% daripada pendapatan negara kasar (PNK).

Dari aspek pendapatan, jangkaan pertumbuhan ekonomi yang memberangsangkan pada 2024 akan memangkin prospek pendapatan tenaga kerja yang lebih tinggi. Selain itu, pengukuhan

inisiatif sedia ada melalui penerimgunaan teknologi termaju dalam aktiviti pengeluaran; dan peningkatan produktiviti melalui penambahbaikan dalam kemahiran dan latihan semula secara berterusan juga dapat menyumbang kepada pendapatan pekerja yang lebih tinggi. Justeru, peratusan pendapatan buruh dijangka terus meningkat bagi mencapai sasaran 45% daripada KDNK selaras dengan aspirasi Ekonomi MADANI dalam tempoh jangka masa panjang.

Ekonomi 2023

Ekonomi Global

Pemulihan global yang perlahan

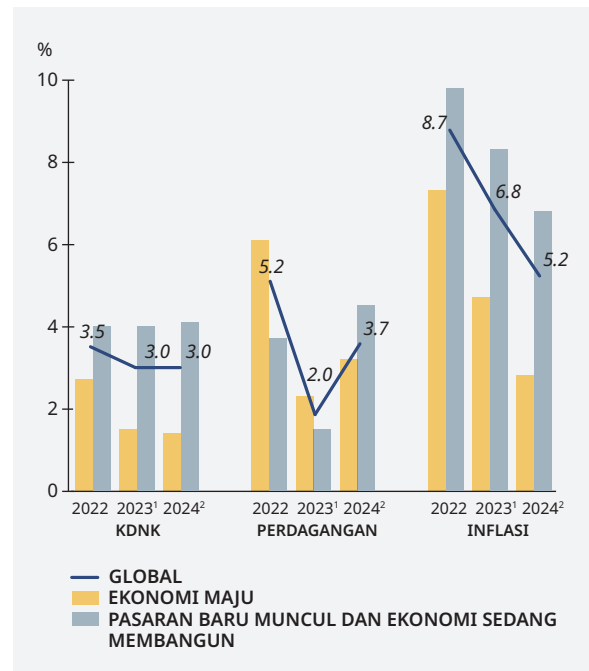
Pertumbuhan global diunjur berkembang sebanyak 3% berikutan pemulihan global pascapandemik yang lemah, ketegangan geopolitik yang berpanjangan dan kenaikan kadar faedah oleh pelbagai ekonomi bagi mengurus inflasi. Pertumbuhan KDNK dalam kalangan ekonomi maju dijangka menyederhana pada kadar 1.5% berikutan aktiviti pembuatan yang perlahan walaupun sektor perkhidmatan mengukuh. Ekonomi AS dijangka mencatat pertumbuhan sebanyak 1.8% berikutan penggunaan domestik yang lebih rendah serta kenaikan kadar Fed yang berterusan. Kawasan euro pula dijangka berkembang secara marginal pada 0.9% kesan daripada pelaksanaan dasar monetari yang ketat walaupun terdapat peningkatan dalam aktiviti perkhidmatan dan pelancongan.

Pertumbuhan ekonomi bagi EMDE dijangka mencatat sebanyak 4% iaitu lebih kukuh daripada ekonomi maju. Walau bagaimanapun, kadar pertumbuhan ekonomi dalam kalangan EMDE adalah berbeza. Ekonomi China dijangka berkembang sebanyak 5.2% disumbangkan oleh eksport bersih yang lebih tinggi berikutan pelonggaran dasar sekatan pergerakan meskipun pelaburan kurang menggalakkan dalam sektor hartanah. Sementara itu, ekonomi

India diunjur berkembang sebanyak 6.1% didorong oleh pelaburan domestik yang lebih kukuh. Pada masa yang sama, pertumbuhan KDNK ASEAN-5 dijangka turut berkembang pada kadar 4.6%.

Perdagangan dunia dijangka terus menyederhana kepada 2% menggambarkan permintaan global yang lebih rendah dan peralihan ke arah perkhidmatan domestik. Perdagangan dalam kalangan ekonomi maju dijangka mencatat pertumbuhan yang lebih perlahan sebanyak 2.3% dan EMDE pula sebanyak 1.5%. Pengukuhan dolar AS merupakan antara faktor utama yang akan menjejaskan aktiviti perdagangan. Senario ini akan lebih memberikan kesan kepada EMDE berbanding ekonomi maju. Sementara itu, **inflasi global** dijangka mencatat sebanyak 6.8% berikutan penurunan harga makanan dan tenaga serta aktiviti ekonomi global yang lemah.

RAJAH 2.1. *Pertumbuhan Keluaran Dalam Negeri Kasar, Perdagangan dan Inflasi Global 2022 – 2024*
(% perubahan)

¹ Anggaran
² Unjuran

Nota: Perdagangan bagi Ekonomi Maju serta Pasar Baru Muncul dan Ekonomi Sedang Membangun merujuk kepada purata volum eksport dan import bagi barangan dan perkhidmatan
Dokumen ini telah dimuktamadkan sebelum penerbitan *World Economic Outlook*, Oktober 2023

Sumber: Tabung Kewangan Antarabangsa, *World Economic Outlook Update* (Julai 2023)

SISIPAN 2.1

Taksonomi ASEAN untuk Kewangan Mampan: Membina ASEAN yang Mampan

Pengenalan kepada Taksonomi ASEAN

Negara anggota ASEAN mengiktiraf kepentingan dan keperluan untuk mewujudkan taksonomi kewangan yang mampan dan inklusif di rantau ini. Taksonomi ini akan berfungsi sebagai kerangka pengelasan yang seragam serta penyediaan garis panduan dan definisi yang jelas untuk aktiviti ekonomi dan instrumen kewangan mampan di rantau ASEAN. Taksonomi ASEAN untuk Kewangan Mampan (Taksonomi ASEAN) bertujuan memberikan panduan kepada pelabur, pemberi dana, pengawal selia dan pihak berkepentingan lain bagi menyelaras pelaburan dan aktiviti kewangan dengan matlamat kemampan mengambil kira kepelbagaian negara di rantau ini. Taksonomi ASEAN dibentuk untuk membolehkan kerangka ini diguna pakai bersama taksonomi sedia ada di rantau ASEAN dan antarabangsa bagi menggalakkan pelaburan rentas sempadan dan kerjasama global dalam menangani cabaran alam sekitar dan sosial.

Pembangunan Taksonomi ASEAN untuk Kewangan Mampan

Lembaga Taksonomi ASEAN (ATB) telah ditubuhkan pada Mac 2021 dengan mandat untuk membangun, mengekalkan dan mempromosikan Taksonomi ASEAN selaras dengan kepentingan untuk mewujudkan kerangka kewangan mampan yang berkesan. Seterusnya ATB telah membangunkan Taksonomi ASEAN Versi 1 pada November 2021 diikuti oleh Versi 2 pada Mac 2023 untuk mengharmonikan sistem kewangan ASEAN dengan prinsip kemampanan. Taksonomi ASEAN terdiri daripada dua elemen utama:

- i. Rangka Kerja Asas yang terpakai untuk semua Negara Anggota ASEAN (AMS) dan membolehkan penilaian kualitatif aktiviti; dan
- ii. Piawaian Lanjutan dengan metrik dan had untuk melayakkan dan menanda aras aktiviti dan pelaburan hijau.

Objektif alam sekitar di bawah Taksonomi ASEAN adalah universal dan terpakai kepada AMS selaras dengan perundangan alam sekitar negara terbabit. Objektif ini termasuk penyesuaian dan perubahan iklim; perlindungan ekosistem dan biodiversiti yang sihat; penggalakan daya tahan sumber asli; dan peralihan kepada ekonomi kitaran. Sementara itu, Piawaian Lanjutan menyediakan butiran tentang cara untuk menentukan sama ada sesuatu aktiviti ekonomi itu selaras dengan Taksonomi ASEAN.

Lembaga Taksonomi ASEAN

Keahlian ATB merangkumi wakil daripada empat badan sektor kewangan ASEAN iaitu *ASEAN Capital Markets Forum (ACMF)*, *ASEAN Senior Level Committee on Financial Integration (SLC)*, *Working Committee on Capital Market Development (WC-CMD)* dan *ASEAN Insurance Regulators Meeting (AIRM)*. Ahli Lembaga Pengarah merangkumi organisasi daripada 10 AMS yang dipilih oleh organisasi badan sektor tersebut bagi memastikan setiap negara ASEAN mempunyai suara dalam membangunkan Taksonomi ASEAN. Wakil Malaysia dalam ATB ialah Suruhanjaya Sekuriti Malaysia (SC) dan Bank Negara Malaysia (BNM). Selain itu, SC mempengerusikan Kumpulan Kerja ATB bagi Pembiayaan dan Penyumberan Pasaran manakala BNM mempengerusikan Kumpulan Kerja ATB bagi Rangka Kerja dan Prinsip Konseptual.

Taksonomi ASEAN Versi 1

Taksonomi ASEAN Versi 1 merangkumi enam sektor tumpuan ekonomi berdasarkan kepentingan alam sekitar dan ekonomi kepada ASEAN sejajar dengan Piawaian Klasifikasi Industri Antarabangsa (ISIC). Sektor tumpuan tersebut adalah:

- i. Pertanian, perhutanan dan perikanan;
- ii. Bekalan elektrik, gas, wap dan bekalan penyaman udara (Tenaga);
- iii. Pembuatan;
- iv. Pengangkutan dan penyimpanan;
- v. Bekalan air, pembedungan, pengurusan air dan aktiviti pemulihan; dan
- vi. Pembinaan dan aktiviti hartanah.

Sebagai tambahan kepada enam sektor tumpuan tersebut, ATB juga mengenal pasti tiga sektor pemangkin yang berperanan penting dalam meningkatkan prestasi sektor dan aktiviti penyahkarbon ekonomi. Pengenalanan sektor pemangkin tersebut juga akan memastikan objektif alam sekitar Taksonomi tidak akan terjejas. Sektor pemangkin tersebut adalah seperti berikut:

- i. Teknologi Maklumat dan Komunikasi (ICT);
- ii. Aktiviti profesional, saintifik dan teknikal; dan
- iii. Penangkapan Karbon, Penggunaan dan Penyimpanan (CCUS).

Versi 1 menetapkan empat objektif alam sekitar dan dua kriteria penting dalam Taksonomi ASEAN yang akan digunakan untuk semua sektor kewangan dan perniagaan AMS. Objektif alam sekitar tersebut mempunyai kepentingan yang sama dan dirangka untuk digunakan bersama dengan enam objektif alam sekitar dalam Taksonomi Kesatuan Eropah (EU). Objektif alam sekitar dan kriteria penting Taksonomi ASEAN ialah:

Objektif Alam Sekitar

- Objektif Alam Sekitar 1: Mitigasi perubahan iklim;
- Objektif Alam Sekitar 2: Penyesuaian perubahan iklim;
- Objektif Alam Sekitar 3: Perlindungan ekosistem dan biodiversiti yang sihat; dan
- Objektif Alam Sekitar 4: Menggalakkan daya tahan sumber dan peralihan kepada ekonomi kitaran.

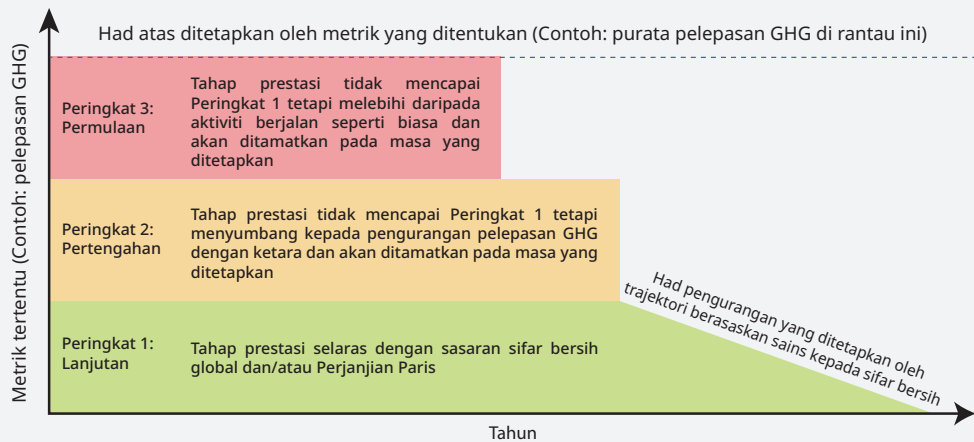
Kriteria Penting

- Kriteria Penting 1: Tidak melakukan kemudaratan ketara (DNSH); dan
- Kriteria Penting 2: Langkah pemulihan kepada peralihan.

Taksonomi ASEAN menyasarkan keterangkuman maksimum dengan mengambil kira pelbagai peringkat pembangunan ekonomi, kematangan sektor kewangan dan ketersediaan infrastruktur dalam kalangan AMS. Rangka Kerja Asas terpakai untuk semua AMS, pihak berkepentingan sektor kewangan dan perniagaan. Taksonomi ASEAN menggunakan kriteria kualitatif, sektor-agnostik dan aliran keputusan dalam menilai aktiviti. Berdasarkan Rangka Kerja Asas, aktiviti ekonomi perlu memenuhi sekurang-kurangnya satu daripada objektif alam sekitar Taksonomi dan semua kriteria penting. Oleh itu, aktiviti tersebut boleh diklasifikasikan sama ada Hijau, Jingga atau Merah dalam Rangka Kerja Asas.

Piawaian Lanjutan terdiri daripada Kriteria Saringan Teknikal (TSC) bagi aktiviti dalam setiap sektor tumpuan. Piawaian ini berfungsi sebagai panduan dan skop tambahan AMS bagi aktiviti dan pelaburan yang layak selaras dengan matlamat Perjanjian Paris. Penetapan kriteria bagi piawaian ini juga adalah untuk menilai sumbangan aktiviti kepada objektif Taksonomi berteraskan alam sekitar. Piawaian Lanjutan mengambil 'pendekatan tersusun' (*stacked approach*) dalam membangunkan had tahap aktiviti. Selain itu, piawaian ini menggabungkan had yang berbeza untuk pelbagai laluan penyahkarbon bagi setiap aktiviti untuk menghasilkan rujukan lebih daripada satu had pada satu titik masa seperti dalam Rajah 2.1.1. Di bawah Piawaian Lanjutan, aktiviti boleh diklasifikasikan sama ada Hijau, Jingga atau Merah berdasarkan pematuhan tersebut.

RAJAH 2.1.1. Piawaian Lanjutan 'pendekatan tersusun' dalam membangunkan had tahap aktiviti

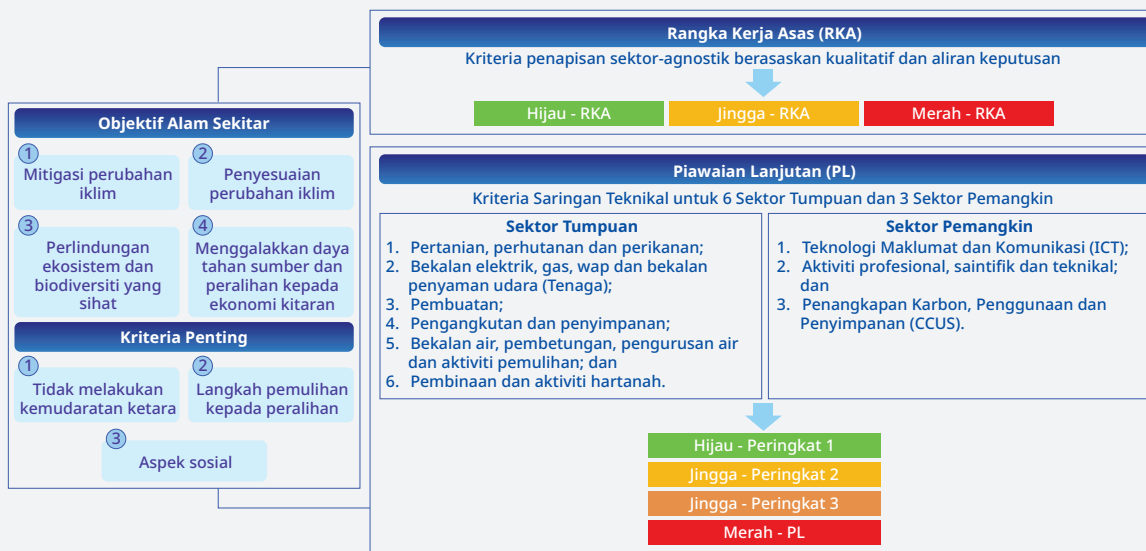
Sumber: Suruhanjaya Sekuriti Malaysia

Taksonomi ASEAN Versi 2

Taksonomi ASEAN Versi 2 dilancarkan pada 27 Mac 2023 selepas melalui beberapa siri rundingan bersama pihak berkepentingan. Versi ini memperluas konsep rangka kerja pelbagai peringkat di bawah Versi 1. Taksonomi ASEAN dirangka untuk saling beroperasi bersama dengan Taksonomi EU dan Taksonomi Kebangsaan AMS yang lain. Versi 2 telah memperkenalkan Kriteria Penting 3 untuk mempromosikan aspek sosial seperti dalam Rajah 2.1.2 yang menumpukan kepada perkara berikut:

- i. Promosi dan perlindungan hak asasi manusia;
- ii. Pencegahan buruh paksa dan perlindungan hak kanak-kanak; dan
- iii. Impak kepada penduduk yang tinggal berhampiran dengan pelaburan.

RAJAH 2.1.2. Reka Bentuk Taksonomi ASEAN Versi 2

Sumber: Suruhanjaya Sekuriti Malaysia

Ciri unik yang diperkenalkan dalam Versi 2 ialah kriteria bagi mengurus penutupan awal loji jana kuasa arang batu ke arah penamatan penggunaan arang batu secara berperingkat. Ciri tersebut menekankan peralihan yang adil dan saksama untuk menangani keperluan komuniti dan industri yang terjejas. Taksonomi ASEAN bertujuan untuk mengurangkan potensi gangguan ekonomi dan sosial yang mungkin berlaku semasa tempoh peralihan tersebut di samping memenuhi keperluan pembangunan sosioekonomi AMS. Langkah mengklasifikasikan penamatan penggunaan arang batu secara berperingkat sebagai aktiviti hijau dan pengekal piawaian penilaian yang ketat membolehkan Taksonomi ASEAN mempercepat dan menggalakkan peralihan ke arah tenaga alternatif yang lebih bersih dan mampan di rantau ini. Pendekatan ini berfungsi sebagai langkah progresif dan proaktif untuk menangani perubahan iklim dan meningkatkan perlindungan alam sekitar di ASEAN.

Impak kepada ASEAN dan Malaysia

Taksonomi ASEAN telah menarik minat masyarakat antarabangsa bukan sahaja sebagai taksonomi peralihan serantau yang pertama diterbitkan pada peringkat global bahkan turut memberi penekanan terhadap aspek peralihan seperti penamatan penggunaan arang batu secara berperingkat. Taksonomi tersebut juga memberikan isyarat penting mengenai komitmen kolektif rantau ini ke arah ASEAN yang mampan serta menyediakan contoh rangka kerja berstruktur yang inklusif dan diyakini mengenai aktiviti mampan yang akan membantu mewujudkan keseragaman keberhasilan iklim merentasi AMS. Seterusnya, Taksonomi ASEAN dapat menjadi antara faktor penting untuk menarik pelaburan antarabangsa dan aliran dana bagi pelaksanaan projek mampan di rantau ini.

Di Malaysia, BNM dan SC telah bekerjasama rapat untuk memastikan Taksonomi ASEAN sejajar dengan Taksonomi Berasaskan Perubahan Iklim dan Prinsip (CCPT) yang dibangunkan oleh BNM serta Taksonomi Pelaburan Mampan dan Bertanggungjawab (SRI) yang dibangunkan oleh SC. Pelaksanaan CCPT dan SRI dalam sistem kewangan Malaysia serta pemakaian Taksonomi ASEAN akan meningkatkan aliran masuk pelaburan dan dana asing ke dalam negara.

Melangkah ke Hadapan

Libat urus Taksonomi ASEAN Versi 2 sedang diadakan dengan pelbagai pihak berkepentingan dalam sektor tenaga yang akan dimuktamadkan pada awal 2024. Taksonomi ASEAN merupakan dokumen yang sentiasa dikemas kini berdasarkan kepada perkembangan teknologi, saintifik dan pembangunan ekonomi terkini. Selaras dengan pendekatan ini, TSC bagi lima lagi sektor tumpuan dan dua sektor pemangkin sedang dibangunkan dan akan diperkenalkan secara berperingkat.

Kesimpulan

Taksonomi ASEAN mencerminkan komitmen dan dedikasi secara kolektif AMS dalam peralihan ke arah rantau yang mampan. Taksonomi ini direka bentuk untuk menjadi rangka kerja berstruktur yang inklusif dan diyakini mengenai aktiviti mampan dan akan menjadi antara pemacu perubahan untuk meningkatkan lagi aliran masuk pelaburan dan dana bagi projek mampan ke rantau ini.

Rangka kerja ini direka bentuk dengan ciri-ciri yang diyakini dan berasaskan sains, serta inklusif untuk memenuhi keperluan pelbagai peringkat pembangunan negara anggota. Taksonomi hijau serantau yang sejajar dengan penanda aras antarabangsa akan memanfaatkan penggubal dasar, pihak berkepentingan, pasaran kewangan dan pelabur antarabangsa dalam membuat keputusan pembiayaan yang mampan. Taksonomi ini menunjukkan komitmen ASEAN terhadap agenda kemampuan bagi memastikan hala tuju masa hadapan yang lebih hijau dan berdaya tahan disokong oleh rangka kerja kukuh serta boleh diakses oleh semua negara anggota.

Ekonomi Domestik

Sektoral

Sektor Perkhidmatan

Pemulihan industri pelancongan merancakkan semula pertumbuhan sektor

Sektor **perkhidmatan** meningkat sebanyak 6% pada separuh pertama 2023 terutamanya disumbangkan oleh subsektor perdagangan borong dan runcit; pengangkutan dan penyimpanan; serta makanan & minuman dan penginapan. Walau bagaimanapun, subsektor kewangan dan insurans menyusut dalam tempoh tersebut. Sektor ini dijangka berkembang sebanyak 5.1% pada separuh kedua 2023 dipacu oleh subsektor berkaitan pelancongan dan perjalanan berikutan peningkatan ketibaan pelancong dan perbelanjaan pengguna. Secara keseluruhan, sektor ini dijangka berkembang sebanyak 5.5% pada 2023 dengan hampir kesemua subsektor mencatat pertumbuhan positif kecuali subsektor kewangan dan insurans.

JADUAL 2.1. *Keluaran Dalam Negeri Kasar mengikut Sektor, 2022 – 2024 (pada harga malar 2015)*

	BAHAGIAN (%)	PERUBAHAN (%)		
	2023 ¹	2022	2023 ¹	2024 ²
Perkhidmatan	59.3	10.9	5.5	5.6
Pembuatan	23.5	8.1	1.4	4.2
Pertanian	6.3	0.1	0.6	1.2
Perlombongan	6.1	2.6	-0.8	2.7
Pembinaan	3.6	5.0	6.3	6.8
KDNK	100.0	8.7	~ 4.0³	4.0 – 5.0

¹ Anggaran

² Unjuran

³ Sekitar

Nota: Angka tidak semestinya terjumlah disebabkan pembundaran dan tidak termasuk komponen duti import

Sumber: Jabatan Perangkaan dan Kementerian Kewangan Malaysia

Subsektor perdagangan borong dan runcit berkembang sebanyak 7% pada separuh pertama 2023 dengan prestasi kukuh terutamanya dalam segmen perdagangan runcit dan kenderaan bermotor. Pertumbuhan subsektor ini didorong oleh segmen perdagangan runcit yang dipacu oleh

JADUAL 2.2. *Prestasi Sektor Perkhidmatan, 2022 – 2024 (pada harga malar 2015)*

	BAHAGIAN (%)	PERUBAHAN (%)		
	2023 ¹	2022	2023 ¹	2024 ²
Perdagangan borong dan runcit	30.1	13.5	5.8	5.6
Kewangan dan insurans	11.3	0.8	-1.3	4.3
Maklumat dan komunikasi	11.2	5.2	5.0	6.5
Hartanah dan perkhidmatan perniagaan	7.5	22.7	7.3	5.4
Pengangkutan dan penyimpanan	6.9	30.8	14.5	7.4
Makanan & minuman dan penginapan	5.2	33.0	10.4	7.9
Utiliti	4.5	3.4	3.3	5.3
Perkhidmatan lain	7.7	9.3	6.4	5.0
Perkhidmatan kerajaan	15.6	5.0	4.9	4.7
Perkhidmatan	100.0	10.9	5.5	5.6

¹ Anggaran

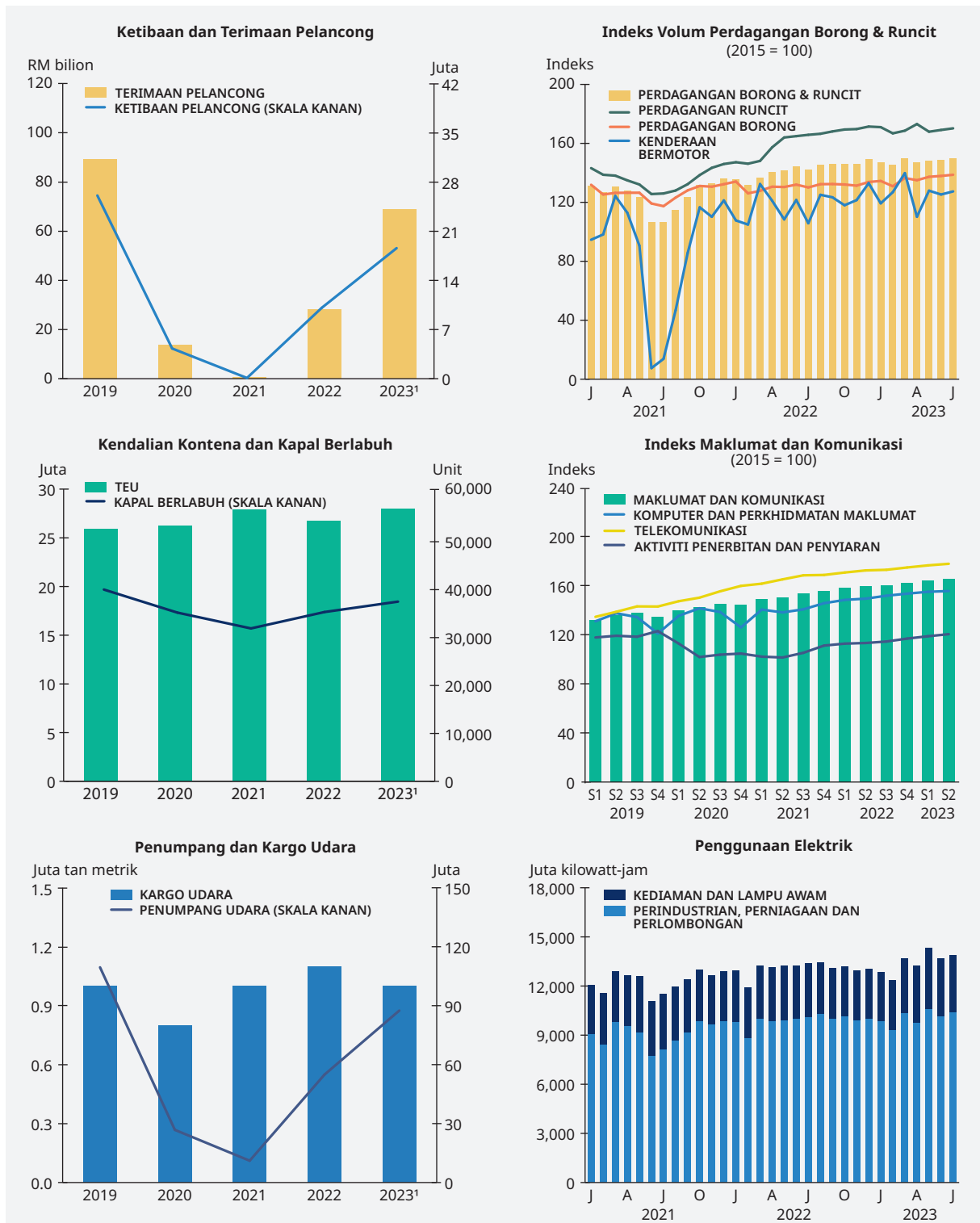
² Unjuran

Nota: Angka tidak semestinya terjumlah disebabkan pembundaran

Sumber: Jabatan Perangkaan dan Kementerian Kewangan Malaysia

perbelanjaan pengguna lebih tinggi di kedai bukan pengkhususan. Segmen kenderaan bermotor juga mendapat manfaat daripada peningkatan dalam jumlah pengeluaran industri (TIV) berikutan penghantaran tertunggak bagi tempahan yang dibuat semasa tempoh pengecualian cukai jualan pada 2022 dan pelancaran model baharu. Segmen perdagangan borong pula menyederhana selari dengan pemulihan dalam rantai bekalan global. Subsektor ini dijangka berkembang sebanyak 4.8% pada separuh kedua 2023 disumbangkan oleh peningkatan dalam semua segmen terutamanya perdagangan runcit yang didorong oleh perbelanjaan pelancong yang lebih tinggi, Bantuan Khas Penghargaan Penjawat Awam dan Pesara Kerajaan serta insentif kredit e-dompot untuk kumpulan sasar. Segmen kenderaan bermotor juga dijangka berkembang berikutan tempahan yang kekal tinggi sepanjang tahun selari dengan semakan semula TIV bagi penjualan kenderaan daripada 650,000 kepada 725,000 unit pada 2023. Justeru, subsektor ini dijangka mencatat pertumbuhan signifikan sebanyak 5.8% pada 2023.

RAJAH 2.2. Penunjuk Terpilih Sektor Perkhidmatan

¹ Anggaran

Sumber: Jabatan Perangkaan Malaysia; Lapangan Terbang Antarabangsa Senai; Lembaga Penggalakan Pelancongan Malaysia; Malaysia Airports Holding Berhad; dan tujuh pelabuhan utama (Bintulu, Johor, Klang, Kuantan, Kuching, Pulau Pinang dan Tanjung Pelepas)

Subsektor pengangkutan dan penyimpanan berkembang sebanyak 15.2% pada separuh pertama 2023 disumbangkan oleh peningkatan trafik penumpang khususnya bagi segmen pengangkutan darat dan udara serta aktiviti sokongan yang berkaitan dengan operasi lapangan terbang dan lebuhraya. Pertumbuhan segmen pengangkutan darat dan udara terutamanya didorong oleh aktiviti berkaitan pelancongan yang kukuh dengan peningkatan jumlah trafik di lebuhraya bertol sebanyak 7% kepada 456 juta kenderaan dan di lapangan terbang sebanyak 90.7% kepada 40.4 juta penumpang. Pada separuh kedua 2023, subsektor ini dijangka meningkat sebanyak 13.7% disokong oleh segmen pengangkutan darat khususnya jalan raya dan rel berikutan pilihan raya negeri, musim perayaan dan cuti sekolah. Prestasi kargo udara dijangka menyederhana disebabkan oleh perdagangan global yang perlahan diimbangi oleh peningkatan trafik penumpang udara yang signifikan seiring dengan penambahan bilangan penerbangan ke beberapa laluan utama dan baharu seperti Istanbul, Okinawa dan Tashkent. Walaupun segmen pengangkutan air diunjur berkembang pada kadar yang lebih perlahan, namun segmen ini kekal sebagai penyumbang yang signifikan kepada pertumbuhan subsektor ini. Secara keseluruhan, subsektor pengangkutan dan penyimpanan dijangka meningkat sebanyak 14.5% pada 2023.

Subsektor makanan & minuman dan penginapan dijangka mencatat pertumbuhan ketara sebanyak 10.4% pada 2023 disumbangkan oleh pengembangan dalam semua segmen. Pada separuh pertama 2023, subsektor ini meningkat sebanyak 10.7% disokong oleh kadar penginapan hotel dan bilangan pelanggan di restoran yang tinggi terutamanya didorong oleh peningkatan ketibaan pelancong kepada 9.2 juta. Seterusnya, subsektor ini dijangka berkembang sebanyak 10.1% pada separuh kedua 2023 berikutan aktiviti berkaitan pelancongan yang rancak. Prospek yang menggalakkan ini sejajar dengan semakan semula unjuran ketibaan pelancong sebanyak 18.6 juta pada 2023 oleh Kementerian Pelancongan, Seni dan Budaya. Semakan semula unjuran ini selari dengan laporan Global Muslim Travel Index 2023 yang

megekalkan kedudukan Malaysia sebagai destinasi pilihan utama pelancong Muslim untuk lima tahun berturut-turut.

Subsektor hartanah dan perkhidmatan perniagaan meningkat sebanyak 9.8% pada separuh pertama 2023 disokong oleh permintaan yang lebih tinggi bagi perkhidmatan profesional terutamanya dalam aktiviti berkaitan kejuruteraan, perakaunan dan seni bina serta peningkatan aktiviti ejen hartanah dan broker. Subsektor ini dijangka berkembang sebanyak 5% pada separuh kedua 2023 didorong oleh permintaan yang lebih tinggi bagi perkhidmatan profesional disumbangkan oleh kerancakan aktiviti berkaitan pembinaan dan perkhidmatan perunding oleh pelbagai industri. Segmen hartanah juga dijangka memacu pertumbuhan subsektor ini melalui pelbagai inisiatif Kerajaan terutamanya untuk kumpulan isi rumah berpendapatan B40 dan M40. Inisiatif tersebut termasuk pengenalan kepada penyewaan dan pemilikan rumah mampu milik di bawah skim Kejuruteraan MADANI, penerusan pengecualian duti setem 100% untuk pemilik rumah pertama bagi pembelian harta tanah bernilai sehingga RM500,000, serta peningkatan jaminan pembiayaan sehingga 120% bagi rumah yang berharga sehingga RM300,000 di bawah Syarikat Jaminan Kredit Perumahan Berhad. Justeru, subsektor ini dijangka meningkat sebanyak 7.3% pada 2023.

Subsektor maklumat dan komunikasi meningkat sebanyak 3.7% pada separuh pertama dan dijangka berkembang sebanyak 6.2% pada separuh kedua 2023 berikutan penawaran pakej yang menarik dan berpatutan berserta peranti untuk sambungan internet berkelajuan tinggi seperti Pakej 5G RAHMAH dan Insentif Pascabayar RAHMAH Penjawat Awam. Pakej tersebut yang ditawarkan oleh syarikat telekomunikasi utama akan meningkatkan lagi kadar langganan internet. Sehubungan itu, subsektor ini dijangka meningkat sebanyak 5% pada 2023. Sementara itu, subsektor utiliti mencatat pertumbuhan sebanyak 2.3% pada separuh pertama dan dijangka terus berkembang sebanyak 4.3% pada separuh kedua 2023. Secara keseluruhan, subsektor ini dijangka berkembang sebanyak 3.3% pada 2023 disokong oleh peningkatan

penggunaan elektrik oleh segmen komersial dan kediaman sejajar dengan cuaca panas berikutan fenomena El Niño.

Pada separuh pertama 2023, subsektor kewangan dan insurans menyusut sebanyak 1.3% disebabkan oleh pertumbuhan kredit yang perlahan dalam segmen perbankan dan peningkatan ketara dalam tuntutan terutamanya daripada pemegang polisi insurans hayat. Pada separuh kedua 2023, subsektor ini dijangka terus menunjukkan pertumbuhan negatif sebanyak 1.2% berikutan lonjakan bayaran tuntutan perubatan dalam segmen insurans. Lonjakan ini akan memberikan tekanan kepada keseluruhan prestasi subsektor dengan penguncupan sebanyak 1.3% pada 2023.

Subsektor perkhidmatan lain berkembang sebanyak 6.8% pada separuh pertama 2023 disumbangkan oleh aktiviti hiburan dan rekreasi selari dengan peningkatan momentum dalam pelancongan domestik. Subsektor ini dijangka berkembang sebanyak 6% pada separuh kedua 2023 didorong oleh permintaan kukuh untuk pendidikan swasta serta perkhidmatan kesihatan susulan usaha berterusan bagi menggalakkan pelancongan kesihatan. Secara keseluruhan, subsektor ini dijangka berkembang sebanyak 6.4% pada 2023. Sementara itu, subsektor perkhidmatan kerajaan mencatat pertumbuhan sebanyak 5.3% pada separuh pertama 2023 disumbangkan oleh Kenaikan Gaji Tahunan Tambahan Khas sebanyak RM100 untuk penjawat awam. Subsektor ini dijangka meningkat sebanyak 4.5% pada separuh kedua dan 4.9% pada 2023.

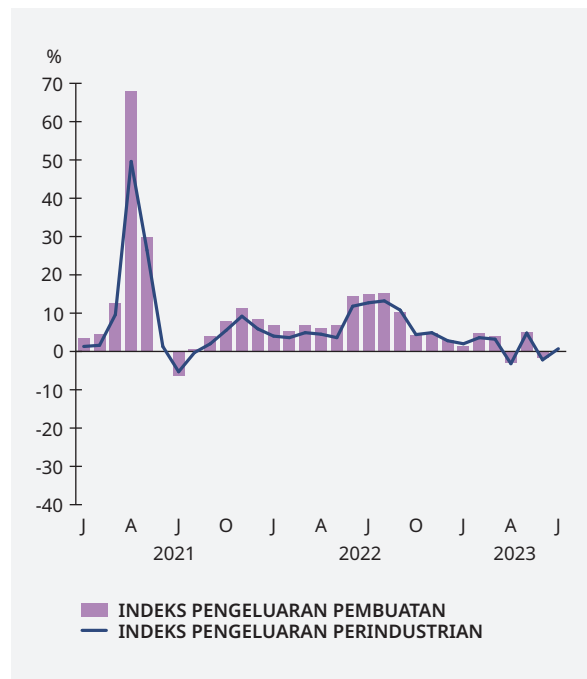
Sektor Pembuatan

Pertumbuhan didorong oleh industri berorientasikan domestik

Sektor **pembuatan** berkembang sebanyak 1.7% pada separuh pertama 2023 disokong oleh industri berorientasikan domestik yang berdaya tahan dalam keadaan permintaan luar yang lemah. Pertumbuhan industri berorientasikan domestik yang stabil sebanyak 4.4% didorong oleh peningkatan permintaan untuk segmen barangan pengguna dan berkaitan pembinaan. Sementara itu, industri berorientasikan eksport meningkat secara marginal sebanyak 0.5% disebabkan oleh pengeluaran E&E yang lebih rendah berikutan penurunan kitaran industri semikonduktor global.

Sektor ini diunjur meningkat sebanyak 1.2% pada separuh kedua 2023 dengan industri berorientasikan domestik kekal memacu pertumbuhan. Semua segmen dijangka berkembang terutamanya makanan dan minuman serta peralatan pengangkutan. Segmen tersebut akan mendapat manfaat daripada pengukuhan aktiviti pelancongan dan peningkatan permintaan kenderaan penumpang serta alat ganti dan aksesori motor yang berkaitan. Di samping itu, penyegeraan dan realisasi projek dalam sektor pembinaan akan meningkatkan permintaan untuk segmen berkaitan logam. Bagi industri berorientasikan eksport, segmen E&E dijangka beralih kepada trend kitaran menaik sejajar dengan peningkatan secara berperingkat dalam permintaan global terutamanya bagi peranti pengkomputeran, elektronik dan semikonduktor. Peningkatan dalam segmen E&E turut disokong oleh permintaan domestik yang semakin meningkat untuk produk elektronik perindustrian, kenderaan elektrik (EV) dan peranti teknologi perubatan. Tambahan pula, permintaan untuk segmen bahan kimia dijangka meningkat sejajar dengan kitaran E&E yang semakin pulih. Justeru, sektor pembuatan dianggar mencatat pertumbuhan sederhana sebanyak 1.4% pada 2023.

RAJAH 2.3. *Pengeluaran Sektor Pembuatan (% perubahan)*

Sumber: Jabatan Perangkaan Malaysia

JADUAL 2.3. Indeks Pembuatan mengikut Industri Berorientasikan Eksport dan Domestik, Januari - Julai 2022 dan 2023 (2015 = 100)

	INDEKS		PERUBAHAN (%)		BAHAGIAN (%)	
	2022	2023	2022	2023	2022	2023
Industri berorientasikan eksport	137.9	137.9	7.0	0.0	68.9	67.9
Pembuatan minyak dan lemak daripada sayuran dan haiwan	88.6	93.4	-4.5	5.5	3.6	3.7
Pembuatan tekstil	118.2	113.7	6.0	-3.8	0.7	0.7
Pembuatan pakaian	116.4	123.2	5.7	5.8	0.8	0.8
Pembuatan kayu dan produk kayu dan gabus, kecuali perabot; pembuatan bagi artikel jerami dan bahan-bahan anyaman	122.5	114.6	13.7	-6.5	1.9	1.8
Pembuatan kok dan produk petroleum bertapis	116.8	118.1	4.6	1.1	11.9	11.9
Pembuatan kimia dan produk kimia	122.4	127.7	5.1	4.3	8.5	8.7
Pembuatan produk getah	196.1	177.2	-21.3	-9.6	4.7	4.2
Pembuatan produk plastik	131.5	124.3	5.2	-5.5	3.2	3.0
Pembuatan komputer, produk elektronik dan optikal	164.7	165.7	17.7	0.6	24.9	24.7
Pembuatan kelengkapan elektrik	147.0	147.3	12.6	0.2	3.5	3.5
Pembuatan jentera dan peralatan t.t.t.l.	146.2	147.4	5.9	0.8	3.4	3.4
Pembuatan perabot	136.9	125.0	14.5	-8.7	1.6	1.4
Industri berorientasikan domestik	127.4	133.3	12.9	4.6	31.1	32.1
Pembuatan produk prosesan makanan	156.7	163.2	9.8	4.1	6.3	6.4
Pembuatan minuman	131.6	132.3	19.0	0.5	0.9	0.9
Pembuatan produk tembakau	109.0	128.2	31.9	17.6	0.6	0.7
Pembuatan produk kulit dan barangan berkaitan	145.9	158.2	18.7	8.5	0.2	0.3
Pembuatan kertas dan produk kertas	137.6	142.1	9.4	3.3	1.7	1.8
Percetakan dan penerbitan semula media rakaman	119.0	125.6	7.0	5.5	1.2	1.3
Pembuatan produk farmaseutikal asas, kimia perubatan dan botani	162.5	165.6	7.6	1.9	0.7	0.7
Pembuatan produk galian bukan logam lain	109.0	112.5	11.9	3.2	3.5	3.6
Pembuatan logam asas	118.5	122.1	10.5	3.1	3.0	3.1
Pembuatan produk logam yang direka, kecuali mesin dan kelengkapan	111.5	118.3	8.0	6.2	4.6	4.8
Pembuatan kenderaan bermotor, treler dan semi treler	145.1	153.5	27.2	5.8	5.0	5.2
Pembuatan kelengkapan pengangkutan lain	97.8	101.3	7.8	3.6	1.3	1.3
Pembuatan lain	116.7	119.8	13.4	2.6	0.9	1.0
Membaiki dan pemasangan jentera dan kelengkapan	129.8	136.8	11.5	5.4	1.1	1.1
Pembuatan	134.4	136.3	8.8	1.4	100.0	100.0

Nota: Angka tidak semestinya terjumlah disebabkan pembundaran
 Sumber: Jabatan Perangkaan dan Kementerian Kewangan Malaysia

Sektor Pertanian

Diunjur berkembang secara marginal

Sektor **pertanian** merosot sebanyak 0.1% pada separuh pertama 2023 disebabkan oleh prestasi yang kurang memberangsangkan dalam semua subsektor kecuali pertanian lain. Subsektor kelapa sawit yang merupakan penyumbang utama dalam sektor pertanian merekodkan penyusutan dalam tempoh tersebut berikutan pengeluaran MSM yang lebih rendah dari Semenanjung Malaysia. Pengeluaran ini terjejas susulan pengurangan aktiviti pembajaan pada tahun lepas, tempoh bekerja yang lebih singkat berikutan musim perayaan yang berturutan dan keadaan cuaca panas. Sementara itu, pengeluaran getah asli yang rendah telah menyebabkan subsektor getah merosot. Pengeluaran segmen kebun kecil menyumbang sekitar 86% daripada jumlah pengeluaran getah telah menyusut sebanyak 9% manakala output segmen estet menguncup sebanyak 2.7%. Subsektor lain turut mencatat pertumbuhan negatif dalam tempoh tersebut sebahagiannya disebabkan oleh keadaan cuaca yang tidak menentu.

JADUAL 2.4. Nilai Ditambah Sektor Pertanian, 2022 – 2024
(pada harga malar 2015)

	BAHAGIAN (%)	PERUBAHAN (%)		
	2023 ²	2022	2023 ²	2024 ³
Kelapa sawit	36.4	3.8	0.4	1.1
Pertanian lain ¹	29.1	-3.2	3.4	3.5
Ternakan	16.7	0.1	0.7	1.2
Perikanan	11.4	2.5	-1.9	-1.2
Perhutanan dan pembalakan	4.8	-3.6	-5.5	-6.8
Getah	1.6	-19.7	-10.1	0.6
Pertanian	100.0	0.1	0.6	1.2

¹ Termasuk padi, buah-buahan, sayur-sayuran, kelapa, tembakau, teh, bunga, lada, koko dan nanas

² Anggaran

³ Unjuran

Nota: Angka tidak semestinya terjumlah disebabkan pembundaran
Sumber: Jabatan Perangkaan dan Kementerian Kewangan Malaysia

Pada separuh kedua 2023, sektor ini diunjur berkembang sebanyak 1.1% terutamanya disokong oleh subsektor kelapa sawit, pertanian lain dan ternakan. Subsektor kelapa sawit dijangka meningkat disumbangkan oleh pengeluaran buah tandan segar yang lebih tinggi berikutan musim puncak penuaian dan penawaran buruh yang semakin pulih. Subsektor pertanian lain dan ternakan dianggar merekodkan pertumbuhan positif didorong oleh peningkatan pengeluaran susulan permintaan pasaran domestik yang terus berkembang. Secara keseluruhan, sektor pertanian diunjur meningkat secara marginal sebanyak 0.6% pada 2023.

Sektor Perlombongan

Prospek pertumbuhan yang lemah

Sektor **perlombongan** kembali pulih dan mencatat pertumbuhan sebanyak 0.1% pada separuh pertama 2023. Perkembangan ini disokong oleh prestasi yang bertambah baik dalam subsektor minyak mentah dan kondensat serta perlombongan lain & pengkuarian dan perkhidmatan sokongan. Subsektor gas asli pula menyusut akibat gangguan operasi di Semenanjung Malaysia dan penutupan loji di Sarawak. Prestasi sektor perlombongan pada separuh kedua 2023 dijangka merosot sebanyak 1.7% berikutan pengeluaran minyak mentah dan kondensat serta gas asli yang lebih rendah. Pengurangan output ini disebabkan oleh penutupan loji bagi tujuan penyelenggaraan di beberapa medan minyak dan gas serta permintaan luar bagi gas asli cecair (LNG) yang lebih rendah selari dengan persekitaran global yang mencabar. Justeru, pertumbuhan sektor perlombongan diunjur menguncup sebanyak 0.8% pada 2023.

Dari perspektif harga, minyak mentah Brent diunjur berpurata sekitar USD80 setong pada 2023 sebahagiannya disebabkan oleh kelembapan permintaan susulan pemulihan ekonomi China yang lebih lemah daripada jangkaan dan pertumbuhan global yang sederhana. Walau bagaimanapun, pengurusan pasaran minyak yang proaktif oleh OPEC+ serta pelaburan berterusan dalam sektor minyak dijangka memberikan sokongan kepada harga.

Sektor Pembinaan

Pertumbuhan teguh merentas sektor

Sektor **pembinaan** mengukuh sebanyak 6.8% pada separuh pertama 2023 terutamanya didorong oleh subsektor kejuruteraan awam dan aktiviti pembinaan khas. Subsektor kejuruteraan awam kembali pulih disokong oleh penyegeraan projek infrastruktur dan utiliti yang sedang dalam pembinaan termasuk projek Laluan Rel Pantai Timur (ECRL) dan Projek Solar Berskala Besar 4. Subsektor bangunan bukan kediaman dan bangunan kediaman turut mencatat pertumbuhan positif sejajar dengan aktiviti ekonomi yang rancak.

Sektor ini diunjur berkembang sebanyak 5.9% pada separuh kedua 2023 disokong oleh pertumbuhan dalam semua subsektor. Subsektor bangunan kediaman kekal memberangsangkan hasil daripada inisiatif Kerajaan seperti i-MILIKI dan Skim Jaminan Kredit Perumahan dalam membantu pembeli rumah pertama sekali gus memacu permintaan bagi pemilikan rumah. Tambahan pula, subsektor bangunan bukan kediaman dijangka meningkat khususnya apabila pelaburan swasta yang diluluskan dapat direalisasikan. Kesenambungan pelaksanaan projek infrastruktur dan utiliti strategik akan terus menyokong subsektor kejuruteraan awam. Pada 2023, prestasi sektor pembinaan dijangka kekal stabil dan berkembang sebanyak 6.3%.

Permintaan Domestik

Aktiviti domestik kekal sebagai pemacu utama pertumbuhan

Permintaan domestik terus memacu pertumbuhan dalam ketidaktentuan persekitaran luar yang semakin meningkat. Pada separuh pertama 2023, permintaan domestik mencatat pertumbuhan sebanyak 4.5% disumbangkan oleh perbelanjaan swasta dan awam yang kukuh. Permintaan domestik

dijangka berkembang sebanyak 4.9% bagi 2023 seterusnya menyumbang 4.5 mata peratusan kepada pertumbuhan KDNK. Perbelanjaan sektor swasta dan awam dijangka berkembang sebanyak 5.3% dan 2.8% pada 2023 didorong oleh perbelanjaan penggunaan dan pelaburan.

JADUAL 2.5. *Keluaran Dalam Negeri Kasar mengikut Permintaan Agregat, 2022 – 2024 (pada harga malar 2015)*

	BAHAGIAN (%)	PERUBAHAN (%)		
	2023 ²	2022	2023 ²	2024 ³
Permintaan domestik	94.0	9.2	4.9	5.3
Perbelanjaan swasta	76.6	10.3	5.3	5.6
Penggunaan	61.2	11.2	5.6	5.7
Pelaburan	15.4	7.2	4.3	5.4
Perbelanjaan awam	17.4	4.7	2.8	4.1
Penggunaan	12.9	4.5	1.0	2.6
Pelaburan	4.6	5.3	8.2	8.3
Sektor luar¹	5.3	-1.0	1.1	5.5
Eksport	67.3	14.5	-6.2	4.1
Import	62.0	15.9	-6.8	3.9
KDNK	100.0	8.7	~ 4.0⁴	4.0 – 5.0

¹ Barangan dan perkhidmatan bukan faktor

² Anggaran

³ Unjuran

⁴ Sekitar

Nota: Angka tidak semestinya terjumlah disebabkan pembundaran dan tidak termasuk komponen perubahan dalam stok

Sumber: Jabatan Perangkaan dan Kementerian Kewangan Malaysia

Penggunaan swasta yang merekodkan pertumbuhan sebanyak 5.1% pada separuh pertama 2023 dijangka berkembang sebanyak 5.6% bagi keseluruhan tahun. Pertumbuhan yang lebih rendah berbanding 2022 disebabkan oleh kesan tertangguh kenaikan Kadar Dasar Semalaman (OPR), pengurangan impak pengeluaran khas Kumpulan Wang Simpanan Pekerja dan pendapatan sektor korporat yang lebih rendah dalam industri berorientasikan eksport. Walau bagaimanapun, perbelanjaan swasta dijangka kekal berdaya tahan disokong oleh penambahbaikan pasaran buruh yang berterusan, tekanan inflasi yang mereda dan pemberian bantuan tunai oleh Kerajaan. Bantuan tunai ini merangkumi Bantuan Khas Penghargaan Penjawat Awam dan Pesara

Kerajaan serta kredit e-tunai untuk belia, pelajar dan rakyat berpendapatan tahunan RM100,000 ke bawah. Trend gaya hidup digital yang semakin popular seiring dengan peningkatan pendapatan e-dagang dan pelaksanaan inisiatif Payung Rahmah turut dijangka memberikan sokongan tambahan kepada perbelanjaan pengguna.

Pelaburan swasta yang berkembang sebanyak 4.9% pada separuh pertama diunjur meningkat sebanyak 4.3% pada 2023 terutamanya disokong oleh projek baharu dan sedia ada seperti pembinaan kemudahan pusat data, bangunan komersial dan perindustrian serta pelaksanaan langkah Belanjawan 2023. Di samping itu, dasar baharu berpandukan kerangka Ekonomi MADANI termasuk NETR dan NIMP 2030 dijangka merencanakan aktiviti pelaburan dalam memartabatkan Malaysia sebagai destinasi pelaburan pilihan. Tambahan pula, pelaksanaan pelaburan yang telah diluluskan oleh Lembaga Pembangunan Pelaburan Malaysia (MIDA) dijangka memberikan kesan limpahan positif kepada pelaburan swasta dalam jangka masa terdekat.

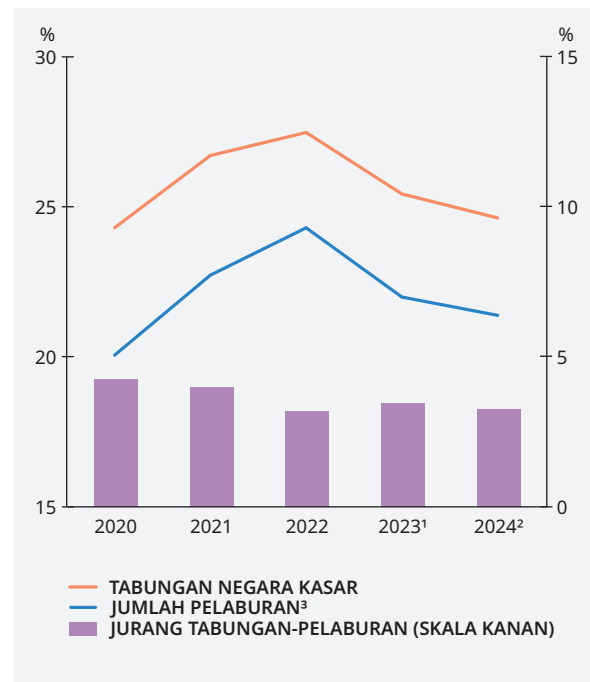
Penggunaan awam mencatat pertumbuhan marginal sebanyak 0.8% pada separuh pertama 2023 dan dijangka berkembang sebanyak 1% pada 2023 disokong oleh perbelanjaan emolumen yang berterusan. Pertumbuhan ini sejajar dengan usaha Kerajaan untuk merasionalisasikan dan mengoptimumkan perbelanjaan di samping meningkatkan kualiti penyampaian perkhidmatan awam. Kerajaan juga terus memperkukuh nilai untuk wang menerusi perbelanjaan berhemat dalam perolehan bekalan dan perkhidmatan.

Pelaburan awam mencatat pertumbuhan sebanyak 6.7% pada separuh pertama 2023 terutamanya didorong oleh perbelanjaan modal syarikat awam yang lebih tinggi. Secara keseluruhan, pelaburan awam dianggar berkembang sebanyak 8.2% pada

2023 disokong oleh perbelanjaan modal syarikat awam dan penyegeraan perbelanjaan pembangunan (DE) Kerajaan Persekutuan. Perbelanjaan modal dalam segmen pengangkutan diunjur terus meningkatkan kapasiti operasi serta menambah baik kualiti perkhidmatan segmen ini termasuk perbelanjaan bagi Lebuhraya Pan Borneo dan ECRL.

Pertumbuhan PNK pada harga semasa dijangka sebanyak 4.1% pada 2023 sejajar dengan prestasi ekonomi yang menyederhana. Sementara itu, tabungan negara kasar (TNK) diunjur menyumbang sebanyak 25.4% daripada PNK manakala jumlah pelaburan sebanyak 22%. **Jurang tabungan-pelaburan** dianggar mencatat lebih sebanyak RM62 bilion atau 3.4% daripada PNK seterusnya menyediakan mudah tunai yang mencukupi untuk membiayai aktiviti ekonomi domestik.

RAJAH 2.4. Jurang Tabungan – Pelaburan (% daripada PNK)

¹ Anggaran

² Unjuran

³ Termasuk perubahan dalam stok

Sumber: Jabatan Perangkaan dan Kementerian Kewangan Malaysia

RENCANA 2.1

Ekonomi Dipacu Pelaburan Demi Pertumbuhan Mampan di Malaysia

Pengenalan

Pembentukan modal tetap kasar¹ (PMTK) atau lebih dikenali sebagai pelaburan merupakan satu daripada faktor yang menyumbang kepada pertumbuhan ekonomi Malaysia. Purata pertumbuhan KDNK benar direkod sebanyak 9.2% dan bahagian PMTK kepada KDNK dicatatkan sekitar 40% dalam tempoh 1991 hingga 1997. Walau bagaimanapun, trajektori pertumbuhan Malaysia mula perlahan selepas Krisis Kewangan Asia (AFC) pada 1997 – 1998. Dalam tempoh 1998 hingga 2022, purata pertumbuhan KDNK benar dicatatkan sebanyak 4.3% dengan bahagian PMTK kepada KDNK yang lebih rendah sekitar 23%. Bagi merencanakan semula ekonomi, Kerajaan telah memperkenalkan kerangka Ekonomi MADANI pada Julai 2023 yang menggariskan antara lain usaha menarik lebih banyak pelaburan berkualiti dengan matlamat untuk memacu pertumbuhan ekonomi dan meningkatkan kualiti hidup rakyat. Dalam hal ini, perhatian akan diberikan kepada trend ekonomi dan pelaburan di Malaysia serta dasar bagi menarik lebih banyak pelaburan bernilai tinggi yang akan memacu pertumbuhan mampan negara.

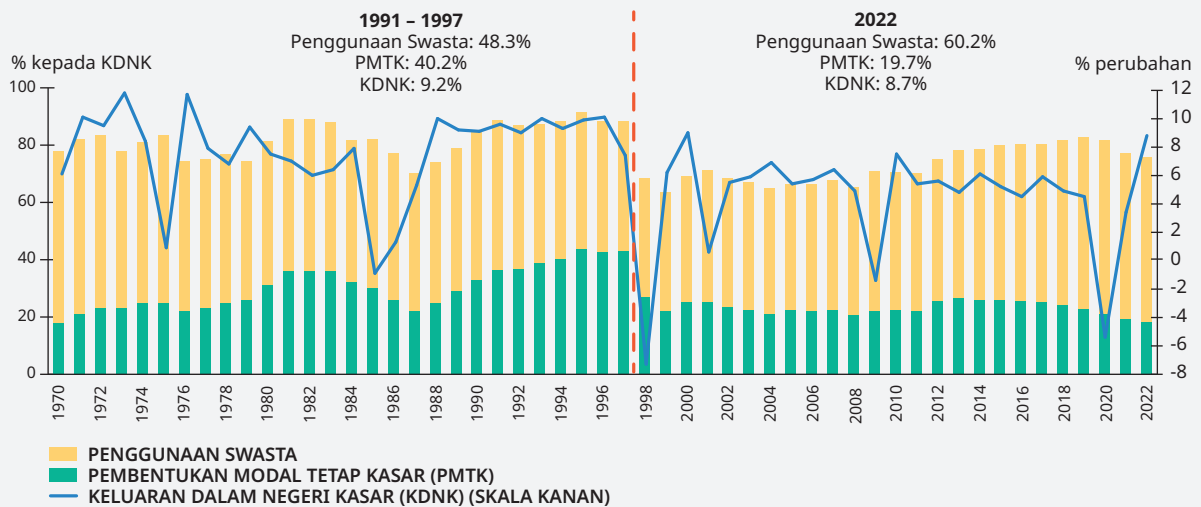
Trend Ekonomi dan Pelaburan di Malaysia

Malaysia berjaya melalui transformasi struktural dan beralih daripada ekonomi berasaskan pertanian dan komoditi kepada ekonomi yang dipacu oleh sektor perkhidmatan dan pembuatan. Pembangunan ekonomi negara disokong oleh beberapa dasar pembangunan jangka masa panjang terutamanya Dasar Ekonomi Baru (1971 – 1990) dan Wawasan 2020 (1991 – 2020). Walau bagaimanapun, perkembangan ekonomi Malaysia terjejas akibat beberapa krisis ekonomi global. Ekonomi negara menguncup sebanyak 7.4% pada 1998 berikutan AFC. Pada 2020, ekonomi global terjejas disebabkan oleh pandemik COVID-19 yang belum pernah berlaku sebelum ini. Pengenaan kawalan pergerakan di seluruh dunia termasuk Malaysia bagi membendung pandemik ini telah memperlambatkan aktiviti ekonomi dan perdagangan pada peringkat global seterusnya mengakibatkan ekonomi Malaysia menguncup sebanyak 5.5% pada 2020.

Kerajaan terus memberikan keutamaan kepada usaha untuk melindungi nyawa, memulihkan mata pencarian dan membina semula perniagaan pascapandemik. Ekonomi negara telah pulih secara beransur-ansur dengan KDNK benar meningkat sebanyak 3.3% pada 2021 dan terus berkembang sebanyak 8.7% pada 2022. Pertumbuhan ini merupakan kadar terpanjang pernah direkodkan sejak 2000 terutamanya disokong oleh penggunaan swasta yang kukuh sebanyak 11.2% yang melebihi purata pertumbuhan sebanyak 7.5% dalam tempoh 1991 hingga 1997. Bahagian penggunaan swasta kepada KDNK juga meningkat kepada 60.2% pada 2022 berbanding purata 48.3% dalam tempoh yang sama seperti dalam Rajah 2.1.1. Prestasi ini menggambarkan kebergantungan ekonomi kepada pertumbuhan yang dipacu penggunaan swasta. Sebaliknya, kadar pertumbuhan PMTK telah menyederhana kepada 6.8% pada 2022 berbanding purata 15.4% dalam tempoh 1991 hingga 1997. Bahagian PMTK kepada KDNK juga lebih rendah sekitar 20% pada 2022 berbanding purata 40.2% dalam tempoh yang sama.

¹ Pembentukan modal tetap kasar (PMTK) juga dikenali sebagai pelaburan dalam aset tetap yang digunakan berulang kali dalam proses pengeluaran bagi tempoh lebih daripada setahun (Jabatan Perangkaan Malaysia, 2023).

RAJAH 2.1.1. Keluaran Dalam Negeri Kasar, Pembentukan Modal Tetap Kasar dan Penggunaan Swasta di Malaysia pada Harga Malar

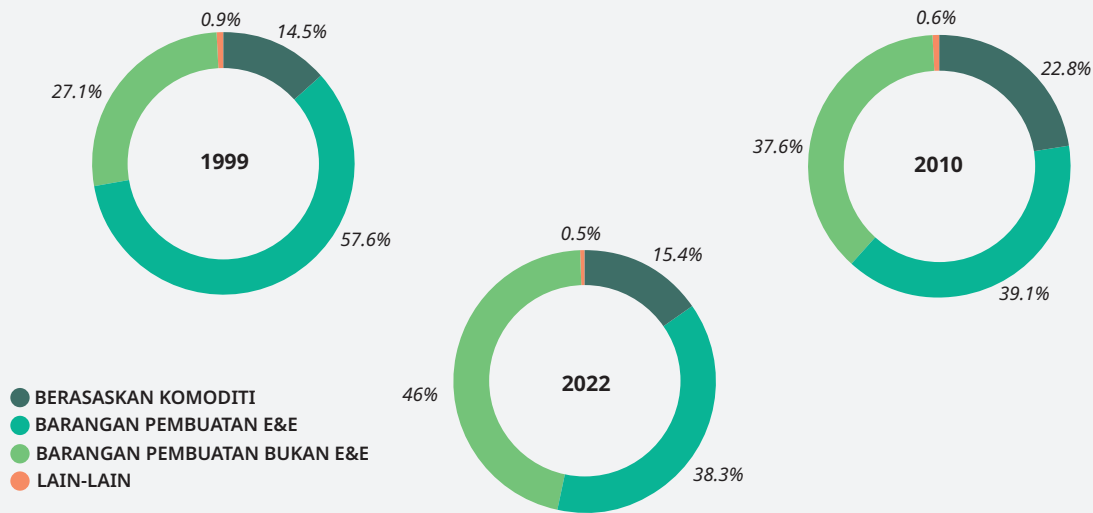
Sumber: Jabatan Perangkaan Malaysia dan World Development Indicators

Sebelum AFC, peningkatan ketara dalam bahagian pelaburan kepada KDNK serta prestasi eksport yang lebih tinggi terutamanya produk E&E telah menyumbang kepada pertumbuhan ekonomi negara yang kukuh. Peningkatan ini selaras dengan dasar Kerajaan yang menyokong infrastruktur dan insentif bagi menarik pelaburan langsung asing (FDI) serta mempergiat perindustrian (Yusuf dan Nabeshima, 2009). Pelbagai langkah telah diperkenalkan bagi menggalakkan pengeluaran domestik menceburi pasaran eksport. Selain itu, zon perdagangan bebas telah diwujudkan bagi menarik pelaburan asing dan menggalakkan industri berintensif eksport (Khalafalla dan Webb, 2001).

Eksport E&E menyumbang sebanyak 57.6% daripada jumlah eksport kasar pada 1999 seperti dalam Rajah 2.1.2. Walau bagaimanapun, sejak 2000, kemerosotan industri elektronik global dan peningkatan ekonomi China telah mencetuskan perubahan dalam komponen eksport pembuatan Malaysia (Abidin dan Loke, 2008). Di samping itu, negara juga menghadapi cabaran dalam menarik FDI berikutan peningkatan persaingan daripada negara jiran yang menawarkan kos buruh yang lebih rendah. Akibatnya, bahagian eksport produk E&E Malaysia berkurang kepada 38.3% daripada jumlah eksport kasar pada 2022.

Eksport produk bukan E&E menunjukkan trend peningkatan dan merekodkan bahagian sebanyak 46% pada 2022 berbanding 27.1% pada 1999. Trend ini sejajar dengan aktiviti pembuatan hiliran bernilai tambah tinggi khususnya produk petroleum; serta kimia dan produk kimia. Namun demikian, sebagai ekonomi terbuka, kemerosotan permintaan luar telah menjejaskan ekonomi Malaysia yang mencatat pertumbuhan sederhana sebanyak 2.9% pada suku kedua 2023 berbanding 5.6% pada suku sebelumnya terutamanya disebabkan oleh eksport produk bukan E&E yang lebih rendah. Melangkah ke hadapan, Malaysia perlu mempergiat pelaburan dalam aktiviti pembuatan bernilai tambah tinggi dan mempelbagaikan produk eksport negara disokong oleh hubungan kerjasama perdagangan antarabangsa yang lebih baik bagi memperluas peluang pasaran.

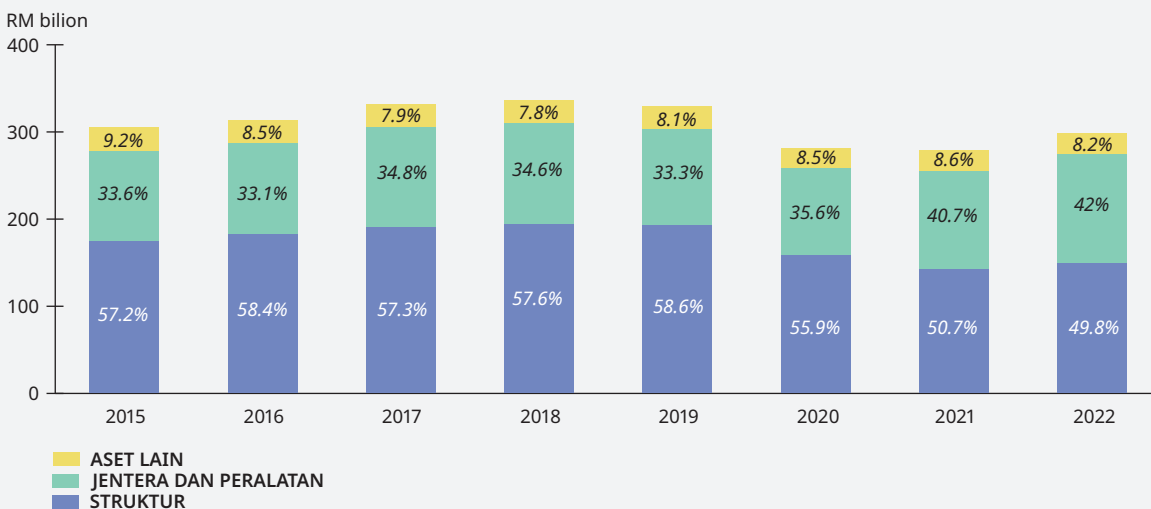
RAJAH 2.1.2. Eksport Kasar Malaysia (% bahagian)

Nota: Angka tidak semestinya terjumlah disebabkan pembundaran
 Sumber: Perbadanan Pembangunan Perdagangan Luar Malaysia

Dari segi PMTK mengikut jenis aset, sumbangan pelaburan dalam struktur² kekal signifikan meskipun menunjukkan trend penurunan sejak 2015, manakala pelaburan dalam jentera dan peralatan³ (M&E) menunjukkan trend peningkatan seperti dalam Rajah 2.1.3. Pelaburan dalam M&E yang semakin meningkat menggambarkan penerimgunaan teknologi baharu dan digitalisasi yang lebih luas dalam proses pengeluaran. Trend peningkatan ini selari dengan pemberian geran dan insentif Kerajaan untuk menggalakkan penerimgunaan automasi, teknologi Industri 4.0 serta digitalisasi dalam kalangan perniagaan.

RAJAH 2.1.3. Pembentukan Modal Tetap Kasar mengikut Jenis Aset di Malaysia pada Harga Malar

Sumber: Jabatan Perangkaan Malaysia

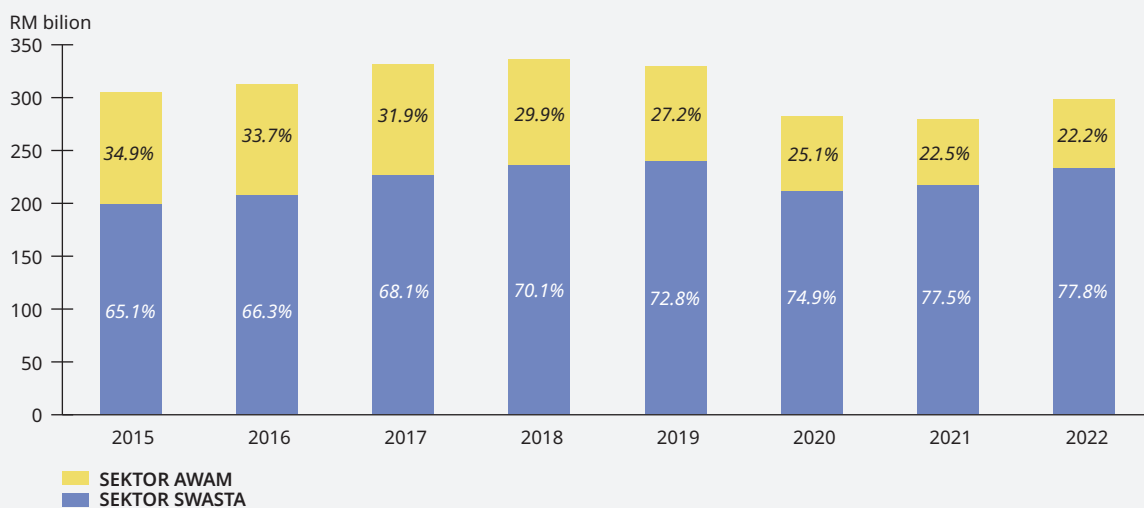
² Pelaburan dalam struktur terdiri daripada bangunan kediaman; bangunan bukan kediaman; pembinaan lain; dan struktur platform bagi aktiviti minyak dan gas.

³ Pelaburan dalam jentera dan peralatan terdiri daripada peralatan pengangkutan; lain-lain jentera & peralatan; peralatan ICT; dan perisian komputer & pangkalan data.

Pandemik COVID-19 telah mengakibatkan kemerosotan dalam PMTK di Malaysia pada 2020 dan 2021. Walaupun pelaburan kembali mencatat peningkatan pada 2022, namun masih belum mencapai paras prapandemik. Pandemik COVID-19 telah meningkatkan keperluan digitalisasi bagi memastikan kesinambungan aktiviti ekonomi. Sehubungan itu, Kerajaan telah melancarkan Rangka Tindakan Ekonomi Digital Malaysia pada 2021 yang menggariskan strategi untuk mentransformasikan negara ke arah ekonomi yang dipacu oleh digital menjelang 2030. Menurut laporan mengenai Penggunaan ICT dan E-Dagang oleh Pertubuhan, sebanyak 93.8% pertubuhan menggunakan komputer dan peranti elektronik pada 2021 berbanding 86.2% pada 2019. Sementara itu, penggunaan internet meningkat kepada 90.6% berbanding 85.2% pada 2019. Pendapatan melalui transaksi e-dagang di Malaysia turut meningkat sebanyak 23.9% kepada RM1,037.2 bilion berbanding RM675.4 bilion pada 2019 terutamanya disumbangkan oleh sektor pembuatan sebanyak RM553.8 bilion dan sektor perkhidmatan sebanyak RM473 bilion.

Pelaburan swasta yang tertumpu dalam sektor perkhidmatan dan pembuatan memainkan peranan sebagai pemangkin pertumbuhan ekonomi Malaysia. Bahagian pelaburan swasta kepada PMTK meningkat kepada sekitar 78% pada 2022 berbanding 65.1% pada 2015 seperti dalam Rajah 2.1.4 yang mencerminkan pelaburan negara diterajui oleh sektor swasta. Kerajaan telah mengambil beberapa inisiatif untuk meningkatkan lagi pelaburan swasta termasuk melancarkan Aspirasi Pelaburan Nasional (NIA) pada April 2021 sebagai asas pembaharuan menyeluruh dasar pelaburan. Tiga objektif utama NIA adalah untuk memangkin pelaburan bagi meningkatkan pemulihan ekonomi Malaysia pascapandemik; memastikan kedudukan Malaysia pada peringkat global dalam era pasca-COVID; dan merealisasikan janji pembangunan inklusif. Di samping itu, Dasar Pelaburan Baharu (NIP) yang dilancarkan pada Oktober 2022 bertujuan mengukuhkan asas bagi Malaysia membangunkan ekosistem pertumbuhan bernilai tinggi baharu dan sedia ada serta memastikan Malaysia kekal sebagai destinasi pelaburan bernilai tinggi yang berdaya saing.

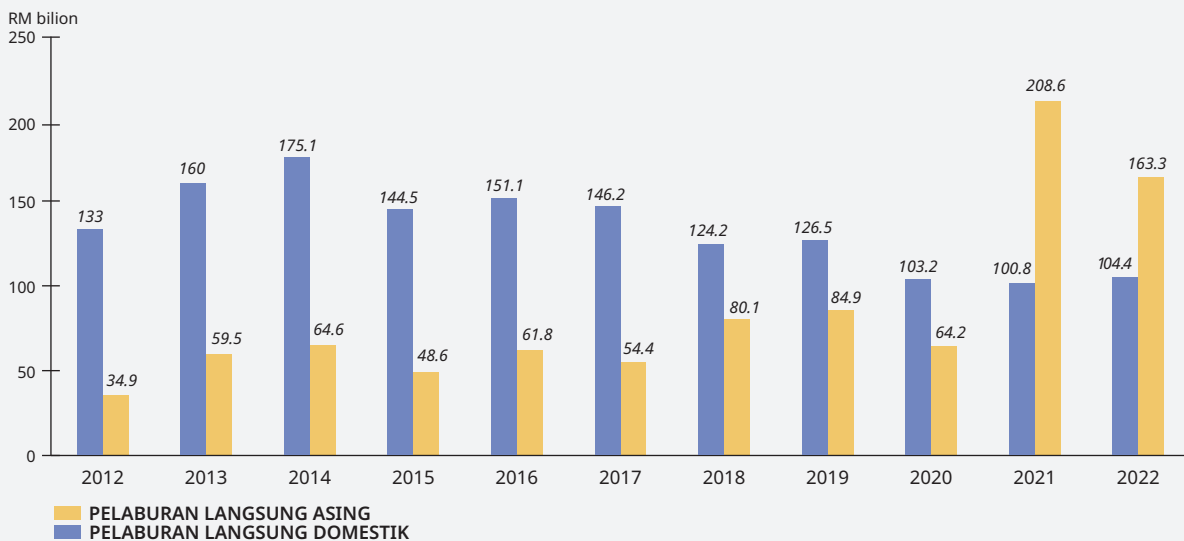
RAJAH 2.1.4. Pembentukan Modal Tetap Kasar mengikut Sektor di Malaysia pada Harga Malar

Sumber: Jabatan Perangkaan Malaysia

Pelaburan langsung domestik (DDI) merupakan penyumbang terbesar kepada jumlah pelaburan yang diluluskan iaitu sebanyak RM1,263.8 bilion atau 69.6% bagi tempoh 2012 hingga 2020 seperti dalam Rajah 2.1.5. Dalam tempoh pascapandemik, FDI pula menjadi pemacu utama kepada jumlah pelaburan yang diluluskan. Namun begitu, Kerajaan kekal komited untuk menggalakkan DDI dengan menyediakan ekosistem perindustrian domestik yang kukuh dan mengintegrasikan syarikat tempatan dalam rantai bekalan dengan syarikat multinasional. Kerajaan juga terus menyediakan pembiayaan untuk membantu perusahaan kecil dan sederhana (PKS) dalam mengguna pakai teknologi Industri 4.0. Di samping itu, Kerajaan telah mengeluarkan garis panduan supaya semua badan berkanun persekutuan dan syarikat subsidiari mengutamakan pelaburan domestik bagi merencanakan pasaran ekuiti tempatan dan mengukuhkan nilai ringgit. Tambahan pula, kerangka Ekonomi MADANI memberi penekanan kepada kerjasama dan penglibatan strategik oleh syarikat pelaburan berkaitan kerajaan dan syarikat berkaitan kerajaan untuk memacu pelaburan domestik dan menyokong pembangunan vendor tempatan.

RAJAH 2.1.5. Pelaburan Diluluskan di Malaysia

Sumber: Lembaga Pembangunan Pelaburan Malaysia

Walaupun pemulihan ekonomi masih berterusan dalam tempoh pascapandemik, namun beberapa cabaran masih dihadapi dalam mengimbangi antara penggunaan swasta dengan pelaburan yang memerlukan pembaharuan dalam tumpuan ke atas dasar berkaitan pelaburan. Kebergantungan secara berlebihan kepada penggunaan swasta bagi memacu pertumbuhan ekonomi adalah tidak mampan terutamanya apabila didorong oleh suntikan fiskal dan simpanan isi rumah. Analisis empirikal oleh Fukuda dan Watanabe (2012) yang melibatkan 40 negara mendapati komponen penggunaan adalah pemacu utama pertumbuhan ekonomi di negara membangun. Sementara itu, ekonomi negara maju bergantung kepada pelaburan untuk meningkatkan pertumbuhan. Justeru, Malaysia perlu mengutamakan pelaburan dalam teknologi inovatif dan termaju untuk mencapai produktiviti yang lebih tinggi dan pertumbuhan ekonomi yang mampan.

Oleh itu, pemulihan pelaburan swasta dan FDI penting untuk mempertingkatkan produktiviti seterusnya membebaskan negara daripada perangkap pendapatan sederhana (Menon, 2012). Pandangan ini selaras dengan hasil kajian oleh Lean dan Tan (2011) yang mendapati FDI mempunyai hubungan yang positif dengan pertumbuhan ekonomi. Aliran masuk FDI boleh

menggalakkan penerimgunaan teknologi dan meningkatkan kapasiti pengeluaran sektor ekonomi melalui pewujudan rantaian bekalan dengan firma tempatan termasuk perusahaan mikro, kecil dan sederhana (PMKS) seterusnya meningkatkan pelaburan domestik dan pertumbuhan ekonomi.

Berdasarkan anggaran oleh Kementerian Kewangan Malaysia menggunakan *Structural Vector Error Correction Model*, pelaburan swasta merupakan komponen penting untuk merencanakan pertumbuhan ekonomi dalam jangka masa pendek. Oleh itu, Kerajaan telah melaksanakan dasar fiskal yang responsif dan dasar monetari yang akomodatif untuk meningkatkan pelaburan swasta. Sementara itu, Kerajaan memberikan tumpuan terhadap strategi pembaharuan struktural dalam jangka masa panjang untuk mengukuhkan pertumbuhan ekonomi termasuk menggalakkan industri dengan nilai pertumbuhan tinggi; meningkatkan kemajuan teknologi melalui inovasi; mempercepat digitalisasi; dan mempersiapkan guna tenaga untuk masa hadapan. Strategi tersebut akan terus menggalakkan pelaburan swasta yang mampan untuk masa akan datang.

Dasar Kerajaan untuk Menarik Pelaburan Lebih Tinggi demi Pertumbuhan Mampan

Melangkah ke hadapan, kerangka Ekonomi MADANI akan menjadi asas dalam merencanakan semula ekonomi bagi memastikan kekayaan terkumpul negara dapat dinikmati secara adil dan saksama oleh rakyat. Usaha akan dipergiat bagi menjadikan Malaysia sebagai destinasi pelaburan yang berdaya saing di peringkat global termasuk mengukuhkan promosi pelaburan dan meningkatkan langkah insentif untuk menarik pelaburan berkualiti tinggi. Di samping itu, infrastruktur sedia ada akan dinaik taraf dan modal insan akan dibangunkan bagi memenuhi keperluan pelabur. Terkini, beberapa dasar Kerajaan telah diperkenalkan bagi menyokong kerangka ini seperti Pelan Hala Tuju Peralihan Tenaga Negara (NETR), Pelan Induk Perindustrian Baharu 2030 (NIMP 2030) dan Kajian Separuh Penggal Rancangan Malaysia Kedua Belas (KSP RMKe-12).

Pelan Hala Tuju Peralihan Tenaga Negara

Dokumen NETR akan menggalakkan pelaburan dalam enam bidang peralihan tenaga termasuk kecekapan tenaga, tenaga boleh baharu, hidrogen, biotenaga, mobiliti hijau serta penangkapan karbon, penggunaan dan penyimpanan (CCUS). Sehubungan itu, kerjasama semua pihak diperlukan bagi menjayakan inisiatif ini.

Pelan Induk Perindustrian Baharu 2030

Dokumen NIMP 2030 merangkumi enam matlamat iaitu meningkatkan kompleksiti ekonomi; mewujudkan peluang pekerjaan yang bernilai tinggi; memperluas hubungan domestik; membangunkan kluster baharu dan sedia ada; memperluas keterangkuman serta mempertingkatkan amalan ESG. Dokumen ini juga mengenal pasti beberapa pemangkin termasuk menggerakkan ekosistem pembiayaan; memupuk pembangunan bakat dan menarik bakat; membangunkan ekosistem pelabur bertaraf dunia bagi memudah cara urusan menjalankan perniagaan serta memperkenalkan kerangka tadbir urus seluruh negara. Bagi mencapai matlamat tersebut, NIMP 2030 memerlukan jumlah pelaburan yang dianggarkan sebanyak RM95 bilion diterajui oleh sektor swasta bagi tempoh tujuh tahun. Pada masa yang sama, Kerajaan juga akan menyediakan peruntukan bagi membiayai pelan tindakan NIMP 2030 melalui Dana Pembangunan Perindustrian NIMP dan Dana Pelaburan Bersama Strategik NIMP.

Kajian Separuh Penggal Rancangan Malaysia Kedua Belas

Dokumen KSP RMKe-12 memperkenalkan 17 Anjakan Besar untuk memperbaharui pembangunan sosioekonomi ke arah mencapai aspirasi kerangka Ekonomi MADANI. Dalam hal ini, tumpuan akan diberikan kepada mempercepat pembangunan industri *high growth high value* (HGHV),

menarik pelaburan berkualiti dalam industri berasaskan teknologi serta meningkatkan penggunaan teknologi dan digitalisasi. Sektor swasta juga akan digalakkan untuk mempergiat pelaburan hijau dalam operasi perniagaan dan premis. Langkah juga akan diambil untuk mengatasi halangan dalam mengembangkan PMKS, dengan memudahkan integrasi ke dalam rantaian bekalan domestik dan global. Pembaharuan pasaran buruh akan dipercepatkan melalui program peningkatan kemahiran dan latihan semula untuk menghasilkan bakat yang memenuhi keperluan industri dan mengekalkan guna tenaga sedia ada.

Kesimpulan

Perkembangan pesat pelaburan di Malaysia telah menyumbang kepada perubahan struktur ekonomi daripada berasaskan pertanian dan komoditi kepada ekonomi yang dipacu oleh sektor perkhidmatan dan pembuatan. Pasca-AFC, trajektori pertumbuhan negara mula perlahan dengan pelaburan yang lebih rendah. Tanpa pembaharuan yang pantas dan berkesan dalam dasar berkaitan pelaburan, Malaysia masih jauh untuk mencapai aspirasi menjadi 30 ekonomi terbesar. Oleh itu, strategi dan langkah di bawah NETR, NIMP 2030 dan KSP RMKe-12 berdasarkan kerangka Ekonomi MADANI akan mendorong pelaburan berkualiti dalam industri bernilai tambah tinggi terutamanya industri peralihan tenaga, digital dan teknologi termaju seterusnya mewujudkan lebih banyak peluang pekerjaan berpendapatan tinggi untuk rakyat demi pertumbuhan ekonomi yang mampan.

Pendapatan

Merealisasikan perkongsian pendapatan yang seimbang kekal mencabar

Aktiviti perniagaan dan ekonomi yang rancak telah menyumbang kepada pewujudan lebih banyak pekerjaan baharu dan peluang pendapatan dalam ekonomi. Justeru, pendapatan buruh meningkat sebanyak 6.5% kepada RM579.7 bilion pada 2022. Walau bagaimanapun, bahagian **pampasan pekerja (PP)** daripada KDNK terus menunjukkan trend penurunan kepada 32.4% berikutan KDNK nominal mencatat pertumbuhan yang lebih tinggi iaitu 15.7%. Walaupun negara lain turut menunjukkan trend penurunan dalam bahagian PP, namun penurunan ini menggambarkan bahawa pekerja masih belum menerima manfaat sewajarnya daripada kemajuan ekonomi melalui gaji yang lebih tinggi. Keadaan ini boleh mewujudkan cabaran berterusan dalam mencapai sasaran 40% menjelang 2025. Bahagian PP dijangka kekal 32.4% pada 2023 iaitu meningkat sebanyak 3.5% kepada RM599.9 bilion sejajar dengan prospek pertumbuhan ekonomi yang terus menggalakkan. Peratusan ini terutamanya disumbangkan oleh pendapatan sektor

perkhidmatan (61.7%) dan pembuatan (24.4%) khususnya dalam produk elektrik, elektronik dan optikal serta industri berkaitan pelancongan.

RAJAH 2.5. Keluaran Dalam Negeri Kasar mengikut Komponen Pendapatan, 2021 - 2024

¹ Anggaran
² Unjuran
 Sumber: Jabatan Perangkaan dan Kementerian Kewangan Malaysia

JADUAL 2.6. *Keluaran Dalam Negeri Kasar mengikut Komponen Pendapatan bagi Negara Terpilih, 2020 – 2022*

	PAMPASAN PEKERJA			LEBIHAN KENDALIAN KASAR			CUKAI TOLAK SUBSIDI		
	2020	2021	2022	2020	2021	2022	2020	2021	2022
	BAHAGIAN DARIPADA KDNK (%)								
Malaysia	37.4	35.1	32.4	59.9	62.6	67.0	2.7	2.3	0.6
Filipina	34.8	36.7	36.4	58.6	55.7	55.8	6.6	7.6	7.8
Singapura	42.8	37.9	36.6	56.6	57.5	57.7	0.6	4.6	5.8
Republik Korea	48.2	47.2	47.6	41.9	42.4	42.2	9.9	10.3	10.2
Australia	48.3	47.8	45.6	44.5	46.2	45.7	7.1	6.0	8.8
Belanda	50.6	49.1	48.0	41.2	42.0	42.1	8.2	8.9	9.9
United Kingdom	55.9	54.7	52.9	37.3	35.5	35.1	6.8	9.9	12.0
Jerman	54.4	53.2	52.3	37.6	38.9	38.5	8.0	7.9	9.2
Amerika Syarikat	54.5	53.5	53.0	41.4	41.4	40.6	4.1	5.0	6.4

Sumber: Jabatan Perangkaan Malaysia

Sementara itu, **lebih kendalian kasar (LKK)** terus menjadi komponen utama pendapatan dengan bahagian sebanyak 67% daripada KDNK berikutan peningkatan LKK yang signifikan pada 2022 sebanyak 23.9%. Pemilik modal khususnya dalam sektor perlombongan dan pengkuarian terus mencatat pertumbuhan keuntungan dua digit sebanyak 35.1% disumbangkan oleh peningkatan perniagaan berikutan harga komoditi lebih tinggi. Sebaliknya, pendapatan campuran bagi golongan yang bekerja sendiri masih menunjukkan trend penguncupan iaitu 5.3% memandangkan golongan ini masih menghadapi cabaran untuk memperoleh pendapatan yang mencukupi dalam tempoh peralihan kepada fasa endemik. Walau bagaimanapun, pendapatan campuran diunjur meningkat sebanyak 10.4% pada 2023 berikutan aktiviti ekonomi yang rancak dan peningkatan permintaan domestik dijangka menyediakan lebih banyak prospek pekerjaan dan pendapatan bagi golongan bekerja sendiri. Secara keseluruhan, bahagian LKK daripada KDNK dijangka mencatat 64.9% pada 2023 dengan sebahagian besar keuntungan akan dimiliki oleh pemilik modal.

Cukai bersih ke atas pengeluaran dan import semakin berkurang dan hanya menyumbang sebanyak 0.6% daripada

KDNK pada 2022 iaitu sumbangan terendah pernah direkodkan sejak hampir dua dekad disebabkan oleh penguncupan cukai bersih yang besar sebanyak 69.2%. Penguncupan ini berikutan lonjakan dalam perbelanjaan subsidi dan insentif sebanyak 134.4% berbanding pendapatan daripada cukai yang hanya meningkat sebanyak 23.8%. Sebahagian besar perbelanjaan diperuntukkan untuk subsidi bahan api yang bertujuan untuk mengurangkan kenaikan kos produk dan perkhidmatan. Walau bagaimanapun, pendapatan daripada cukai ke atas pengeluaran dan import dijangka meningkat pada 2023 berikutan pengurangan perbelanjaan subsidi dan insentif. Sehubungan itu, sumbangan keseluruhan cukai bersih ke atas pengeluaran dan import dijangka meningkat kepada 2.7% daripada KDNK.

Sektor Luar Negeri

Prestasi kurang memberangsangkan menjejaskan prospek

Prestasi Perdagangan

Jumlah dagangan dijangka berkurang sebanyak 7.3% kepada RM2,634.9 bilion pada 2023 disebabkan oleh permintaan luar yang lebih perlahan daripada rakan dagang utama

sejajar dengan perdagangan global yang menyederhana. Selain itu, **lebih dagangan** dijangka menyusut sebanyak 12.5% kepada RM224.2 bilion.

Eksport kasar dijangka menguncup sebanyak 7.8% pada 2023 disebabkan oleh kelembapan permintaan luar daripada rakan dagang utama berikutan pemulihan ekonomi yang lebih perlahan daripada jangkaan terutamanya China serta harga komoditi yang menyederhana. Eksport barangan pembuatan dianggar merosot sebanyak 5.3% disebabkan oleh penguncupan eksport produk bukan E&E sebanyak 10.4% yang mengatasi peningkatan marginal dalam eksport produk E&E. Eksport produk bukan E&E seperti produk petroleum dan produk pembuatan berasaskan minyak sawit dijangka menyusut berikutan permintaan luar yang lemah dan harga komoditi yang menyederhana. Sementara itu, pertumbuhan marginal sebanyak 0.8% bagi produk E&E disebabkan oleh permintaan luar yang

menyederhana bagi komponen pembuatan elektronik global berikutan situasi ekonomi yang lemah di AS, China dan EU. Komponen semikonduktor, kelengkapan peralatan telekomunikasi dan peralatan pemrosesan data automatik merupakan penyumbang utama kepada produk E&E.

Eksport barangan pertanian turut dijangka menyusut sebanyak 24.8% disebabkan oleh permintaan yang lemah bagi minyak sawit dan produk pertanian berasaskan minyak sawit serta getah asli. Pendapatan eksport minyak sawit dianggar berkurang sebanyak 30.4% berikutan permintaan yang lebih rendah daripada rakan dagang utama terutamanya Belanda, China, Filipina, India dan Turkiye. Selain itu, eksport barangan perlombongan dijangka merosot sebanyak 18.5% berikutan penurunan permintaan global bagi LNG iaitu sebanyak 21.8% dan petroleum mentah sebanyak 16.2%.

JADUAL 2.7. *Perdagangan Luar Negeri, 2022 – 2024*

	RM JUTA			PERUBAHAN (%)		
	2022	2023 ¹	2024 ²	2022	2023 ¹	2024 ²
Jumlah dagangan	2,843,821	2,634,886	2,766,393	27.6	-7.3	5.0
Eksport kasar	1,550,009	1,429,547	1,501,859	24.9	-7.8	5.1
<i>antaranya:</i>						
Pembuatan	1,304,668	1,235,167	1,303,202	22.1	-5.3	5.5
Pertanian	120,903	90,876	92,405	23.3	-24.8	1.7
Perlombongan	117,346	95,609	98,343	68.2	-18.5	2.9
Import kasar	1,293,811	1,205,339	1,264,533	31.0	-6.8	4.9
<i>antaranya:</i>						
Barangan modal	120,231	113,335	119,079	15.8	-5.7	5.1
Barangan pengantara	706,551	636,558	669,696	29.5	-9.9	5.2
Barangan penggunaan	104,017	96,462	100,388	24.0	-7.3	4.1
Imbangan dagangan	256,198	224,208	237,326	1.0	-12.5	5.9

¹ Anggaran

² Unjuran

Nota: Angka tidak semestinya terjumlah disebabkan pembundaran

Sumber: Jabatan Perangkaan, Perbadanan Pembangunan Perdagangan Luar Malaysia dan Kementerian Kewangan Malaysia

JADUAL 2.8. Eksport Kasar,
Januari – Ogos 2022 dan 2023

	RM JUTA		PERUBAHAN (%)		BAHAGIAN (%)	
	2022	2023	2022	2023	2022	2023
Pembuatan	850,880	800,624	26.4	-5.9	84.0	85.6
Pertanian	81,941	60,810	41.0	-25.8	8.1	6.5
Perlombongan	75,147	68,272	70.7	-9.1	7.4	7.3
Lain-lain ¹	4,514	5,510	49.0	22.1	0.4	0.6
Eksport kasar	1,012,482	935,217	30.0	-7.6	100.0	100.0

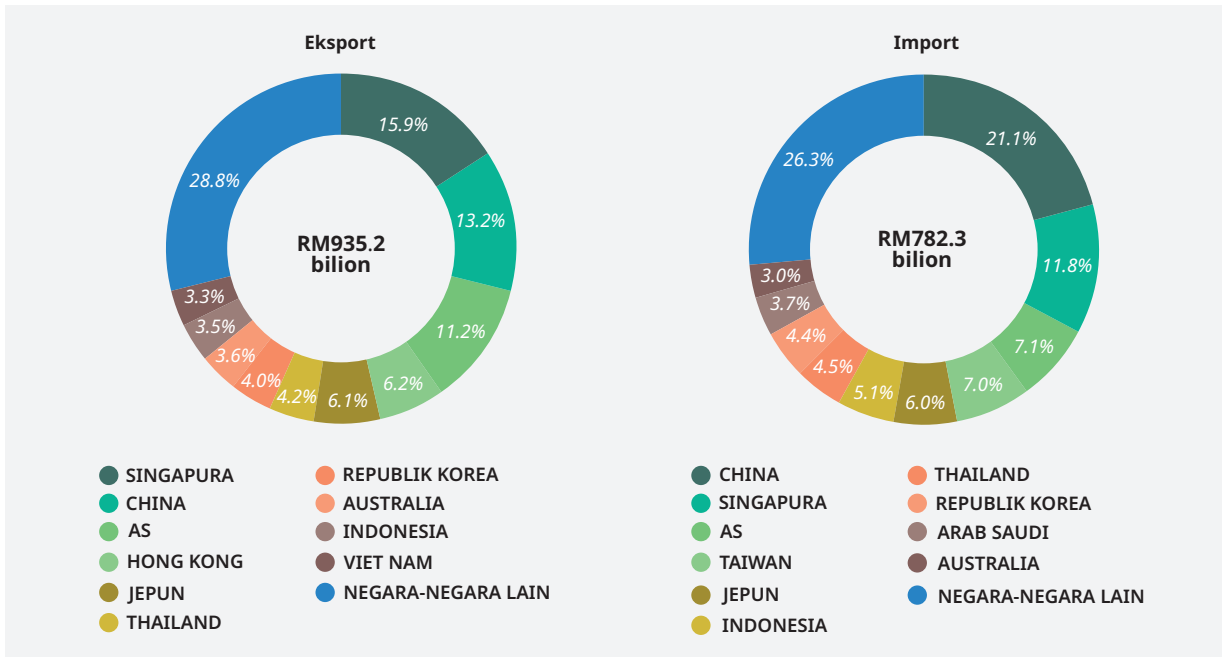
¹ Termasuk sisa dan bahan buangan emas; pakaian terpakai; dan urus niaga khas tidak disenarai
Nota: Angka tidak semestinya terjumlah disebabkan pembundaran
Sumber: Jabatan Perangkaan Malaysia dan Perbadanan Pembangunan Perdagangan Luar Malaysia

JADUAL 2.9. Eksport Barangan Pembuatan,
Januari – Ogos 2022 dan 2023

	RM JUTA		PERUBAHAN (%)		BAHAGIAN (%)	
	2022	2023	2022	2023	2022	2023
E&E	380,126	380,685	34.4	0.1	44.7	47.5
Bukan E&E	470,754	419,939	20.5	-10.8	55.3	52.5
Produk petroleum	101,772	96,500	69.7	-5.2	12.0	12.1
Kimia dan produk kimia	53,071	46,965	18.7	-11.5	6.2	5.9
Barangan pembuatan logam	44,803	37,579	24.9	-16.1	5.3	4.7
Jentera, kelengkapan dan peralatan	40,009	36,461	27.6	-8.9	4.7	4.6
Barangan optik dan saintifik	36,196	35,564	22.1	-1.7	4.3	4.4
Produk pembuatan berasaskan minyak sawit	28,941	20,849	45.0	-28.0	3.4	2.6
Produk getah	21,075	13,983	-58.3	-33.6	2.5	1.7
Barangan makanan diproses	18,341	19,067	18.3	4.0	2.2	2.4
Produk besi dan keluli	23,227	20,127	34.0	-13.3	2.7	2.5
Kelengkapan pengangkutan	11,068	11,172	9.7	0.9	1.3	1.4
Tekstil, pakaian dan kasut	11,775	10,548	16.3	-10.4	1.4	1.3
Barangan pembuatan plastik	11,631	10,458	12.5	-10.1	1.4	1.3
Produk kayu	12,689	9,455	22.9	-25.5	1.5	1.2
Produk galian bukan logam	7,850	8,097	15.7	3.1	0.9	1.0
Barang kemas	4,682	4,988	34.1	6.5	0.6	0.6
Produk kertas dan pulpa	6,327	7,238	16.7	14.4	0.7	0.9
Minuman dan tembakau	1,710	2,038	8.6	19.2	0.2	0.3
Produk pembuatan lain	35,588	28,849	29.3	-18.9	4.2	3.6
Eksport barangan pembuatan	850,880	800,624	26.4	-5.9	100.0	100.0

Nota: Angka tidak semestinya terjumlah disebabkan pembundaran
Sumber: Jabatan Perangkaan Malaysia dan Perbadanan Pembangunan Perdagangan Luar Malaysia

RAJAH 2.6. Rakan Dagang 10 Teratas, Januari – Ogos 2023 (% bahagian)

Nota: Angka tidak semestinya terjumlah disebabkan pembundaran
 Sumber: Jabatan Perangkaan Malaysia dan Perbadanan Pembangunan Perdagangan Luar Malaysia

Import kasar dijangka menguncup sebanyak 6.8% pada 2023 berikutan penurunan dalam kategori utama import iaitu barangan pengantara, barangan modal dan barangan penggunaan yang sebahagiannya disebabkan oleh penyusutan nilai ringgit. Import barangan pengantara yang merupakan penyumbang tertinggi iaitu 52.8% daripada jumlah

import kasar dijangka merosot sebanyak 9.9% berikutan eksport pembuatan yang perlahan. Barangan modal juga diunjur menyusut sebanyak 5.7% manakala barangan penggunaan sebanyak 7.3%. Barangan modal menyumbang sebanyak 9.4% daripada jumlah import kasar dan barangan penggunaan sebanyak 8%.

JADUAL 2.10. *Import Kasar mengikut Penggunaan Akhir, Januari – Ogos 2022 dan 2023*

	RM JUTA		PERUBAHAN (%)		BAHAGIAN (%)	
	2022	2023	2022	2023	2022	2023
Barangan modal	77,275	78,169	15.7	1.2	9.0	10.0
Barangan modal (kecuali alat kelengkapan pengangkutan)	68,861	70,586	9.2	2.5	8.0	9.0
Kelengkapan pengangkutan (perindustrian)	8,414	7,583	125.7	-9.9	-1.0	1.0
Barangan pengantara	473,467	399,416	35.9	-15.6	55.3	51.1
Makanan dan minuman, utama dan diproses, khusus untuk industri	23,529	20,142	33.4	-14.4	2.7	2.6
Bahan api dan pelincir, utama, diproses dan lain-lain	72,698	68,452	129.9	-5.8	8.5	8.8
Bekalan perindustrian, utama, diproses dan t.d.t.l. ¹	213,359	183,184	20.9	-14.1	24.9	23.4
Alat ganti dan aksesori barangan modal dan kelengkapan pengangkutan	163,881	127,638	33.5	-22.1	19.1	16.3
Barangan penggunaan	67,897	67,021	25.0	-1.3	7.9	8.6
Makanan dan minuman, utama dan diproses, khusus untuk isi rumah	29,778	31,031	24.8	4.2	3.5	4.0
Kelengkapan pengangkutan (bukan perindustrian)	1,160	999	5.8	-13.9	0.1	0.1
Barangan pengguna lain	36,959	34,991	25.8	-5.3	4.3	4.5
Barangan tahan lama	9,203	8,881	16.5	-3.5	1.1	1.1
Barangan separa tahan lama	11,443	11,255	36.6	-1.6	1.3	1.4
Barangan tidak tahan lama	16,313	14,854	24.5	-8.9	1.9	1.9
Lain-lain	26,763	27,037	70.8	1.0	3.1	3.5
Eksport semula	210,964	210,650	47.3	-0.1	24.6	26.9
Import kasar	856,366	782,293	36.3	-8.6	100.0	100.0

¹ Tidak disenarai di tempat lain

Nota: Angka tidak semestinya terjumlah disebabkan pembundaran
Sumber: Jabatan Perangkaan Malaysia

Imbangan Pembayaran

Lebih akaun semasa **imbangan pembayaran** meningkat kepada RM13.4 bilion atau 1.6% daripada PNK pada separuh pertama 2023. Peningkatan ini disumbangkan oleh defisit yang lebih kecil dalam akaun perkhidmatan dan akaun pendapatan manakala akaun barangan terus mencatat lebih walaupun semakin mengecil. Prestasi ini dijangka berterusan pada separuh kedua 2023 dengan lebih akaun semasa diunjur meningkat kepada RM48.6 bilion atau 5.2% daripada PNK. Peningkatan ini disumbangkan oleh defisit yang lebih kecil dalam akaun perkhidmatan

dan akaun pendapatan meskipun akaun barangan mencatat lebih yang lebih kecil. Secara keseluruhan, lebih akaun semasa yang lebih besar sebanyak RM62 bilion atau 3.4% daripada PNK dijangka direkodkan pada 2023.

Akaun barangan diunjur mencatat lebih yang lebih rendah sebanyak RM170.2 bilion pada 2023 disebabkan oleh penurunan eksport barangan pembuatan, pertanian dan perlombongan. Sementara itu, akaun perkhidmatan dijangka mencatat defisit yang lebih kecil sebanyak RM41.5 bilion berikutan pemulihan dalam akaun perjalanan

dan defisit yang mengecil dalam akaun pengangkutan walaupun akaun perkhidmatan lain merekodkan defisit yang lebih besar. Keadaan di kebanyakan negara yang kembali normal secara berperingkat pascapandemik COVID-19 termasuk pembukaan semula sempadan China diunjur memberikan kesan positif kepada pelancongan di Malaysia. Hasilnya, akaun perjalanan dijangka mencatat lebihan sebanyak RM14.5 bilion. Impak positif dalam industri perjalanan udara terutamanya disumbangkan oleh peningkatan kekerapan penerbangan dan penerusan semula operasi penerbangan langsung. Perkembangan tersebut menyumbang kepada peningkatan pendapatan syarikat domestik berikutan tambang penerbangan dan caj pengangkutan yang kompetitif serta bayaran bagi aktiviti lapangan terbang dan pelabuhan. Di samping itu, lonjakan ketibaan pelancong dijangka menyumbang kepada defisit yang lebih kecil sebanyak RM28.7 bilion dalam akaun pengangkutan. Walau bagaimanapun, akaun perkhidmatan lain dijangka mencatat

defisit yang lebih besar sebanyak RM27.3 bilion berikutan peningkatan bayaran untuk pembinaan, perkhidmatan penyelenggaraan dan pembaikan serta perkhidmatan kewangan.

Akaun pendapatan primer diunjur mencatat defisit yang lebih kecil sebanyak RM47.1 bilion pada 2023 disumbangkan oleh defisit yang lebih rendah dalam akaun pendapatan pelaburan meskipun pampasan pekerja merekodkan defisit lebih tinggi. Pengurangan defisit kepada RM37.8 bilion dalam akaun pendapatan pelaburan disumbangkan oleh peningkatan terimaan akaun pendapatan pelaburan khususnya akaun pelaburan lain walaupun bayaran yang lebih rendah direkodkan dalam akaun pendapatan pelaburan terutamanya bagi akaun pelaburan langsung. Selain itu, pampasan pekerja dijangka mencatat defisit yang lebih besar sebanyak RM9.3 bilion disebabkan oleh kenaikan gaji secara berperingkat. Peningkatan defisit ini juga sebahagiannya berikutan peningkatan bilangan profesional asing di Malaysia susulan pelaksanaan projek infrastruktur dan utiliti sedia ada.

JADUAL 2.11. *Akaun Semasa Imbangan Pembayaran, 2022 - 2024 (RM juta)*

	2022			2023 ¹			2024 ²		
	TERIMAAN	BAYARAN	BERSIH	TERIMAAN	BAYARAN	BERSIH	TERIMAAN	BAYARAN	BERSIH
Imbangan barangan dan perkhidmatan	1,378,452	1,248,820	129,632	1,272,424	1,143,757	128,667	1,345,773	1,206,785	138,988
Barangan	1,238,180	1,052,151	186,029	1,078,138	907,968	170,171	1,134,967	960,092	174,876
Perkhidmatan	140,272	196,670	-56,397	194,285	235,789	-41,504	210,806	246,693	-35,888
Pengangkutan	25,604	59,649	-34,045	32,298	60,983	-28,685	34,220	62,129	-27,908
Perjalanan	28,370	29,526	-1,156	63,989	49,539	14,450	76,550	53,815	22,735
Perkhidmatan lain	86,299	107,495	-21,196	97,998	125,268	-27,269	100,035	130,750	-30,715
Pendapatan primer	88,704	148,118	-59,414	93,005	140,124	-47,119	97,067	155,557	-58,490
Pampasan pekerja	7,124	14,359	-7,235	8,306	17,642	-9,336	8,736	18,968	-10,232
Pendapatan pelaburan	81,580	133,759	-52,179	84,699	122,482	-37,783	88,331	136,589	-48,258
Pendapatan sekunder	22,765	37,885	-15,120	35,334	54,909	-19,575	37,546	55,804	-18,258
Imbangan akaun semasa	1,489,921	1,434,823	55,098	1,400,763	1,338,791	61,972	1,480,386	1,418,146	62,240
% daripada PNK			3.2			3.4			3.2

¹ Anggaran

² Unjuran

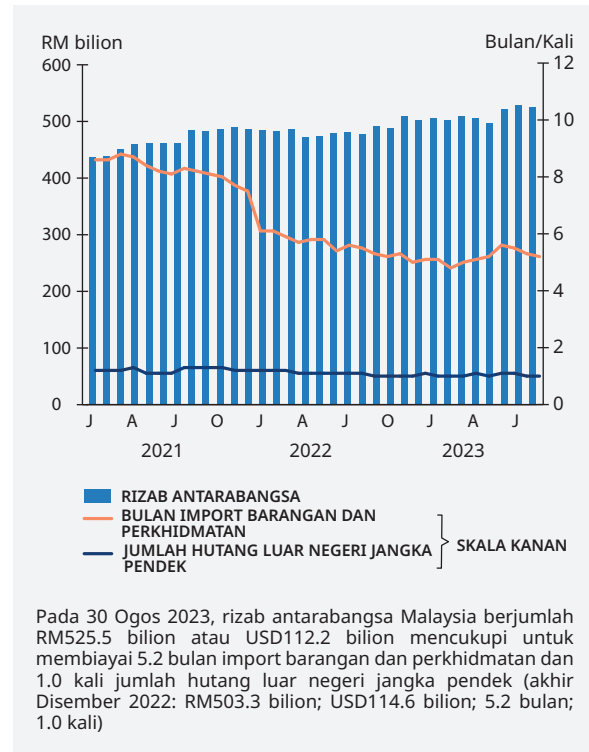
Nota: Angka tidak semestinya terjumlah disebabkan pembundaran
Sumber: Jabatan Perangkaan dan Kementerian Kewangan Malaysia

Terimaan dalam akaun pendapatan sekunder pada 2023 dijangka meningkat kepada RM35.3 bilion berikutan kiriman wang masuk yang lebih tinggi oleh rakyat Malaysia bekerja di luar negara. Walau bagaimanapun, bayaran dalam akaun ini dijangka meningkat kepada RM54.9 bilion seterusnya menyebabkan defisit yang lebih tinggi sebanyak RM19.6 bilion. Peningkatan dalam bayaran disebabkan oleh kiriman wang keluar yang lebih tinggi oleh pekerja asing dari Bangladesh, Filipina, India, Indonesia dan Nepal berikutan pengembangan yang berterusan dalam aktiviti ekonomi dan semakan gaji minimum.

Pada separuh pertama 2023, akaun kewangan mencatatkan aliran keluar bersih sebanyak RM13.9 bilion kesan daripada penurunan ketara aliran masuk bersih dalam akaun pelaburan langsung dan akaun pelaburan lain serta aliran keluar bersih lebih tinggi dalam akaun pelaburan portfolio dan akaun derivatif kewangan. Di samping itu, FDI mencatatkan aliran masuk bersih sebanyak RM15.1 bilion terutamanya bagi aktiviti kewangan dan insurans/takaful; sektor maklumat dan komunikasi; serta aktiviti profesional, saintifik dan teknikal. Aliran keluar bersih pelaburan langsung ke luar negara oleh syarikat Malaysia

berkurang kepada RM9.1 bilion terutamanya bagi aktiviti kewangan dan insurans/takaful; sektor bekalan elektrik, gas, wap dan penyaman udara; serta sektor pengangkutan dan penyimpanan.

RAJAH 2.7. Rizab Antarabangsa

Sumber: Bank Negara Malaysia

RENCANA 2.2

Memacu Pertumbuhan Ekonomi Berimpak Tinggi melalui Pelaburan Langsung

Pengenalan

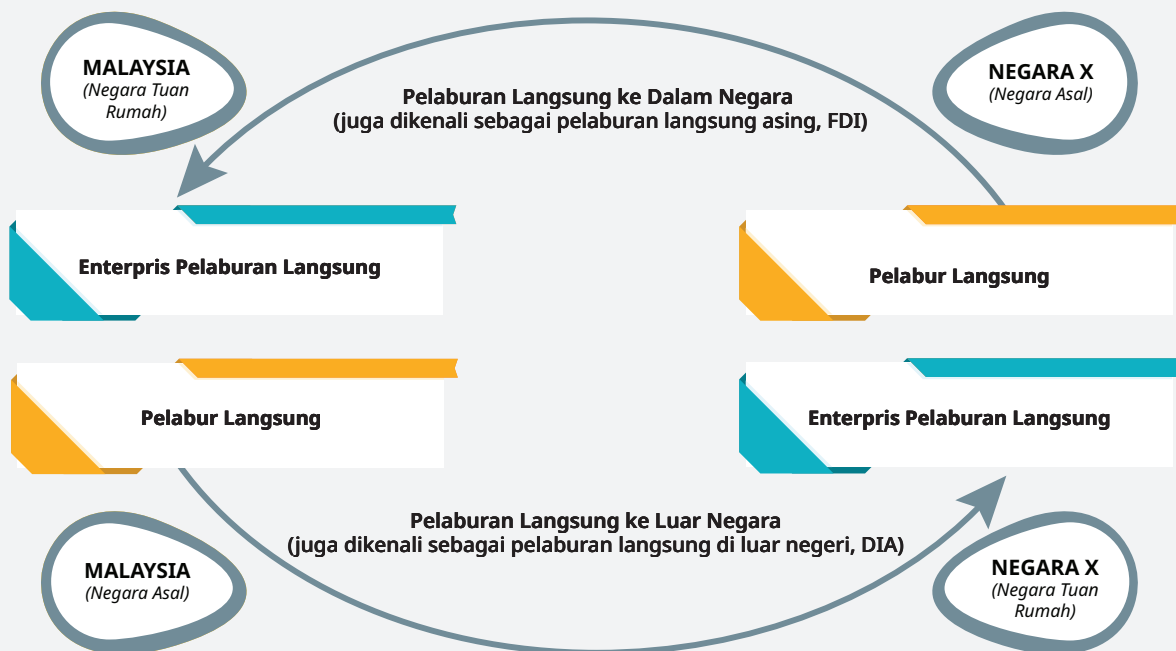
Pelaburan langsung mempunyai peranan yang penting dalam menyokong pertumbuhan ekonomi berikutan keupayaan dalam meningkatkan peluang pekerjaan, produktiviti dan daya saing negara. Sumbangan secara langsung dan tidak langsung kepada aktiviti ekonomi daripada aspek KDNK turut diperolehi melalui pelaburan langsung. Objektif pelaburan ini adalah untuk mewujudkan kepentingan berkekalan yang melibatkan hubungan jangka masa panjang antara pelabur langsung¹ dan enterpris pelaburan langsung² dalam negara lain. Selain itu, pelaburan langsung merupakan elemen utama dalam integrasi ekonomi antarabangsa dan saluran penting untuk pemindahan teknologi.

¹ Pelabur langsung merupakan entiti (unit institusi) residen dalam sebuah ekonomi yang telah memperoleh secara langsung atau tidak langsung sekurang-kurangnya 10% daripada kuasa mengundi sesebuah perbadanan (enterpris) atau setara untuk enterpris yang tidak diperbadankan, residen dalam ekonomi lain.

² Enterpris pelaburan langsung ialah enterpris residen dalam sebuah ekonomi dan yang mana pelabur residen dalam ekonomi lain memiliki secara langsung atau tidak langsung 10% atau lebih kuasa mengundi jika enterpris diperbadankan atau yang setara untuk enterpris yang tidak diperbadankan.

Berdasarkan prinsip asas arah aliran, pelaburan langsung boleh dijelaskan sebagai pelaburan langsung ke dalam atau ke luar negara tuan rumah yang merujuk kepada negara tempat pelabur residen seperti dalam Rajah 2.2.1. Pelaburan langsung ke dalam negara (selepas ini dikenali sebagai FDI) meliputi semua liabiliti dan aset antara enterpris residen dan pelabur asing. Pelaburan ini secara umumnya digunakan untuk menerangkan aliran pelaburan ke negara tertentu dan menjelaskan aliran masuk modal dan kepakaran daripada pelabur asing.

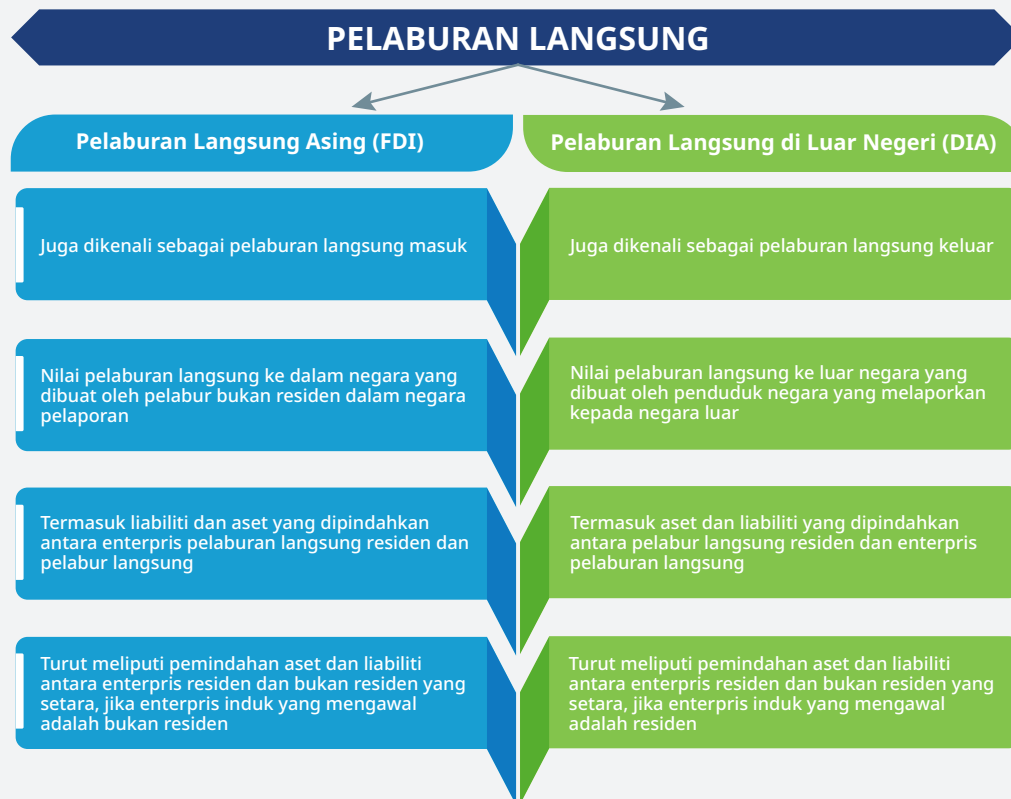
RAJAH 2.2.1. Pelaburan Langsung ke Dalam dan ke Luar Negara

Sumber: OECD Benchmark Definition of Foreign Direct Investment, Fourth Edition, 2008, Balance of Payments and International Investment Position Manual Sixth Edition (BPM6), 2009 dan Kementerian Kewangan Malaysia

Sementara itu, pelaburan langsung ke luar negara atau dikenali sebagai pelaburan langsung di luar negeri (DIA) merangkumi aset dan liabiliti antara pelabur langsung residen dan enterpris pelaburan langsung. Pelaburan langsung di luar negeri menekankan pelaburan luar oleh residen atau entiti sesebuah negara dan menekankan penglibatan residen atau entiti tersebut dalam pasaran dan aset asing. Ringkasan ciri FDI dan DIA seperti dalam Rajah 2.2.2. Kedua-dua FDI dan DIA melibatkan aktiviti pelaburan rentas sempadan dengan tumpuan dan perspektif yang berbeza.

RAJAH 2.2.2. Ciri-ciri Pelaburan Langsung Asing dan Pelaburan Langsung di Luar Negeri

Sumber: OECD Benchmark Definition of Foreign Direct Investment, Fourth Edition, 2008, Balance of Payments and International Investment Position Manual Sixth Edition (BPM6), 2009 dan Kementerian Kewangan Malaysia

Sorotan Mengenai Pelaburan Malaysia

Selaras dengan garis panduan yang disediakan dalam *Balance of Payments and International Position Manual* oleh Tabung Kewangan Antarabangsa (IMF), transaksi pelaburan langsung direkodkan dalam akaun kewangan imbalan pembayaran. Transaksi tersebut seterusnya diterjemahkan dalam pengiraan KDNK dan pendapatan negara kasar (PNK). Prestasi pelaburan langsung Malaysia merekodkan aliran keluar bersih dari 2008 hingga 2015 manakala mulai 2016 hingga 2022, pelaburan langsung mencatatkan aliran masuk bersih disumbangkan oleh aliran masuk FDI yang lebih tinggi.

Kedudukan Malaysia yang terletak di kawasan tengah ASEAN dan Lingkungan Asia Pasifik menjadikan negara kekal sebagai destinasi menarik bagi pelabur. Kelebihan ini turut disokong oleh persekitaran pelaburan yang menggalakkan, pembangunan infrastruktur dan telekomunikasi yang maju, perkhidmatan kewangan dan perbankan yang teguh, kerangka perundangan yang kukuh, tenaga buruh yang mahir serta peluang pasaran yang pelbagai. Tambahan pula, 16 perjanjian perdagangan bebas (FTA) yang telah diratifikasi turut menyokong pelaburan langsung negara. Malaysia mengekalkan kedudukan yang kukuh pada peringkat global dengan menduduki tempat kedua tertinggi di Asia Tenggara dan ke-14 daripada 171 negara dalam laporan DHL Global Connectedness Index (GCI) pada 2023 dan kedudukan ke-27 dalam IMD World Competitiveness 2023. Walaupun berhadapan cabaran global berikutan pandemik COVID-19, namun penarafan oleh pelbagai agensi mengukuhkan lagi kedudukan Malaysia sebagai lokasi pelaburan yang berdaya saing dan menarik.

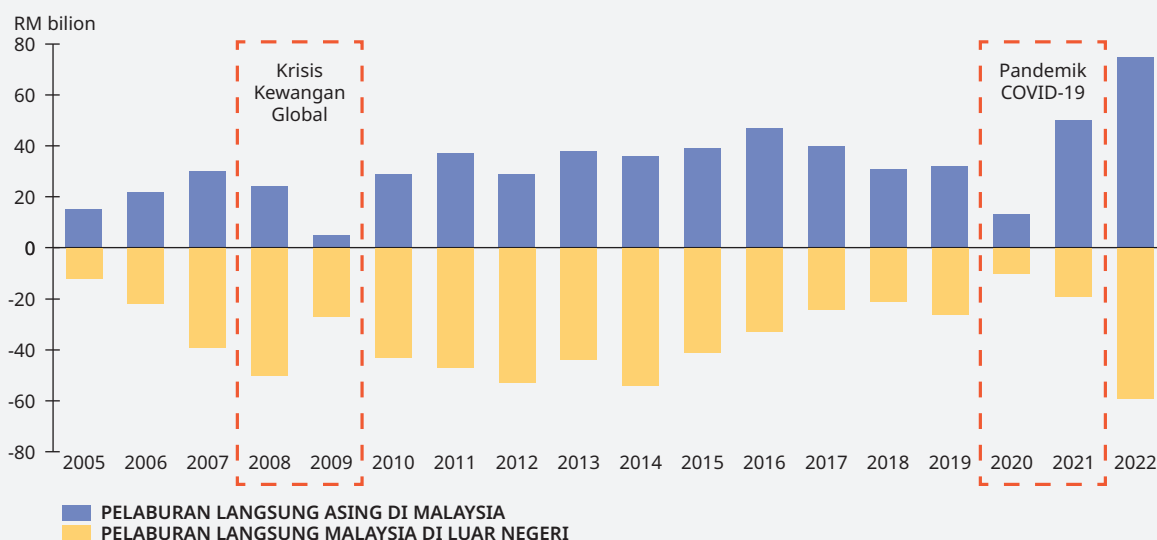
Walau bagaimanapun, Malaysia berkemungkinan berdepan dengan cabaran termasuk prospek global yang sukar dijangka, ketidaktentuan sektor kewangan, inflasi yang tinggi dan ketegangan geopolitik yang berpanjangan. Pihak IMF telah mengunjurkan pertumbuhan global menyederhana daripada 3.5% pada 2022 kepada 3% pada 2023 dan 2024 manakala Bank Dunia menjangkakan pertumbuhan global yang lebih rendah iaitu 2.1% pada 2022 berbanding 3.1% pada 2023. Pertumbuhan global yang lebih perlahan daripada jangkaan ini menjejaskan landskap pelaburan secara holistik apabila pelabur menjadi lebih selektif dan berwaspada dalam membuat keputusan perniagaan.

Pelaburan Langsung Asing di Malaysia

Kebanyakan negara membangun cenderung untuk memilih FDI berbanding bentuk aliran modal lain berikutan sifat daya tahan terhadap ketidaktentuan ekonomi. Sebagai sebuah ekonomi yang sangat terbuka, Malaysia tidak terkecuali daripada impak yang timbul daripada pelbagai krisis. Walau bagaimanapun, FDI di Malaysia terbukti berdaya tahan dan terus mencatat aliran masuk bersih meskipun berdepan dengan Krisis Kewangan Global 2008 – 2009 dan pandemik COVID-19 baru-baru ini.

Walaupun merekodkan pertumbuhan negatif semasa krisis tersebut, namun Malaysia masih mampu mencatat aliran masuk bersih sebanyak RM5.1 bilion pada 2009 dan RM13.3 bilion pada 2020 seperti dalam Rajah 2.2.3. Aliran masuk bersih FDI melonjak lebih tiga kali ganda kepada RM50.4 bilion pada 2021 dan mencatatkan jumlah tertinggi dalam sejarah iaitu sebanyak RM74.6 bilion pada 2022. Peningkatan ini didorong oleh dasar yang berkesan melalui penekanan dalam menggalakkan FDI, pemulihan ekonomi yang kukuh dan manfaat kesan limpahan daripada lencongan perdagangan. Peningkatan ini juga disebabkan oleh penempatan semula MNC bagi mengelakkan tarif yang tinggi serta kestabilan pertumbuhan pelaburan berkualiti tinggi terutamanya dalam sektor pembuatan.

RAJAH 2.2.3. Prestasi Pelaburan Langsung Asing di Malaysia dan Pelaburan Langsung Malaysia di Luar Negeri

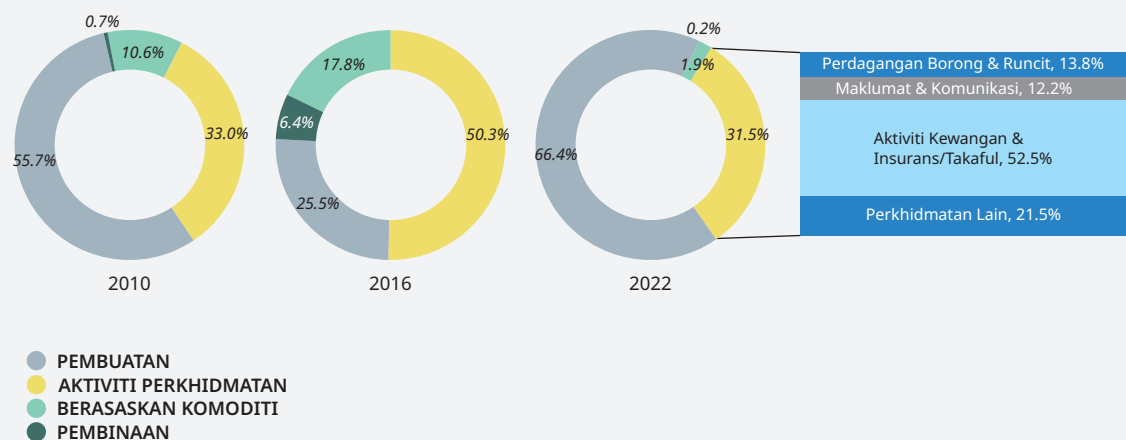

Sumber: Bank Negara Malaysia dan Jabatan Perangkaan Malaysia

Negara tuan rumah menerima banyak manfaat daripada FDI terutamanya dalam pemindahan teknologi termaju, kepakaran pengurusan dan amalan terbaik daripada pelabur asing. Tambahan pula, FDI menyediakan peluang pekerjaan untuk tenaga kerja tempatan. Lebih daripada 700,000 peluang pekerjaan atau 44.7% daripada jumlah pekerjaan pada 2000 hingga 2022 yang dijana melalui projek pelaburan di bawah MIDA diperolehi daripada projek milikan asing. Daripada jumlah pewujudan pekerjaan tersebut, sekitar 82% adalah untuk warga tempatan dan kebanyakannya dalam sektor pembuatan (MIDA, 2023). Pemindahan pengetahuan boleh meningkatkan keupayaan teknologi industri tempatan sekali gus meningkatkan daya saing syarikat tempatan pada peringkat global. Pembangunan kemahiran pekerja juga akan dipertingkatkan melalui latihan sambil bekerja, peluang pembangunan profesional dan pendedahan kepada amalan kerja antarabangsa yang disediakan oleh syarikat asing. Selain itu, FDI juga boleh menawarkan akses kepada rangkaian pengedaran global dan menyumbang kepada pengembangan eksport yang menggunakan kandungan dan sumber tempatan serta pengeluaran produk tempatan untuk memenuhi permintaan antarabangsa.

Malaysia telah mempelbagaikan ekonomi bagi meningkatkan rantai nilai dan mengurangkan kebergantungan kepada komoditi. Berdasarkan perspektif sektoral, tumpuan FDI telah beralih daripada sektor berasaskan komoditi kepada sektor berasaskan pembuatan dan perkhidmatan seperti dalam Rajah 2.2.4. Pada 2010, sebahagian besar FDI telah disalurkan dalam sektor pembuatan iaitu sebanyak 56.7% diikuti oleh sektor perkhidmatan (33.6%) dan sektor berasaskan komoditi (11%). Sumbangan sektor pembuatan dan perkhidmatan semakin signifikan iaitu lebih 97% daripada jumlah FDI pada 2022. Peningkatan ini berikutan perubahan hala tuju dasar yang strategik ke arah aktiviti bernilai tambah lebih tinggi dan pelaburan berkualiti dalam sektor tersebut. Evolusi dalam sektor pembuatan daripada proses pengeluaran industri konvensional kepada konsep inklusif turut menyumbang kepada peningkatan ini. Penekanan lebih besar juga diberikan kepada pembangunan sektor perkhidmatan yang berperanan sebagai jentera pertumbuhan utama dalam memacu dan mengekalkan daya tahan ekonomi.

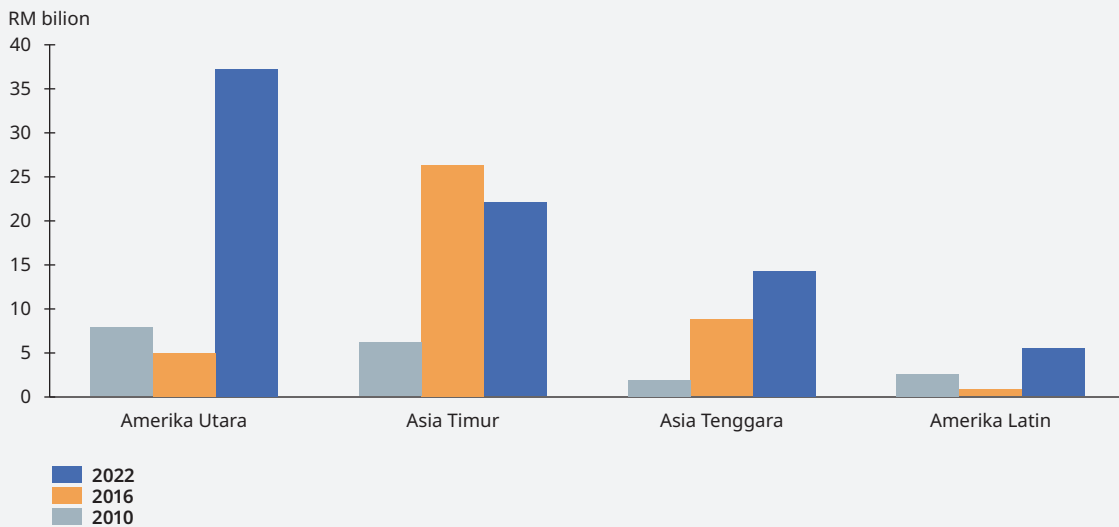
RAJAH 2.2.4. Prestasi Pelaburan Langsung Asing di Malaysia mengikut Sektor (% bahagian)

Sumber: Bank Negara Malaysia dan Jabatan Perangkaan Malaysia

Dari segi aliran FDI di Malaysia mengikut benua, negara Asia Timur khususnya Jepun dan Hong Kong membuat pelaburan tertinggi bagi tempoh 2010 hingga 2022 iaitu sekitar 35% daripada jumlah FDI bersih sebanyak RM497 bilion. Pada 2022, Amerika Utara menyumbang FDI tertinggi sebanyak 49.8% diikuti oleh Asia Timur (29.5%) dan Asia Tenggara (19%) seperti dalam Rajah 2.2.5. Dalam kalangan rakan setara ASEAN, Singapura menerima FDI tertinggi sebanyak USD1,016 bilion bagi tempoh 2010 hingga 2022 diikuti oleh Indonesia (USD239.7 bilion), Viet Nam (USD161.5 bilion) dan Malaysia (USD132.2 bilion).

RAJAH 2.2.5. Pelaburan Langsung Asing di Malaysia mengikut Blok Negara Utama

Sumber: Bank Negara Malaysia dan Jabatan Perangkaan Malaysia

Walaupun FDI menawarkan pelbagai kelebihan kepada negara, namun Malaysia perlu berwaspada dalam mendepani risiko yang mungkin berlaku. Antara cabaran tersebut termasuk kebergantungan yang tinggi kepada syarikat asing yang boleh mengurangkan kawalan kedaulatan ke atas sektor strategik. Selain itu, keuntungan yang dijana oleh syarikat asing boleh dihantar pulang ke negara asal sekali gus mengurangkan faedah ekonomi yang dikekalkan di Malaysia. Persaingan tidak setara antara perniagaan asing dan tempatan turut merupakan cabaran utama yang boleh mengancam pembangunan dan kelangsungan enterpris domestik.

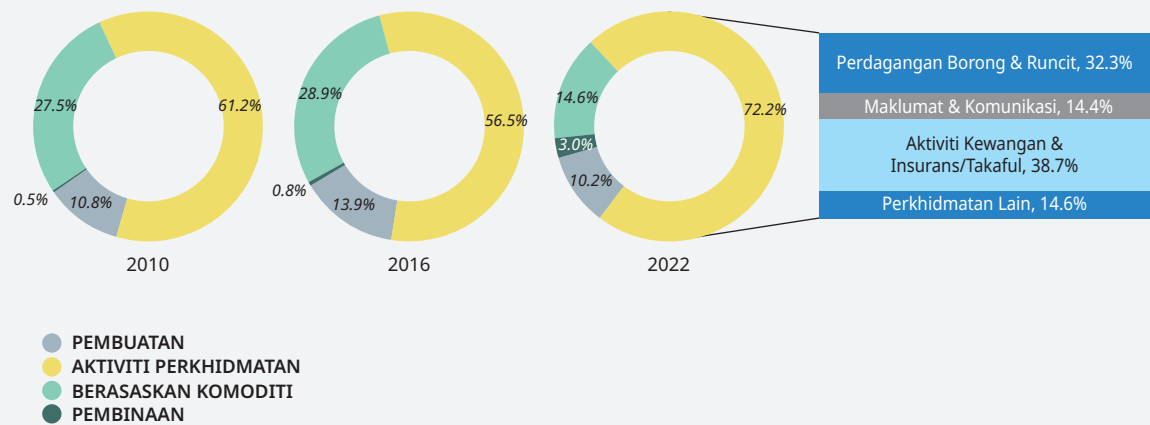
Pelaburan Langsung Malaysia Di Luar Negeri

Pelaburan langsung ke luar negara atau DIA memberikan beberapa faedah kepada pelabur termasuk kepelbagaian untuk mengurangkan kebergantungan kepada satu pasaran dan meminimumkan risiko yang berkaitan dengan kemeleketan ekonomi di negara tuan rumah. Di samping itu, syarikat memperoleh potensi manfaat daripada kekayaan sumber asing seperti bahan mentah, pakar industri, teknologi termaju serta akses pasaran di wilayah berkaitan. Pelaburan di luar negeri juga dapat memberikan pendedahan kepada syarikat mengenai amalan perniagaan antarabangsa, memupuk inovasi dan meningkatkan daya saing pada peringkat global.

Jumlah DIA yang signifikan direkodkan semasa tempoh prapandemik telah membuktikan bahawa syarikat Malaysia berdaya saing pada peringkat global dengan mencatatkan purata tahunan sebanyak RM35.7 bilion dari 2005 hingga 2019. Walau bagaimanapun, penyusutan nilai ringgit memberikan cabaran kepada syarikat Malaysia yang melabur di luar negara. Persekitaran ekonomi global yang mencabar dan ketegangan geopolitik juga memberikan kesan kepada landskap pelaburan pada peringkat global. Sehubungan itu, prestasi DIA terjejas dan menunjukkan penurunan trend dari 2015 hingga 2018 seterusnya menyusut secara mendadak pada 2020 akibat pandemik COVID-19. Namun begitu, trend ini kembali melonjak pada 2021 dan 2022 berikutan penerusan semula aktiviti ekonomi pascapandemik.

Dari perspektif sektoral, DIA tertumpu terutamanya dalam sektor perkhidmatan khususnya aktiviti kewangan dan insurans/takaful. Sumbangan pelaburan dalam sektor perkhidmatan berkembang daripada 61% pada 2010 kepada 72% pada 2022 yang sebahagiannya berikutan lonjakan dalam sektor perdagangan borong dan runcit. Sementara itu, sumbangan sektor berasaskan komoditi berkurang daripada 27.5% pada 2010 kepada 14.6% pada 2022 selaras dengan pengurangan kebergantungan kepada aktiviti bernilai tambah rendah serta evolusi dalam trend mega global seperti dalam Rajah 2.2.6.

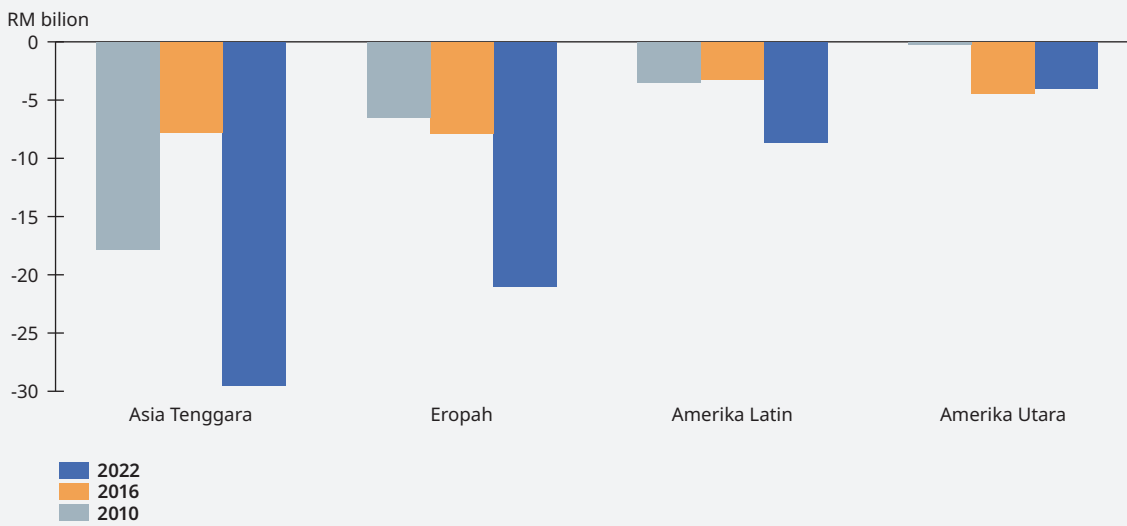
RAJAH 2.2.6. Pelaburan Langsung Malaysia di Luar Negeri mengikut Sektor (% bahagian)

Sumber: Bank Negara Malaysia dan Jabatan Perangkaan Malaysia

Asia Tenggara kekal sebagai destinasi pelaburan pilihan bagi syarikat Malaysia dengan sumbangan sebanyak 44% daripada jumlah DIA pada 2010 dan berkembang kepada 50% pada 2022 seperti dalam Rajah 2.2.7. Sementara itu, pelaburan syarikat Malaysia di Eropah telah meningkat ketara dengan peningkatan bahagian DIA daripada 16% pada 2010 kepada 36% pada 2022. Terdapat juga peningkatan dalam sumbangan pasaran Amerika Utara daripada 0.5% pada 2010 kepada 6.9% pada 2022. Peningkatan pelaburan dalam pasaran tersebut disumbangkan oleh pulangan yang memberangsangkan.

RAJAH 2.2.7. Pelaburan Langsung Malaysia di Luar Negeri mengikut Blok Negara Utama

Sumber: Bank Negara Malaysia dan Jabatan Perangkaan Malaysia

Walau bagaimanapun, wujud cabaran DIA kepada syarikat Malaysia seperti perbezaan pengawalseliaan yang boleh menimbulkan kesulitan dan isu perundangan apabila berhadapan dengan pelbagai pihak yang mempunyai bidang kuasa berbeza. Di samping itu, pelaburan di luar negeri berdepan risiko turun naik mata wang sekali gus memberikan kesan kepada keuntungan dan aliran tunai. Syarikat juga terdedah kepada risiko geopolitik termasuk perubahan dasar kerajaan, ketegangan perdagangan dan ketidakstabilan politik.

Melangkah ke Hadapan

Malaysia berhasrat untuk menjadi antara ekonomi terkemuka pada peringkat global seperti yang dinyatakan di bawah kerangka Ekonomi MADANI. Justeru, usaha akan ditumpukan untuk meningkatkan daya saing dan mempromosikan negara sebagai destinasi pelaburan utama. Dalam hal ini, dasar pelaburan yang komprehensif serta usaha bersepadu antara agensi kerajaan dan sektor swasta akan dipergiat. Pada masa yang sama, syarikat Malaysia juga perlu meneroka pasaran baru muncul secara aktif dan menceburi pelaburan *greenfield* seperti pelaburan berkaitan ESG.

Selaras dengan sumbangan besar pelaburan kepada pembangunan ekonomi, Aspirasi Pelaburan Nasional (NIA) telah diperkenalkan pada 2022 sebagai garis panduan utama bagi Dasar Pelaburan Baharu (NIP), 2022 – 2027. Pelan Induk Perindustrian Baharu 2030 (NIMP 2030) yang baru dilancarkan akan meningkatkan lagi FDI dan DIA yang berkualiti tinggi. Lima tonggak utama telah digariskan dalam dokumen dasar tersebut bagi menggiatkan semula ekosistem pelaburan yang disokong oleh keperluan untuk meningkatkan amalan ESG merentas ekonomi. Tonggak utama tersebut adalah meningkatkan kompleksiti ekonomi; mewujudkan peluang pekerjaan yang bernilai tinggi; meluaskan rantaian domestik; membangunkan kluster baharu dan sedia ada; serta meningkatkan keterangkuman.

Kesimpulan

Kedua-dua FDI dan DIA memainkan peranan penting dalam membentuk landskap ekonomi Malaysia. Aktiviti FDI telah menjadi penggerak pertumbuhan ekonomi dan perindustrian Malaysia. Sementara itu, DIA mencerminkan pengembangan perniagaan Malaysia pada peringkat global. Justeru, Malaysia perlu mengguna pakai pendekatan yang seimbang dan strategik dalam FDI dan DIA bagi menggalakkan pelaburan berkualiti tinggi dan bernilai tinggi. Pada masa yang sama, pelaburan langsung berupaya menjana pemindahan pengetahuan dan sumber berharga bagi terus mempercepat pertumbuhan ekonomi dan peralihan Malaysia kepada ekonomi maju.

Harga

Inflasi keseluruhan terus menyederhana

Indeks Harga Pengguna (IHP) meningkat sebanyak 2.8% dalam tempoh Januari hingga Ogos 2023 disumbangkan oleh trend harga komoditi global yang menyederhana; pengurangan gangguan berkaitan bekalan; kawalan harga dan pemberian subsidi untuk barangan terpilih sedia ada; serta kesan tertangguh berikutan normalisasi OPR. Inflasi dijangka kekal sederhana bagi tempoh empat bulan terakhir manakala inflasi teras dijangka kekal tinggi dalam tempoh yang sama berbanding purata jangka masa panjang.

JADUAL 2.12. *Indeks Harga Pengguna, Januari - Ogos 2022 dan 2023 (2010 = 100)*

	WAJARAN ¹	PERUBAHAN (%)		SUMBANGAN KEPADA PERTUMBUHAN IHP (MATA PERATUSAN)	
		2022	2023	2022	2023
IHP	100.0	3.1	2.8	3.10	2.80
Makanan dan minuman bukan alkohol	29.5	5.1	5.7	1.50	1.69
Minuman alkohol dan tembakau	2.4	0.5	0.6	0.01	0.02
Pakaian dan kasut	3.2	0.0	0.3	0.00	0.01
Perumahan, air, elektrik, gas dan bahan api lain	23.8	1.7	1.7	0.40	0.41
Hiasan, perkakasan dan penyelenggaraan isi rumah	4.1	3.3	2.7	0.14	0.11
Kesihatan	1.9	0.5	2.0	0.01	0.04
Pengangkutan	14.6	4.5	1.6	0.66	0.23
Komunikasi	4.8	0.0	-2.6	0.00	-0.12
Perkhidmatan rekreasi dan kebudayaan	4.8	1.8	1.7	0.09	0.08
Pendidikan	1.3	1.0	1.8	0.01	0.02
Restoran dan hotel	2.9	4.0	6.2	0.12	0.18
Pelbagai barangan dan perkhidmatan	6.7	1.8	2.4	0.12	0.16

¹ Berdasarkan Laporan Penyiasatan Perbelanjaan Isi Rumah 2016
Nota: Angka tidak semestinya terjumlah disebabkan pembundaran
Sumber: Jabatan Perangkaan Malaysia

Bagi keseluruhan tahun, inflasi dianggar antara 2.5% hingga 3%.

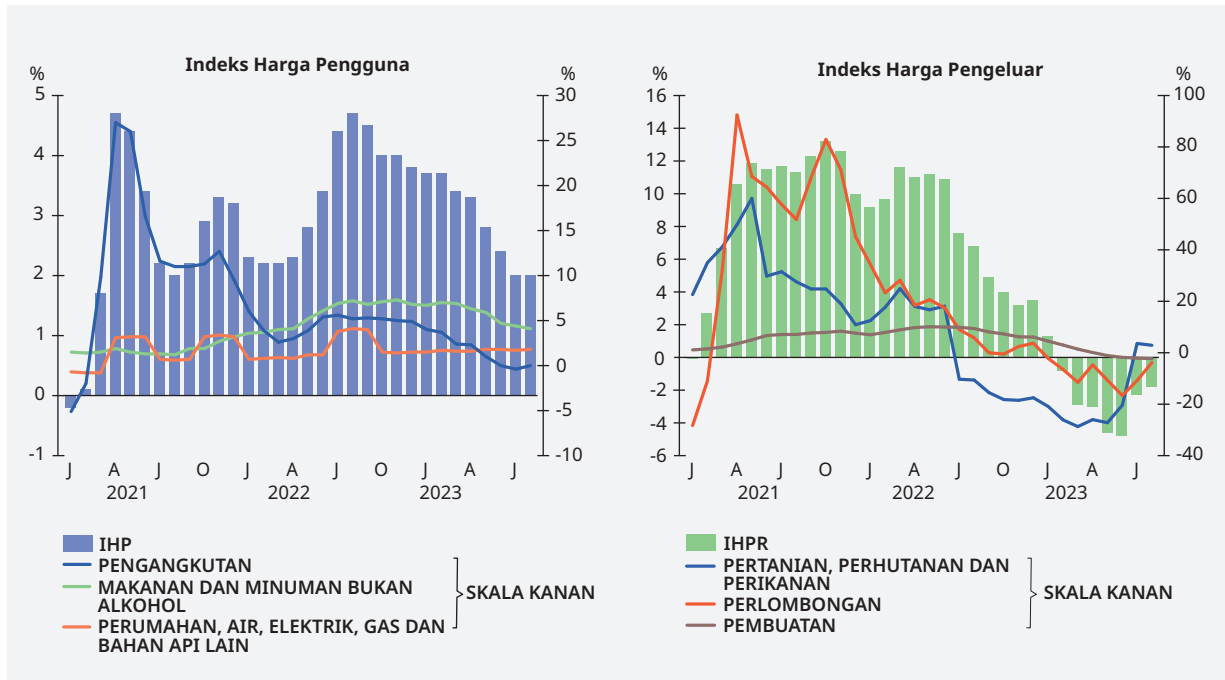
Indeks Harga Pengeluar (IHPR) berdasarkan pengeluaran tempatan merosot sebanyak 2.4% pada lapan bulan pertama 2023 disebabkan oleh harga komoditi global yang menyederhana terutamanya minyak mentah. Berdasarkan sektor tertentu, penguncupan dalam IHPR sebahagian besarnya didorong oleh penurunan ketara dalam sektor pertanian, perhutanan dan perikanan (19.4%) serta perlombongan (8.4%). Secara keseluruhan, IHPR dijangka menyusut antara -2.5% hingga -0.5% pada 2023 disebabkan oleh kos input global yang lebih rendah.

JADUAL 2.13. Indeks Harga Pengeluar, Januari - Ogos 2022 dan 2023 (2010 = 100)

	WAJARAN ¹	PERUBAHAN (%)		SUMBANGAN KEPADA PERTUMBUHAN IHPR (MATA PERATUSAN)	
		2022	2023	2022	2023
IHPR	100.000	9.7	-2.4	9.700	-2.400
Pertanian, perhutanan dan perikanan	6.730	11.0	-19.4	0.740	-1.306
Perlombongan	7.927	18.8	-8.4	1.490	-0.666
Pembuatan	81.571	9.2	0.2	7.505	0.163
Bekalan elektrik dan gas	3.442	0.4	0.8	0.014	0.028
Bekalan air	0.330	1.8	3.2	0.006	0.011
IHPR mengikut peringkat pemprosesan	100.000	9.7	-2.4	9.700	-2.400
Bahan mentah untuk diproseskan selanjutnya	16.410	13.7	-14.8	2.248	-2.429
Bahan perantaraan, bekalan dan komponen	56.119	12.2	-0.2	6.847	-0.112
Barang siap	27.471	1.1	3.6	0.302	0.989

¹ Berdasarkan Banci Ekonomi 2016
 Nota: Angka tidak semestinya terjumlah disebabkan pembundaran
 Sumber: Jabatan Perangkaan Malaysia

RAJAH 2.8. Trend Indeks Harga Pengguna dan Indeks Harga Pengeluar (% perubahan)

Sumber: Jabatan Perangkaan Malaysia

Pasaran Buruh

Pertumbuhan kukuh dalam pasaran buruh

Pemulihan dalam pasaran buruh kekal kukuh pada separuh pertama 2023 sejajar dengan pertumbuhan ekonomi yang stabil didorong oleh permintaan domestik yang menggalakkan. Justeru, permintaan agregat buruh meningkat seterusnya mewujudkan lebih banyak peluang pekerjaan dalam pasaran. Tenaga buruh meningkat sebanyak 2.7% kepada 16.3 juta orang seterusnya menyumbang kepada peningkatan ketara dalam kadar penyertaan tenaga buruh kepada 69.9%. Jumlah **guna tenaga** juga mencatat pertumbuhan lebih tinggi sebanyak 3.4% kepada 15.7 juta orang. Peningkatan tersebut telah mengurangkan bilangan penganggur dengan ketara kepada 569,400 orang. **Kadar pengangguran** mencatat 3.5% yang menunjukkan trend pasaran buruh kembali kepada paras prapandemik. Sektor perkhidmatan (65.3%) dan pembuatan (16.8%) kekal sebagai sumber utama peluang pekerjaan dalam ekonomi.

Penunjuk lain dalam pasaran buruh juga terus bertambah baik dalam tempoh yang sama. **Penempatan pekerjaan** meningkat sebanyak 58% kepada lebih 72,000 yang menggambarkan lebih ramai pencari kerja berjaya mendapat pekerjaan baharu. Bilangan **pemberhentian pekerja** pula kekal rendah

sebanyak 21,371 orang berikutan perniagaan mengekalkan bilangan pekerja yang mencukupi untuk menyokong operasi perniagaan yang menggalakkan. Sementara itu, bilangan **kekosongan** mencatat lebih 164,000 jawatan sehingga akhir Jun 2023 khususnya dalam pekerjaan separuh mahir dan berkemahiran rendah. Walau bagaimanapun, bilangan **penganggur** berkurang sebanyak 18% kepada sekitar 52,000 orang. Keadaan ini mungkin mencerminkan bahawa lebih ramai orang berminat untuk bekerja sendiri sebagai sumber pendapatan utama berbanding pekerjaan bergaji.

Pasaran buruh dijangka mengekalkan momentum pertumbuhan yang lebih baik pada separuh kedua 2023 disokong oleh pengembangan berterusan dalam ekonomi domestik. Justeru, kadar pengangguran keseluruhan pada 2023 diunjur sekitar 3.5% sementara guna tenaga meningkat sebanyak 2.6% kepada 15.8 juta orang. Sektor perkhidmatan kekal sebagai penyumbang utama guna tenaga sebanyak 65.1% khususnya dalam subsektor perdagangan borong dan runcit serta penginapan dan makanan dan minuman. Sektor pembuatan dijangka menyumbang sebanyak 16.7% daripada jumlah guna tenaga terutamanya dalam industri E&E serta makanan dan minuman manakala sektor pertanian sebanyak 10% khususnya dalam industri kelapa sawit.

JADUAL 2.14. *Penunjuk Pasaran Buruh*

	('000)			PERUBAHAN (%)		
	H1 ¹	2023 ²	2024 ³	H1 ¹	2023 ²	2024 ³
Tenaga buruh	16,312.3	16,358.6	16,669.4	2.7	2.1	1.9
Guna tenaga	15,743.0	15,784.2	16,099.9	3.4	2.6	2.0
Pengangguran	569.4	574.4	569.5	(3.5)	(3.5)	(3.4)

¹ Januari hingga Jun 2023

² Anggaran

³ Unjuran

Nota: Angka dalam kurungan ialah kadar pengangguran

Sumber: Jabatan Perangkaan dan Kementerian Kewangan Malaysia

JADUAL 2.15. Guna Tenaga mengikut Sektor

	('000)			BAHAGIAN (%)		
	H1 ²	2023 ³	2024 ⁴	H1 ²	2023 ³	2024 ⁴
Pertanian, perhutanan dan perikanan	1,555.8	1,574.7	1,603.0	9.9	10.0	10.0
Perlombongan dan pengkuarian	84.9	84.9	85.5	0.5	0.5	0.5
Pembuatan	2,644.1	2,642.5	2,690.9	16.8	16.7	16.7
Pembinaan	1,185.3	1,196.8	1,212.4	7.5	7.6	7.5
Perkhidmatan	10,272.8	10,283.3	10,506.4	65.3	65.1	65.3
Jumlah¹	15,743.0	15,784.2	16,099.9	100.0	100.0	100.0

¹ Jumlah termasuk 'Aktiviti badan dan pertubuhan luar wilayah'

² Januari hingga Jun 2023

³ Anggaran

⁴ Unjuran

Sumber: Jabatan Perangkaan dan Kementerian Kewangan Malaysia

Sehingga akhir Ogos 2023, bilangan **pekerja asing** berkemahiran rendah yang berdaftar meningkat sebanyak 43.1% kepada 1.8 juta orang berbanding 1.2 juta orang bagi tempoh yang sama tahun lalu. Peningkatan ini sebahagiannya disumbangkan oleh pelaksanaan sementara program kelonggaran pengambilan pekerja asing pada suku pertama 2023. Program ini bertujuan untuk mempercepat proses kelulusan penggajian pekerja asing berkemahiran rendah ke Malaysia bagi memenuhi keperluan buruh dalam semua sektor ekonomi terutamanya sektor perladangan dan pembinaan. Sebahagian besar pekerja asing berasal dari Bangladesh (32.1%), Indonesia (24.7%) dan Nepal (19.6%). Sektor pembuatan menggaji jumlah pekerja asing tertinggi dengan bahagian sebanyak 35.1% diikuti oleh sektor pembinaan (22.3%) dan perkhidmatan (16.4%). Walau bagaimanapun, pengambilan pekerja asing berkemahiran rendah kekal di bawah had 15% daripada jumlah guna tenaga selaras dengan dasar semasa untuk mengurangkan kebergantungan kepada pekerja migran. Sementara itu, bilangan **ekspatriat** meningkat sebanyak 20.7% kepada 106,788 orang yang sebahagiannya disebabkan oleh kelonggaran dalam mobiliti pekerja migran. Kebanyakan ekspatriat berasal dari China (22%), India

(19.8%) dan Jepun (7.5%). Ekspatriat khususnya bekerja dalam sektor perkhidmatan (51.3%), teknologi maklumat (37.1%) dan pembinaan (7.6%).

Produktiviti buruh meningkat sebanyak 1.2% kepada RM47,124 pada separuh pertama 2023 disokong oleh peningkatan produktiviti dalam sektor pembinaan dan perkhidmatan khususnya dalam subsektor pengangkutan dan penyimpanan serta hartanah dan perkhidmatan perniagaan walaupun terdapat penguncupan marginal dalam sektor pertanian, pembuatan dan perlombongan. Secara keseluruhan, produktiviti buruh dijangka meningkat sebanyak 1.4% kepada RM97,200 pada 2023 susulan jangkakan peningkatan produktiviti secara berterusan dalam sektor pembinaan (6.3%) dan perkhidmatan (2.2%).

Pada 2022, purata **gaji dan upah** bulanan yang diterima oleh pekerja bergaji¹ meningkat sebanyak 5.8% kepada RM3,212 bagi setiap pekerja. Kenaikan ini sebahagiannya disumbangkan oleh semakan gaji minimum bulanan daripada RM1,200 kepada RM1,500 yang mula berkuat kuasa pada 1 Mei 2022. Semua industri mencatatkan pertumbuhan gaji yang positif terutamanya dalam industri berkaitan pelancongan serta aktiviti

¹ Merujuk kepada warganegara.

perkhidmatan lain. Peningkatan berterusan dalam produktiviti dan peluang pekerjaan dijangka dapat meningkatkan jumlah purata gaji dan upah keseluruhan sebanyak 4.4% kepada RM3,355 pada 2023.

Tinjauan 2024

Tinjauan Global

Prospek pertumbuhan sederhana

Ekonomi global diunjur berkembang sebanyak 3% hasil daripada pertumbuhan sederhana dalam kalangan ekonomi maju dan EMDE. Pertumbuhan ekonomi maju dijangka terus menyederhana kepada 1.4% seterusnya mempengaruhi pertumbuhan global. Pertumbuhan KDNK AS dijangka berkembang pada kadar yang lebih perlahan iaitu sebanyak 1% dalam persekitaran dasar monetari yang ketat secara berterusan. Sementara itu, pertumbuhan di kawasan euro dijangka meningkat sedikit kepada 1.5% disokong oleh aktiviti perkhidmatan dan pelancongan yang lebih kukuh. Pertumbuhan EMDE diunjur meningkat sebanyak 4.1% dengan jangkaan ekonomi China menyederhana kepada 4.5% disebabkan oleh pelaburan yang lebih rendah dan pasaran buruh yang lemah. Sementara itu, ekonomi India dijangka berkembang sebanyak 6.3% terutamanya disokong oleh pelaburan domestik yang berterusan manakala pertumbuhan ASEAN-5 dijangka menyederhana sebanyak 4.5%.

Perdagangan global diunjur bertambah baik kepada 3.7% berikutan peningkatan aktiviti perdagangan di ekonomi maju sebanyak 3.2% dan EMDE sebanyak 4.5%. Eksport ekonomi maju dijangka berkembang sebanyak 3.1% dan import sebanyak 2.7%. Pada masa yang sama, eksport EMDE juga meningkat sebanyak 4.3% dan import sebanyak 5.1%.

Inflasi global diunjur sebanyak 5.2% didorong oleh jangkaan pelaksanaan dasar monetari yang lebih ketat dengan ekonomi maju mencatat 2.8% dan EMDE sebanyak

6.8%. Unjuran tersebut juga disokong oleh penambahbaikan dalam rantaian bekalan global serta penyederhanaan harga tenaga dan makanan.

Tinjauan Domestik

Sektoral

Sektor Perkhidmatan

Menerajui pertumbuhan ke arah ekonomi berdaya tahan

Sektor **perkhidmatan** dijangka meningkat sebanyak 5.6% pada 2024 didorong oleh pengembangan dalam semua subsektor. Di samping itu, aktiviti berkaitan pelancongan yang rancak serta perbelanjaan pengguna yang berterusan dijangka terus memacu pertumbuhan sektor ini.

Subsektor perdagangan borong dan runcit akan kekal sebagai penyumbang utama sektor perkhidmatan dengan jangkaan peningkatan sebanyak 5.6%. Pertumbuhan ini akan dipacu oleh pengembangan dalam segmen perdagangan runcit melalui penggunaan automasi yang lebih meluas, e-dagang dan pengalaman membeli-belah secara *omnichannel* yang membolehkan interaksi fizikal dan dalam talian yang lancar. Segmen kenderaan bermotor juga diunjur berkembang dengan pengenalan model mesra alam yang menampilkan teknologi termaju khususnya EV dan kenderaan hibrid dalam lingkungan harga yang lebih rendah.

Subsektor hartanah dan perkhidmatan perniagaan dijangka berkembang sebanyak 5.4% didorong oleh permintaan yang mampan untuk perkhidmatan profesional khususnya dalam bidang kejuruteraan berikutan aktiviti pembinaan yang rancak. Selain itu, segmen hartanah diunjur bertambah baik berikutan peningkatan dalam urusan niaga hartanah bukan kediaman dan kediaman. Subsektor maklumat dan komunikasi pula dijangka berkembang sebanyak 6.5% terutamanya disokong oleh

segmen telekomunikasi susulan peluasan liputan 5G yang pantas dan penerimgunaan model dwirangkaian. Prestasi subsektor ini juga akan menerima manfaat daripada peningkatan permintaan untuk perkhidmatan keterhubungan berkelajuan tinggi terutamanya melalui penerimgunaan teknologi internet satelit di kawasan luar bandar dan terpencil. Sementara itu, perkhidmatan berasaskan digital dijangka memacu pertumbuhan subsektor disumbangkan oleh liputan penstriman acara utama seperti Kejohanan Bola Sepak Eropah UEFA 2024 (UEFA Euro 2024) dan Sukan Olimpik 2024; penerimgunaan penyelesaian dan perkhidmatan awan; serta peningkatan dalam aktiviti perdagangan sosial.

Subsektor pengangkutan dan penyimpanan dijangka meningkat sebanyak 7.4% disokong oleh semua segmen berikutan pengembangan dalam aktiviti rel, lebuhraya, pelabuhan dan lapangan terbang serta permintaan luar yang memberangsangkan. Segmen pengangkutan darat diunjur berkembang didorong oleh pertambahan frekuensi perkhidmatan rel serta peningkatan jumlah trafik di semua lebuhraya utama. Segmen pengangkutan udara juga dijangka bertambah baik didorong oleh peningkatan jumlah trafik penumpang susulan tambang penerbangan yang kompetitif berikutan peningkatan kapasiti dan frekuensi penerbangan oleh syarikat penerbangan. Sementara itu, segmen pengangkutan air dijangka kekal stabil disokong oleh pengembangan kapasiti pengendalian kargo dan kontena. Tambahan pula, Malaysia Maritime Single Window yang merupakan platform digital bersepadu akan mula beroperasi menjelang akhir 2023 dijangka meningkatkan daya saing pelabuhan dan memudahkan perkhidmatan perkapalan. Platform ini berfungsi sebagai portal sehenti bagi penyerahan tunggal dokumen yang berkaitan dengan pengawalseliaan maritim dan perkhidmatan pelabuhan.

Subsektor makanan & minuman dan penginapan dijangka berkembang sebanyak 7.9% disumbangkan oleh peningkatan

ketara dalam jumlah ketibaan pelancong dan seterusnya memacu industri hospitaliti melepasi paras prapandemik. Industri pelancongan akan mendapat manfaat daripada pelaksanaan projek penambahbaikan pelancongan dan penerimgunaan platform digital bagi aktiviti promosi. Di samping itu, program tahun melawat negeri bagi Melaka, Perak dan Perlis pada 2024 dijangka menyumbang kepada pertumbuhan subsektor ini.

Subsektor kewangan dan insurans diunjur kembali pulih kepada 4.3% didorong oleh aktiviti ekonomi dan pelaburan yang berdaya tahan serta dasar dan hala tuju ekonomi yang lebih jelas berikutan pelaksanaan NETR, NIMP 2030 dan Kajian Separuh Penggal Rancangan Malaysia Kedua Belas (KSP RMKe-12). Dasar dan hala tuju tersebut serta peningkatan digitalisasi dalam perkhidmatan kewangan akan meningkatkan permintaan bagi pembiayaan, gadai janji dan kemudahan pinjaman. Segmen insurans dijangka kembali pulih disokong oleh kedudukan modal yang kukuh dan kecairan yang mencukupi. Walau bagaimanapun, tuntutan bersih dijangka kekal tinggi disebabkan oleh peningkatan kos perubatan dan permintaan yang berterusan bagi perkhidmatan rawatan perubatan.

Subsektor utiliti dijangka berkembang sebanyak 5.3% didorong oleh peningkatan dalam permintaan penggunaan elektrik terutamanya bagi segmen perindustrian, komersial dan domestik. Penggunaan tenaga dalam segmen perindustrian dijangka menyederhana berbanding segmen komersial dan domestik disebabkan oleh inisiatif kecekapan tenaga dan peningkatan sumber penjanaan sendiri dalam segmen perindustrian termasuk panel solar di atas bumbung. Walau bagaimanapun, permintaan yang tinggi bagi infrastruktur pengecasan kenderaan akan meningkatkan penggunaan elektrik secara keseluruhan. Peningkatan ini adalah selari dengan unjuran jualan EV yang tinggi di samping sasaran penyediaan 10,000 petak pengecasan EV menjelang 2025.

Subsektor perkhidmatan lain dijangka meningkat sebanyak 5% didorong oleh segmen kesihatan dan pendidikan swasta. Malaysia Healthcare Travel Council (MHTC) akan terus merancakkan semula industri kesihatan Malaysia dalam usaha membina asas pasaran yang lebih besar terutamanya dalam pasaran tumpuan seperti China, India dan Indonesia. Pada 2024, MHTC menganggarkan hasil industri pelancongan kesihatan akan kembali ke paras prapandemik sebanyak RM1.7 bilion. Di samping itu, Malaysia dijangka terus menarik kemasukan pelajar asing menerusi usaha promosi yang giat dijalankan oleh pejabat Education Malaysia dan Education Malaysia Global Services berserta universiti tempatan. Usaha tersebut termasuk mempromosikan jenama Education Malaysia di persada antarabangsa melalui program berimpak tinggi seperti *Edutourism, Meet and Greet with International Students in Malaysia* dan Seminar Pendidikan Tinggi Antarabangsa. Sementara itu, subsektor perkhidmatan kerajaan dijangka mencatat pertumbuhan sebanyak 4.7% pada 2024.

Sektor Pembuatan

Industri berorientasikan eksport kembali meningkat

Sektor **pembuatan** diunjur berkembang sebanyak 4.2% pada 2024 didorong oleh prestasi lebih baik dalam industri berorientasikan eksport dan domestik. Industri berorientasikan eksport dijangka mendapat manfaat daripada pemulihan permintaan luar dengan segmen E&E diunjur melonjak terutamanya didorong oleh produk memori. Peningkatan ini sejajar dengan pemulihan permintaan bagi produk berteknologi termaju. Di samping itu, industri berorientasikan domestik dijangka terus meningkat disokong oleh pengeluaran yang lebih tinggi dalam segmen berkaitan pengangkutan dan pembinaan seiring dengan perbelanjaan pengguna dan aktiviti perniagaan yang lebih baik. Selain itu, pelaksanaan inisiatif di bawah

Pelan Hala Tuju Industri Kimia 2030, NETR dan NIMP 2030 akan terus memperkukuh pertumbuhan sektor ini.

Sektor Pertanian

Trend pengembangan yang berterusan

Sektor **pertanian** dijangka meningkat sebanyak 1.2% pada 2024 dipacu oleh pengembangan dalam kebanyakan subsektor terutamanya kelapa sawit, pertanian lain dan ternakan. Pengeluaran kelapa sawit diunjur meningkat berikutan fenomena El Niño yang dijangka memberikan kesan minimum dan keadaan tenaga buruh yang kembali ke paras prapandemik. Tambahan pula, peningkatan kawasan matang terutamanya di Semenanjung Malaysia dan kadar perahan minyak yang lebih tinggi berikutan pusingan penuaian yang lebih kerap juga dijangka menyokong pertumbuhan subsektor ini. Harga MSM diunjur berpurata antara RM4,000 hingga RM4,500 setan metrik pada 2024 (2023: RM3,500 – RM4,000 setan metrik) sebahagiannya disebabkan oleh jangkaan pengeluaran minyak sayuran lain yang rendah dan permintaan MSM lebih tinggi dari negara pengimport utama. Subsektor pertanian lain dan ternakan diunjur terus berkembang dipacu oleh usaha bersepadu bagi mengukuhkan keterjaminan makanan dan memodenkan sektor pertanian. Selain itu, subsektor getah dianggar kembali pulih disumbangkan oleh penawaran tenaga buruh yang lebih baik serta aktiviti penorehan oleh pekebun kecil yang lebih giat berikutan inisiatif Kerajaan bagi meningkatkan pendapatan.

Sektor Perlombongan

Dijangka mencatat peningkatan

Sektor **perlombongan** diunjur kembali pulih sebanyak 2.7% pada 2024 dipacu oleh prestasi yang memberangsangkan dalam subsektor gas asli serta minyak mentah dan kondensat. Jangkaan pengeluaran gas asli pertama daripada medan gas baharu seperti Gansar,

Jerun dan Kasawari serta pengeluaran yang lebih tinggi daripada medan gas sedia ada dijangka mendorong pertumbuhan subsektor gas asli. Selain itu, sektor perlombongan juga dijangka mendapat manfaat daripada pengeluaran minyak mentah dan kondensat yang lebih tinggi terutamanya di Sarawak dan Semenanjung Malaysia. Dari aspek harga, minyak mentah Brent diunjur pada purata USD85 setong dengan jangkaan permintaan yang lebih tinggi berikutan prospek global yang positif bagi 2024. Walau bagaimanapun, perubahan dalam pengeluaran dan penggunaan dunia mampu memberikan kesan ketara terhadap unjuran harga minyak.

Sektor Pembinaan

Pertumbuhan kekal teguh

Sektor **pembinaan** diunjur meningkat sebanyak 6.8% pada 2024 berikutan prestasi yang lebih baik dalam semua subsektor. Subsektor kejuruteraan awam dijangka terus disokong oleh projek infrastruktur dan utiliti strategik termasuk Lingkaran Tengah Utama (CSR), Lebuhraya Pan Borneo Sabah dan penyegeraan pelaksanaan projek di bawah Rancangan Malaysia Kedua Belas, 2021 – 2025 (RMKe-12). Tambahan pula, projek loji tenaga solar baharu di bawah Program Tenaga Hijau Korporat akan menyokong pertumbuhan sektor ini. Pelaksanaan NIMP 2030 dijangka terus memperkukuh prestasi subsektor bangunan bukan kediaman memandangkan dasar ini akan menyediakan platform untuk menarik lebih banyak pelaburan ke dalam negara. Selain itu, subsektor bangunan kediaman dijangka bertambah baik selaras dengan usaha Kerajaan untuk menambah lebih banyak rumah mampu milik seperti yang digariskan di bawah KSP RMKe-12 dan skim Kejiranan MADANI serta pelancaran baharu projek perumahan oleh sektor swasta.

Permintaan Domestik

Peningkatan berterusan dalam perbelanjaan sektor swasta

Permintaan domestik diunjur berkembang sebanyak 5.3% pada 2024. Perbelanjaan sektor swasta terus menerajui aktiviti ekonomi dengan pertumbuhan sebanyak 5.6% dan menyumbang 4.3 mata peratusan kepada pertumbuhan KDNK. Sementara itu, perbelanjaan sektor awam dianggar meningkat sebanyak 4.1% dan menyumbang 0.7 mata peratusan kepada pertumbuhan KDNK.

Penggunaan swasta diunjur meningkat sebanyak 5.7% berikutan pasaran buruh yang terus bertambah baik serta aktiviti ekonomi dan sosial pada peringkat domestik yang lebih kukuh. Di samping itu, pelaksanaan inisiatif Kerajaan termasuk meneruskan pindahan tunai kepada kumpulan sasar dijangka menyokong perbelanjaan isi rumah. Acara utama seperti UEFA Euro 2024 dan Sukan Olimpik 2024 serta trend perdagangan sosial yang semakin berkembang turut dijangka menggalakkan penggunaan swasta pada 2024.

Pelaburan swasta dijangka mencatat pertumbuhan sebanyak 5.4% seiring dengan sentimen perniagaan yang lebih menggalakkan dan persekitaran luar yang semakin baik. Oleh itu, sektor swasta dijangka menggiatkan usaha untuk meningkatkan lagi perbelanjaan modal dalam ekonomi. Di samping itu, pelaburan swasta akan terus mendapat manfaat daripada pelaksanaan projek bagi pelaburan yang diluluskan oleh MIDA terutamanya dalam subsektor E&E, kelengkapan pengangkutan serta maklumat dan komunikasi. Pelabur juga dijangka akan menyambut baik strategi dan langkah Kerajaan dalam menarik pelaburan berteknologi tinggi dan bernilai tinggi seperti yang turut digariskan di bawah NETR dan NIMP 2030.

Pelaburan awam diunjur meningkat sebanyak 8.3% pada 2024 disokong oleh DE Kerajaan Persekutuan serta perbelanjaan syarikat awam bukan kewangan yang lebih tinggi. Peruntukan DE akan disalurkan terutamanya kepada sektor ekonomi dan sosial sejajar dengan objektif KSP RMKe-12. Penerusan projek berkaitan pengangkutan seperti CSR, ECRL dan Rapid Transit System Link serta penyegeraan baik pulih sekolah dan klinik daif di kawasan luar bandar juga akan menjana momentum bagi trajektori pertumbuhan pelaburan awam. Projek strategik yang dijangka akan bermula pada 2024 termasuk projek tebatan banjir serta peluasan Taman Teknologi Tinggi Samajaya di Sarawak dan Taman Perindustrian Tok Bali di Kelantan. Sementara itu, **penggunaan awam** dijangka berkembang sebanyak 2.6% didorong oleh perbelanjaan yang lebih tinggi dalam bekalan dan perkhidmatan bagi menambah baik penyampaian perkhidmatan awam serta usaha untuk berbelanja dengan lebih cekap dan berkesan.

Selaras dengan pengembangan aktiviti ekonomi domestik, PNK pada harga semasa dijangka meningkat sebanyak 6.2% pada 2024. Di samping itu, TNK diunjur turut berkembang sebanyak 2.9% kepada RM471.8 bilion dengan jumlah pelaburan dijangka meningkat sebanyak 3.3% kepada RM409.6 bilion. Sumbangan TNK diunjur kekal signifikan pada 24.6% daripada PNK. **Jurang tabungan-pelaburan** dianggar kekal mencatat lebih sebanyak RM62.2 bilion atau 3.2% daripada PNK. Lebih ini menyediakan mudah tunai mencukupi dalam sistem kewangan yang boleh digunakan untuk membiayai pelaburan jangka masa panjang dalam negara.

Pendapatan

Keperluan perubahan struktural untuk menyokong peningkatan pendapatan

Jangkaan pertumbuhan ekonomi yang menggalakkan pada 2024 dapat merangsang prospek pendapatan yang lebih tinggi kepada tenaga kerja. Inisiatif sedia ada

akan diperkukuh melalui penerimgunaan teknologi termaju dalam aktiviti pengeluaran, penambahbaikan produktiviti melalui peningkatan kemahiran dan latihan semula serta pengurangan kebergantungan kepada pekerja asing berkemahiran rendah. Justeru, bahagian PP kepada KDNK diunjur meningkat kepada 33.1% pada 2024. Walau bagaimanapun, bahagian ini masih rendah jika dibandingkan dengan ekonomi maju lain dan sasaran PP sebanyak 40% pada 2025. Sehubungan itu, peralihan daripada struktur pasaran buruh bergaji rendah kepada standard gaji yang lebih wajar penting untuk mencapai agihan pertumbuhan ekonomi yang lebih saksama antara pekerja dengan pemilik modal. Majikan juga perlu menganggap bayaran gaji lebih tinggi sebagai sumber pertumbuhan yang bukan sahaja dapat mengurangkan masalah struktural pasaran buruh yang berpanjangan tetapi juga dapat menyumbang kepada pertumbuhan perniagaan yang lebih tinggi.

Bahagian LKK daripada KDNK diunjur berkurang kepada 63.8% pada 2024 dengan pemilik modal terus menikmati bahagian yang besar daripada LKK. Sementara itu, pendapatan campuran bagi golongan yang bekerja sendiri atau usahawan bebas dijangka meningkat sebanyak 8.9% berikutan peningkatan permintaan terhadap pekerjaan gig yang akan mewujudkan lebih banyak prospek pendapatan bagi kumpulan ini. Usaha untuk memperluas perlindungan sosial kepada semua golongan yang bekerja sendiri termasuk pekerja dalam sektor informal juga boleh menggalakkan lebih banyak penglibatan golongan belia yang memilih untuk bekerja sendiri sebagai sumber pendapatan utama. Justeru, bahagian pendapatan campuran daripada KDNK dijangka meningkat kepada 15.5%.

Cukai tidak langsung dan hasil bukan cukai ke atas pengeluaran dan import diunjur terus berkembang sebanyak 4.5% pada 2024 seiring dengan usaha berterusan untuk meningkatkan kutipan hasil dan melaksanakan strategi bagi memperluas asas cukai. Sementara itu, perbelanjaan bagi subsidi dan insentif dijangka

menyusut sebanyak 24.8% sejajar dengan usaha Kerajaan untuk merasionalisasikan subsidi dan melaksanakan bantuan bersasar. Sehubungan itu, pendapatan daripada cukai bersih ke atas pengeluaran dan import dijangka menyumbang sebanyak 3.1% kepada KDNK.

Sektor Luar Negeri

Pemulihan permintaan luar merancakkan perdagangan

Pada 2024, **eksport kasar** diunjur meningkat sebanyak 5.1% merentasi semua sektor berikutan prestasi perdagangan global dan prospek sektor komoditi yang bertambah baik. Peningkatan ini juga sebahagiannya disumbangkan oleh ratifikasi perjanjian perdagangan iaitu Perkongsian Komprehensif Ekonomi Serantau (RCEP) dan Perjanjian Komprehensif dan Progresif bagi Perkongsian Trans-Pasifik (CPTPP) yang akan membolehkan produk tempatan terus menembusi pasaran yang lebih luas.

Eksport barangan pembuatan diunjur kembali pulih sebanyak 5.5% susulan peningkatan permintaan bagi produk E&E yang menyumbang sebanyak 48.1% dan produk bukan E&E sebanyak 51.9%. Produk E&E diunjur meningkat sebanyak 4.9% didorong oleh permintaan stabil bagi semikonduktor berikutan trend kitaran menaik produk E&E. Unjuran pertumbuhan ini juga sejajar dengan pelaksanaan NIMP 2030 yang akan memacu sektor berimpak tinggi seperti E&E dan aeroangkasa. Pada masa yang sama, produk bukan E&E dianggar berkembang sebanyak 6.1% disumbangkan oleh permintaan tinggi bagi produk petroleum, kimia dan produk kimia serta barangan pembuatan logam.

Eksport barangan pertanian dijangka meningkat sebanyak 1.7% disokong oleh permintaan lebih tinggi bagi minyak sawit dan produk pertanian berasaskan minyak sawit meskipun terdapat jangkaan impak

minimum daripada fenomena El Niño. Selain itu, perolehan eksport daripada barangan perlombongan diunjur berkembang sebanyak 2.9% disumbangkan oleh peningkatan permintaan daripada pasaran utama khususnya LNG (3.2%) dan minyak mentah (2.8%) serta harga tenaga global yang menggalakkan.

Import kasar diunjur berkembang sebanyak 4.9% pada 2024 disumbangkan oleh permintaan lebih tinggi bagi barangan pengantara, barangan modal dan barangan penggunaan. Import barangan pengantara dijangka meningkat sebanyak 5.2% terutamanya disumbangkan oleh pengembangan sektor pembinaan yang didorong oleh projek infrastruktur dan utiliti strategik serta penyegeraan pelaksanaan projek di bawah RMKe-12. Sementara itu, import barangan modal diunjur berkembang sebanyak 5.1% seiring dengan aktiviti pelaburan yang menggalakkan. Import barangan penggunaan pula dijangka meningkat sebanyak 4.1% didorong oleh komponen makanan dan minuman.

Akaun semasa dijangka mencatat lebih sebanyak RM62.2 bilion atau 3.2% daripada PNK pada 2024 disumbangkan oleh peningkatan berterusan dalam aktiviti ekonomi. Akaun barangan diunjur mencatat lebih sebanyak RM174.9 bilion berikutan prospek pertumbuhan yang lebih baik dalam kalangan rakan dagang utama. Pendapatan lebih tinggi dalam akaun pengangkutan, perjalanan dan perkhidmatan lain dijangka mengecilkan defisit dalam akaun perkhidmatan kepada RM35.9 bilion. Terimaan daripada akaun pengangkutan diunjur meningkat kepada RM34.2 bilion disokong oleh pendapatan lebih tinggi daripada perkhidmatan pengangkutan udara dan pengendalian kargo yang disediakan oleh syarikat domestik. Kebergantungan berterusan terhadap perkhidmatan pengangkutan asing pula dijangka menyebabkan peningkatan bayaran akaun pengangkutan kepada RM62.1 bilion berikutan aktiviti perdagangan yang memberangsangkan.

Pendapatan dalam akaun perjalanan dijangka meningkat kepada RM76.6 bilion disumbangkan oleh aktiviti pelancongan yang rancak pada 2024 berikutan peningkatan ketibaan pelancong dan perbelanjaan per kapita. Sementara itu, bayaran dalam akaun perjalanan dijangka meningkat kepada RM53.8 bilion disebabkan oleh perbelanjaan residen di luar negara untuk perniagaan, pendidikan dan aktiviti keagamaan. Akaun perkhidmatan lain pula dijangka mencatat defisit yang lebih besar sebanyak RM30.7 bilion disebabkan oleh bayaran yang lebih tinggi. Defisit ini selaras dengan pelaksanaan berterusan projek strategik dan aktiviti ekonomi yang lebih kukuh berikutan pengembangan dalam sektor perkhidmatan, pembuatan dan pembinaan.

Akaun pendapatan primer diunjur mencatat defisit lebih besar sebanyak RM58.5 bilion berikutan bayaran lebih tinggi oleh pelabur asing seiring dengan pelaksanaan aktiviti pelaburan. Selain itu, penerimgunaan teknologi termaju secara berterusan termasuk kecerdasan buatan, pengkomputeran awan, digitalisasi dan automasi dijangka meningkatkan pampasan untuk profesional asing sekali gus menyumbang kepada defisit lebih tinggi. Akaun pendapatan sekunder juga dijangka mencatat aliran keluar bersih sebanyak RM18.3 bilion terutamanya disebabkan oleh kiriman wang keluar yang lebih tinggi oleh pekerja asing.

Harga

Diunjur kekal terkawal

Kadar inflasi diunjur mencatat antara 2.1% hingga 3.6% pada 2024 sebahagiannya disebabkan oleh peralihan secara berperingkat ke arah mekanisme subsidi bersasar bagi memastikan pengagihan sumber yang lebih saksama. Selain itu, prospek inflasi berhadapan risiko turun naik kadar pertukaran mata wang dan faktor berkaitan penawaran seperti harga komoditi global, ketidaktentuan geopolitik dan perubahan iklim. Sementara itu, IHPR

dijangka lebih tinggi pada 2024 antara 0.1% hingga 2.1% sejajar dengan kesan asas yang berkurangan dan aktiviti pengeluaran yang lebih baik.

Pasaran Buruh

Prospek pekerjaan yang lebih terjamin

Jangkaan prospek pertumbuhan ekonomi yang lebih baik pada 2024 didorong oleh ekonomi domestik dan luar yang stabil akan merangsang lebih banyak permintaan buruh serta mewujudkan peluang pekerjaan yang lebih menggalakkan. Usaha akan diambil untuk meningkatkan kesejahteraan tenaga kerja dan menarik lebih banyak penyertaan dalam pasaran buruh seperti yang dinyatakan dalam kerangka Ekonomi MADANI. Usaha tersebut termasuk memperkukuh program latihan kemahiran supaya lebih selaras dengan permintaan pasaran, menyediakan persekitaran kerja yang lebih kondusif kepada wanita dan memperluas perlindungan sosial kepada semua pekerja. Justeru, kadar pengangguran pada 2024 dijangka kembali kepada paras prapandemik iaitu 3.4%. Jumlah guna tenaga diunjur meningkat sebanyak 2% kepada 16.1 juta orang dengan lebih daripada 80% peluang pekerjaan terus disediakan dalam sektor perkhidmatan dan pembuatan.

Bilangan pekerja asing berkemahiran rendah dan ekspatriat dijangka meningkat pada 2024 berikutan strategi untuk memudah cara penyediaan bekalan pekerja yang mencukupi dalam memenuhi keperluan industri. Namun demikian, Kerajaan akan terus menggalakkan peningkatan produktiviti melalui automasi dan pendigitalan khususnya dalam industri berintensif buruh. Usaha juga akan diambil untuk mempercepat pelaksanaan sistem levi pelbagai peringkat serta menggalakkan majikan supaya menawarkan lebih banyak peluang pekerjaan kepada pekerja tempatan untuk mengurangkan kebergantungan kepada pekerja migran.

Produktiviti buruh diunjur terus berkembang sebanyak 2.9% kepada RM99,900 pada 2024 terutamanya disumbangkan oleh sektor perkhidmatan berikutan aktiviti yang menggalakkan dalam industri berkaitan pelancongan. Pengukuhan pelaksanaan program peningkatan kemahiran dan strategi untuk mengubah struktur industri ke arah industri yang dipacu teknologi juga akan menyumbang kepada peningkatan produktiviti buruh.

Pada masa yang sama, purata gaji dan upah bulanan dijangka berkembang sebanyak 4.7% kepada RM3,514 pada 2024 selaras dengan peningkatan produktiviti buruh dan pertumbuhan ekonomi yang menggalakkan. Inisiatif untuk mentransformasikan ekosistem gaji dan mendorong majikan menawarkan gaji yang lebih tinggi sebagai sumber pertumbuhan juga akan menyumbang kepada peningkatan gaji dan upah bulanan. Strategi yang dinyatakan dalam KSP RMKe-12 dan NIMP 2030 untuk mencipta peluang pekerjaan bernilai tinggi dan mempercepat penerimgunaan teknologi dalam industri akan menyumbang kepada PP yang lebih tinggi pada tahun 2024. Usaha tersebut seterusnya dapat membantu negara untuk mencapai sasaran PP sebanyak 45% daripada KDNK dalam jangka masa panjang.

Kesimpulan

Ekonomi global dijangka menyederhana pada 2023 dan 2024 dipengaruhi oleh pelbagai risiko termasuk permintaan global yang lemah

daripada jangkaan; keadaan kewangan global yang lebih ketat; ketegangan perdagangan antara ekonomi utama dan ketidaktentuan geopolitik yang semakin meruncing serta halangan perdagangan yang semakin meningkat. Perdagangan global turut diunjur menyederhana pada 2023 sejajar dengan permintaan global yang rendah. Namun demikian, perdagangan global dianggap bertambah baik pada 2024 selaras dengan aktiviti perdagangan yang lebih kukuh. Malaysia sebagai ekonomi terbuka juga tidak terkecuali daripada perkembangan luar. Sehubungan itu, KDNK dijangka menyederhana pada 2023. Walau bagaimanapun, ekonomi negara dijangka mengukuh pada 2024 disokong oleh pengembangan dalam semua sektor serta prospek perdagangan global yang lebih baik.

Usaha perlu dipergiat bagi meningkatkan keupayaan negara beradaptasi dengan perubahan persekitaran yang pantas di samping memerlukan anjakan paradigma serta budaya inovasi untuk meningkatkan pertumbuhan ekonomi. Penerusan projek strategik, digitalisasi, peningkatan produktiviti dan teknologi pembuatan termaju akan terus merangsang pertumbuhan ekonomi dalam jangka masa sederhana. Semua sektor ekonomi dijangka mendapat manfaat daripada dasar yang baru diperkenalkan yang sejajar dengan kerangka Ekonomi MADANI seperti NETR, NIMP 2030 dan KSP RMKe-12. Melangkah ke hadapan, pelaksanaan dasar yang berkesan akan terus meningkatkan pertumbuhan dan daya tahan negara dalam mendepani landskap global yang mencabar.

Rujukan

- Abdul Karim, Z., Abdul Karim, B., & Ahmad, R. (2012). Fixed investment, household consumption, and economic growth: A structural vector error correction model (SVECM) study of Malaysia. *International Journal of Business and Society*, 13(1), 63-76.
- Abidin, M. Z., & Loke, W. H. (2008). Revealed comparative advantage of Malaysian exports: The case for changing export composition. *Asian Economic Papers*, 7(3), 130-147.
- Altman, S. A., & Bastian, C. R. (2023). *DHL Global Connectedness Index 2022*. DHL & NYU Stern School of Business. <https://www.dhl.com/content/dam/dhl/global/delivered/documents/pdf/dhl-global-connectedness-index-2022-complete-report.pdf>
- ASEAN Capital Markets Forum. (2023, Jun 8). *Initiatives: Sustainable finance. ASEAN taxonomy for sustainable finance version 2*. <https://www.theacmf.org/initiatives/sustainable-finance/asean-taxonomy-for-sustainable-finance-version-2>
- ASEAN Secretariat. (2021, November 10). *ASEAN Sectoral Bodies release ASEAN taxonomy for sustainable finance – Version 1*. <https://asean.org/asean-sectoral-bodies-release-asean-taxonomy-for-sustainable-finance-version-1/>
- ASEAN Statistics Division. (2022). *Flows of inward foreign direct investment (FDI) to ASEAN Countries*. <https://data.aseanstats.org/indicator/FDI.AMS.TOT.INF>
- ASEAN Taxonomy Board. (2021). *ASEAN taxonomy for sustainable finance*. <https://asean.org/book/asean-taxonomy-for-sustainable-finance/>
- ASEAN Taxonomy Board. (2023a). *ASEAN taxonomy for sustainable finance – Version 2*. <https://asean.org/wp-content/uploads/2023/03/ASEAN-Taxonomy-Version-2.pdf>
- ASEAN Taxonomy Board. (2023b, Mac 27). *ASEAN Finance Sectoral Bodies release ASEAN taxonomy for sustainable finance – Version 2* [Siaran media]. https://asean.org/wp-content/uploads/2023/03/Media-statement_ASEAN-Taxonomy-Version-2-FINAL-for-Publication-1.pdf
- Bank Dunia. (2023a). *Global economic prospects: Weakening growth, financial risks, June 2023*. <https://www.worldbank.org/en/publication/global-economic-prospects>
- Bank Dunia. (2023b). *World Bank East Asia and The Pacific economic update October 2023: Services for development*. <https://openknowledge.worldbank.org/server/api/core/bitstreams/5620cb1a-0b68-4a83-91c1-d8d701910a7f/content>
- Bank Negara Malaysia. (2018). *A critical assessment of direct investments abroad (DIA) and the changing nature of foreign direct investments (FDI)*. <https://www.bnm.gov.my/documents/20124/826852/AR+BA6++A+Critical+Assessment+of+Direct+Investments+Abroad+%28DIA%29+and+FDI.pdf>
- Bank Negara Malaysia. (2023a, Mac 30). *ASEAN Finance Sectoral Bodies release ASEAN taxonomy for sustainable finance version 2*. <https://www.bnm.gov.my/-/asean-taxonomy-v2>
- Bank Negara Malaysia. (2023b, September 7). *Rizab antarabangsa Bank Negara Malaysia pada 30 Ogos 2023*. <https://www.bnm.gov.my/-/rizab-antarabangsa-bank-negara-malaysia-pada-30-ogos-2023>
- Bank Negara Malaysia. (2023c). *Sorotan dan perangkaan bulanan Julai 2023*. <https://www.bnm.gov.my/-/sorotan-dan-perangkaan-bulanan-julai-2023>
- Coalition of Finance Ministers for Climate Action. (2023). *ASEAN taxonomy for sustainable finance version 2* [Slaid PowerPoint]. <https://www.financeministersforclimate.org/sites/cape/files/inline-files/2023%20Green%20Transition%20Taxonomy%20SFIA.pdf>
- Economist Intelligence Unit. (2023, Ogos 16). *EIU global outlook – A summary of our latest views*. <https://viewpoint.eiu.com/analysis/article/843464867/>

- Fukuda, K., & Watanabe, C. (2012). A transition from consumption-dependent development to investment-driven development: A comparison of 40 countries. *Journal of Technology Management for Growing Economies*, 3(2), 137-157. <https://doi.org/10.15415/jtmge.2012.32011>
- International Institute for Management Development. (2023). *World competitiveness booklet 2023*. <https://www.imd.org/centers/wcc/world-competitiveness-center/rankings/world-competitiveness-ranking/2023/>
- Jabatan Perangkaan Malaysia. (2021). *Buku maklumat perangkaan Malaysia, 2021*.
- Jabatan Perangkaan Malaysia. (2022). *Buku maklumat perangkaan Malaysia, 2022*.
- Jabatan Perangkaan Malaysia. (2023a). *Imbangan pembayaran Malaysia – Suku tahun pertama 2023*.
- Jabatan Perangkaan Malaysia. (2023b). *Imbangan pembayaran Malaysia – Suku tahun kedua 2023*
- Jabatan Perangkaan Malaysia. (2023c). *Keluaran dalam negeri kasar kaedah pendapatan 2022*.
- Jabatan Perangkaan Malaysia. (2023d). *Laporan survei gaji & upah 2022*.
- Jabatan Perangkaan Malaysia. (2023e). *Laporan survei tenaga buruh 2022*.
- Jabatan Perangkaan Malaysia. (2023f). *Pembentukan modal tetap kasar 2022*.
- Jabatan Perangkaan Malaysia. (2023g). *Penggunaan ICT dan e-dagang oleh pertubuhan 2022*.
- Jabatan Perangkaan Malaysia. (2023h). *Perangkaan ekonomi Malaysia – Data siri masa 2019*.
- Jabatan Perangkaan Malaysia. (2023i). *Perangkaan perdagangan luar negeri bulanan, Ogos 2023*.
- Jabatan Perangkaan Malaysia. (2023j). *Perusahaan mikro, kecil dan sederhana 2022*.
- Kementerian Ekonomi. (2023a). *Kajian Separuh Penggal Rancangan Malaysia Kedua Belas 2021 – 2025. Malaysia MADANI: Mampan, makmur, berpendapatan tinggi*. https://rmke12.ekonomi.gov.my/ksp/storage/fileUpload/2023/09/2023091133_dokumen_utama_ksp_rmke_12.pdf
- Kementerian Ekonomi. (2023b). *National Energy Transition Roadmap*. <https://ekonomi.gov.my/sites/default/files/2023-08/National%20Energy%20Transition%20Roadmap.pdf>
- Kementerian Pelaburan, Perdagangan dan Industri. (2023a). *National investment aspirations*. <https://www.miti.gov.my/NIA/nia.html>
- Kementerian Pelaburan, Perdagangan dan Industri. (2023b). *Pelan Induk Perindustrian Baharu 2030*. <https://www.nimp2030.gov.my/>
- Khalafalla, K. Y., & Webb, A. J. (2001). Export-led growth and structural change: Evidence from Malaysia. *Applied Economics*, 33(13), 1703-1715. <https://doi.org/10.1080/00036840010015066>
- Lean, H. H., & Tan, B. W. (2011). Linkages between foreign direct investment, domestic investment and economic growth in Malaysia. *Journal of Economic Cooperation and Development*, 32(4), 75-96. <https://jecd.sesric.org/pdf.php?file=ART10102601-2.pdf>
- Lembaga Pembangunan Pelaburan Malaysia. (2023a). *Investment statistics: Investment performance*. <https://www.mida.gov.my/why-malaysia/investment-statistics/>
- Lembaga Pembangunan Pelaburan Malaysia. (2023b). *Malaysia investment performance report 2022: Sustainable investments for growth*. <https://www.mida.gov.my/wp-content/uploads/2023/03/MIPR-2022.pdf>
- Mastercard-Crescentrating. (2023). *Mastercard-Crescentrating Global Muslim Travel Index 2023*. <https://www.crescentrating.com/reports/global-muslim-travel-index-2023.html>
- Menon, J. (2012). *Malaysia's investment malaise: What happened and can it be fixed?* ADB Economics Working Paper Series, 312. <https://www.adb.org/sites/default/files/publication/29933/economics-wp-312.pdf>

- Organisation for Economic Co-Operation and Development. (2008). *OECD benchmark definition of foreign direct investment – Fourth edition 2008*. <https://www.oecd.org/daf/inv/investmentstatisticsandanalysis/40193734.pdf>
- Parlimen Malaysia. (2023). *Hansard Dewan Rakyat Parlimen Kelima Belas, Penggal Kedua Mesyuarat Kedua, Bil. 32, 22 Mei 2023*. <https://www.parlimen.gov.my/files/hindex/pdf/DR-22052023.pdf>
- Pejabat Perdana Menteri Malaysia. (2023). *Ekonomi MADANI: Memperkasa rakyat*. <https://www.pmo.gov.my/membangun-malaysia-madani/ekonomi-madani-memperkasa-rakyat/>
- Perbadanan Pembangunan Perdagangan Luar Malaysia. (2023). *Trade performance: August 2023 and January - August 2023*. <https://www.matrade.gov.my/ms/about-matrade/211-pengeksport-malaysia/trade-performance-2023/5932-trade-performance-august-2023-and-january-august-2023>
- Persatuan Automotif Malaysia. (2023, Julai 20). *New motor vehicles sales continues its upwards momentum; MAA ups its TIV 2023 forecast* [Siaran media]. http://www.maa.org.my/pdf/2023/Market_Review_1st_Half_2023.pdf
- Suruhanjaya Sekuriti Malaysia. (2023, April 6). *Penglibatan bersama firma tenaga bersandarkan kesediaan taksonomi ASEAN untuk kewangan lestari*. <https://www.sc.com.my/bm/sumber/siaran-akhbar-dan-pengumuman/penglibatan-bersama-firma-tenaga-bersandarkan-kesediaan-taksonomi-asean-untuk-kewangan-lestari>
- Sustainable Finance Institute Asia. (2023, Jun 9). *Webinar on version 2 of the ASEAN taxonomy for sustainable finance*. <https://www.sfinstitute.asia/the-asean-taxonomy/>
- Tabung Kewangan Antarabangsa. (2009). *Balance of payments and international investment position manual – Sixth edition (BPM6)*. <https://www.imf.org/external/pubs/ft/bop/2007/pdf/bpm6.pdf>
- Tabung Kewangan Antarabangsa. (2023a). *World economic outlook, April 2023: A rocky recovery*. <https://www.imf.org/en/Publications/WEO/Issues/2023/04/11/world-economic-outlook-april-2023>
- Tabung Kewangan Antarabangsa. (2023b). *World economic outlook update, July 2023: Near-term resilience, persistent challenges*. <https://www.imf.org/en/Publications/WEO/Issues/2023/07/10/world-economic-outlook-update-july-2023>
- Yusuf, S., & Nabeshima, K. (2009). *Tiger economies under threat: A comparative analysis of Malaysia's industrial prospects and policy options*. Kumpulan Bank Dunia.

BAB 3

Perkembangan Monetari dan Kewangan

117 PERSPEKTIF KESELURUHAN

117 PERKEMBANGAN MONETARI

118 PRESTASI RINGGIT

119 PRESTASI SEKTOR PERBANKAN

122 PRESTASI PASARAN MODAL

Sisipan 3.1 – Inisiatif Utama Pasaran Modal

128 PRESTASI PERBANKAN DAN PASARAN MODAL ISLAM

Sisipan 3.2 – Perkembangan terkini: Memperkasa
Kewangan Islam di Malaysia

135 KESIMPULAN

136 RUJUKAN

BAB 3

Perkembangan Monetari dan Kewangan

Perspektif Keseluruhan

Pasaran kewangan berdaya tahan walaupun berhadapan cabaran luaran

Persekitaran monetari dan kewangan terus menyokong aktiviti pengantaraan kewangan dengan permintaan kepada pembiayaan kekal mampan disokong oleh pertumbuhan ekonomi yang stabil dan keadaan pasaran buruh yang bertambah baik. Kapasiti pinjaman bank kekal stabil didorong oleh penampungan modal dan mudah tunai yang kukuh. Pasaran modal yang berdaya tahan disokong oleh pasaran yang dalam dan luas serta inisiatif yang dilaksanakan untuk meningkatkan kecekapan dan daya saing. Dasar monetari telah kembali ke tahap pra-pandemik. Kadar Dasar Semalaman (OPR) sebanyak 3.00% kekal menyokong pertumbuhan ekonomi yang mampan di samping memastikan persekitaran kestabilan harga. Walau bagaimanapun, prestasi pasaran kewangan domestik masih berhadapan dengan cabaran yang kebanyakannya berpunca daripada faktor luaran. Faktor tersebut termasuk langkah pengetatan dasar monetari oleh bank pusat global; tekanan perbankan di AS dan Eropah; krisis siling hutang AS; ketegangan geopolitik; dan pemulihan ekonomi China yang perlahan.

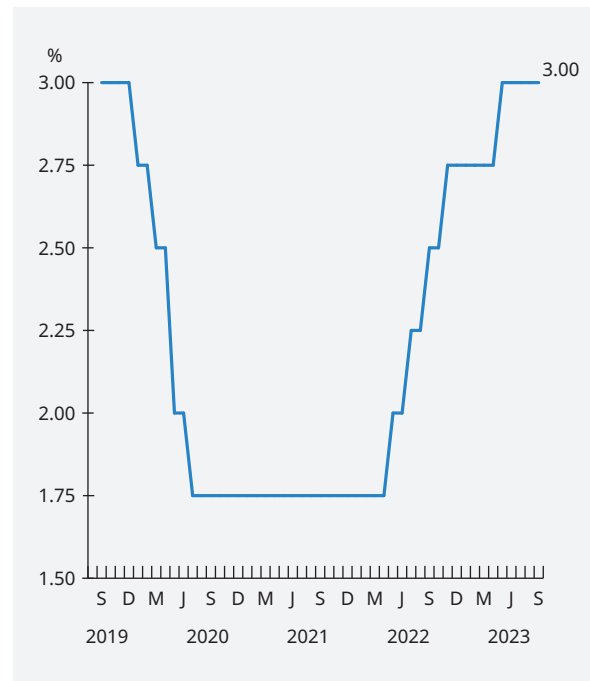
Perkembangan Monetari

Kadar dasar kembali ke tahap pra-pandemik

Langkah normalisasi dasar monetari diteruskan pada 2023 selaras dengan pertumbuhan domestik yang berdaya tahan. Paras OPR telah diselaraskan pada Mei dengan kenaikan sebanyak 25 mata asas (bps) seterusnya mengembalikan OPR kepada paras

pra-pandemik iaitu 3.00%. Peningkatan ini sejajar dengan perkembangan ekonomi dan penarikan balik rangsangan monetari yang diberikan semasa krisis COVID-19 bagi menyokong pemulihan ekonomi. Kadar OPR seterusnya dikekalkan pada 3.00% sehingga September.

RAJAH 3.1. Paras Kadar Dasar Semalaman (%)

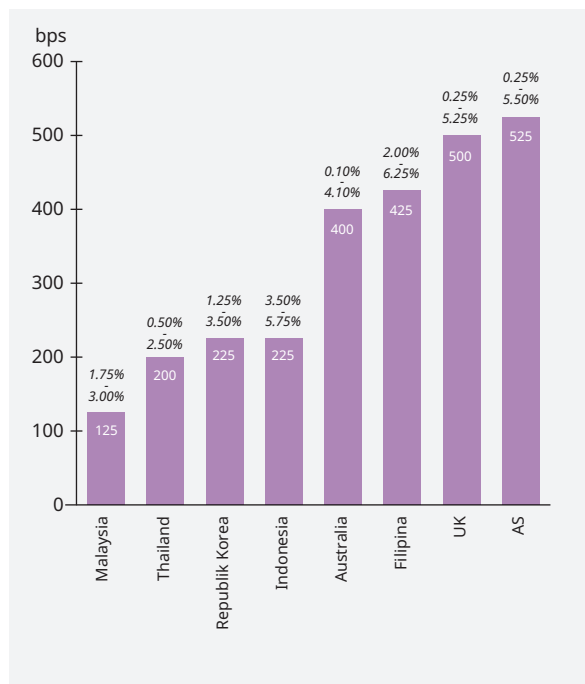

Sumber: Bank Negara Malaysia

Pada peringkat global, tindakan normalisasi kadar dasar yang bermula pada 2022 menyaksikan bank pusat mengetatkan dasar monetari pada kadar yang berbeza. Bank Negara Malaysia (BNM) mengambil pendekatan yang lebih berhemat dalam mengetatkan dasar monetari secara beransur-ansur dan pada kadar yang terkawal berbanding kebanyakan bank pusat utama dan serantau lain yang

meningkatkan kadar dasar dengan lebih pantas serta dalam magnitud yang lebih besar bagi mengawal lonjakan inflasi. Bagi tempoh Januari 2022 hingga September 2023, jumlah keseluruhan peningkatan kadar dasar Malaysia secara relatif adalah rendah iaitu sebanyak 125 bps berbanding ekonomi utama lain terutamanya AS (525 bps) dan UK (500 bps) serta ekonomi serantau seperti Filipina (425 bps) dan Indonesia (225 bps).

RAJAH 3.2. Perbandingan Kadar Faedah antara Bank Pusat, Januari 2022 – September 2023 (mata asas, bps)

Sumber: Bank Negara Malaysia dan Bloomberg

Kadar faedah sistem perbankan kekal stabil dalam tempoh empat bulan pertama 2023 sebelum OPR dinaikkan pada Mei. Selari dengan peningkatan ini, kadar pinjaman purata (ALR) meningkat sebanyak 21 bps kepada 5.07% pada akhir Julai. Selain itu, OPR yang lebih tinggi juga menyumbang kepada kenaikan kadar deposit simpanan sebanyak 9 bps kepada 0.96% dalam tempoh yang sama. Di samping itu, kadar purata nominal pulangan kepada pendeposit meningkat antara 20 hingga 29 bps dengan kadar deposit tetap bagi tempoh matang 1-bulan hingga 12-bulan antara 2.71% hingga 2.94%.

Dasar monetari akan terus berpandukan mandat bagi mencapai kestabilan harga dan pertumbuhan ekonomi yang mampan dalam jangka masa panjang. Dalam melaksanakan mandat ini, Jawatankuasa Dasar Monetari (MPC) kekal peka dengan perkembangan semasa dan bagaimana perubahan situasi domestik dan global akan memberikan kesan kepada keseluruhan prospek inflasi dan pertumbuhan domestik.

Prestasi Ringgit

Faktor luaran menjejaskan ringgit

Pergerakan ringgit dalam tempoh lapan bulan pertama 2023 banyak dipengaruhi oleh faktor global terutamanya perkembangan di AS dan pemulihan ekonomi China yang kurang memberangsangkan. Pada awal tahun, ringgit bermula kukuh dengan peningkatan sebanyak 3.2% dan ditutup pada RM4.2677 berbanding dolar AS pada akhir Januari. Prestasi kukuh ini disokong oleh jangkaan bahawa Rizab Persekutuan (Fed) AS mencapai kadar terminal dalam masa terdekat dan sentimen positif terhadap pembukaan semula sempadan China.

Walau bagaimanapun, ringgit mula mengalami beberapa siri penyusutan sejak pertengahan Februari hingga Ogos. Penyusutan dalam tempoh tersebut berpunca daripada perubahan naratif mengenai kenaikan kadar faedah AS ke arah pendirian *hawkish*¹. Prestasi kurang memberangsangkan ini juga dikeruhkan lagi oleh kelembapan pemulihan ekonomi China setelah Bank Pusat China mengumumkan penurunan kadar faedah secara mengejut pada Jun dan Ogos yang melemahkan nilai renminbi dan terus menjejaskan sentimen terhadap ringgit.

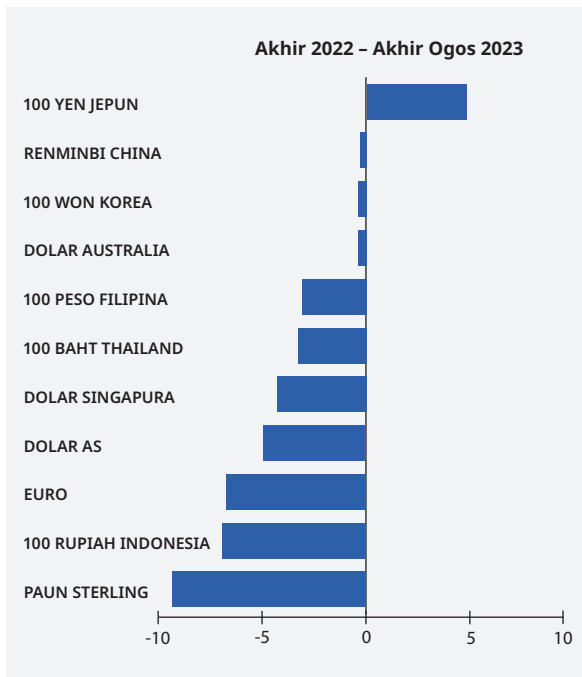
Bagi tempoh yang sama, pasaran pertukaran asing turut terjejas oleh keruntuhan Silicon Valley Bank (SVB) dan krisis siling hutang AS. Meskipun berdepan insiden tersebut, dolar AS kekal menjadi pilihan dalam kalangan pelabur sebagai mata wang selamat. Tambahan

¹ *Hawkish* merujuk kepada pendirian bank pusat yang cenderung ke arah pengetatan dasar monetari atau menaikkan kadar faedah untuk mengekang inflasi.

pula, pelarasan kadar faedah AS yang cepat dan berskala besar sebanyak 100 bps serta jangkaan kenaikan pada masa hadapan memberikan sokongan tambahan kepada dolar AS. Keadaan ini telah menyebabkan ringgit menyusut sebanyak 4.9% dan ditutup pada RM4.6385 berbanding dolar AS pada akhir Ogos sejajar dengan mata wang utama dan serantau lain yang turut merosot berbanding dolar AS.

Melangkah ke hadapan, nilai ringgit akan didorong oleh asas ekonomi Malaysia yang baik dan turut disokong oleh kitaran kenaikan kadar faedah Fed AS yang dijangka berakhir serta pemulihan ekonomi China. Memandangkan Malaysia mengamalkan rejim kadar pertukaran yang fleksibel, nilai mata wang tempatan akan terus ditentukan oleh pasaran dan prestasi ringgit akan dipengaruhi oleh perkembangan global dan domestik.

RAJAH 3.3. Prestasi Ringgit berbanding Mata Wang Terpilih (% perubahan)

Sumber: Bank Negara Malaysia

Prestasi Sektor Perbankan

Sektor perbankan kekal teguh dalam persekitaran operasi yang mencabar

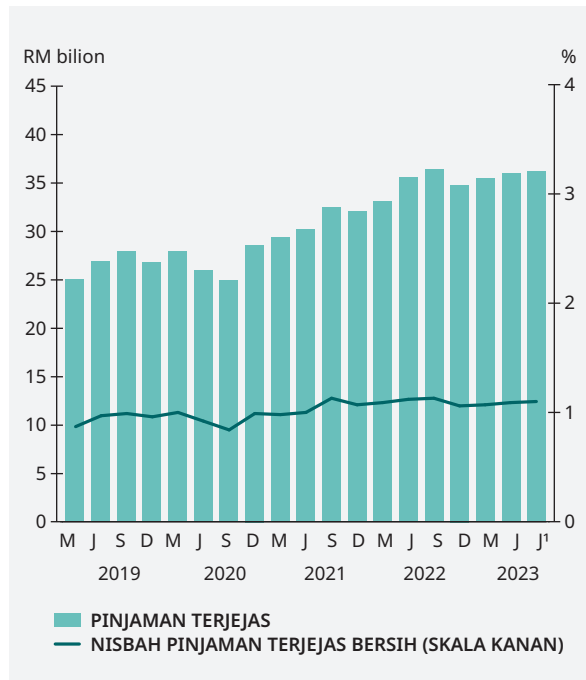
Kedudukan modal sistem perbankan kekal teguh untuk menghadapi kemungkinan kejutan ekonomi menyediakan kredit yang mencukupi bagi menyokong aktiviti ekonomi. Pada akhir Julai, lebih penampungan modal² merekodkan sebanyak RM142.3 bilion manakala Nisbah Modal Ekuiti Biasa Kumpulan 1 (CET1), Nisbah Modal Kumpulan 1 dan Nisbah Jumlah Modal kekal stabil pada 15.1%, 15.6% dan 18.8% iaitu melepasi paras minimum pengawalseliaan Basel III³. Di samping itu, bank terus mengekalkan mudah tunai yang mencukupi dengan Nisbah Perlindungan Mudah Tunai (LCR) yang kukuh sebanyak 154.8% dan menyokong aktiviti perantaraan kredit dengan agregat nisbah pinjaman kepada dana yang stabil sebanyak 82%.

Bank terus menyediakan peruntukan mencukupi bagi menangani potensi kerugian kredit dengan jumlah peruntukan termasuk rizab pengawalseliaan sebanyak RM33.2 bilion pada akhir Julai. Di samping itu, nisbah perlindungan kerugian pinjaman (termasuk rizab pengawalseliaan) kekal pada tahap berhemat sebanyak 115.8% daripada pinjaman terjejas dengan jumlah peruntukan merangkumi 1.6% daripada jumlah pinjaman dalam tempoh yang sama. Kedudukan ini turut disokong oleh kualiti aset sistem perbankan yang kekal utuh dengan nisbah pinjaman terjejas bersih kekal stabil pada 1.1%. Pinjaman terjejas meningkat sedikit namun masih terkawal walaupun berada dalam persekitaran pemulihan yang tidak sekata, kos input yang tinggi dan kenaikan kos sara hidup.

² Lebih jumlah penampungan modal merujuk kepada jumlah modal yang melebihi peraturan minimum yang ditetapkan oleh bank termasuk keperluan penampungan pemeliharaan modal (2.5% daripada aset berwajaran risiko - RWA) dan keperluan minimum lebih tinggi yang ditetapkan oleh bank tertentu.

³ Paras minimum Basel III bagi Nisbah CET1 sekurang-kurangnya 4.5% manakala Nisbah Modal Kumpulan 1 (6%) dan Nisbah Jumlah Modal (8%) daripada RWA.

RAJAH 3.4. Sistem Perbankan: Pinjaman Terjejas dan Nisbah Pinjaman Terjejas Bersih (Akhir tempoh)

¹ Akhir Julai 2023
Sumber: Bank Negara Malaysia

Sektor perbankan mengekalkan aktiviti pinjaman berhemat dalam keadaan kewangan yang ketat bagi tempoh tujuh bulan pertama 2023. Pada akhir Julai 2023, jumlah pinjaman terkumpul menyederhana sebanyak 4.2% kepada RM2,056.3 bilion berikutan pertumbuhan yang lebih perlahan dalam segmen perniagaan. Sementara itu, aktiviti pinjaman dalam sistem perbankan bagi semua kategori dalam segmen perniagaan dan isi rumah seperti permohonan, kelulusan dan pengeluaran pinjaman berkembang pada kadar yang lebih perlahan iaitu 3.6%, 7% dan 5.2%.

Dalam segmen perniagaan, permohonan pinjaman berkembang sebanyak 6.8% kepada RM310.3 bilion dan kelulusan pinjaman meningkat sebanyak 12.4% kepada RM183.5 bilion berikutan pengembangan aktiviti ekonomi. Walau bagaimanapun, jumlah pinjaman terkumpul mengecil sebanyak 0.2% kepada RM700.1 bilion disebabkan oleh pertumbuhan lebih perlahan dalam pinjaman modal kerja. Selain itu, pengeluaran pinjaman menyederhana sebanyak 0.5% mencerminkan pertumbuhan yang lebih rendah terutamanya bagi segmen berkaitan komoditi dan kesan

asas yang tinggi pada suku kedua 2022. Pembiayaan kepada PKS kekal kukuh menerusi pelbagai pembiayaan yang ditawarkan oleh sistem perbankan menyumbang kepada RM347.3 bilion atau 49.6% daripada jumlah pinjaman terkumpul dalam segmen perniagaan.

JADUAL 3.1. Sistem Perbankan: Penunjuk Pinjaman¹, Januari - Julai 2022 dan 2023

	RM BILION		PERUBAHAN (%)	
	2022	2023	2022	2023
Jumlah²				
Permohonan pinjaman	769.5	797.5	20.1	3.6
Kelulusan pinjaman	386.4	413.6	26.7	7.0
Pengeluaran pinjaman	1,319.2	1,388.0	15.5	5.2
Pembayaran balik pinjaman	1,311.9	1,396.0	13.2	6.4
Pinjaman terkumpul ^{2,3}	1,973.8	2,056.3	5.9	4.2
<i>antaranya:</i>				
Perniagaan				
Permohonan pinjaman	290.7	310.3	17.6	6.8
Kelulusan pinjaman	163.2	183.5	18.0	12.4
Pengeluaran pinjaman	928.1	933.0	15.9	0.5
Pembayaran balik pinjaman	929.4	944.5	15.3	1.6
Pinjaman terkumpul ³	698.4	700.1	5.4	0.2
<i>antaranya:</i>				
PKS				
Permohonan pinjaman	156.7	180.7	8.7	15.4
Kelulusan pinjaman	80.1	95.0	9.2	18.5
Pengeluaran pinjaman	277.9	291.7	32.7	5.0
Pembayaran balik pinjaman	273.6	283.9	31.0	3.8
Pinjaman terkumpul ³	325.7	347.3	6.3	6.6
Isi rumah				
Permohonan pinjaman	454.2	466.0	20.5	2.6
Kelulusan pinjaman	201.5	212.7	30.5	5.5
Pengeluaran pinjaman	237.1	266.4	23.7	12.4
Pembayaran balik pinjaman	231.1	265.8	11.9	15.0
Pinjaman terkumpul ³	1,163.1	1,226.0	6.2	5.4

¹ Pinjaman bagi semua segmen termasuk data daripada sistem perbankan dan institusi kewangan pembangunan (DFI)
² Merujuk kepada jumlah pinjaman perniagaan dan isi rumah terkumpul dan tidak termasuk pinjaman kepada Kerajaan, institusi kewangan, institusi kewangan bukan bank dan entiti lain
³ Pada akhir tempoh
Nota: Angka tidak semestinya terjumlah disebabkan pembundaran
Sumber: Bank Negara Malaysia

Bagi segmen isi rumah, jumlah pinjaman terkumpul meningkat sebanyak 5.4% pada akhir Julai. Kebanyakan pinjaman isi rumah disokong oleh permintaan berterusan dalam kredit pengguna terutamanya bagi pembelian harta tanah kediaman dan kereta penumpang. Permohonan pinjaman menyederhana sebanyak 2.6% dan kelulusan pinjaman sebanyak 5.5%. Walau bagaimanapun, volum bayaran balik pinjaman segmen ini terus mencatat pertumbuhan dua digit iaitu sebanyak 15% dalam tempoh tujuh bulan pertama 2023 disokong oleh peningkatan dalam guna tenaga dan pertumbuhan pendapatan. Prestasi kukuh ini turut didorong oleh sokongan berterusan daripada sistem perbankan yang menyediakan bantuan seperti penjadualan dan penstrukturan semula pinjaman serta khidmat nasihat oleh Agensi Kaunseling dan Pengurusan Kredit (AKPK) kepada peminjam yang menghadapi kesukaran dalam memenuhi tuntutan bayaran balik pinjaman.

Melangkah ke hadapan, Rangka Kerja Rangkuman Kewangan Kedua (2023 - 2026) sebagai pelan hala tuju strategik empat tahun yang dilancarkan pada Jun 2023 akan terus memajukan rangkuman kewangan dengan meningkatkan kesejahteraan kewangan dan taraf hidup rakyat. Kerangka ini melengkapi Pelan Sektor Kewangan 2022 - 2026 (FSBP) dengan mengambil kira sudut pertumbuhan baharu yang baru muncul dalam perkhidmatan kewangan serta aspirasi SDG dan tawaran ESG.

Hutang isi rumah meningkat pada kadar yang sederhana sebanyak 5.1% pada Jun 2023 terutamanya didorong oleh pembelian harta tanah kediaman di bawah program insentif pemilikan rumah serta pembelian kenderaan bermotor berikutan lanjutan tempoh pengecualian Cukai Jualan⁴ dan pendaftaran kenderaan baharu. Meskipun hutang isi rumah meningkat pada kadar yang perlahan, nisbah hutang kepada KDNK meningkat kepada 81.9% pada Jun disebabkan oleh pengembangan KDNK nominal yang sederhana dalam tempoh yang sama. Sebahagian besar hutang isi rumah bertujuan untuk mengumpul kekayaan merangkumi harta tanah kediaman sebanyak 60.3%, harta tanah bukan kediaman (5.5%) dan pelaburan dalam sekuriti (4.5%).

JADUAL 3.2. Sistem Perbankan: Pinjaman Terkumpul mengikut Sektor, Akhir Julai 2022 dan 2023

	RM BILION		BAHAGIAN (%)	
	2022	2023	2022	2023
Perniagaan	698.4	700.1	35.4	34.0
Bukan PKS ¹	369.4	350.3	18.7	17.0
PKS	325.7	347.3	16.5	16.9
<i>Sektor terpilih</i>				
Pertanian primer	32.5	31.7	4.6	4.5
Perlombongan dan kuari	10.6	9.2	1.5	1.3
Pembuatan	131.1	126.6	18.8	18.1
Pembinaan	89.1	89.7	12.8	12.8
Bekalan elektrik, gas dan air	23.3	21.2	3.3	3.0
Perdagangan borong dan runcit	141.0	145.0	20.2	20.7
Hotel dan restoran	19.6	19.4	2.8	2.8
Pengangkutan dan penyimpanan	29.0	30.9	4.2	4.4
Maklumat dan komunikasi	19.5	22.0	2.8	3.1
Aktiviti kewangan, insurans dan perniagaan	170.0	171.2	24.3	24.5
Isi rumah	1,163.1	1,226.0	58.9	59.6
<i>antaranya:</i>				
Pembelian harta tanah kediaman	705.8	755.2	60.7	61.6
Pembelian harta tanah bukan kediaman	80.3	80.8	6.9	6.6
Pembelian kereta penumpang	162.1	175.4	13.9	14.3
Kad kredit	35.5	40.3	3.1	3.3
Kegunaan persendirian	106.7	110.6	9.2	9.0
Pembelian sekuriti	72.3	63.3	6.2	5.2
Lain-lain	0.3	0.3	0.0	0.0
Sektor lain	112.3	130.3	5.7	6.3
Jumlah²	1,973.8	2,056.3	100.0	100.0

¹ Bukan PKS merujuk kepada syarikat besar, termasuk entiti asing, entiti domestik lain, Kerajaan dan lain-lain

² Merujuk kepada jumlah pinjaman perniagaan dan isi rumah terkumpul dan tidak termasuk pinjaman kepada Kerajaan, institusi kewangan, institusi kewangan bukan bank dan entiti lain

Nota: Angka tidak semestinya terjumlah disebabkan pembundaran
Sumber: Bank Negara Malaysia

⁴ Pengecualian Cukai Jualan dilanjutkan sehingga Jun 2022, manakala pendaftaran kenderaan baharu sehingga Mac 2023.

Daya tahan kewangan isi rumah disokong oleh kapasiti pembayaran hutang yang sihat dan penampungan kewangan yang kukuh. Nisbah khidmat hutang (DSR) bagi pinjaman terkumpul dan pinjaman yang baru diluluskan kekal kukuh berikutan piawaian pengunderaitan hutang yang berhemat. Secara keseluruhan, jumlah aset⁵ kewangan isi rumah pada akhir Jun adalah sebanyak RM3,036 bilion dan melebihi jumlah hutang isi rumah sebanyak 2.05 kali. Peningkatan pendapatan dan pekerjaan membolehkan kebanyakan peminjam tidak lagi memerlukan program bantuan bayaran balik dan mampu meneruskan pembayaran balik pinjaman. Perkembangan ini adalah petanda baik untuk kedudukan kewangan isi rumah.

Kementerian Kewangan bersama BNM dan Suruhanjaya Sekuriti Malaysia (SC) sedang menggubal Akta Kredit Pengguna (CCA) yang akan memperkukuh perlindungan bagi kredit pengguna di Malaysia melalui penyediaan kerangka peraturan yang menyeluruh kepada perkhidmatan kredit dan perniagaan kredit. Penggubalan akta ini akan memastikan amalan terbaik dalam kalangan entiti yang menjalankan perniagaan tersebut serta menggalakkan industri kredit yang adil, cekap dan telus. Melalui CCA, penyedia kredit bukan bank dan penyedia perkhidmatan kredit yang menawarkan produk atau perkhidmatan kredit seperti Beli-Sekarang-Bayar-Kemudian, syarikat pemajakan dan pemfaktoran, agensi kutipan hutang, pembeli pinjaman terjejas serta agensi kaunseling dan pengurusan hutang tertakluk kepada kebenaran pihak berkuasa, tata kelola dan pengendalian perniagaan yang baik. Entiti yang dikawal selia perlu mematuhi pelbagai syarat termasuk amalan pemberian pinjaman yang bertanggungjawab, ketelusan dan pendedahan maklumat serta layanan adil bagi pengguna kredit. Faktor ini akan memperkukuh perlindungan pengguna di Malaysia dan meningkatkan tahap profesionalisme dalam industri.

Prestasi Pasaran Modal

Aktiviti pengumpulan dana kekal teguh

Dalam tempoh tujuh bulan pertama 2023, pemerolehan dana kasar daripada pasaran modal meningkat sebanyak 11.4% kepada RM184.1 bilion. Prestasi memberangsangkan ini disumbangkan oleh peningkatan pemerolehan dana bagi sektor awam sebanyak 10.8% kepada RM114 bilion dan sektor swasta sebanyak 12.4% kepada RM70.1 bilion.

Pemerolehan dana kasar sektor swasta melalui bon korporat baharu meningkat 11.8% kepada RM67.1 bilion walaupun dalam persekitaran pembiayaan yang lebih ketat. Dana itu terutamanya diperolehi melalui nota jangka pertengahan bernilai RM65.3 bilion diikuti oleh bon biasa (RM1,005.8 juta) dan bon Islam (RM865.6 juta). Kebanyakan pemerolehan dana tertumpu dalam sektor kewangan, insurans, hartanah dan perkhidmatan perniagaan yang menyumbang 55.6%; elektrik, gas dan air (21.8%); dan pembinaan (9.3%). Dana tersebut terutamanya digunakan untuk membiayai modal kerja, projek baharu dan pembiayaan semula.

Sementara itu, pemerolehan dana melalui pasaran ekuiti domestik dalam tempoh yang sama merekodkan RM2.9 bilion dengan pertumbuhan dipacu oleh IPO. Terbitan baharu di bawah pasaran Utama dan ACE terdiri daripada kaunter produk dan perkhidmatan pengguna dan industri, pembinaan, teknologi, harta tanah dan penjagaan kesihatan. Peningkatan bilangan perniagaan yang merancang untuk disenaraikan dalam tempoh terdekat akan meningkatkan peluang pelaburan dan merancakkan pasaran ekuiti domestik.

⁵ Aset isi rumah terdiri daripada deposit, pelaburan dalam dana unit amanah dan pemegangan ekuiti, polisi insurans/takaful serta Kumpulan Wang Simpanan Pekerja (KWSP).

JADUAL 3.3. *Pemerolehan Dana oleh Pasaran Modal, Januari – Julai 2022 dan 2023*

	RM JUTA	
	2022	2023
Sektor Awam		
Sekuriti Kerajaan		
Sekuriti Kerajaan Malaysia	53,010.8	57,402.9
Terbitan Pelaburan Kerajaan Malaysia	49,912.6	56,633.9
Terbitan baharu sekuriti hutang	102,923.4	114,036.8
Tolak: Penebusan	47,478.8	58,370.0
Pemerolehan dana bersih oleh sektor awam	55,444.6	55,666.8
Sektor Swasta		
Saham¹/Waran		
Tawaran Awam Permulaan	2,265.7	2,912.3
Terbitan Hak	-	-
Waran	-	-
Terbitan baharu saham/waran	2,265.7	2,912.3
Sekuriti hutang²		
Bon biasa	222.3	1,005.8
Bon boleh tukar	-	-
Bon Islam	453.1	865.6
Nota jangka pertengahan	59,382.9	65,267.3
Terbitan baharu sekuriti hutang	60,058.3	67,138.7
Tolak: Penebusan	52,839.3	45,894.4
Terbitan bersih sekuriti hutang	7,219.0	21,244.3
Pemerolehan dana bersih oleh sektor swasta	9,484.7	24,156.6
Jumlah pemerolehan dana bersih	64,929.3	79,823.5

¹ Tidak termasuk dana yang diperoleh melalui penggunaan Skim Opsyen Saham Pekerja, Hak Langganan Boleh Pindah, Waran dan Stok Pinjaman Tidak Bercagar Boleh Tukar Tidak Boleh Tebus
² Tidak termasuk kertas pelaburan jangka pendek mengikut prinsip konvensional dan Islam
 Nota: Angka tidak semestinya terjumlah disebabkan pembundaran
 Sumber: Bank Negara Malaysia

JADUAL 3.4. *Bon Korporat Baharu mengikut Sektor, Januari – Julai 2022 dan 2023*

	RM JUTA		BAHAGIAN (%)	
	2022	2023	2022	2023
Pertanian, perhutanan dan perikanan	2,119.6	348.0	3.5	0.5
Pembuatan	5,102.0	836.0	8.5	1.2
Pembinaan	4,428.6	6,250.4	7.4	9.3
Elektrik, gas dan air	9,520.3	14,632.2	15.9	21.8
Pengangkutan, penyimpanan dan komunikasi	2,100.0	2,785.5	3.5	4.1
Kewangan, insurans, hartanah dan perkhidmatan perniagaan	31,747.3	37,358.2	52.9	55.6
Perkhidmatan Kerajaan dan lain-lain	4,270.5	4,535.8	7.1	6.8
Perdagangan borong dan runcit, restoran dan hotel	270.0	392.5	0.4	0.6
Perlombongan dan kuari	500.0	0.0	0.8	0.0
Jumlah	60,058.3	67,138.7	100.0	100.0

Nota: Termasuk bon korporat yang diterbitkan oleh Cagamas dan syarikat bukan pemastautin
 Angka tidak semestinya terjumlah disebabkan pembundaran
 Sumber: Bank Negara Malaysia

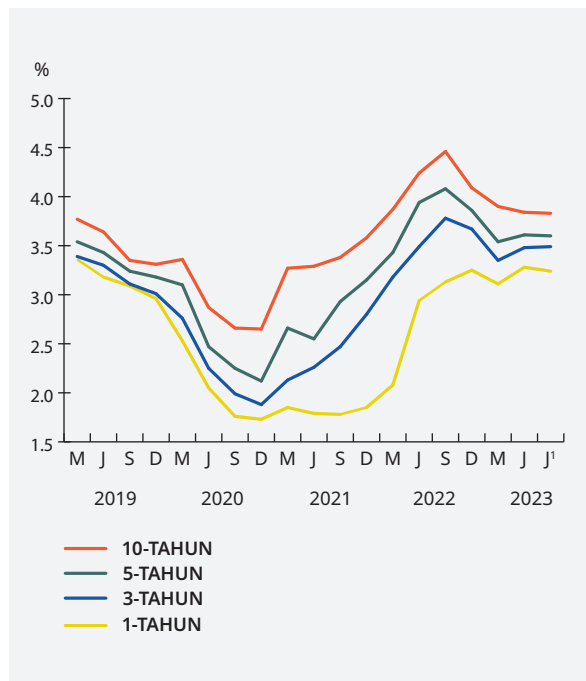
Bagi sektor awam, terbitan Sekuriti Kerajaan Malaysia (MGS) meningkat 8.3% kepada RM57.4 bilion manakala Terbitan Pelaburan Kerajaan Malaysia (MGII) meningkat 13.5% kepada RM56.6 bilion. Terbitan tersebut mengambil kira keperluan kewangan Kerajaan dan profil kematangan hutang. Sementara itu, pegangan asing MGS mencatat sebanyak 36.6% dan MGII sebanyak 10.2% pada akhir Julai. Pasaran hutang Malaysia kekal disokong oleh pelbagai kumpulan pelabur institusi dan asing serta dilengkapi dengan pasaran bon sekunder yang mendalam dan mudah tunai yang tinggi.

Peningkatan pemerolehan dana kasar dalam pasaran modal oleh sektor awam dan swasta terutamanya disokong oleh inisiatif pemulihan ekonomi untuk meningkatkan pertumbuhan ekonomi. Pelaksanaan pelbagai langkah

seperti pembaharuan cukai, akses kepada kredit dan pakej rangsangan tambahan, sektor awam dan swasta menawarkan lebih banyak peluang untuk meningkatkan modal. Selain itu, pelaburan langsung asing dan domestik telah meningkat dengan ketara seterusnya menjana lebih banyak modal dan peluang pelaburan dalam pelbagai projek.

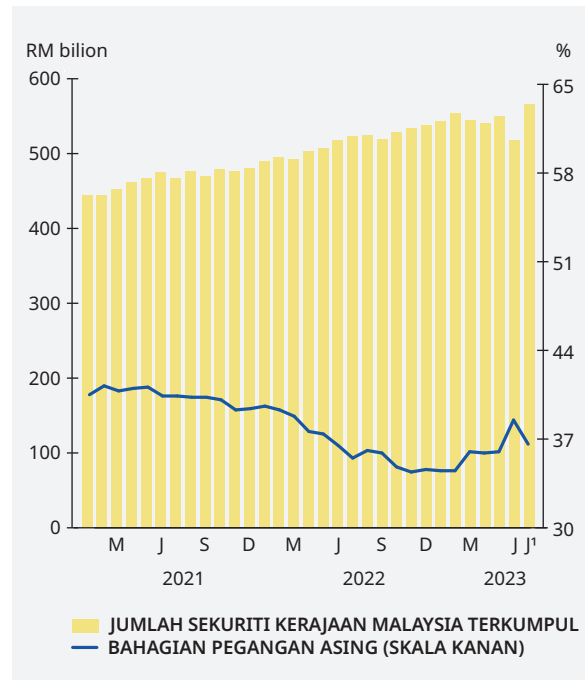
Dalam tempoh tujuh bulan pertama 2023, kadar hasil bon MGS dan korporat secara amnya merosot merentas semua tempoh. Kadar hasil MGS 1-tahun berkurang sebanyak 2 bps diikuti 3-tahun (18 bps), 5-tahun (26 bps) dan 10-tahun (26 bps). Penurunan dalam penanda aras kadar hasil terutamanya didorong oleh jangkaan pasaran mengenai kadar dasar yang mencapai kemuncak kitaran. Trend ini juga dipengaruhi oleh cabaran makro global, termasuk jangkaan inflasi yang berkurangan di AS serta krisis perbankan global yang terkawal. Pada akhir Julai, kadar hasil MGS 1-tahun ditutup pada kadar 3.24% diikuti 3-tahun (3.49%), 5-tahun (3.60%) dan 10-tahun (3.83%).

RAJAH 3.5. Kadar Hasil Indikatif Sekuriti Kerajaan Malaysia (Akhir tempoh)

¹ Akhir Julai 2023
Sumber: Bank Negara Malaysia

RAJAH 3.6. Bahagian Pegangan Asing dalam Jumlah Sekuriti Kerajaan Malaysia Terkumpul (Akhir tempoh)

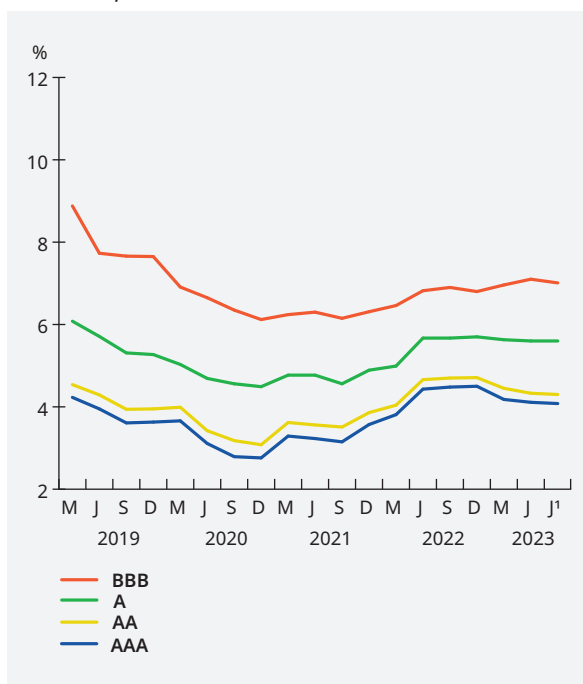
¹ Akhir Julai 2023
Sumber: Bank Negara Malaysia

Sementara itu, kadar hasil bon korporat bertempoh matang 5-tahun bagi sekuriti bertaraf AAA menyusut sebanyak 42 bps diikuti AA (42 bps) dan A (10 bps). Walau bagaimanapun, kadar hasil bon korporat bertaraf BBB meningkat sebanyak 21 bps dalam tempoh yang sama dan ditutup pada kadar 7.01%. Namun demikian, kadar hasil bon korporat Malaysia yang bertaraf BBB meningkat sedikit disokong oleh permintaan pelabur terhadap bon korporat yang mempunyai penarafan kredit yang secara relatifnya selamat berdasarkan sentimen penghindaran risiko berikutan krisis perbankan AS. Secara keseluruhan, trend kadar hasil dalam pasaran hutang korporat secara amnya menunjukkan jangkaan kadar faedah yang lebih rendah iaitu menandakan kos pinjaman yang lebih murah seterusnya akan memberikan manfaat kepada banyak perniagaan.

Sukuk dan bon tempatan dijangka memainkan peranan penting sebagai instrumen pembiayaan untuk program dan projek di bawah Pelan Hala Tuju Peralihan Tenaga Negara (NETR), Pelan Induk Perindustrian Baharu 2030 (NIMP 2030) dan Kajian Separuh

Penggal Rancangan Malaysia Kedua Belas (KSP RMKe-12). Secara keseluruhan, unjuran MGS, MGII serta bon dan sukuk korporat kekal positif disokong oleh jangkaan pertumbuhan ekonomi yang mampan, paras inflasi terkawal dan kitaran kenaikan kadar oleh BNM yang akan berakhir tahun ini. Namun begitu, faktor luaran seperti ketidakpastian kenaikan kadar Fed AS, kegawatan sektor perbankan dan ketegangan geopolitik boleh menimbulkan risiko turun naik pasaran dalam jangka masa pendek.

RAJAH 3.7. Kadar Hasil Bon Korporat 5-Tahun (Akhir tempoh)

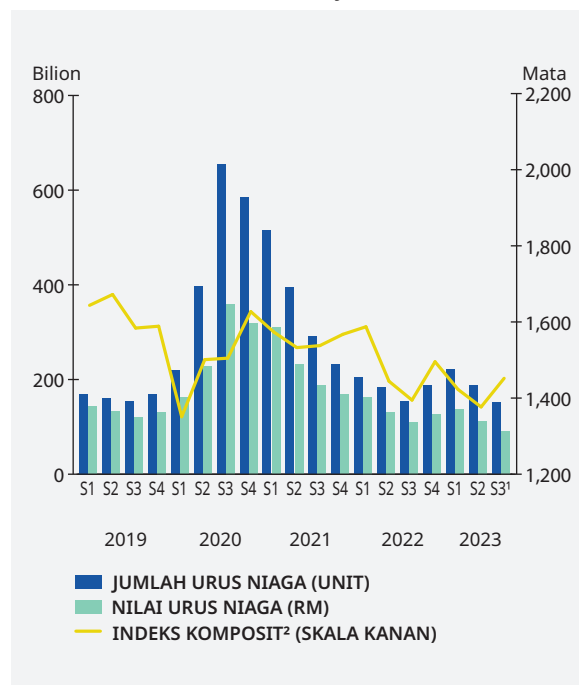

¹ Akhir Julai 2023
Sumber: Bank Negara Malaysia

Pasaran ekuiti tempatan terus terjejas oleh cabaran luaran dalam tempoh lapan bulan pertama 2023. Pada awal 2023, terdapat kemungkinan kenaikan kadar faedah yang kecil oleh Fed AS berikutan pengurangan tekanan inflasi. Sementara itu, pembukaan semula sempadan China berpotensi memberikan limpahan positif kepada ekonomi global. Faktor tersebut meningkatkan sentimen risiko pada peringkat global tetapi tidak mencukupi untuk mendorong Indeks Komposit Kuala Lumpur FTSE Bursa Malaysia (FBM KLCI) ditutup pada paras yang lebih tinggi dengan indeks merosot sebanyak 0.7% kepada 1,485.50 mata

pada akhir Januari (akhir Disember 2022: 1,495.49 mata). Prestasi hambar ini boleh dikaitkan dengan pelbagai faktor termasuk ketidakpastian pertumbuhan ekonomi global yang telah menjejaskan sentimen pelabur.

RAJAH 3.8. Prestasi Bursa Malaysia

¹ Akhir-Ogos 2023
² Akhir tempoh
Sumber: Bursa Malaysia

Pada akhir Disember 2022 sehingga 14 Mac, FBM KLCI menyusut sebanyak 6.8% dan ditutup pada paras 1,393.83 mata iaitu di bawah paras psikologi 1,400 mata disebabkan oleh sentimen pasaran yang terjejas akibat kegawatan sektor perbankan di AS dan Switzerland. Walaupun campur tangan awal oleh pihak berkuasa berjaya menghalang insiden ini daripada merebak ke institusi kewangan lain, namun pelabur masih berwaspada dengan potensi kesan penularan dalam sektor perbankan. Pada Mei, kadar OPR telah dinaikkan secara kebetulan sama dengan keputusan yang dibuat oleh Fed AS. Sementara itu, kebimbangan terhadap krisis perbankan AS yang berlarutan, rundingan siling hutang AS dan pilihan raya enam negeri di Malaysia telah menyebabkan pelabur mengambil pendekatan pelaburan yang lebih defensif dan meningkatkan aktiviti pengambilan untung. Di samping itu, aktiviti ekonomi yang lebih perlahan di Eropah

dan pendapatan korporat domestik yang lemah menambahkan lagi kebimbangan ini. Akibatnya, FBM KLCI ditutup rendah pada paras 1,387.12 mata pada akhir Mei.

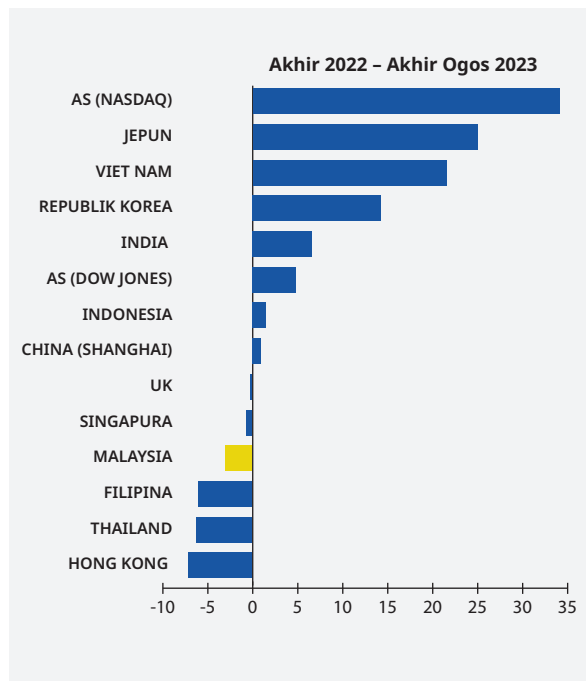
Berkuat kuasa 13 Julai, Kerajaan mengurangkan kadar duti setem ke atas saham yang didagangkan di Bursa Malaysia daripada 0.15% kepada 0.10% sebagai satu daripada langkah merancakkan semula pasaran modal domestik. Langkah ini bertujuan untuk meningkatkan volum dagangan dan kecairan dalam kalangan pelabur runcit, mendorong PKS untuk meneruskan IPO berikutan proses penyenaian yang dipercepat di samping menggalakkan pelabur asing menyertai pasaran saham Malaysia. Sehubungan itu, FBM KLCI kembali pulih dan ditutup lebih tinggi pada paras 1,459.43 mata pada akhir Julai, dirangsang oleh minat pembelian asing yang kukuh dan sokongan daripada institusi tempatan serta peningkatan aktiviti memburu saham berharga murah. Pemulihan ini terus disokong dengan pelancaran kerangka Ekonomi MADANI. Sentimen pasaran semakin bertambah baik disokong oleh minat pembelian asing dan pengumuman dasar baharu yang seterusnya menyokong peningkatan indeks kepada

1,462.03 mata pada 9 Ogos. Peningkatan peluang pekerjaan tempatan dan langkah rangsangan yang diumumkan oleh China telah menyumbang kepada indeks FBM KLCI ditutup pada paras 1,451.94 mata pada akhir Ogos. Pada masa yang sama, aliran masuk ekuiti bersih terkumpul mencatat RM1,555 juta bagi Julai dan Ogos.

JADUAL 3.5. Bursa Malaysia: Penunjuk Terpilih, Akhir Ogos 2022 dan 2023

	2022	2023
Indeks		
FBM KLCI	1,512.05	1,451.94
FBM EMAS	10,697.65	10,740.70
FBM 100	10,449.43	10,412.03
FBM SCAP	14,380.26	16,072.89
FBM ACE	4,910.44	5,217.97
Jumlah urus niaga¹		
Bilangan (juta unit)	489,373.45	559,605.08
Nilai (RM juta)	363,183.71	340,020.02
Purata urus niaga harian¹		
Bilangan (juta unit)	3,020.82	3,475.81
Nilai (RM juta)	2,241.87	2,111.93
Permodalan pasaran (RM bilion)	1,706.31	1,776.33
Bilangan syarikat disenaraikan		
Pasaran Utama	764	773
Pasaran ACE	156	167
Pasaran LEAP	46	48
Kecairan pasaran		
Nilai urus niaga/permodalan pasaran (%)	21.3	19.1
Penumpuan pasaran		
10 saham dengan permodalan pasaran tertinggi/permodalan pasaran (%)	34.1	33.0

RAJAH 3.9. Prestasi Pasaran Saham Terpilih (% perubahan)

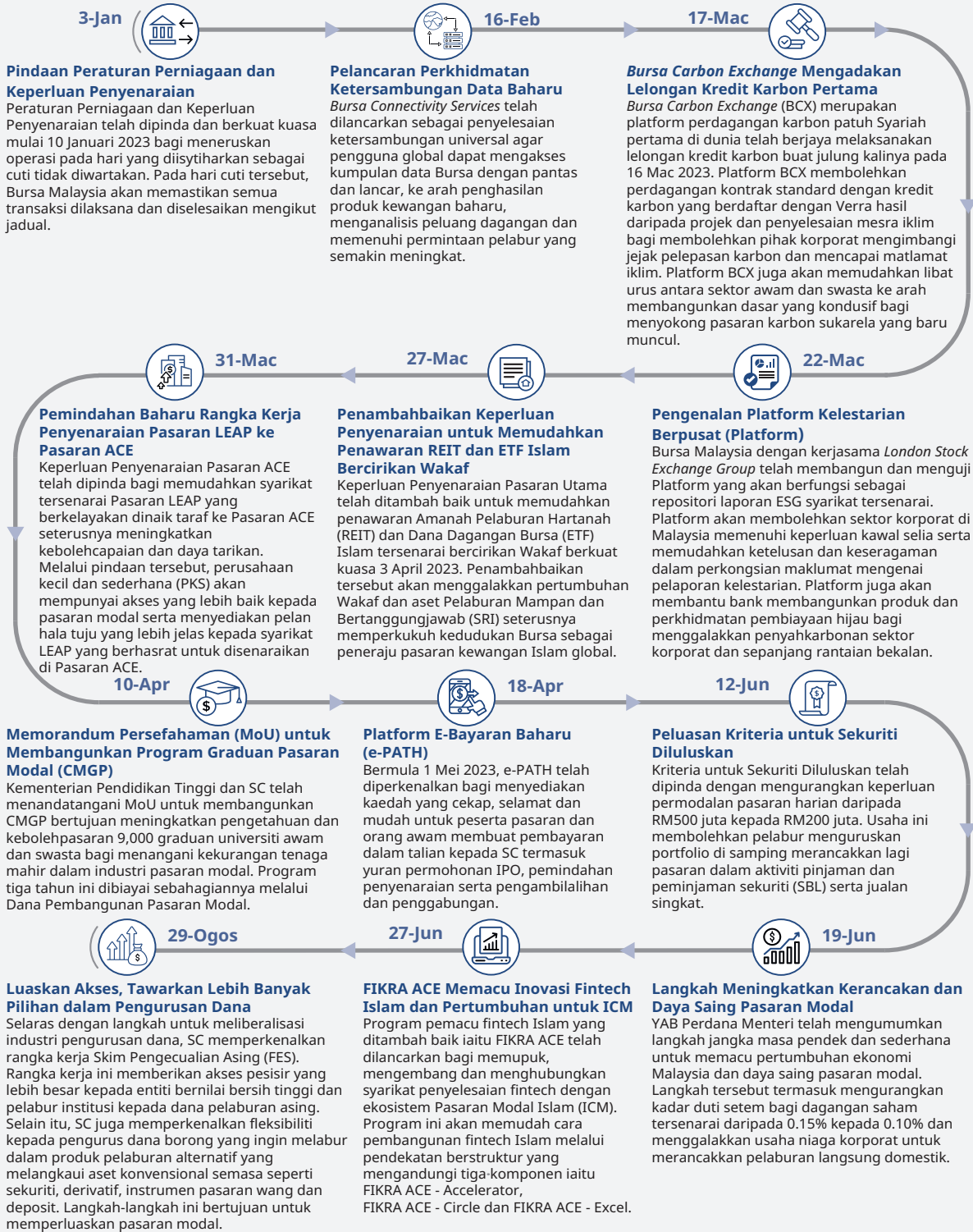
Sumber: Bloomberg

¹ Berdasarkan urus niaga pasaran dan perniagaan secara langsung antara Januari hingga Ogos
 Sumber: Bursa Malaysia

SISIPAN 3.1

Inisiatif Utama Pasaran Modal

Suruhanjaya Sekuriti Malaysia (SC) dan Bursa Malaysia telah melaksanakan beberapa inisiatif utama dalam tempoh lapan bulan pertama 2023 untuk meningkatkan tahap mudah tunai dan kecekapan pasaran modal Malaysia. Langkah tersebut adalah seperti berikut:

Prestasi Perbankan dan Pasaran Modal Islam

Perbankan dan pasaran modal Islam berkembang pesat sejajar pertumbuhan ekonomi yang berdaya tahan

Perbankan Islam terus menyokong keperluan sosial dan ekonomi sejajar dengan prinsip kewangan berasaskan nilai menerusi penyelesaian patuh Syariah yang pelbagai dan inovatif. Pada akhir Julai 2023, jumlah aset bank Islam⁶ telah berkembang sebanyak 8.1% kepada RM1,293.2 bilion iaitu 36.4% daripada bahagian pasaran. Sementara itu, jumlah pembiayaan Islam terkumpul meningkat sebanyak 9.1% kepada RM844.1 bilion pada akhir Julai dengan kadar pertumbuhan melebihi trend pertumbuhan pinjaman konvensional. Permintaan pembiayaan isi rumah kekal kukuh dan merangkumi sebahagian besar daripada jumlah pembiayaan iaitu 63.1% terutamanya bagi harta tanah kediaman dan kereta penumpang.

Prospek perbankan Islam kekal memberangsangkan disokong oleh ekosistem yang matang bagi menggalakkan keterangkuman kewangan dan sosial. Ekosistem ini merangkumi peraturan di bawah Akta Perkhidmatan Kewangan Islam 2013 [Akta 759]; produk dan perkhidmatan yang pelbagai serta inovatif; peserta industri yang berdaya tahan; strategi pendigitalan yang progresif; serta asas pembiayaan yang kukuh menerusi pengantaraan berasaskan nilai (VBI). Di samping itu, komitmen padu Malaysia dalam agenda kewangan sosial diterjemahkan menerusi penyediaan kohort ke-3 kepada Panduan Sektorial bagi Rangka Kerja Penilaian Impak Pembiayaan dan Pelaburan Pengantaraan Berasaskan Nilai (VBI AF)⁷. Panduan Sektorial ini akan dimuktamad dan diterbitkan pada suku keempat 2023 menggabungkan pertimbangan risiko berkaitan ESG semasa membuat keputusan pembiayaan dan pelaburan. Gabungan VBI dan

kewangan sosial akan terus meletakkan negara sebagai peneraju dalam mencapai matlamat kemampunan melalui pembiayaan patuh Syariah yang mengimbangi antara keperluan sosial dan alam sekitar dengan pembangunan ekonomi.

JADUAL 3.6. Perbankan Islam: Penunjuk Utama¹, Akhir Julai 2022 dan 2023

	RM BILION		PERUBAHAN (%)	
	2022	2023	2022	2023
Aset	995.1	1,081.4	6.3	8.7
Pembiayaan	774.1	844.1	12.0	9.1
Pertanian primer	16.2	20.9	-2.6	23.1
Perlombongan dan kuari	3.0	3.2	-35.3	-29.1
Pembuatan	36.0	33.7	4.6	-4.0
Bekalan elektrik, gas dan air	11.8	8.5	94.1	3.6
Perdagangan borong dan runcit, restoran dan hotel	42.7	54.0	18.2	17.8
Pembinaan	43.3	44.6	34.3	-3.5
Hartanah	31.8	35.3	1.5	10.3
Pengangkutan, penyimpanan dan perhubungan	22.7	27.5	24.3	21.0
Aktiviti kewangan, insurans dan perniagaan	46.4	35.9	21.5	11.7
Pendidikan, kesihatan dan lain-lain	16.3	8.4	-41.4	14.2
Isi rumah	491.3	532.7	11.8	9.0
Lain-lain	12.4	39.3	118.4	17.5
Liabiliti	923.8	1,001.0	6.4	8.4
Deposit dan Akaun Pelaburan	869.3	934.8	8.8	7.5
Pelaburan	0.3	0.3	-22.1	-11.7
Tabungan	75.1	71.6	5.5	-4.6
Permintaan	134.9	132.7	16.3	-1.6
Akaun Pelaburan	133.5	142.9	17.6	7.1
Lain-lain	525.5	587.3	5.5	11.8

¹ Tidak termasuk DFI

Nota: Angka tidak semestinya terjumlah disebabkan pembundaran
Sumber: Bank Negara Malaysia

⁶ Termasuk DFI.

⁷ Rangka Kerja ini merupakan kesinambungan daripada Panduan Sektorial kohort ke-1 dan ke-2 yang diterbitkan pada 2021 dan 2022 meliputi sektor minyak sawit, tenaga boleh baharu, kecekapan tenaga, minyak dan gas, pembinaan dan infrastruktur serta pembuatan. Panduan Sektorial bagi kohort ke-3 merangkumi pertanian, perlombongan dan pengkuarian, pengangkutan jalan dan pengurusan sisa.

SISIPAN 3.2

Perkembangan terkini: Memperkasa Kewangan Islam di Malaysia

Evolusi Kewangan Islam di Malaysia

Sistem kewangan Islam di Malaysia telah berkembang dengan pesat sejak empat dekad yang lalu. Industri ini telah melalui tiga fasa pembangunan utama dan berkembang menjadi antara ekosistem kewangan Islam yang paling pesat pada peringkat global seperti dalam Rajah 3.2.1. Pengukuhan industri ini merupakan hasil usaha bersepadu pihak Kerajaan, pengawal selia kewangan dan peserta industri melalui pendekatan pelbagai aspek secara berterusan ke arah mengekalkan dan memperkukuh kedudukan Malaysia sebagai peneraju kewangan Islam pada peringkat global. Usaha tersebut termasuk menyediakan persekitaran perundangan dan pengawalseliaan yang kondusif dan menyokong; mempercepat pembaharuan struktur untuk menangani cabaran pasaran dan persaingan dalam kalangan industri; serta memperkukuh institusi dan bakat yang lebih dinamik.

RAJAH 3.2.1. Fasa Pembangunan dan Ekosistem Semasa dalam Kewangan Islam

Ekosistem Kewangan Islam di Malaysia

Peningkatan bahagian pasaran

Pembiayaan Islam¹

44.7%
2018: 36.6%

Pembiayaan

Akaun deposit dan pelaburan Islam (IA)¹

41.6%
2018: 35.4%

Deposit dan IA

Aset dana takaful²

13.7%
2018: 10.5%

Aset dana

Sumbangan bersih takaful

24.8%
2018: 19.7%

Sumbangan bersih

Pasaran modal yang mendalam

Sukuk global dan domestik

40.3%	Bahagian pasaran terbesar dalam sukuk global terkumpul
USD800 juta	Sukuk mampan berdaulat dalam dominasi dolar AS pertama di dunia
63.7%	Bahagian pasaran sukuk daripada jumlah bon domestik/sukuk terkumpul

Ekuiti Islam

66.3%	Permodalan pasaran Syariah daripada jumlah permodalan pasaran
79.3%	Sekuriti patuh Syariah daripada jumlah sekuriti yang disenaraikan dan didagangkan

Nota:
¹ Termasuk Institusi Kewangan Pembangunan (DFI)
² Tidak termasuk aset dana pemegang saham
³ Termasuk tingkap Islam bagi bank perdagangan dan pelaburan
⁴ Setakat Dis 2022
⁵ Termasuk tingkap pengurus dana Islam
⁶ Bursa Suq Al-Sila⁷ (BSAS) ialah sebuah platform dagangan komoditi khusus untuk memudah cara pengurusan kecairan dan pembiayaan Islam oleh institusi-institusi kewangan Islam
⁷ Bursa Malaysia-i (BM-i) ialah pelantar pertukaran sekuriti Islam bersepadu dengan rangkaian kemudahan pertukaran yang lengkap serta menerapkan ciri-ciri yang patuh Syariah

Sumber: Bank Negara Malaysia, Suruhanjaya Sekuriti Malaysia dan Bursa Malaysia

Pengiktirafan global

Kedudukan Pertama – Indikator Perkembangan Kewangan Islam 2022
 Kedudukan Pertama – Indikator Ekonomi Islam Global 2021/22
 Kedudukan Pertama – Indeks Fintech Islam Global (GIFT) 2022

Persekitaran yang kondusif dan ekosistem yang menyeluruh

Rangka kerja pengawalseliaan dan undang-undang (seperti CBA, IFSA, Rangka Kerja Tadbir Urus Syariah)

Menjadi hos infrastruktur kewangan Islam global utama (seperti IFSB, IILM)

Ekosistem bakat yang rancak serta memenuhi keperluan kewangan Islam global

Infrastruktur pasaran yang patuh Syariah (seperti BSAS⁶, BM-i⁷)

Pelbagai peserta menawarkan perkhidmatan kewangan Islam

Memperkuh nilai dan impak kewangan Islam

Di bawah kerangka Ekonomi MADANI, kewangan Islam disasarkan sebagai pengantara kepada pelbagai bentuk modal yang menyumbang ke arah sistem ekonomi inklusif dan adil. Kewangan Islam di Malaysia disarankan untuk menghayati prinsip Halal dan juga perlu menerapkan prinsip *Tayyib*. Aspirasi ini sejajar dengan nilai Syariah yang diterapkan dalam kewangan Islam yang bertujuan menggalakkan pengagihan kekayaan seimbang, membasmi kemiskinan, memupuk kerjasama dan menggalakkan pembangunan mampan seperti dalam Rajah 3.2.2. Nilai tersebut bersifat universal dan boleh membentuk sistem kewangan yang lebih mampan dan inklusif di Malaysia.

RAJAH 3.2.2. Prinsip-prinsip Syariah yang Menjadi Tunjang kepada Usaha Pembangunan Kewangan Islam
Pertumbuhan ekonomi yang seimbang, progresif, mampan dan inklusif

Sumber: Bank Negara Malaysia

Strategi di bawah Pelan Sektor Kewangan 2022 – 2026 sejajar dengan aspirasi Ekonomi MADANI

Pelan Sektor Kewangan 2022 – 2026 (*Financial Sector Blueprint 2022 – 2026*, FSBP) menetapkan lima teras strategik dengan matlamat untuk membangunkan sektor kewangan yang tangkas, dinamik dan berdaya tahan bagi menyokong peralihan negara ke peringkat pembangunan seterusnya. Teras kelima iaitu “membangunkan kewangan berasaskan nilai melalui kepimpinan dalam kewangan Islam” menyasarkan sistem kewangan yang dapat memberikan impak sosioekonomi yang nyata, serta berupaya menzahirkan nilai dan potensi kewangan Islam secara menyeluruh termasuk merealisasikan *Maqasid Syariah*¹.

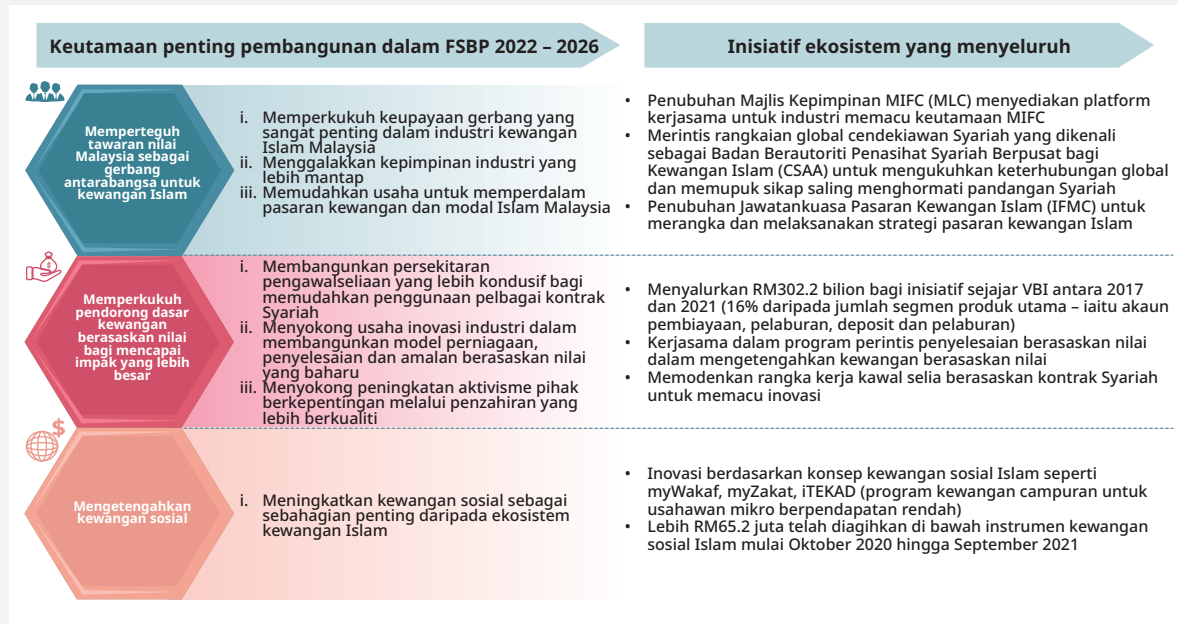
Teras tersebut merangkumi tiga strategi utama iaitu:

- i. Memperteguh tawaran nilai Malaysia sebagai gerbang antarabangsa untuk kewangan Islam;
- ii. Memperkukuh pendorong dasar kewangan berasaskan nilai bagi mencapai impak yang lebih besar; dan
- iii. Mengetengahkan kewangan sosial.

Sejajar dengan hasrat Malaysia untuk mengukuhkan peranan sebagai gerbang antarabangsa untuk pasaran kewangan Islam dalam kalangan negara Asia dan negara ahli Pertubuhan Kerjasama Islam (*Organisation of Islamic Cooperation*, OIC), FSBP telah menggariskan keutamaan strategik berlandaskan keteguhan ekosistem industri ini. Keutamaan strategik tersebut turut disokong oleh usaha dan inisiatif yang bersepadu melibatkan pelbagai pihak berkepentingan dalam ekosistem ini. Inisiatif tersebut termasuk mengkaji semula kerangka kawal selia untuk memacu inovasi; membangunkan bakat yang mantap dan mampan; serta melaksanakan program perintis berskala dan berimpak menerusi kerjasama industri dan pihak berkepentingan pada peringkat global seperti dalam Rajah 3.2.3.

¹ *Maqasid Syariah* bermaksud objektif Syariah yang memberi takrifan mendalam dan kebijaksanaan yang perlu dipertimbangkan oleh pengamal undang-undang dalam semua atau sebahagian besar bidang dan keadaan perundangan. (*The Malaysian Islamic Financial Market Report 2023*, Bank Negara Malaysia)

RAJAH 3.2.3. Keutamaan Pembangunan Utama dan Inisiatif Pemain Industri

Sumber: Bank Negara Malaysia, Laporan Awal Pengantaraan Berasaskan Nilai (VBI) AIBIM 2017 - 2020 dan Laporan Penuh 2021 (berdasarkan maklumat yang disumbangkan oleh ahli bank), ICD - Laporan Penunjuk Pembangunan Kewangan Islam Refinitiv 2022

Majlis Kepimpinan MIFC² (*MIFC Leadership Council*, MLC) telah ditubuhkan oleh Bank Negara Malaysia (BNM) dan Suruhanjaya Sekuriti Malaysia (SC) pada Oktober 2022 sebagai pemangkin utama untuk menempatkan Malaysia sebagai pasaran global dan gerbang antarabangsa dalam kewangan Islam. Majlis ini merupakan platform yang diterajui oleh industri dan dipandu berdasarkan aspirasi yang digariskan dalam FSBP dan Pelan Induk Pasaran Modal 3 (*Capital Market Masterplan 3*, CMP3).

Majlis yang dianggotai sepuluh tokoh industri tempatan dan antarabangsa yang terkemuka ini, telah mula melaksanakan konsultasi secara aktif bersama peserta industri dan rakan niaga utama. Di samping itu, MLC juga terlibat dalam pelbagai platform domestik dan antarabangsa yang merupakan sebahagian daripada peranan strategik dan advokasi bagi membangun dan meningkatkan impak kewangan Islam. Sebahagian daripada keutamaan segera MLC adalah untuk mempelbagai inovasi yang berimpak tinggi dan kerjasama ke arah meningkatkan hasil untuk menjadikan Malaysia sebagai destinasi pemerolehan dana dan pelaburan Islam yang utama. Selain itu, MLC juga akan memberi tumpuan bagi menangani ketidaksaksamaan; menggalakkan kelestarian; mempertingkatkan inisiatif berkaitan modal insan dan pengetahuan dalam kewangan Islam; serta memperkuhuk pemerksaan digital.

Pengantaraan berasaskan Nilai (*Value-based Intermediation*, VBI) merupakan satu daripada pemangkin utama ke arah pembangunan sistem kewangan yang lebih seimbang, progresif, mampan dan inklusif. Inisiatif VBI bertujuan menghasilkan pencapaian yang berpandukan nilai asas Syariah bagi menjana impak positif dan mampan terhadap ekonomi, komuniti dan alam sekitar. Sejak VBI diperkenalkan pada 2017, industri kewangan Islam telah menyalurkan sebanyak RM302.2 bilion bagi membiayai inisiatif berasaskan VBI. Pada masa ini, usaha juga tertumpu bagi memudahkan cara penyelesaian inovatif berasaskan nilai yang menyokong pengantaraan modal yang lebih luas dan menyokong transformasi digital dalam sektor kewangan.

² Pusat Kewangan Islam Antarabangsa Malaysia (*Malaysia International Islamic Financial Centre*, MIFC).

Pengumuman dua bank digital Islam³ pada 2022 dan usaha pendigitalan yang sedang giat dilaksanakan oleh institusi perbankan Islam sedia ada, akan memperluaskan lagi capaian kepada penyelesaian kewangan yang berkualiti dan berpatutan, khususnya bagi segmen pasaran yang kurang dan tidak mendapat perkhidmatan kewangan. Di samping itu, pendigitalan yang diperkukuh dalam sektor takaful turut disokong oleh Rangka Kerja Perlesenan untuk Penanggung Insurans dan Pengendali Takaful Digital (*digital insurers and takaful operators*, DITO), juga berpotensi mengurangkan jurang perlindungan kritikal di Malaysia.

Usaha berterusan sedang dilaksanakan bagi memudah cara penyelesaian berasaskan nilai yang inovatif untuk menyokong pengantaraan modal yang lebih luas. Bagi menyokong pelaksanaan SDG, kewangan sosial juga akan memainkan peranan lebih penting dalam melengkapi kewangan sektor awam, penyelesaian kewangan komersial dan aktiviti tanggungjawab sosial korporat (CSR) institusi kewangan untuk meningkatkan daya tahan sosial. Hasrat ini dapat dicapai dengan mengguna pakai instrumen seperti zakat, wakaf dan sedekah sebagai sebahagian elemen penting dalam produk dan perkhidmatan kewangan Islam. Sebagai contoh, iTEKAD merupakan program kewangan sosial campuran yang diperkenalkan pada 2020 dengan menggabungkan komponen kewangan dan bukan kewangan dalam bentuk modal permulaan, kewangan mikro dan latihan berstruktur. Program ini menyasarkan kumpulan berpendapatan rendah iaitu bakal usahawan mikro dan yang sedia ada. Program iTEKAD telah berkembang dengan penyertaan 11 bank melibatkan pelbagai dana kewangan sosial (derma, pelaburan impak sosial dan zakat) melebihi RM40 juta yang memanfaatkan lebih 3,000 peserta pada 2023. Penunjuk prestasi utama VBI dan iTEKAD seperti dalam Rajah 3.2.4.

RAJAH 3.2.4. Penunjuk Prestasi Utama VBI dan iTEKAD

Nota: ¹Angka adalah pada Ogos 2023 dan diperolehi daripada sampel peserta iTEKAD
 Sumber: Bank Negara Malaysia, institusi kewangan yang mengambil bahagian dalam iTEKAD, Laporan Penuh Pengantaraan Berasaskan Nilai AIBIM (2021)

³ Pada 2022, BNM telah mengumumkan lima pemohon yang berjaya mendapatkan lesen bank digital dengan dua daripadanya dilesenkan di bawah Akta Perkhidmatan Kewangan Islam 2013 (IFSA). Pemohon yang berjaya akan menjalani tempoh persediaan untuk beroperasi.

Kesimpulan

Secara keseluruhannya, usaha yang dilaksanakan sehingga kini dapat merancakkan lagi perkembangan sistem kewangan Islam di Malaysia dan mengukuhkan kedudukan negara sebagai peneraju tersohor dalam ekonomi Islam pada peringkat global. Pihak Kerajaan, khususnya melalui BNM dan SC, bersama pelbagai pihak berkepentingan dalam industri akan bekerjasama untuk mengukuhkan tawaran nilai kewangan Islam. Tambahan pula, Malaysia diiktiraf secara meluas sebagai peneraju global kepimpinan berwawasan dalam bidang ini. Justeru, negara berada pada landasan yang tepat untuk menerajui perancangan hala tuju kewangan Islam dengan landskap kewangan dan ekonomi yang berkembang pesat di samping mencapai keseimbangan antara agenda pembangunan ekonomi dan sosial selari dengan aspirasi Ekonomi MADANI.

Pasaran Modal Islam (ICM) terus menerajui pasaran modal Malaysia dalam pengumpulan dana dan pelaburan. Pada akhir Julai, saiz ICM domestik bernilai RM2,402.2 bilion iaitu 64.4% daripada jumlah saiz pasaran modal. Di samping itu, saiz ICM terus meningkat sebanyak 7.9% menjadikan pasaran sukuk lebih menarik kepada pelabur.

Bagi tempoh tujuh bulan pertama, terbitan sukuk merekodkan sebanyak RM178.2 bilion atau 61.7% daripada jumlah terbitan. Permintaan yang semakin meningkat daripada sektor swasta terhadap instrumen patuh Syariah terus merangsang penerbitan sukuk. Jumlah terbitan sukuk korporat mencecah RM50.9 bilion iaitu 75.6% daripada keseluruhan bon dan sukuk korporat yang diterbitkan di Malaysia dalam tempoh yang sama. Malaysia terus merekodkan bahagian terbesar sukuk global terkumpul sebanyak 38.8% pada akhir Julai.

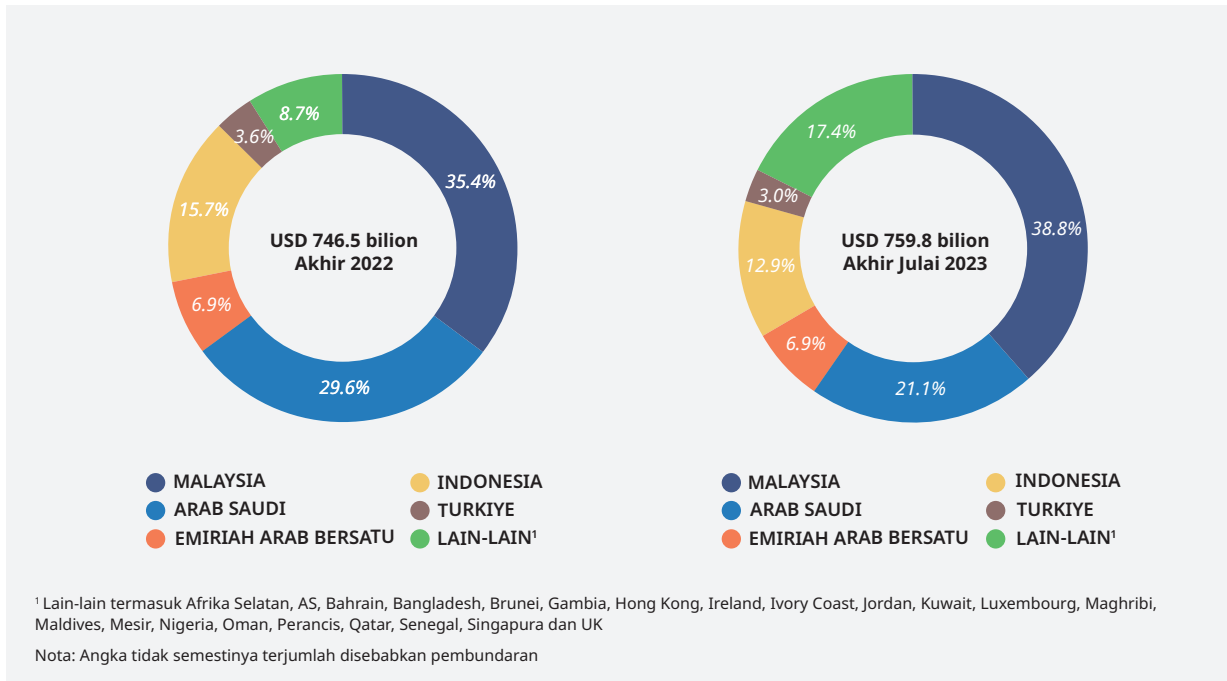
Selaras dengan pengiktirafan sebagai perintis dalam pasaran sukuk global, Malaysia mempunyai infrastruktur kewangan Islam yang mantap dengan terbitan sukuk yang pelbagai daripada segi tempoh dan struktur. Sukuk Malaysia dianggap menarik kerana kadar hasil yang kompetitif dan reputasi kawal selia yang kukuh. Selain itu, usaha Malaysia untuk menjadi hab kewangan Islam telah menarik minat pelabur institusi asing dalam mempelbagaikan portfolio pelaburan. Walau bagaimanapun, terbitan sukuk global dijangka meningkat secara sederhana pada 2023 dalam suasana pertumbuhan yang lebih perlahan dan turun naik pasaran namun terus kekal sebagai

sumber pembiayaan utama dalam pasaran kewangan Islam teras. Sementara itu, prospek pasaran sukuk jangka masa sederhana hingga jangka masa panjang diunjur kekal positif selaras dengan permintaan pelabur Islam yang berterusan, keperluan pembiayaan semula penerbit dan sokongan kerajaan dalam pasaran teras.

Bursa Malaysia terus mempromosikan produk sekuriti patuh Syariah. Sehingga akhir Julai, sejumlah 807 atau 81.8% daripada keseluruhan 987 syarikat senarai awam memenuhi kriteria patuh Syariah. Permodalan pasaran sekuriti patuh Syariah mencatat RM1,142.9 bilion atau 65.1% daripada keseluruhan permodalan pasaran syarikat tersenarai di Bursa Malaysia.

Pasaran modal Malaysia dijangka kekal berdaya tahan dan menyokong ekonomi dengan asas makroekonomi yang kukuh, mudah tunai domestik yang tinggi dan infrastruktur yang baik. Pelan Induk Pasaran Modal 3 (CMP3) bertujuan menjadikan pasaran modal terus relevan terhadap pembangunan ekonomi Malaysia dan pihak berkepentingan menjelang 2025. Pelan ini bermatlamat mencapai pasaran modal yang cekap dan berkesan yang menyalurkan modal dalam sektor produktif serta memupuk kepelbagaian dan persaingan. Seajar dengan hasrat ini, SC terus berusaha meningkatkan kepintaran digital pelabur domestik dan meletakkan fintech sebagai penyumbang kepada penyelesaian dalam ekonomi halal, Pelaburan Mampan dan Bertanggungjawab (SRI) dan kewangan sosial Islam.

RAJAH 3.10. Sukuk Global Terkumpul mengikut Negara (% bahagian)

Sumber: Bank Negara Malaysia

Kesimpulan

Dasar monetari kekal kondusif untuk pertumbuhan ekonomi yang mampan dalam keadaan harga yang stabil. Aktiviti pengantaraan kewangan terus kukuh disokong oleh prospek pertumbuhan ekonomi yang positif; pasaran buruh yang stabil; dan ketersediaan kredit yang memberangsangkan. Selain itu, pasaran modal diunjur kekal berdaya tahan sejajar dengan prospek pertumbuhan

domestik yang menggalakkan. Dasar yang digariskan menerusi NETR, NIMP 2030 dan KSP RMKe-12 yang selaras dengan kerangka Ekonomi MADANI merupakan sebahagian daripada dasar yang akan memacu Malaysia ke arah masa hadapan yang lebih baik. Sejar dengan pengumuman Kerajaan mengenai langkah untuk memulihkan pasaran modal, pasaran kewangan domestik dijangka terus mengukuh dan memberikan sumbangan yang signifikan terhadap kekayaan dan kemakmuran negara.

Rujukan

- Bank Negara Malaysia. (2023a). *Kertas strategi Rangka Kerja Rangkuman Kewangan (2023 – 2026)*. <https://www.bnm.gov.my/-/2nd-fin-incl-frmwwk>
- Bank Negara Malaysia. (2023b). *Laporan Tahunan BNM 2022*. <https://www.bnm.gov.my/publications/ar2022>
- Bank Negara Malaysia. (2023c). *Pelan Sektor Kewangan 2022 – 2026*. <https://www.bnm.gov.my/publications/fsb3>
- Bank Negara Malaysia. (2023d). *Perkembangan ekonomi dan kewangan Malaysia pada suku pertama 2023*. https://www.bnm.gov.my/-/qb23q1_bm_pr
- Bank Negara Malaysia. (2023e). *Perkembangan ekonomi dan kewangan Malaysia pada suku kedua 2023*. https://www.bnm.gov.my/-/qb23q2_bm_pr
- Bank Negara Malaysia. (2023f). *The Malaysian Islamic financial market report*. <https://www.bnm.gov.my/documents/20124/54166/The-Malaysian-Islamic-Financial-Market-Report.pdf>
- Bank Negara Malaysia. (2023g). *Tinjauan Ekonomi & Monetari 2022*. <https://www.bnm.gov.my/publications/emr2022>
- Bursa Malaysia. (2023a, Januari 3). *Bursa Malaysia amends business rules and listing requirements*. https://www.bursamalaysia.com/about_bursa/media_centre/bursa-malaysia-amends-business-rules-and-listing-requirements
- Bursa Malaysia. (2023b, Februari 16). *Bursa Malaysia launches new data connectivity service*. https://www.bursamalaysia.com/about_bursa/media_centre/bursa-malaysia-launches-new-data-connectivity-service
- Bursa Malaysia. (2023c, Mac 17). *Bursa Carbon Exchange successfully completes Malaysia's inaugural carbon auction*. https://www.bursamalaysia.com/sites/5bb54be15f36ca0af339077a/content_entry5c11a9db758f8d31544574c6/6413da6f5b711a45ca10d6ad/files/17Mar_2023_Bursa_Carbon_Exchange_Successfully_Completes_Malaysia_s_Inaugural_Carbon_Action_.pdf?1679028940
- Bursa Malaysia. (2023d, Mac 22). *Bursa Malaysia commences centralised sustainability platform*. https://www.bursamalaysia.com/sites/5bb54be15f36ca0af339077a/content_entry5c11a9db758f8d31544574c6/641aac745b711a7239465262/files/Mar22_Bursa_Malaysia_Commences_Centralised_Sustainability_Platform_.pdf?1679471184
- Bursa Malaysia. (2023e, Mac 27). *Bursa Malaysia enhances listing requirements to facilitate offering of Islamic REITs and ETFs with waqf feature*. https://www.bursamalaysia.com/about_bursa/media_centre/bursa-malaysia-enhances-listing-requirements-to-facilitate-offering-of-islamic-reits-and-etfs-with-waqf-feature
- Bursa Malaysia. (2023f, Mac 31). *Bursa Malaysia introduces new transfer of listing framework from LEAP Market to ACE Market*. https://www.bursamalaysia.com/about_bursa/media_centre/bursa-malaysia-introduces-new-transfer-of-listing-framework-from-leap-market-to-ace-market
- Bursa Malaysia. (2023g, Jun 12). *Bursa Malaysia expands "Approved Securities" criteria to boost market vibrancy*. https://www.bursamalaysia.com/about_bursa/media_centre/bursa-malaysia-expands-approved-securities-criteria-to-boost-market-vibrancy

- Bursa Malaysia. (2023h, Jun 19). *SC- Bursa Malaysia measures to boost capital market vibrancy and competitiveness*. https://www.bursamalaysia.com/sites/5bb54be15f36ca0af339077a/content_entry5c11a9db758f8d31544574c6/649000665b711a176fd3fafe/files/June19_2023_SC-Bursa_Measures_To_Boost_Capital_Market_Vibrancy_And_Competitiveness.pdf?1687161434
- Persatuan Institusi Perbankan dan Kewangan Islam Malaysia. (2021). *Value-based Intermediation full report 2021*. <https://aibim.com/contents/pages/value-based-intermediation/AIBIM-VBI-Full-Report-2021.pdf>
- Suruhanjaya Sekuriti Malaysia. (2023a, April 10). *Kementerian Pendidikan Tinggi dan Suruhanjaya Sekuriti Malaysia jalin memorandum persefahaman bangun Program Graduan Pasaran Modal*. <https://www.sc.com.my/bm/sumber/siaran-akhbar-dan-pengumuman/kementerian-pendidikan-tinggi-dan-suruhanjaya-sekuriti-malaysia-jalin-memorandum-persefahaman-bangun-program-graduan-pasaran-modal>
- Suruhanjaya Sekuriti Malaysia. (2023b, April 18). *SC umum platform e-bayaran baharu*. <https://www.sc.com.my/bm/sumber/siaran-akhbar-dan-pengumuman/sc-umum-platform-e-bayaran-baharu>
- Suruhanjaya Sekuriti Malaysia. (2023c, Jun 27). *FIKRA ACE SC pacu inovasi Islam, pertumbuhan untuk ICM*. <https://www.sc.com.my/bm/sumber/siaran-akhbar-dan-pengumuman/fikra-ace-sc-pacu-inovasi-fintech-islam-pertumbuhan-untuk-icm>
- Suruhanjaya Sekuriti Malaysia. (2023d, Ogos 29). *SC luaskan akses, tawarkan lebih banyak pilihan dalam pengurusan dana*. <https://www.sc.com.my/bm/sumber/siaran-akhbar-dan-pengumuman/sc-luaskan-akses-tawarkan-lebih-banyak-pilihan-dalam-pengurusan-dana>

Jadual Perangkaan

SENARAI JADUAL PERANGKAAN

	No. Jadual
I. Indikator Sosioekonomi	
Perangkaan Sosioekonomi Terpilih	1.1
II. Ekonomi Antarabangsa	
Perangkaan Penting Ekonomi Negara Terpilih	2.1
III. Makro Ekonomi	
Akaun Negara	
Keluaran Dalam Negeri Kasar mengikut Jenis Aktiviti Ekonomi pada Harga Malar 2015	3.1
Indeks Perkhidmatan	3.2
Indeks Pengeluaran Perindustrian	3.3
Pendapatan Negara Kasar mengikut Agregat Permintaan	3.4
Indikator Penggunaan Swasta	3.5
Indikator Pelaburan Swasta	3.6
Sektor Luar	
Perdagangan Malaysia dengan Rakan Dagang Utama	3.7
Indeks Perdagangan Luar Negeri	3.8
Pengeluaran, Volum dan Nilai Eksport Komoditi Utama	3.9
Haluan Eksport Utama	3.10
Eksport Barangan Pembuatan	3.11
Sumber Import Utama	3.12
Imbangan Pembayaran	3.13
Harga	
Indeks Harga Pengguna mengikut Kawasan	3.14
Indeks Harga Pengguna mengikut Strata	3.15
Indeks Harga Pengguna mengikut Negeri	3.16
Indeks Teras	3.17
Indeks Harga Pengeluar - Pengeluaran Tempatan	3.18
Pasaran Buruh	
Tenaga Buruh	3.19
Guna Tenaga mengikut Industri	3.20
Pendaftar Aktif	3.21
Kekosongan dan Penempatan	3.22
IV. Pasaran Kewangan dan Modal	
Kadar Faedah	4.1
Kadar Pertukaran Utama	4.2
Bank Perdagangan: Pinjaman Berkumpul mengikut Tujuan dan Sektor	4.3
Kadar Hasil Bon Kerajaan dan Korporat	4.4
Bursa Malaysia: Indikator Terpilih	4.5
Bank-bank Islam: Pembiayaan Berkumpul mengikut Tujuan dan Sektor	4.6
V. Matlamat Pembangunan Lestari	
Status Matlamat Pembangunan Lestari mengikut Indikator	5.1

CATATAN PERANGKAAN

Lampiran Perangkaan ini menyediakan data ekonomi utama dalam bentuk siri masa. Setiap jadual mengandungi data ekonomi terpilih semasa. Perubahan peratus diberi bagi data utama sebagai indikator arah aliran ekonomi. Selain itu, pembahagian peratus dan nota kaki juga disediakan mengikut keperluan. Jumlah angka komponen mungkin tidak bersamaan dengan angka jumlah kecil atau jumlah besar disebabkan pembundaran. Dalam beberapa siri masa perangkaan, data terdahulu telah dipinda. Anggaran pada 2023 berasaskan kepada maklumat dalam tempoh enam hingga lapan bulan, manakala unjuran pada 2024 disediakan mengikut kesesuaian. Jika tidak dinyatakan sumber, data tersebut disediakan oleh Kementerian Kewangan Malaysia.

Pendapatan Garis Kemiskinan (PGK)

Pendapatan garis kemiskinan Malaysia telah dibangunkan pada tahun 1977 dengan memperkenalkan bakul keperluan asas minimum untuk menyara kehidupan seisi rumah. Anggaran kos dibuat berdasarkan perbelanjaan terhadap item di dalam bakul yang merangkumi keperluan asas minimum makanan dan bukan makanan. Nilai keperluan asas ini menghasilkan satu paras pendapatan minimum yang dikenali sebagai Pendapatan Garis Kemiskinan (PGK) isi rumah, iaitu nilai ringgit yang diperlukan oleh sesebuah isi rumah untuk memenuhi keperluan hidup.

Kaedah pengiraan PGK ini telah dikemaskini pada tahun 2005 di mana PGK makanan ditentukan berasaskan kepada keperluan minimum tenaga/ kalori bagi setiap ahli isi rumah dengan mengambil kira piramid makanan dan amalan pemakanan seimbang oleh World Health Organization (WHO) dan Recommended Dietary Allowance (RDA). Ini bagi memastikan ahli isi rumah dapat menjalani kehidupan sihat dan aktif dalam masyarakat. Jumlah kadar minimum kalori setelah mengambil kira jantung dan umur akan ditukarkan kepada makronutrien dan diselaraskan dengan item dan harga dalam bakul PGK makanan.

Sementara itu, keperluan bagi PGK bukan makanan pula ditentukan oleh perbelanjaan sebenar berasaskan pola perbelanjaan isi rumah berpendapatan rendah di Malaysia yang merangkumi perbelanjaan pakaian, perumahan, pengangkutan dan keperluan bukan makanan lain. Pengukuran PGK bukan makanan juga mengambil kira faktor skala ekonomi (*economies of scale*) dalam perbelanjaan isi rumah serta perubahan harga mengikut negeri, bandar dan luar bandar.

Pada tahun 2019, kajian semula terhadap metodologi 2005 telah dilaksanakan. Elemen dalam keperluan makanan dan bukan makanan ditambah baik seiring dengan harga barangan terkini. Keperluan optimum minimum dan seimbang bagi setiap isi rumah menjadi asas kepada item makanan manakala item bukan makanan yang merujuk kepada corak perbelanjaan B20 disesuaikan semula berdasarkan kos keperluan asas semasa. Sebanyak 146 item telah dipilih bagi keperluan bukan makanan yang meliputi item perumahan, pakaian, kesihatan, pendidikan, pengangkutan, telekomunikasi dan penjagaan diri.

Hasil daripada kajian semula yang dijalankan, metodologi penetapan PGK telah ditambah baik dalam tiga aspek iaitu konsep penetapan PGK makanan yang diperkemaskan daripada keperluan minimum kepada keperluan optimum minimum. Kedua, penetapan PGK ini mengambil kira peningkatan kualiti item bakul makanan berdasarkan Saranan Pengambilan Nutrien (RNI) dan Piramid Makanan 2020 berteraskan Panduan Diet Malaysia (PDM) selaras dengan aktiviti fizikal harian dan kehidupan yang sihat. Ketiga, bagi PGK bukan makanan, item keperluan kumpulan isi rumah berpendapatan 20 peratus terendah (B20) yang dikenal pasti telah bertambah dari 106 kepada 146 item pada tahun 2019.

Akronim dan Singkatan

NPISHs	Non-profit institutions serving households
AS	Amerika Syarikat
ASEAN	Persatuan Negara-Negara Asia Tenggara
IMF	Tabung Kewangan Antarabangsa
KDNK	Keluaran Dalam Negeri Kasar
FBM-KLCI	Indeks Komposit Kuala Lumpur Financial Times Stock Exchange (FTSE) Bursa Malaysia
MSIC	Piawaian Klasifikasi Industri Malaysia
SITC	Klasifikasi Piawaian Perdagangan Antarabangsa
PT3	Pentaksiran Tingkatan 3
PMR	Penilaian Menengah Rendah
SRP	Sijil Rendah Pelajaran
LCE	Lower Certificate of Education
SPM	Sijil Pelajaran Malaysia
MCE	Malaysian Certificate of Education
STPM	Sijil Tinggi Pelajaran Malaysia
MHSC	Malaysian Higher School Certificate
n.a.	Tidak diperoleh
samb.	Sambungan
t.t.t.l	Tidak tercatat di tempat lain
d.l.l	dan lain-lain

1.1. PERANGKAAN SOSIOEKONOMI TERPILIH
Malaysia

Indikator	2019	2020	2021	2022 ¹⁰	2023 ¹¹
Perangkaan Demografi					
Penduduk ¹ ('000)					
Jumlah	32,523	32,447	32,576	32,698	33,380
Lelaki	16,765	16,966	17,001	17,040	17,460
Perempuan	15,758	15,481	15,576	15,658	15,920
Nisbah jantina ²	106	110	109	109	110
Kepadatan penduduk (per kilometer persegi)	98	98	99	99	101
Nisbah tanggungan (%)					
Jumlah ³	43.4	44.3	44.1	43.7	42.9
Umur muda ⁴	33.7	34.6	34.0	33.3	32.3
Umur tua ⁵	9.7	9.7	10.1	10.4	10.6
Jangkaan hayat ketika lahir ¹					
Jumlah	74.8	74.7	74.5 ¹⁰	73.4 ¹¹	n.a.
Lelaki	72.5	72.5	72.3 ¹⁰	71.3 ¹¹	n.a.
Perempuan	77.4	77.2	77.0 ¹⁰	75.8 ¹¹	n.a.
	2018	2019	2020	2021	2022
Pendidikan					
Kadar enrolmen sekolah rendah ⁶ (%)	97.9	98.1	98.2	98.3	98.7
Kadar enrolmen sekolah menengah ⁷ (%)	91.1	92.5	92.4	92.5	93.5
Enrolmen institusi pengajian tinggi ⁸	1,343,830	1,323,449	1,224,098	1,207,593	1,202,202
Nisbah murid-guru					
Sekolah rendah	11.6	11.6	12.0	12.3	12.3
Sekolah menengah	12.0	11.0	11.0	11.5	11.3
Kadar literasi ⁹ (%)	95.9	96.0	96.3	96.4	96.5

¹ Tahun 2020 hingga 2023: Anggaran penduduk semasa berasaskan Banci Penduduk dan Perumahan 2020

² Bilangan lelaki bagi setiap 100 perempuan

³ Nisbah bilangan penduduk berumur 0-14 tahun dan 65 tahun dan ke atas kepada bilangan penduduk berumur 15-64 tahun

⁴ Nisbah bilangan penduduk berumur 0-14 tahun kepada bilangan penduduk berumur 15-64 tahun

⁵ Nisbah bilangan penduduk berumur 65 tahun dan ke atas kepada bilangan penduduk berumur 15-64 tahun

⁶ Peratus daripada jumlah kanak-kanak dalam umur persekolahan iaitu 6+ hingga 11+ tahun di peringkat rendah di sekolah Kerajaan dan swasta

⁷ Peratus daripada jumlah kanak-kanak dalam umur persekolahan iaitu 12+ hingga 16+ tahun di peringkat menengah di sekolah Kerajaan dan swasta

⁸ Termasuk universiti awam, institusi pengajian tinggi swasta, politeknik dan kolej komuniti

⁹ Berumur 15 tahun dan ke atas yang mempunyai pendidikan secara formal, tidak termasuk bukan warganegara Malaysia

¹⁰ Awal

¹¹ Anggaran

1.1. PERANGKAAN SOSIOEKONOMI TERPILIH (samb.)

Malaysia

Indikator	2018	2019	2020	2021	2022
Kesihatan					
Bilangan penduduk setiap doktor	530	482	441	420	412
Bilangan katil rasmi di sektor Kerajaan ¹²	46,611	46,988	48,305	49,781	49,981
Teknologi Maklumat					
Kadar penembusan telefon selular mudah alih per 100 penduduk (%)	130.2	135.4	133.6	142.1	145.3
Kadar penembusan jalur lebar mudah alih per 100 penduduk (%)	113.0	123.7	118.7	126.4	131.0
Infrastruktur					
Liputan bekalan elektrik luar bandar (% daripada unit rumah)	96.4	97.0	97.4	97.5	97.8
Indeks elektrik	116.3	119.9	115.7	118.6	122.9
	2012	2014	2016	2019	2022
Struktur Kemiskinan¹³					
Insiden kemiskinan mutlak (% daripada isi rumah)					
Jumlah	1.7	0.6	0.4	5.6	6.2
Bandar	1.0	0.3	0.2	3.8	4.5
Luar bandar	3.4	1.6	1.0	12.4	12.0
Insiden kemiskinan relatif (% daripada isi rumah)					
Jumlah	19.2	15.6	15.9	16.9	16.6
Bandar	17.9	13.7	11.1	12.8	11.9
Luar bandar	15.1	14.4	33.0	33.2	33.3

¹² Terdiri daripada hospital Kementerian Kesihatan Malaysia (KKM) (termasuk institusi perubatan khas) dan hospital bukan di bawah seliaan KKM (hospital universiti dan hospital angkatan tentera)

¹³ Berdasarkan tahun Penyiasatan Pendapatan Isi Rumah dan Kemudahan Asas. Mulai tahun 2019, data adalah berdasarkan kepada metodologi Pendapatan Garis Kemiskinan (PGK) 2019

Sumber: Jabatan Perangkaan; Suruhanjaya Komunikasi dan Multimedia; Kementerian Pendidikan; Kementerian Pengajian Tinggi; Kementerian Kesihatan; Kementerian Pembangunan Luar Bandar, Malaysia

2.1. PERANGKAAN PENTING EKONOMI NEGARA TERPILIH

	KDNK Benar (% pertumbuhan)	KDNK Per Kapita ¹ (USD)	Indeks Harga Pengguna (%)	Kadar Pengangguran ² (%)	Imbangan Akaun Semasa (USD bilion)	Rizab Antarabangsa Kasar (USD bilion)	Eksport ³ (USD bilion)	Import ⁴ (USD bilion)
Ekonomi Maju								
2020	-4.2	52,240.3	0.7	6.6	125.5	-	14,137.8	13,909.9
2021	5.4	57,491.0	3.1	5.6	435.2	-	17,214.5	16,861.3
2022	2.7	62,924.9	7.3	4.5	-258.4	-	18,823.5	19,039.7
2023 ⁵	1.5	65,891.3	4.7	4.7	13.3	-	19,487.8	19,397.0
2024⁶	1.4	68,023.4	2.8	5.0	179.5	-	20,410.0	20,131.6
Amerika Syarikat								
2020	-2.8	63,577.3	1.3	8.1	-619.7	145.8	1,424.9	2,406.9
2021	5.9	70,159.8	4.7	5.4	-846.4	251.6	1,754.3	2,935.3
2022	2.1	76,348.5	8.0	3.6	-925.6	-	2,064.3	3,375.8
2023 ⁵	1.8	80,034.6	4.5	3.8	-728.8	-	-	-
2024⁶	1.0	82,131.5	2.3	4.9	-689.9	-	-	-
Kawasan Euro								
2020	-6.1	-	0.3	8.0	209.5	-	3,488.3	3,121.9
2021	5.4	-	2.6	7.8	337.6	-	4,160.7	3,713.1
2022	3.5	-	8.4	6.8	-102.3	-	4,378.4	4,320.8
2023 ⁵	0.9	-	5.3	6.8	83.0	-	-	-
2024⁶	1.5	-	2.9	6.8	144.1	-	-	-
Singapura								
2020	-3.9	61,274.0	-0.2	3.0	57.3	362.3	362.5	329.8
2021	8.9	77,710.1	2.3	2.7	76.4	417.9	457.4	406.2
2022	3.6	82,807.6	6.1	2.1	90.2	289.5	515.8	475.6
2023 ⁵	1.5	91,100.4	5.8	2.1	79.9	-	-	-
2024⁶	2.1	94,594.6	3.5	2.1	80.6	-	-	-
Republik Korea								
2020	-0.7	31,728.3	0.5	3.9	75.9	443.1	512.5	467.6
2021	4.3	34,998.0	2.5	3.7	85.2	463.1	644.4	615.1
2022	2.6	32,250.4	5.1	2.9	29.8	423.2	683.6	731.4
2023 ⁵	1.4	33,393.1	3.5	3.7	37.1	-	-	-
2024⁶	2.4	34,806.9	2.3	3.7	50.4	-	-	-
Jepun								
2020	-4.3	40,117.9	0.0	2.8	147.9	1,440.2	641.3	635.5
2021	2.2	39,882.6	-0.2	2.8	197.3	1,448.1	756.0	769.0
2022	1.0	33,821.9	2.5	2.6	90.0	1,272.7	746.9	897.2
2023 ⁵	1.4	35,385.1	2.7	2.3	131.8	-	-	-
2024⁶	1.0	36,492.2	2.2	2.3	180.3	-	-	-
Pasaran Baru Muncul dan Ekonomi Sedang Membangun								
2020	-1.8	11,650.2	5.2	-	156.2	-	8,226.3	7,896.8
2021	6.9	12,920.3	5.9	-	325.7	-	10,701.6	10,093.6
2022	4.0	14,219.0	9.8	-	582.7	-	12,290.1	11,395.7
2023 ⁵	4.0	15,183.2	8.3	-	146.8	-	12,094.9	11,719.5
2024⁶	4.1	15,992.8	6.8	-	19.4	-	12,721.4	12,430.6

2.1. PERANGKAAAN PENTING EKONOMI NEGARA TERPILIH (samb.)

	KDNK Benar (% pertumbuhan)	KDNK Per Kapita ¹ (USD)	Indeks Harga Pengguna (%)	Kadar Pengangguran ² (%)	Imbangan Akaun Semasa (USD bilion)	Rizab Antarabangsa Kasar (USD bilion)	Eksport ³ (USD bilion)	Import ⁴ (USD bilion)
China								
2020	2.2	10,525.0	2.5	4.2	248.8	3,536.0	2,590.0	2,066.0
2021	8.4	12,572.1	0.9	4.0	317.3	3,606.2	3,358.2	2,686.7
2022	3.0	12,813.8	1.9	4.2	417.6	3,466.8	3,593.5	2,716.2
2023 ⁵	5.2	13,721.1	2.0	4.1	272.5	-	-	-
2024⁶	4.5	14,800.6	2.2	3.9	232.6	-	-	-
India								
2020	-5.8	1,913.2	6.2	-	24.0	588.4	276.4	373.2
2021	9.1	2,234.3	5.5	-	-38.7	635.3	395.4	573.1
2022	7.2	2,379.2	6.7	-	-88.4	564.7	453.4	720.4
2023 ⁵	6.1	2,601.4	4.9	-	-81.6	-	-	-
2024⁶	6.3	2,802.5	4.4	-	-89.3	-	-	-
ASEAN-5⁷								
2020	-4.4	14,319.3	1.0	-	99.5	-	-	-
2021	4.0	15,441.7	2.0	-	77.5	-	-	-
2022	5.5	17,256.1	4.8	-	78.9	-	-	-
2023 ⁵	4.6	18,551.8	4.3	-	83.4	-	-	-
2024⁶	4.5	19,665.6	2.9	-	90.0	-	-	-
Indonesia								
2020	-2.1	3,932.3	2.0	7.1	-4.4	135.9	163.3	141.6
2021	3.7	4,362.7	1.6	6.5	3.5	144.9	231.5	196.2
2022	5.3	4,798.1	4.2	5.9	13.2	137.2	292.0	237.4
2023 ⁵	5.0	5,016.6	4.4	5.3	-3.8	-	-	-
2024⁶	5.0	5,388.3	3.0	5.2	-11.1	-	-	-
Malaysia								
2020	-5.5	10,400.1	-1.2	4.5	14.1	107.6	234.6	190.7
2021	3.3	11,475.6	2.5	4.6	14.5	116.9	299.3	238.2
2022	8.7	12,448.1	3.3	3.9	12.5	114.6	351.9	293.7
2023 ⁵	~ 4.0 ¹²	12,332.3 ¹¹	2.5 – 3.0	3.5	3.0 ¹⁰	112.5 ⁹	208.1 ⁸	174.1 ⁸
2024⁶	4.0 – 5.0	13,051.4¹¹	2.1 – 3.6	3.4	13.8	-	334.2	281.4

¹ Berdasarkan harga semasa dalam USD kecuali Ekonomi Maju, Pasaran Baru Muncul dan Ekonomi Sedang Membangun serta ASEAN-5 (Pariti Kuasa Beli (PPP) dolar setiap orang)

² Komposit bagi kumpulan negara ialah purata kadar pengangguran negara diwajibkan mengikut jumlah tenaga buruh di negara berkenaan

³ Berdasarkan Eksport Barangan sahaja kecuali Ekonomi Maju, Pasaran Baru Muncul dan Ekonomi Sedang Membangun serta ASEAN-5 (Eksport Barangan dan Perkhidmatan)

⁴ Berdasarkan Import Barangan sahaja kecuali Ekonomi Maju, Pasaran Baru Muncul dan Ekonomi Sedang Membangun serta ASEAN-5 (Import Barangan dan Perkhidmatan)

⁵ Anggaran

⁶ Unjuran

⁷ Indonesia, Malaysia, Filipina, Thailand dan Viet Nam

⁸ Setakat Ogos 2023

⁹ Setakat 30 Ogos 2023

¹⁰ Setakat Jun 2023

¹¹ Kadar USD adalah purata bagi tempoh Januari hingga Ogos 2023 pada RM4.4944/USD. Data diperoleh daripada Buletin Statistik Bulanan BNM (Ogos 2023)

¹² Sekitar

Sumber: Tabung Kewangan Antarabangsa (IMF), World Economic Outlook (April dan Julai 2023); IMF Database; World Trade Organization Trade Statistics; Jabatan Perangkaan; Bank Negara Malaysia dan Kementerian Kewangan Malaysia

3.1. KELUARAN DALAM NEGERI KASAR MENGIKUT JENIS AKTIVITI EKONOMI

pada harga malar 2015, Malaysia
RM juta

Jenis Aktiviti Ekonomi	2020	2021	2022 ²	2023 ³	2024 ⁴
Pertanian	99,109 (-2.4)	99,000 (-0.1)	99,073 (0.1)	99,620 (0.6)	100,770 (1.2)
Perlombongan dan pengkuarian	92,879 (-9.7)	93,717 (0.9)	96,199 (2.6)	95,448 (-0.8)	98,030 (2.7)
Pembuatan	307,606 (-2.7)	336,839 (9.5)	364,131 (8.1)	369,359 (1.4)	384,727 (4.2)
Pembinaan	53,616 (-19.3)	50,889 (-5.1)	53,441 (5.0)	56,824 (6.3)	60,688 (6.8)
Perkhidmatan	777,693 (-5.2)	794,552 (2.2)	881,310 (10.9)	930,125 (5.5)	981,990 (5.6)
Utiliti	37,950 (-1.0)	39,025 (2.8)	40,337 (3.4)	41,676 (3.3)	43,900 (5.3)
Perdagangan borong dan runcit	228,561 (-5.8)	233,144 (2.0)	264,511 (13.5)	279,976 (5.8)	295,685 (5.6)
Makanan & minuman dan penginapan	36,539 (-26.7)	32,731 (-10.4)	43,547 (33.0)	48,072 (10.4)	51,853 (7.9)
Pengangkutan dan penyimpanan	42,078 (-21.5)	42,653 (1.4)	55,799 (30.8)	63,863 (14.5)	68,598 (7.4)
Maklumat dan komunikasi	89,203 (5.9)	94,639 (6.1)	99,576 (5.2)	104,531 (5.0)	111,274 (6.5)
Kewangan dan insurans	96,102 (2.9)	105,839 (10.1)	106,667 (0.8)	105,310 (-1.3)	109,841 (4.3)
Hartanah dan perkhidmatan perniagaan	58,766 (-14.5)	53,088 (-9.7)	65,143 (22.7)	69,920 (7.3)	73,663 (5.4)
Perkhidmatan lain ¹	63,795 (-10.1)	61,950 (-2.9)	67,714 (9.3)	72,059 (6.4)	75,658 (5.0)
Perkhidmatan kerajaan	124,699 (5.0)	131,484 (5.4)	138,015 (5.0)	144,717 (4.9)	151,519 (4.7)
(+) Duti import	15,346 (-5.2)	15,646 (2.0)	16,785 (7.3)	17,868 (6.5)	18,873 (5.6)
KDNK pada harga pembeli	1,346,249 (-5.5)	1,390,644 (3.3)	1,510,939 (8.7)	1,569,247 (~ 4.0)⁵	1,645,078 (4.0 - 5.0)

¹ Kediaman yang didiami oleh pemilik, perkhidmatan kemasyarakatan, sosial dan persendirian, perkhidmatan swasta tanpa keuntungan kepada isi rumah dan perkhidmatan domestik bagi isi rumah

² Awalan

³ Anggaran

⁴ Unjuran

⁵ Sekitar

Nota: Angka dalam kurungan ialah peratus perubahan tahunan

Sumber: Jabatan Perangkaan dan Kementerian Kewangan Malaysia

3.2. INDEKS PERKHIDMATAN

2015 = 100, Malaysia

	Wajaran (%)	2019	2020	2021	2022	2023 ¹
		Perubahan Tahunan (%)				
Perkhidmatan	100.0	6.4	-7.9	1.6	14.4	6.9
Perdagangan borong & runcit, makanan & minuman dan penginapan	45.2	6.6	-9.6	0.5	17.2	7.3
Perdagangan borong dan runcit	37.9	6.1	-6.1	2.3	14.3	6.7
Makanan dan minuman	5.7	10.2	-20.4	-8.3	24.3	2.7
Penginapan	1.6	6.8	-49.8	-25.2	140.7	43.5
Perkhidmatan peniagaan dan kewangan	26.8	6.1	-4.0	2.6	9.3	4.5
Kewangan dan insurans	16.0	4.6	2.6	9.9	1.0	0.0
Profesional, saintifik & teknikal dan pentadbiran & khidmat sokongan	7.2	9.3	-10.3	-6.7	22.2	13.6
Hartanah	3.6	5.2	-17.9	-12.8	31.1	5.6
Maklumat & komunikasi dan pengangkutan & penyimpanan	21.9	6.5	-5.4	5.0	14.1	7.8
Maklumat dan komunikasi	12.9	6.5	5.7	6.5	5.1	3.7
Pengangkutan dan penyimpanan	9.0	6.5	-22.5	1.8	33.7	14.9
Perkhidmatan lain	6.1	6.3	-21.8	-8.7	19.7	11.7
Kesenian, hiburan & rekreasi dan perkhidmatan persendirian & lain-lain aktiviti	2.6	7.9	-41.3	-28.1	52.9	14.6
Pendidikan swasta	1.9	4.9	-7.5	-5.6	7.3	10.5
Kesihatan swasta	1.6	5.5	-6.7	7.6	9.5	10.2

¹ Januari hingga Jun 2023

Sumber: Jabatan Perangkaan Malaysia

3.3. INDEKS PENGELUARAN PERINDUSTRIAN

2015 = 100, Malaysia

Subsektor	Wajaran (%)	2019	2020	2021	2022	2023 ¹
		Perubahan Tahunan (%)				
Jumlah Pengeluaran Perindustrian	100.00	2.4	-4.1	7.4	6.7	1.2
Perlombongan	25.14	-1.3	-8.9	1.5	2.2	0.3
Elektrik	6.61	3.1	-3.5	2.5	3.6	1.6
Pembuatan	68.25	3.6	-2.7	9.5	8.2	1.4
Industri berorientasikan eksport	45.82	2.9	-0.7	11.6	7.0	0.0
Pembuatan minyak dan lemak daripada sayuran dan haiwan	3.71	-1.4	-3.9	-8.4	-1.8	5.5
Pembuatan tekstil	0.58	4.4	-13.2	13.3	4.3	-3.8
Pembuatan pakaian	0.60	6.1	-11.4	1.6	2.1	5.8
Pembuatan kayu dan produk kayu dan gabus, kecuali perabot; pembuatan bagi artikel jerami dan bahan-bahan anyaman	1.44	4.9	-12.1	9.2	6.7	-6.5
Pembuatan kok dan produk petroleum bertapis	9.36	2.7	-10.6	11.6	6.3	1.1
Pembuatan kimia dan produk kimia	6.37	1.8	-7.1	9.4	4.1	4.3
Pembuatan produk getah	2.22	6.8	48.9	23.2	-16.9	-9.6
Pembuatan produk plastik	2.26	2.9	2.1	12.1	2.8	-5.5
Pembuatan komputer, produk elektronik dan optikal	13.89	2.9	2.5	15.6	16.0	0.6
Pembuatan kelengkapan elektrik	2.20	3.4	0.9	12.2	9.7	0.2
Pembuatan jentera dan peralatan t.t.t.l.	2.14	3.5	1.1	11.6	7.0	0.8
Pembuatan perabot	1.04	8.1	-7.0	-3.7	9.5	-8.7
Industri berorientasikan domestik	22.44	5.0	-6.6	5.0	10.9	4.6
Pembuatan produk prosesan makanan	3.68	6.8	4.9	10.1	8.7	4.1
Pembuatan minuman	0.65	2.8	-14.5	9.9	13.3	0.5
Pembuatan produk tembakau	0.52	5.8	-16.0	-12.4	22.1	17.6
Pembuatan produk kulit dan barangan berkaitan	0.15	5.1	-17.9	11.5	25.6	8.5
Pembuatan kertas dan produk kertas	1.15	4.3	-2.9	14.9	7.5	3.3
Percetakan dan penerbitan semula media rakaman	0.93	4.2	-5.1	3.1	6.8	5.5
Pembuatan produk farmaseutikal asas, kimia perubatan dan botani	0.38	4.2	14.5	15.7	6.1	1.9
Pembuatan produk galian bukan logam lain	2.97	4.5	-14.3	1.0	9.1	3.2
Pembuatan logam asas	2.35	4.0	-4.8	2.8	6.8	3.1
Pembuatan produk logam yang direka, kecuali mesin dan kelengkapan	3.79	3.7	-15.5	6.3	7.1	6.2
Pembuatan kenderaan bermotor, treler dan semi treler	3.17	7.0	-1.7	0.8	25.6	5.8
Pembuatan kelengkapan pengangkutan lain	1.19	4.8	-13.2	2.8	7.0	3.6
Pembuatan lain	0.74	5.3	-7.6	2.6	9.9	2.6
Membaiki dan pemasangan jentera dan kelengkapan	0.76	3.9	-8.5	-0.1	10.2	5.4

¹ Januari hingga Julai 2023

Sumber: Jabatan Perangkaan Malaysia

3.4. PENDAPATAN NEGARA KASAR MENGIKUT AGREGAT PERMINTAAN

Malaysia
RM juta

Jenis Perbelanjaan	2020	2021	2022 ³	2023 ⁴	2024 ⁵
Harga Semasa					
A. Perbelanjaan penggunaan akhir					
Awam	183,869	196,941	208,887	213,063	221,165
Swasta	865,450	897,573	1,031,759	1,111,748	1,204,270
B. Pembentukan modal tetap kasar					
Awam ¹	74,405	67,130	72,330	79,856	88,271
Swasta	222,259	231,308	253,939	269,856	290,016
C. Perubahan inventori dan barangan berharga ²	-17,816	43,974	94,811	46,912	31,317
D. Eksport barangan dan perkhidmatan	873,477	1,093,895	1,378,452	1,272,424	1,345,773
E. Import barangan dan perkhidmatan	783,152	981,922	1,248,820	1,143,757	1,206,785
F. Keluaran Dalam Negeri Kasar pada harga pembeli (A+B+C+D-E)	1,418,491	1,548,898	1,791,358	1,850,102	1,974,027
G. Imbangan pendapatan primer	-28,520	-42,153	-59,414	-47,119	-58,490
H. Pendapatan Negara Kasar (F+G)	1,389,971	1,506,745	1,731,944	1,802,983	1,915,537
Harga Malar 2015					
A. Perbelanjaan penggunaan akhir					
Awam	179,721	191,268	199,943	201,904	207,132
Swasta	802,747	817,756	908,974	960,111	1,014,649
B. Pembentukan modal tetap kasar					
Awam ¹	70,522	62,674	65,985	71,423	77,380
Swasta	210,653	216,308	231,830	241,708	254,724
C. Perubahan inventori dan barangan berharga ²	-4,464	19,060	21,465	10,475	2,986
D. Eksport barangan dan perkhidmatan	830,157	984,094	1,126,661	1,056,379	1,099,226
E. Import barangan dan perkhidmatan	743,087	900,516	1,043,918	972,752	1,011,020
F. Keluaran Dalam Negeri Kasar pada harga pembeli (A+B+C+D-E)	1,346,249	1,390,644	1,510,939	1,569,247	1,645,078
G. Imbangan pendapatan primer	-13,783	-19,567	-31,320	-24,978	-30,464
H. Pendapatan Negara Kasar (F+G)	1,332,466	1,371,077	1,479,619	1,544,269	1,614,614

¹ Termasuk pelaburan oleh syarikat awam

² Termasuk perbezaan perangkaan hasil daripada pengimbangan

³ Awalan

⁴ Anggaran

⁵ Unjuran

Sumber: Jabatan Perangkaan dan Kementerian Kewangan, Malaysia

3.5. INDIKATOR PENGGUNAAN SWASTA Malaysia

Indikator	2019	2020	2021	2022	2023
Import barangan penggunaan ¹ (RM juta)	74,155	74,134	83,893	104,017	67,021 ²
Bursa Malaysia (akhir tempoh)					
FBM-KLCI	1,588.76	1,627.21	1,567.53	1,495.49	1,451.94 ³
Permodalan pasaran (RM bilion)	1,711.84	1,817.29	1,789.20	1,736.21	1,776.33 ³
Bilangan jualan (unit)					
Kereta penumpang	550,179	479,647	452,486	641,773	384,600 ⁴
Motosikal	546,813	498,327	497,262	680,749	429,594 ⁵
Pengeluaran televisyen ('000 unit)	9,935	12,229	15,072	15,978	7,809 ⁴
Baki kad kredit terkumpul (RM juta, akhir tempoh)	41,192	36,056	35,982	41,310	42,832 ³
Kredit penggunaan sistem perbankan (RM juta, akhir tempoh)	296,276	305,039	311,319	332,123	348,902 ³

¹ Merujuk kepada import mengikut kategori ekonomi umum yang dikeluarkan oleh Jabatan Perangkaan Malaysia

² Januari hingga Ogos 2023

³ Akhir Ogos 2023

⁴ Januari hingga Julai 2023

⁵ Januari hingga September 2023

Sumber: Bank Negara Malaysia; Bursa Malaysia; Jabatan Perangkaan Malaysia; Persatuan Automotif Malaysia; dan Persatuan Pemasang & Pengedar Motosikal dan Skuter Malaysia

3.6. INDIKATOR PELABURAN SWASTA
Malaysia

Indikator	2019	2020	2021	2022	2023
Import (RM juta)					
Barangan modal ¹	100,179	90,733	103,823	120,231	78,169 ³
Barangan pengantara ¹	467,211	429,190	545,801	706,551	399,416 ³
Pengeluaran pinjaman oleh sistem perbankan (RM juta)					
Pembuatan	258,602	253,200	378,577	490,706	289,608 ³
Pembinaan	90,046	77,782	110,379	149,403	112,475 ³
Pinjaman perumahan (RM juta, akhir tempoh)					
Kerajaan ²	80,675	89,980	96,602	102,871	106,216 ⁴
Sistem perbankan	604,847	647,883	689,219	736,916	770,047 ⁵
Pengeluaran barangan pembinaan					
Bumbung genting simen ('000 unit)	43,484	47,874	37,054	39,760	24,401 ⁶
Konkrit campuran siap ('000 meter padu)	34,067	34,841	35,425	37,696	22,379 ⁶
Bar dan batang besi dan keluli ('000 tan metrik)	1,404	1,296	708	931	646 ⁶
Jualan kenderaan perdagangan (unit)	54,108	48,543	56,397	78,885	45,207 ⁶

¹ Merujuk kepada import mengikut kategori ekonomi umum yang dikeluarkan oleh Jabatan Perangkaan Malaysia

² Berdasarkan amaun prinsipal

³ Januari hingga Ogos 2023

⁴ Akhir Julai 2023

⁵ Akhir Ogos 2023

⁶ Januari hingga Julai 2023

Sumber: Bank Negara Malaysia, Jabatan Perangkaan Malaysia, Persatuan Automotif Malaysia dan Lembaga Pembiayaan Perumahan Sektor Awam

3.7. PERDAGANGAN MALAYSIA DENGAN RAKAN DAGANG UTAMA

RM juta

		2019	2020	2021	2022		2023 ¹	
		RM juta	RM juta	RM juta	RM juta	bahagian (%)	RM juta	bahagian (%)
Jumlah	Jumlah dagangan	1,844,483	1,784,308	2,228,366	2,843,821	100.0	1,717,509	100.0
	Eksport	995,072	983,827	1,241,022	1,550,009	54.5	935,217	54.5
	Import	849,411	800,481	987,344	1,293,811	45.5	782,293	45.5
	Bersih	145,661	183,345	253,678	256,198	-	152,924	-
China	Jumlah dagangan	316,598	331,440	421,491	486,381	100.0	288,506	100.0
	Eksport	140,931	159,223	192,475	210,554	43.3	123,604	42.8
	Import	175,667	172,217	229,016	275,826	56.7	164,902	57.2
	Bersih	-34,735	-12,994	-36,541	-65,272	-	-41,298	-
Singapura	Jumlah dagangan	226,574	215,824	267,607	367,524	100.0	241,782	100.0
	Eksport	137,078	142,146	173,974	232,484	63.3	149,111	61.7
	Import	89,497	73,678	93,633	135,040	36.7	92,671	38.3
	Bersih	47,581	68,467	80,341	97,444	-	56,439	-
Amerika Syarikat	Jumlah dagangan	165,220	178,785	216,971	267,629	100.0	160,287	100.0
	Eksport	96,542	109,080	142,244	167,208	62.5	104,665	65.3
	Import	68,678	69,705	74,727	100,421	37.5	55,623	34.7
	Bersih	27,863	39,376	67,517	66,788	-	49,042	-
Jepun	Jumlah dagangan	129,592	124,142	149,759	181,734	100.0	104,042	100.0
	Eksport	65,998	62,561	75,816	98,658	54.3	56,932	54.7
	Import	63,594	61,581	73,942	83,076	45.7	47,110	45.3
	Bersih	2,403	981	1,874	15,582	-	9,823	-
Taiwan	Jumlah dagangan	94,077	91,907	115,828	157,748	100.0	82,922	100.0
	Eksport	37,032	33,874	40,625	51,745	32.8	27,843	33.6
	Import	57,046	58,033	75,203	106,003	67.2	55,079	66.4
	Bersih	-20,014	-24,160	-34,579	-54,258	-	-27,237	-
Indonesia	Jumlah dagangan	70,226	66,283	95,307	129,704	100.0	73,153	100.0
	Eksport	31,328	29,589	39,180	55,736	43.0	33,151	45.3
	Import	38,898	36,694	56,127	73,968	57.0	40,002	54.7
	Bersih	-7,570	-7,106	-16,947	-18,232	-	-6,851	-
Thailand	Jumlah dagangan	100,595	79,640	97,546	121,959	100.0	75,141	100.0
	Eksport	56,318	45,339	52,162	65,774	53.9	39,573	52.7
	Import	44,277	34,300	45,383	56,186	46.1	35,568	47.3
	Bersih	12,042	11,039	6,779	9,588	-	4,005	-
Republik Korea	Jumlah dagangan	73,058	80,826	88,308	114,093	100.0	71,759	100.0
	Eksport	34,230	34,714	38,224	54,906	48.1	37,047	51.6
	Import	38,828	46,113	50,084	59,187	51.9	34,712	48.4
	Bersih	-4,599	-11,399	-11,860	-4,280	-	2,336	-
Hong Kong	Jumlah dagangan	80,688	82,363	94,343	113,271	100.0	67,375	100.0
	Eksport	66,624	68,167	76,706	95,671	84.5	58,328	86.6
	Import	14,064	14,196	17,637	17,601	15.5	9,048	13.4
	Bersih	52,561	53,971	59,069	78,070	-	49,280	-
Australia	Jumlah dagangan	51,770	44,046	57,041	88,728	100.0	56,865	100.0
	Eksport	28,448	24,359	34,479	48,091	54.2	33,669	59.2
	Import	23,322	19,687	22,562	40,637	45.8	23,196	40.8
	Bersih	5,126	4,672	11,917	7,453	-	10,473	-

¹ Januari hingga Ogos 2023

Sumber: Jabatan Perangkaan Malaysia dan Perbadanan Pembangunan Perdagangan Luar Malaysia

3.8. INDEKS PERDAGANGAN LUAR NEGERI

2010 = 100, Malaysia

Seksyen Barangan	Wajaran ¹ (%)	2019	2020	2021	2022	2023 ²
		Perubahan Tahunan (%)				
Indeks Nilai Seunit bagi Eksport						
Jumlah	100.0	0.8	-2.5	10.2	17.2	0.4
Makanan	3.5	2.5	3.4	3.8	4.3	3.6
Minuman dan tembakau	0.6	7.5	3.5	3.5	4.4	3.1
Bahan-bahan mentah tidak boleh dimakan	2.7	-0.7	-0.6	7.2	2.9	-1.0
Bahan api galian, pelincir, dll.	16.1	0.1	-24.9	34.2	60.0	1.6
Minyak dan lemak daripada sayuran dan haiwan	6.0	-9.7	22.5	48.1	18.6	-27.4
Bahan kimia	7.8	-0.7	0.5	6.3	7.7	0.9
Barang-barang keluaran kilang	9.7	-2.8	-1.1	5.1	4.5	-0.3
Jentera dan kelengkapan pengangkutan	42.3	2.5	1.1	1.8	10.3	6.6
Pelbagai barang keluaran kilang	10.9	2.2	0.7	1.8	1.0	0.2
Pelbagai urus niaga dan barangan	0.4	-5.1	-8.2	11.4	78.4	41.1
Indeks Nilai Seunit bagi Import						
Jumlah	100.0	-0.3	-3.0	3.9	10.0	0.5
Makanan	6.8	2.5	2.3	2.3	2.8	1.7
Minuman dan tembakau	0.6	2.7	1.7	1.6	1.1	0.1
Bahan-bahan mentah tidak boleh dimakan	3.3	-0.3	0.4	10.7	1.3	-0.7
Bahan api galian, pelincir, dll.	12.9	-10.1	-27.0	25.8	56.3	-1.8
Minyak dan lemak daripada sayuran dan haiwan	1.1	-12.0	15.1	48.5	44.6	-9.2
Bahan kimia	10.5	0.3	-0.6	2.6	0.5	-1.7
Barang-barang keluaran kilang	13.4	0.4	-0.3	4.6	1.9	-0.8
Jentera dan kelengkapan pengangkutan	41.8	1.7	-0.9	-1.3	4.8	2.8
Pelbagai barang keluaran kilang	7.6	0.4	-0.1	0.2	2.4	1.5
Pelbagai urus niaga dan barangan	2.0	10.2	23.6	2.6	4.8	-1.6

¹ Wajaran berdasarkan nilai import dan eksport barang dagangan Malaysia tahun 2015

² Perubahan tahunan dikira berdasarkan indeks nilai seunit bagi tempoh Januari hingga Ogos 2023

Sumber: Jabatan Perangkaan Malaysia

3.9. PENGELUARAN, VOLUM DAN NILAI EKSPORT KOMODITI UTAMA Malaysia

Komoditi Utama	2019	2020	2021	2022	2023 ¹
Minyak sawit					
Pengeluaran ('000 tan)	19,858	19,141	18,117	11,570	9,692 ²
Volum ('000 tan)	17,429	16,214	14,835	14,905	9,426
Nilai (RM juta)	39,128	45,647	64,615	82,480	38,455
Getah asli					
Pengeluaran ('000 tan)	640	515	470	216	161 ²
Volum ('000 tan)	631	565	653	621	368
Nilai (RM juta)	3,773	3,286	4,568	4,592	2,328
Petroleum mentah					
Volum ('000 tan)	12,452	13,095	8,901	8,921	6,113
Nilai (RM juta)	26,346	18,843	18,372	31,847	18,074
Gas asli cecair (LNG)					
Volum ('000 tan)	25,498	24,083	24,697	27,316	17,582
Nilai (RM juta)	42,484	29,868	38,193	68,002	38,965

¹ Januari hingga Ogos 2023

² Januari hingga Julai 2023

Sumber: Bank Negara Malaysia, Jabatan Perangkaan Malaysia dan Perbadanan Pembangunan Perdagangan Luar Malaysia

3.10. HALUAN EKSPORT UTAMA

Malaysia

Eksport	2019			2020		
	'000 tan	RM juta	bahagian (%)	'000 tan	RM juta	bahagian (%)
Elektrik dan elektronik (E&E)						
Jumlah		373,118	100.0		386,292	100.0
Singapura		60,424	16.2		69,832	18.1
Amerika Syarikat		51,060	13.7		52,857	13.7
China		49,651	13.3		53,901	14.0
Hong Kong		54,786	14.7		57,537	14.9
Kesatuan Eropah		46,866	12.6		38,324	9.9
Bukan E&E						
Jumlah		467,468	100.0		463,206	100.0
Singapura		65,625	14.0		64,350	13.9
China		66,421	14.2		82,859	17.9
Amerika Syarikat		42,753	9.1		53,562	11.6
Kesatuan Eropah		41,783	8.9		36,752	7.9
Indonesia		26,175	5.6		25,015	5.4
Minyak sawit						
Jumlah	17,429	39,128	100.0	16,214	45,647	100.0
India	4,244	8,915	22.8	2,602	7,149	15.7
China	2,368	5,057	12.9	2,600	6,961	15.2
Kesatuan Eropah	1,990	4,525	11.6	1,827	5,224	11.4
Turkiye	695	1,588	4.1	619	1,779	3.9
Kenya	224	475	1.2	514	1,448	3.2
Getah asli						
Jumlah	631	3,773	100.0	565	3,286	100.0
China	309	1,812	48.0	293	1,640	49.9
Kesatuan Eropah	143	880	23.3	108	655	19.9
Emiriah Arab Bersatu	11	66	1.7	27	156	4.7
Amerika Syarikat	25	150	4.0	19	113	3.4
India	18	100	2.6	13	73	2.2
Petroleum mentah						
Jumlah	12,452	26,346	100.0	13,095	18,843	100.0
Australia	3,266	6,890	26.2	3,219	5,060	26.9
Thailand	2,559	5,535	21.0	2,030	2,911	15.4
India	3,177	6,604	25.1	2,780	3,832	20.3
Jepun	509	1,071	4.1	1,318	1,981	10.5
Brunei	7	15	0.1	282	334	1.8
Gas asli cecair (LNG)						
Jumlah	25,498	42,484	100.0	24,083	29,868	100.0
Jepun	9,352	16,804	39.6	10,638	14,070	47.1
China	7,130	10,265	24.2	6,003	6,812	22.8
Republik Korea	4,805	7,767	18.3	5,107	6,207	20.8
Thailand	1,251	2,194	5.2	1,130	1,434	4.8
Taiwan	2,431	4,869	11.5	664	932	3.1

¹ Januari hingga Ogos 2023

Sumber: Jabatan Perangkaan Malaysia dan Perbadanan Pembangunan Perdagangan Luar Malaysia

2021			2022			2023 ¹		
'000 tan	RM juta	bahagian (%)	'000 tan	RM juta	bahagian (%)	'000 tan	RM juta	bahagian (%)
	455,953	100.0		592,956	100.0		380,685	100.0
	85,869	18.8		115,275	19.4		75,961	20.0
	66,494	14.6		96,023	16.2		65,941	17.3
	59,671	13.1		81,097	13.7		49,176	12.9
	65,774	14.4		79,087	13.3		48,305	12.7
	41,882	9.2		52,021	8.8		33,441	8.8
	612,478	100.0		711,713	100.0		419,939	100.0
	79,258	12.9		105,751	14.9		65,738	15.7
	101,825	16.6		89,647	12.6		52,044	12.4
	72,825	11.9		68,453	9.6		37,226	8.9
	49,598	8.1		59,850	8.4		35,140	8.4
	34,722	5.7		49,975	7.0		28,695	6.8
14,835	64,615	100.0	14,905	82,480	100.0	9,426	38,455	100.0
3,440	15,285	23.7	2,913	15,382	18.6	1,763	6,944	18.1
1,769	7,029	10.9	1,694	8,447	10.2	727	2,877	7.5
1,421	6,181	9.6	1,229	6,978	8.5	612	2,811	7.3
688	3,048	4.7	767	4,309	5.2	577	2,417	6.3
835	3,450	5.3	762	4,042	4.9	526	2,109	5.5
653	4,568	100.0	621	4,592	100.0	368	2,328	100.0
316	2,132	46.7	286	2,076	45.2	176	1,086	46.6
124	919	20.1	112	862	18.8	62	416	17.9
37	247	5.4	52	372	8.1	34	215	9.2
39	284	6.2	34	251	5.5	10	63	2.7
23	156	3.4	25	177	3.9	21	128	5.5
8,901	18,372	100.0	8,921	31,847	100.0	6,113	18,074	100.0
2,823	5,796	31.5	2,343	8,431	26.5	1,431	4,212	23.3
1,725	3,572	19.4	2,089	7,307	22.9	1,705	5,076	28.1
1,369	2,723	14.8	1,507	5,291	16.6	503	1,444	8.0
1,158	2,494	13.6	1,341	4,622	14.5	1,426	4,274	23.6
744	1,629	8.9	1,035	3,891	12.2	659	1,923	10.6
24,697	38,193	100.0	27,316	68,002	100.0	17,582	38,965	100.0
10,277	16,413	43.0	11,777	30,566	44.9	7,026	16,778	43.1
8,433	12,929	33.9	7,489	18,053	26.5	5,089	10,405	26.7
4,186	6,150	16.1	5,361	12,480	18.4	3,820	8,400	21.6
1,086	1,648	4.3	1,893	4,461	6.6	1,137	2,280	5.9
372	529	1.4	374	1,214	1.8	312	681	1.7

3.11. EKSPORT BARANGAN PEMBUATAN

Malaysia

RM juta

	2019	2020	2021	2022	2023 ²	
						bahagian (%)
Produk elektrik dan elektronik	373,118	386,292	455,953	592,956	380,685	47.5
Produk petroleum	71,511	61,889	96,206	161,205	96,500	12.1
Kimia dan produk kimia	57,477	50,736	70,683	80,579	46,965	5.9
Barangan pembuatan logam	41,490	36,830	61,557	63,551	37,579	4.7
Jentera, kelengkapan dan peralatan	41,599	39,446	49,922	60,409	36,461	4.6
Barangan optik dan saintifik	39,905	42,220	46,928	56,632	35,564	4.4
Produk pembuatan berasaskan minyak sawit	23,338	21,006	32,704	41,385	20,849	2.6
Produk besi dan keluli	21,961	23,552	29,409	33,827	20,127	2.5
Produk getah	25,841	44,302	64,615	28,790	13,983	1.7
Barangan makanan diproses	21,773	21,283	24,600	28,414	19,067	2.4
Kelengkapan pengangkutan	19,143	18,460	15,914	18,988	11,172	1.4
Produk kayu	15,777	16,084	16,555	18,096	9,455	1.2
Tekstil, pakaian dan kasut	15,531	13,951	15,827	17,341	10,548	1.3
Barangan pembuatan plastik	14,978	13,187	15,971	17,262	10,458	1.3
Produk galian bukan logam	9,079	8,346	10,572	11,945	8,097	1.0
Produk kertas dan pulpa	6,405	6,363	8,516	9,948	7,238	0.9
Barang kemas	6,974	4,157	5,804	7,395	4,988	0.6
Minuman dan tembakau	3,452	2,593	2,495	2,757	2,038	0.3
Produk pembuatan lain ¹	31,233	38,801	44,201	53,190	28,849	3.6
Jumlah	840,586	849,498	1,068,431	1,304,668	800,624	100.0

¹ Termasuk bahan makanan untuk binatang, bahan bercetak, pelbagai barang pembuatan dan lain-lain

² Januari hingga Ogos 2023

Nota: Angka tidak semestinya terjumlah disebabkan pembundaran

Sumber: Jabatan Perangkaan Malaysia

3.12. SUMBER IMPORT UTAMA

Malaysia

RM juta

Import	2019		2020		2021		2022		2023 ¹	
		bahagian (%)		bahagian (%)		bahagian (%)		bahagian (%)		bahagian (%)
Elektrik dan Elektronik (E&E)										
Jumlah	245,538	100.0	253,000	100.0	314,546	100.0	393,474	100.0	227,356	100.0
China	64,090	26.1	68,025	26.9	91,244	29.0	110,095	28.0	62,837	27.6
Taiwan	40,497	16.5	42,649	16.9	51,815	16.5	76,704	19.5	41,350	18.2
Amerika Syarikat	27,180	11.1	30,413	12.0	32,658	10.4	42,278	10.7	19,526	8.6
Kimia dan produk kimia										
Jumlah	81,589	100.0	74,296	100.0	96,551	100.0	115,514	100.0	69,381	100.0
China	13,976	17.1	13,882	18.7	21,718	22.5	28,611	24.8	16,328	23.5
Kesatuan Eropah	11,094	13.6	9,540	12.8	12,175	12.6	12,982	11.2	8,628	12.4
Singapura	7,695	9.4	6,705	9.0	8,971	9.3	9,704	8.4	6,988	10.1
Produk petroleum										
Jumlah	77,480	100.0	60,007	100.0	89,546	100.0	145,639	100.0	89,113	100.0
Singapura	29,334	37.9	17,453	29.1	26,759	29.9	51,051	35.1	29,258	32.8
China	10,506	13.6	7,643	12.7	12,400	13.8	18,356	12.6	14,028	15.7
Republik Korea	7,284	9.4	6,157	10.3	11,181	12.5	16,693	11.5	9,926	11.1
Jentera, kelengkapan dan peralatan										
Jumlah	69,638	100.0	60,129	100.0	68,638	100.0	89,381	100.0	56,933	100.0
China	19,964	28.7	19,126	31.8	23,944	34.9	30,546	34.2	18,493	32.5
Kesatuan Eropah	13,307	19.1	9,435	15.7	9,102	13.3	10,949	12.2	8,051	14.1
Jepun	7,816	11.2	7,031	11.7	7,972	11.6	10,248	11.5	6,500	11.4
Pembuatan barangan logam										
Jumlah	47,132	100.0	47,024	100.0	54,216	100.0	63,853	100.0	42,066	100.0
China	11,763	25.0	9,881	21.0	14,271	26.3	16,151	25.3	10,095	24.0
Amerika Syarikat	3,861	8.2	4,491	9.5	6,177	11.4	7,678	12.0	5,680	13.5
Jepun	4,866	10.3	5,197	11.1	7,260	13.4	7,604	11.9	3,715	8.8

¹ Januari hingga Ogos 2023

Sumber: Jabatan Perangkaan Malaysia dan Perbadanan Pembangunan Perdagangan Luar Malaysia

3.13. IMBANGAN PEMBAYARAN

Malaysia

RM juta

Komponen	2019			2020		
	Kredit (+)	Debit (-)	Bersih	Kredit (+)	Debit (-)	Bersih
Imbangan barangan dan perkhidmatan	987,481	873,618	113,863	873,477	783,152	90,325
Barangan	817,260	692,522	124,738	780,511	643,024	137,486
Perkhidmatan	170,221	181,096	-10,875	92,967	140,128	-47,161
Pengangkutan	21,707	47,632	-25,925	13,786	41,213	-27,427
Perjalanan	82,143	51,309	30,833	12,503	20,071	-7,569
Perkhidmatan lain	66,371	82,155	-15,783	66,678	78,844	-12,165
Pendapatan primer	65,344	104,840	-39,496	53,124	81,645	-28,520
Pampasan pekerja	6,614	15,843	-9,229	5,991	14,052	-8,061
Pendapatan pelaburan	58,730	88,997	-30,267	47,133	67,592	-20,459
Pendapatan sekunder	16,905	38,355	-21,450	27,185	29,899	-2,714
Imbangan akaun semasa	1,069,731	1,016,813	52,918	953,787	894,696	59,091
% daripada Pendapatan Negara Kasar			3.6			4.3
Akaun modal			371			-419
Akaun kewangan			-38,024			-77,396
Pelaburan langsung			6,555			3,111
Aset			-31,154			-13,808
Liabiliti			37,709			16,919
Pelaburan portfolio			-32,403			-49,584
Derivatif kewangan			-478			407
Pelaburan lain			-11,697			-31,330
Imbangan akaun modal dan kewangan			-37,653			-77,816
Kesilapan dan ketinggalan bersih			-6,849			-572
Imbangan keseluruhan			8,416			-19,297

¹ Januari hingga Jun 2023

Nota: Angka tidak semestinya terjumlah disebabkan pembundaran

Sumber: Jabatan Perangkaan Malaysia

2021			2022			2023 ¹		
Kredit (+)	Debit (-)	Bersih	Kredit (+)	Debit (-)	Bersih	Kredit (+)	Debit (-)	Bersih
1,093,895	981,922	111,973	1,378,452	1,248,820	129,632	605,120	559,879	45,241
1,005,841	828,206	177,634	1,238,180	1,052,151	186,029	516,343	446,984	69,359
88,054	153,716	-65,661	140,272	196,670	-56,397	88,777	112,895	-24,118
16,474	48,337	-31,863	25,604	59,649	-34,045	14,658	29,456	-14,798
323	15,180	-14,857	28,370	29,526	-1,156	28,594	23,505	5,090
71,258	90,199	-18,941	86,299	107,495	-21,196	45,525	59,934	-14,409
97,698	139,851	-42,153	88,704	148,118	-59,414	41,545	64,744	-23,199
6,433	13,092	-6,659	7,124	14,359	-7,235	3,948	8,095	-4,147
91,265	126,759	-35,494	81,580	133,759	-52,179	37,597	56,650	-19,053
20,504	30,146	-9,642	22,765	37,885	-15,120	16,855	25,504	-8,650
1,212,097	1,151,919	60,178	1,489,921	1,434,823	55,098	663,520	650,127	13,392
		4.0			3.2			1.6
		-469			-454			-103
		16,242			12,356			-13,930
		31,065			15,920			6,016
		-53,200			-48,933			-12,342
		84,265			64,853			18,359
		18,802			-50,560			-25,166
		-2,250			-2,212			-585
		-31,375			49,208			5,804
		15,774			11,902			-14,033
		-30,266			-13,641			-17,471
		45,686			53,359			-18,112

3.14. INDEKS HARGA PENGGUNA MENGIKUT KAWASAN

2010 = 100, Malaysia

Kumpulan	Wajaran ¹ (%)	2019	2020	2021	2022	2023 ²
		Perubahan Tahunan (%)				
Malaysia						
Jumlah	100.0	0.7	-1.2	2.5	3.3	2.8
Makanan dan minuman bukan alkohol	29.5	1.7	1.3	1.7	5.8	5.7
Minuman alkohol dan tembakau	2.4	1.5	0.3	0.5	0.5	0.6
Pakaian dan kasut	3.2	-2.0	-0.8	-0.4	0.1	0.3
Perumahan, air, elektrik, gas dan bahan api lain	23.8	1.9	-1.7	1.5	1.8	1.7
Hiasan, perkakasan dan rutin penyelenggaraan isi rumah	4.1	1.4	0.3	1.6	3.5	2.7
Kesihatan	1.9	0.7	1.1	0.4	0.7	2.0
Pengangkutan	14.6	-3.1	-10.0	11.0	4.7	1.6
Komunikasi	4.8	0.4	1.1	0.0	0.0	-2.6
Perkhidmatan rekreasi dan kebudayaan	4.8	0.7	0.4	0.4	2.3	1.7
Pendidikan	1.3	1.4	1.0	0.2	1.1	1.8
Restoran dan hotel	2.9	1.2	0.5	0.4	5.0	6.2
Pelbagai barangan dan perkhidmatan	6.7	0.4	2.7	0.5	2.0	2.4
Semenanjung Malaysia						
Jumlah	100.0	0.7	-1.1	2.6	3.5	2.8
Makanan dan minuman bukan alkohol	29.0	1.8	1.4	1.9	5.8	5.7
Minuman alkohol dan tembakau	2.4	1.6	0.4	0.5	0.6	0.7
Pakaian dan kasut	3.3	-2.0	-0.7	-0.5	0.2	0.3
Perumahan, air, elektrik, gas dan bahan api lain	23.6	2.0	-1.7	1.9	1.9	1.6
Hiasan, perkakasan dan rutin penyelenggaraan isi rumah	4.2	1.6	0.3	1.7	3.8	2.7
Kesihatan	1.9	0.7	1.1	0.4	0.8	2.0
Pengangkutan	14.7	-3.1	-9.6	10.6	4.7	1.8
Komunikasi	4.9	0.4	1.2	0.0	0.0	-2.8
Perkhidmatan rekreasi dan kebudayaan	4.9	0.7	0.6	0.4	2.2	1.8
Pendidikan	1.4	1.5	0.9	0.2	1.1	1.7
Restoran dan hotel	3.0	1.2	0.5	0.4	4.9	6.2
Pelbagai barangan dan perkhidmatan	6.7	0.4	2.7	0.5	2.1	2.6

¹ Wajaran berdasarkan Penyiasatan Perbelanjaan Isi Rumah 2016

² Januari hingga Ogos 2023

Sumber: Jabatan Perangkaan Malaysia

3.14. INDEKS HARGA PENGGUNA MENGIKUT KAWASAN (samb.)

2010 = 100, Malaysia

Kumpulan	Wajaran ¹ (%)	2019	2020	2021	2022	2023 ²
		Perubahan Tahunan (%)				
Sarawak						
Jumlah	100.0	0.1	-1.8	2.1	3.2	3.6
Makanan dan minuman bukan alkohol	33.5	1.0	0.6	1.1	5.5	7.1
Minuman alkohol dan tembakau	2.7	0.6	0.2	0.3	0.2	0.9
Pakaian dan kasut	2.8	-2.5	-0.9	-0.4	0.0	0.4
Perumahan, air, elektrik, gas dan bahan api lain	21.9	0.9	-1.8	-0.5	0.9	1.7
Hiasan, perkakasan dan rutin penyelenggaraan isi rumah	3.8	0.7	-0.2	0.9	2.3	2.8
Kesihatan	1.5	1.3	1.4	0.2	-0.8	1.6
Pengangkutan	14.0	-4.1	-13.6	15.7	3.9	1.1
Komunikasi	4.6	0.4	0.6	0.0	0.0	-1.4
Perkhidmatan rekreasi dan kebudayaan	4.8	0.3	-0.5	-1.5	4.9	0.7
Pendidikan	0.9	0.5	2.8	-0.7	1.5	2.6
Restoran dan hotel	2.4	2.1	0.5	0.6	5.2	6.2
Pelbagai barangan dan perkhidmatan	7.1	-0.4	2.5	0.5	1.2	2.6
Sabah						
Jumlah	100.0	0.2	-1.9	1.6	3.0	2.7
Makanan dan minuman bukan alkohol	31.5	0.5	0.2	0.6	5.1	5.1
Minuman alkohol dan tembakau	2.1	1.2	0.1	0.2	0.2	0.2
Pakaian dan kasut	3.0	-2.0	-0.9	-0.4	0.1	0.1
Perumahan, air, elektrik, gas dan bahan api lain	28.0	1.3	-2.1	-1.1	1.9	2.6
Hiasan, perkakasan dan rutin penyelenggaraan isi rumah	3.4	0.1	-0.4	1.0	2.3	2.0
Kesihatan	1.1	0.7	1.1	0.3	1.5	1.4
Pengangkutan	13.9	-3.2	-10.7	12.6	3.5	0.3
Komunikasi	4.5	0.2	0.4	0.0	-0.1	-1.0
Perkhidmatan rekreasi dan kebudayaan	3.7	0.5	-0.1	2.4	0.2	1.3
Pendidikan	0.8	1.0	0.3	-0.4	1.4	2.4
Restoran dan hotel	1.8	1.2	0.7	0.4	7.3	6.8
Pelbagai barangan dan perkhidmatan	6.2	0.0	1.5	0.7	1.6	2.1

¹ Wajaran berdasarkan Penyiasatan Perbelanjaan Isi Rumah 2016² Januari hingga Ogos 2023

Sumber: Jabatan Perangkaan Malaysia

3.15. INDEKS HARGA PENGGUNA MENGIKUT STRATA
2010 = 100, Malaysia

Kumpulan	Wajaran ¹ (%)	2019	2020	2021	2022	2023 ²
		Perubahan Tahunan (%)				
Luar Bandar						
Jumlah	100.0	0.3	-1.5	2.6	2.6	2.4
Makanan dan minuman bukan alkohol	35.6	0.9	0.9	1.6	4.3	4.2
Minuman alkohol dan tembakau	3.0	1.6	0.1	0.2	0.2	0.1
Pakaian dan kasut	3.6	-0.5	-0.5	0.0	0.5	0.5
Perumahan, air, elektrik, gas dan bahan api lain	19.9	1.8	-2.5	1.3	1.7	1.7
Hiasan, perkakasan dan rutin penyelenggaraan isi rumah	3.7	0.7	0.1	0.6	2.0	2.0
Kesihatan	2.0	0.6	1.7	0.5	0.6	1.5
Pengangkutan	14.6	-3.6	-11.2	12.1	2.9	1.3
Komunikasi	4.4	0.5	1.0	0.1	0.0	-1.2
Perkhidmatan rekreasi dan kebudayaan	3.6	1.0	0.8	0.3	1.6	1.1
Pendidikan	0.9	0.5	0.5	0.2	0.3	1.6
Restoran dan hotel	2.4	1.0	0.7	0.2	2.9	3.1
Pelbagai barangan dan perkhidmatan	6.3	0.8	2.2	0.6	1.5	1.9

3.15. INDEKS HARGA PENGGUNA MENGIKUT STRATA (samb.)

2010 = 100, Malaysia

Kumpulan	Wajaran ¹ (%)	2019	2020	2021	2022	2023 ²
		Perubahan Tahunan (%)				
Bandar						
Jumlah	100.0	0.7	-1.1	2.4	3.6	3.0
Makanan dan minuman bukan alkohol	28.4	1.8	1.4	1.8	6.1	6.1
Minuman alkohol dan tembakau	2.3	1.5	0.4	0.6	0.7	0.8
Pakaian dan kasut	3.2	-2.2	-0.9	-0.5	0.1	0.3
Perumahan, air, elektrik, gas dan bahan api lain	24.5	1.8	-1.6	1.6	1.8	1.7
Hiasan, perkakasan dan rutin penyelenggaraan isi rumah	4.2	1.6	0.3	1.8	3.7	2.8
Kesihatan	1.8	0.7	1.1	0.4	0.8	2.1
Pengangkutan	14.6	-3.1	-9.8	10.9	5.0	1.7
Komunikasi	4.9	0.4	1.1	0.0	0.0	-2.8
Perkhidmatan rekreasi dan kebudayaan	5.0	0.6	0.4	0.5	2.3	1.8
Pendidikan	1.4	1.5	1.1	0.2	1.1	1.8
Restoran dan hotel	3.0	1.3	0.4	0.4	5.3	6.6
Pelbagai barangan dan perkhidmatan	6.7	0.4	2.7	0.4	2.1	2.6

¹ Wajaran berdasarkan Penyiasatan Perbelanjaan Isi Rumah 2016² Januari hingga Ogos 2023

Sumber: Jabatan Perangkaan Malaysia

3.16. INDEKS HARGA PENGGUNA MENGIKUT NEGERI

2010 = 100, Malaysia

Negeri	2019	2020	2021	2022	2023 ¹
	Perubahan Tahunan (%)				
Jumlah					
Malaysia	0.7	-1.2	2.5	3.3	2.8
Johor	0.6	-1.4	2.4	3.4	2.9
Kedah	1.4	-1.8	2.6	2.6	1.9
Kelantan	0.4	-1.5	3.1	2.8	2
Melaka	0.1	-1.9	2.4	2.7	2.8
Negeri Sembilan	0.7	-1.6	2.6	2.8	2.4
Pahang	0.3	-1.2	3.0	3.0	3.2
Pulau Pinang	1.1	-0.8	2.1	3.2	2.5
Perak	0.6	-1.3	2.7	3.3	3.1
Perlis	0.3	-2.1	2.9	3.2	2.4
Selangor	0.9	-0.6	2.7	4.2	3.4
Terengganu	0.1	-1.3	3.4	3.1	2.1
Sabah	0.2	-1.9	1.6	3.0	2.7
Sarawak	0.1	-1.8	2.1	3.2	3.6
Wilayah Persekutuan Kuala Lumpur	1.2	-0.6	2	3	2.6
Wilayah Persekutuan Labuan	0.3	-1.9	1.6	2.4	1.7
Wilayah Persekutuan Putrajaya	1.1	-0.2	3.9	7.3	3.8

3.16. INDEKS HARGA PENGGUNA MENGIKUT NEGERI (samb.)

2010 = 100, Malaysia

Negeri	2019	2020	2021	2022	2023 ¹
	Perubahan Tahunan (%)				
Makanan dan Minuman Bukan Alkohol					
Malaysia	1.7	1.3	1.7	5.8	5.7
Johor	1.9	1.5	1.8	6.1	5.3
Kedah	2.6	0.7	1.2	3.7	3.3
Kelantan	1.0	0.9	2.1	4.5	3.9
Melaka	1.3	0.7	1.4	4.7	5.5
Negeri Sembilan	1.5	1.2	1.6	4.8	5.5
Pahang	0.9	1.4	2.3	4.9	5.9
Pulau Pinang	1.8	1.3	1.1	6.0	5.6
Perak	1.5	1.6	1.8	5.4	5.7
Perlis	1.6	0.6	1.4	4.9	4.0
Selangor	1.8	2.0	2.4	7.4	7.1
Terengganu	1.2	1.4	2.2	4.9	4.3
Sabah	0.5	0.2	0.6	5.1	5.1
Sarawak	1.0	0.6	1.1	5.5	7.1
Wilayah Persekutuan Kuala Lumpur	3.5	0.7	1.3	5.1	5.2
Wilayah Persekutuan Labuan	1.2	0.7	1.3	3.5	3.7
Wilayah Persekutuan Putrajaya	3.8	2.9	3.6	7.7	6.8

¹ Januari hingga Ogos 2023

Sumber: Jabatan Perangkaan Malaysia

3.17. INDEKS TERAS

2010 = 100, Malaysia

Kumpulan	Wajaran ¹ (%)	2019	2020	2021	2022	2023 ²
		Perubahan Tahunan (%)				
Jumlah	100.0	1.1	1.1	0.7	3.0	3.4
Makanan dan minuman bukan alkohol	26.5	2.1	1.2	1.3	5.8	6.7
Minuman alkohol dan tembakau	-	-	-	-	-	-
Pakaian dan kasut	4.5	-2.0	-0.8	-0.4	0.1	0.3
Perumahan, air, elektrik, gas dan bahan api lain	26.5	2.1	1.3	0.6	1.4	1.9
Hiasan, perkakasan dan rutin penyelenggaraan isi rumah	5.5	1.4	0.3	1.6	3.5	2.7
Kesihatan	2.6	0.7	1.1	0.4	0.7	2.0
Pengangkutan	6.5	-3.1	0.1	0.7	5.6	5.2
Komunikasi	6.5	0.4	1.1	0.0	0.0	-2.6
Perkhidmatan rekreasi dan kebudayaan	6.6	0.7	0.4	0.4	2.3	1.7
Pendidikan	1.8	1.4	1.0	0.2	1.1	1.8
Restoran dan hotel	3.9	1.2	0.5	0.4	5.0	6.2
Pelbagai barangan dan perkhidmatan	9.1	0.4	2.7	0.5	2.0	2.4

¹ Wajaran berdasarkan Penyiataan Perbelanjaan Isi Rumah 2016

² Januari hingga Ogos 2023

Sumber: Jabatan Perangkaan Malaysia

3.18. INDEKS HARGA PENGELUAR - PENGELUARAN TEMPATAN

2010 = 100, Malaysia

Sektor dan Peringkat Pemprosesan	Wajaran ¹ (%)	2019	2020	2021	2022	2023 ²
		Perubahan Tahunan (%)				
Sektor (MSIC 2008)						
Jumlah	100.0	-1.4	-2.7	9.5	7.8	-2.4
Pertanian, perhutanan dan perikanan	6.7	-4.0	15.7	30.2	1.3	-19.4
Perlombongan	7.9	-3.7	-36.3	41.2	12.6	-8.4
Pembuatan	81.6	-0.9	-0.4	5.5	8.4	0.2
Bekalan elektrik dan gas	3.4	1.5	-0.4	-0.4	0.7	0.8
Bekalan air	0.3	-2.2	-0.2	0.5	2.6	3.2
Indeks Harga Pengeluar mengikut Peringkat Pemprosesan						
Jumlah	100.0	-1.4	-2.7	9.5	7.8	-2.4
Bahan mentah untuk diproseskan selanjutnya	16.4	-3.9	-12.3	30.3	6.2	-14.8
Bahan perantaraan, bekalan dan komponen	56.1	-1.4	-0.5	7.7	10.9	-0.2
Barang siap	27.5	0.6	-0.1	-0.2	1.8	3.6

¹ Wajaran berdasarkan Banci Ekonomi 2016² Januari hingga Ogos 2023

Sumber: Jabatan Perangkaan Malaysia

3.19. TENAGA BURUH
Malaysia

	2019	2020	2021	2022	2023 ⁴
Tenaga buruh ('000)	15,581.6	15,667.7	15,797.2	16,022.1	16,312.3
Guna tenaga ('000)	15,073.4	14,956.7	15,064.2	15,391.7	15,743.0
Pengangguran ('000)	508.2	711.0	733.0	630.4	569.4
Kadar pengangguran (%)	3.3	4.5	4.6	3.9	3.5
Kadar penyertaan tenaga buruh¹ (%)					
Jumlah	68.7	68.4	68.6	69.3	69.9
Lelaki	80.8	80.6	80.9	81.9	82.5
Perempuan	55.6	55.3	55.5	55.8	55.9
Jumlah perjanjian kolektif ditandatangani pada tahun semasa²	298	187	154	334	179
Produktiviti buruh³	2.2	-5.3	2.0	5.4	1.2
Pertanian	0.3	-2.0	-0.5	0.8	-0.7
Perlombongan dan pengkuarian	-0.3	-7.6	-0.8	1.4	-0.5
Pembuatan	1.7	-2.7	6.7	4.1	-1.0
Pembinaan	3.6	-15.6	-4.1	5.2	5.9
Perkhidmatan	2.9	-5.7	0.7	6.5	2.1
Pekerja asing ('000)	1,999.6	1,483.4	1,171.9	1,459.2	1,781.0⁵

¹ Perkadaran tenaga buruh kepada jumlah penduduk dalam umur bekerja (15-64 tahun) dalam bentuk peratusan

² Berdasarkan maklumat dalam Perjanjian Kolektif dan maklum balas daripada majikan bagi yang telah diiktiraf oleh Mahkamah Perusahaan pada tahun tersebut

³ Perubahan tahunan (%)

⁴ Pada separuh tahun pertama 2023

⁵ Sehingga akhir Ogos 2023

Sumber: Jabatan Perangkaan, Kementerian Dalam Negeri dan Kementerian Sumber Manusia Malaysia

3.20. GUNA TENAGA MENGIKUT INDUSTRI

'000 orang, Malaysia

Industri ¹	2019	2020	2021	2022		2023 ⁴	
					bahagian (%)		bahagian (%)
Jumlah guna tenaga²	15,073.4	14,956.7	15,064.2	15,391.7	100.0	15,743.0	100.0
Pertanian, perhutanan dan perikanan	1,541.1	1,566.0	1,550.0	1,540.8	10.0	1,555.8	9.9
Perlombongan dan pengkuarian	91.0	82.2	81.9	84.3	0.5	84.9	0.5
Pembuatan	2,612.0	2,498.0	2,501.4	2,590.7	16.8	2,644.1	16.8
Pembinaan	1,246.7	1,173.4	1,159.6	1,170.5	7.6	1,185.3	7.5
Perkhidmatan	9,582.6	9,637.1	9,771.0	10,005.3	65.0	10,272.8	65.3
Bekalan elektrik, gas, wap dan pendinginan udara	75.4	76.4	77.7	79.1	0.5	81.0	0.5
Bekalan air; pembetungan, pengurusan sisa dan aktiviti pemulihan	88.8	83.7	85.5	88.3	0.6	89.9	0.6
Perdagangan borong dan runcit; pembaikan kenderaan bermotor dan motosikal	2,604.6	2,765.6	2,826.5	2,932.6	19.1	2,981.5	18.9
Pengangkutan dan penyimpanan	677.8	689.2	704.5	711.4	4.6	731.9	4.6
Penginapan dan aktiviti perkhidmatan makanan dan minuman	1,549.7	1,540.0	1,535.5	1,547.7	10.1	1,598.3	10.2
Maklumat dan komunikasi	223.9	223.4	235.1	236.4	1.5	255.1	1.6
Aktiviti kewangan dan insurans/takaful	355.1	372.1	386.5	397.2	2.6	412.1	2.6
Aktiviti hartanah	90.3	82.1	83.4	83.7	0.5	84.0	0.5
Aktiviti profesional, saintifik dan teknikal	394.7	379.3	358.9	365.7	2.4	385.1	2.4
Aktiviti pentadbiran dan khidmat sokongan	809.2	801.9	846.0	862.4	5.6	877.2	5.6
Pentadbiran awam dan pertahanan; aktiviti keselamatan sosial wajib	737.1	734.9	725.1	747.7	4.9	757.6	4.8
Pendidikan	992.1	937.6	924.3	943.7	6.1	963.1	6.1
Aktiviti kesihatan kemanusiaan dan kerja sosial	527.7	559.6	582.2	599.0	3.9	636.8	4.0
Kesenian, hiburan dan rekreasi	84.0	58.2	60.5	63.5	0.4	64.8	0.4
Aktiviti perkhidmatan lain	266.1	267.0	274.7	279.0	1.8	280.0	1.8
Aktiviti isi rumah sebagai majikan ³	104.3	66.1	64.6	67.8	0.4	72.8	0.5

¹ Industri dikelaskan mengikut Piawaian Klasifikasi Industri Malaysia 2008 Ver. 1.0² Jumlah termasuk 'Aktiviti badan dan pertubuhan luar wilayah'³ Survei Tenaga Buruh tidak mengelaskan aktiviti pengeluaran barangan dan perkhidmatan sara hidup untuk kegunaan isi rumah sendiri sebagai penduduk yang aktif dalam ekonomi. Oleh itu, klasifikasi MSIC 2008 bagi industri Aktiviti isi rumah sebagai majikan; aktiviti mengeluarkan barangan dan perkhidmatan yang tidak dapat dibezakan oleh isi rumah untuk kegunaan sendiri hanya mengambil kira aktiviti isi rumah sebagai majikan⁴ Pada separuh pertama 2023

Sumber : Jabatan Perangkaan Malaysia

3.21. PENDAFTAR AKTIF
Malaysia

	2019	2020	2021	2022		2023 ²	
					bahagian (%)		bahagian (%)
Jumlah Pendaftar Aktif (akhir tempoh)	299,648	500,391	887,977	546,325	100.0	253,849	100.0
Umur							
19 dan ke bawah	36,966	327	1,805	17,016	3.1	18,606	7.3
20 – 24	199,476	71,087	219,340	170,139	31.1	94,581	37.3
25 – 29	49,080	173,200	295,432	161,879	29.6	59,933	23.6
30 dan ke atas	14,126	255,716	371,306	197,212	36.1	80,326	31.6
Jantina							
Lelaki	109,227	240,250	422,685	264,974	48.5	125,185	49.3
Perempuan	190,421	260,141	465,292	281,351	51.5	128,664	50.7
Tahap Pendidikan							
Kurang daripada PT3/PMR/SRP/LCE	924	7,167	11,846	4,882	0.9	1,790	0.7
PT3/PMR/SRP/LCE	2,516	13,044	20,826	9,538	1.7	3,806	1.5
SPM/MCE	14,754	122,489	283,259	108,173	19.8	49,592	19.5
Sijil Kemahiran ¹	8,663	-	-	-	-	-	-
MHSC/STPM, Matrikulasi, Diploma dan Ijazah	272,791	214,017	325,930	210,964	38.6	86,383	34.0
Status Pekerjaan							
Tidak Bekerja	137,712	179,367	351,459	188,099		114,451	

¹ Sijil Kemahiran Malaysia (SKM), lain-lain sijil kemahiran dan sijil kemahiran bukan teknikal

² Januari hingga Jun 2023

Nota: Meliputi pencari kerja berdaftar dengan Jabatan Tenaga Kerja melalui JobsMalaysia dan tempoh pendaftaran masih sah laku bagi data sebelum 2020. Mulai 2020, data disediakan oleh Pertubuhan Keselamatan Sosial Malaysia yang diperolehi melalui portal MyFutureJobs. Angka untuk beberapa pemboleh ubah bagi Pendaftaran Aktif tidak terjumlah daripada jumlah pendaftar aktif sebenar. Pendaftar Aktif ditakrifkan sebagai pencari kerja yang telah mendaftar dan mempunyai profil aktif sepanjang tahun. Setakat ini, beberapa pemboleh ubah tidak wajib diisi oleh pencari kerja yang menyebabkan jumlah keseluruhan tidak sama

Sumber: Kementerian Sumber Manusia dan Pertubuhan Keselamatan Sosial Malaysia

3.22. KEKOSONGAN DAN PENEMPATAN Malaysia

	2019	2020	2021	2022		2023 ³	
					bahagian (%)		bahagian (%)
Bilangan Kekosongan mengikut Kumpulan Pekerjaan¹	974,612	745,304	2,480,577	4,753,418	100.0	1,187,271	100.0
Pengurus	8,563	36,052	98,813	228,840	4.8	72,337	6.1
Profesional	31,900	109,260	462,024	373,444	7.9	179,665	15.1
Juruteknik dan profesional bersekutu	34,429	87,311	301,750	326,714	6.9	180,779	15.2
Pekerja sokongan perkeranian	11,554	55,372	182,056	211,790	4.5	79,100	6.7
Pekerja perkhidmatan dan jualan	42,462	134,488	398,567	510,071	10.7	145,588	12.3
Pekerja mahir pertanian, perhutanan dan perikanan	2,089	4,839	8,347	49,120	1.4	16,249	1.4
Pekerja pertukangan dan kemahiran yang berkaitan	31,982	49,815	176,813	315,621	6.8	60,505	5.1
Operator mesin dan loji dan pemasangan	147,321	80,695	221,789	367,929	7.2	54,398	4.6
Pekerjaan asas	664,312	187,472	630,418	2,369,889	49.9	398,407	33.6
Bilangan Kekosongan mengikut Sektor	974,612	745,304	2,480,577	4,753,418	100.0	1,187,271	100.0
Pertanian, perhutanan dan perikanan	204,324	18,547	75,676	244,694	5.1	68,051	5.7
Perlombongan dan pengkuarian	3,435	1,325	9,226	12,176	0.3	16,123	1.4
Pembuatan	351,942	190,278	603,216	1,600,230	33.7	201,648	17.0
Pembinaan	141,783	55,590	164,651	761,870	16.0	147,764	12.4
Perkhidmatan	273,128	479,564	1,627,808	2,134,448	44.9	753,685	63.5
Bilangan Penempatan mengikut Sektor²	-	161,603	320,864	294,044	100.0	77,187	100.0
Pertanian, perhutanan dan perikanan	-	2,857	3,815	2,650	0.9	746	1.0
Perlombongan dan pengkuarian	-	1,590	736	782	0.2	174	0.2
Pembuatan	-	29,375	57,388	63,966	22.1	15,232	19.7
Pembinaan	-	7,662	16,510	8,544	2.9	3,939	5.1
Perkhidmatan	-	117,378	227,377	184,603	73.9	57,096	74.0

¹ Pengelasan kumpulan pekerjaan adalah mengikut Piawaian Pengelasan Pekerjaan Malaysia (MASCO) 2013

² Data tidak tersedia untuk 2019

³ Januari hingga Jun 2023

Nota: Definisi kekosongan merujuk kepada jawatan kosong yang disenaraikan oleh majikan dalam sektor awam (terpilih sahaja) dan swasta yang menyenaraikan kekosongan dalam JobsMalaysia. Kekosongan disenaraikan termasuk jawatan yang tidak bersandarkan kepada kekosongan substantif seperti jurujual, promoter, ejen insurans, pekerja sambilan serta pekerja asing. Sebelum 2020, data diperolehi daripada Jabatan Tenaga Kerja melalui portal JobsMalaysia. Mulai 2020, data disediakan oleh Pertubuhan Keselamatan Sosial melalui portal MyFutureJobs. Angka untuk beberapa pemboleh ubah bagi bilangan penempatan mengikut sektor tidak terjumlah daripada jumlah penempatan sebenar. Setakat ini, beberapa pemboleh ubah tidak wajib diisi oleh majikan yang menyebabkan jumlah keseluruhan tidak sama

Sumber: Kementerian Sumber Manusia dan Pertubuhan Keselamatan Sosial Malaysia

4.1. KADAR FAEDAH
Malaysia

	Kadar purata dalam tempoh (%)				Kadar purata dalam tempoh bagi 2023 (%)						
	2019	2020	2021	2022	Jan.	Feb.	Mac	Apr.	Mei	Jun	Jul.
Antara bank semalaman	3.05	2.10	1.74	2.74	2.74	2.74	2.74	2.74	2.97	2.99	3.01
Antara bank 1 minggu	3.12	2.14	1.77	2.77	2.78	2.78	2.77	2.78	3.00	3.02	3.04
Antara bank 3 bulan	3.46	2.39	1.92	3.63	3.67	3.61	3.61	3.54	3.46	3.41	3.50
Bank perdagangan											
Deposit tetap											
3-bulan	2.98	1.95	1.56	2.55	2.50	2.52	2.54	2.50	2.71	2.73	2.71
12-bulan	3.17	2.13	1.72	2.65	2.70	2.70	2.70	2.69	2.90	2.89	2.89
Deposit tabungan	1.01	0.61	0.54	0.85	0.85	0.85	0.86	0.87	0.93	0.94	0.96
Kadar asas (BR) ¹ berwajaran	3.76	2.76	2.43	3.42	3.42	3.42	3.42	3.42	3.67	3.67	3.67
Kadar pinjaman asas (BLR)	6.78	5.83	5.49	6.42	6.42	6.42	6.42	6.42	6.68	6.68	6.68

¹ Berkuatkuasa 1 Ogos 2022, Kadar Asas Standard (SBR) menggantikan BR sebagai kadar rujukan utama bagi pinjaman runcit kadar terapung baharu dan kemudahan pembiayaan
Sumber: Bank Negara Malaysia

4.2. KADAR PERTUKARAN UTAMA

Malaysia

	RM berbanding dengan satu unit mata wang asing ¹					Perubahan (%)				
	2019	2020	2021	2022	2023	2019	2020	2021	2022	2023 ²
	Akhir Disember				Akhir Ogos	Akhir Disember				Akhir Ogos
Hak Pengeluaran Khas (SDR)	5.6592	5.7798	5.8447	5.8730	6.1499	1.7	-2.1	-1.1	-0.5	-4.5
Dolar AS	4.0925	4.0130	4.1760	4.4130	4.6385	1.1	2.0	-3.9	-5.4	-4.9
Dolar Singapura	3.0387	3.0354	3.0896	3.2819	3.4301	-0.2	0.1	-1.8	-5.9	-4.3
100 yen Jepun	3.7655	3.8891	3.6286	3.3264	3.1731	-0.5	-3.2	7.2	9.1	4.8
Paun sterling	5.3722	5.4653	5.6361	5.3159	5.8580	-2.2	-1.7	-3.0	6.0	-9.3
Euro	4.5852	4.9324	4.7256	4.7038	5.0410	3.2	-7.0	4.4	0.5	-6.7
100 baht Thailand	13.6827	13.3990	12.5011	12.7811	13.2203	-7.2	2.1	7.2	-2.2	-3.3
100 rupiah Indonesia	0.0295	0.0286	0.0293	0.0283	0.0304	-3.1	3.1	-2.2	3.4	-6.9
100 won Korea	0.3540	0.3698	0.3507	0.3494	0.3509	5.1	-4.3	5.4	0.4	-0.4
100 peso Filipina	8.0720	8.3569	8.1902	7.9214	8.1748	-2.5	-3.4	2.0	3.4	-3.1
Renminbi China	0.5866	0.6143	0.6552	0.6342	0.6362	2.6	-4.5	-6.2	3.3	-0.3

¹ Kadar dolar AS adalah kadar purata belian dan jualan pada pukul 12.00 tengah hari di Pasaran Pertukaran Mata Wang Asing Antara Bank Kuala Lumpur. Kadar bagi mata wang asing selain dolar AS adalah kadar silang yang diperolehi daripada kadar mata wang tersebut berbanding dengan dolar AS dan kadar RM/dolar AS

² Akhir Disember 2022 – Akhir Ogos 2023

Sumber: Bank Negara Malaysia

4.3. BANK PERDAGANGAN: PINJAMAN TERKUMPUL MENGIKUT TUJUAN DAN SEKTOR
Malaysia

	2021		2022		2023	
	Disember		Disember		Julai ⁴	
	RM juta	bahagian (%)	RM juta	bahagian (%)	RM juta	bahagian (%)
Tujuan						
Pembelian sekuriti	30,249	2.5	29,603	2.4	27,815	2.3
Pembelian aset tetap selain tanah dan bangunan	94,923	8.0	96,388	7.9	98,360	8.0
yang mana:						
Pembelian kenderaan pengangkutan	85,582	7.2	87,574	7.2	89,737	7.3
Pembelian harta kediaman	455,320	38.2	470,286	38.7	478,458	39.1
Pembelian harta bukan kediaman	170,492	14.3	172,610	14.2	174,673	14.3
Kegunaan persendirian	36,566	3.1	35,621	2.9	35,707	2.9
Kad kredit	32,107	2.7	36,635	3.0	37,456	3.1
Pembinaan	42,523	3.6	38,739	3.2	38,404	3.1
Modal kerja	282,778	23.7	287,767	23.7	287,003	23.4
Tujuan lain	48,345	4.1	48,666	4.0	46,167	3.8
Jumlah Pinjaman¹	1,193,303	100.0	1,216,315	100.0	1,224,043	100.0
Sektor²						
Pertanian, perhutanan dan perikanan	19,643	1.6	16,887	1.4	16,174	1.3
yang mana:						
Pengeluaran tanaman dan ternakan, pemburuan dan aktiviti perkhidmatan berkaitan	17,788	1.5	15,263	1.3	14,650	1.2
Perlombongan dan pengkuarian	8,513	0.7	6,847	0.6	6,780	0.6
yang mana:						
Perlombongan bijih logam	1,006	0.1	124	0.0	100	0.0
Pembuatan	91,962	7.7	92,421	7.6	91,889	7.5
yang mana:						
Produk makanan	16,882	1.4	17,409	1.4	17,504	1.4
Logam asas	8,801	0.7	8,422	0.7	8,553	0.7

4.3. BANK PERDAGANGAN: PINJAMAN TERKUMPUL MENGIKUT TUJUAN DAN SEKTOR (samb.)
Malaysia

	2021		2022		2023	
	Disember		Disember		Julai ⁴	
	RM juta	bahagian (%)	RM juta	bahagian (%)	RM juta	bahagian (%)
Bekalan elektrik, gas, wap dan pendingin udara	9,855	0.8	11,626	1.0	8,982	0.7
Bekalan air, pembentungan, pengurusan sisa dan aktiviti pemulihan	1,953	0.2	1,978	0.2	1,949	0.2
Pembinaan	59,865	5.0	58,457	4.8	58,299	4.8
yang mana:						
Pembinaan bangunan	31,902	2.7	32,658	2.7	32,365	2.6
Perdagangan borong dan runcit, pembaikan kenderaan bermotor dan motosikal	94,418	7.9	99,376	8.2	98,822	8.1
Penginapan dan aktiviti perkhidmatan makanan dan minuman	17,283	1.4	17,706	1.5	16,545	1.4
Pengangkutan dan penyimpanan	15,848	1.3	15,542	1.3	16,988	1.4
Maklumat dan komunikasi	11,502	1.0	12,479	1.0	12,476	1.0
Kewangan, insurans, hartanah dan aktiviti perniagaan	162,873	13.6	168,174	13.8	170,940	14.0
Pendidikan, kesihatan dan lain-lain	27,854	2.3	26,454	2.2	27,197	2.2
Sektor isi rumah	665,617	55.8	680,853	56.0	689,425	56.3
Sektor lain ³	6,117	0.5	7,514	0.6	7,576	0.6

¹ Termasuk pinjaman yang dijual kepada Cagamas

² Definisi bagi sektor ekonomi/industri berdasarkan Piawaian Klasifikasi Industri Malaysia 2000

³ Termasuk pinjaman kepada perniagaan individu

⁴ Data untuk pinjaman/pembiayaan mulai Julai 2022 dan seterusnya adalah set data pinjaman/pembiayaan baharu, menggambarkan keperluan terkini yang ditetapkan pada tahun 1997, dengan beberapa penambahbaikan selama bertahun-tahun untuk mencerminkan perkembangan dalam sektor kewangan

Nota: Data berdasarkan Buletin Statistik Bulanan BNM (Julai 2023). Angka tidak semestinya terjumlah disebabkan pembundaran

Sumber: Bank Negara Malaysia

4.4. KADAR HASIL BON KERAJAAN DAN KORPORAT
Malaysia

	2021	2022	2023							
			Jan.	Feb.	Mac	Apr.	Mei	Jun	Jul.	
Kadar hasil indikatif pasaran Sekuriti Kerajaan Malaysia (%)										
1-tahun	1.85	3.25	3.17	3.20	3.11	3.07	3.19	3.28	3.24	
3-tahun	2.80	3.67	3.39	3.51	3.35	3.32	3.40	3.48	3.49	
5-tahun	3.15	3.86	3.59	3.65	3.54	3.45	3.46	3.61	3.60	
10-tahun	3.58	4.09	3.81	3.93	3.90	3.74	3.71	3.84	3.83	
Kadar hasil bon korporat 5-tahun (%)										
AAA	3.57	4.50	4.28	4.22	4.18	4.15	4.08	4.11	4.08	
AA	3.86	4.71	4.50	4.48	4.45	4.38	4.30	4.33	4.30	
A	4.89	5.70	5.60	5.64	5.63	5.61	5.60	5.60	5.60	
BBB	6.31	6.80	6.81	6.85	6.96	7.16	7.07	7.10	7.01	

Sumber: Bank Negara Malaysia

4.5. BURSA MALAYSIA: INDIKATOR TERPILIH

	2019	2020	2021	2022	2023 ³
Indeks¹					
Komposit	1,588.76	1,627.21	1,567.53	1,495.49	1,451.94
FBM EMAS	11,323.49	11,761.93	11,308.79	10,701.55	10,740.70
FBM ACE	5,226.59	10,734.69	6,419.60	5,308.33	5,217.97
Bilangan urus niaga² (juta unit)	653,085.5	1,855,808.5	1,433,358.5	729,295.8	559,605.1
Pasaran Utama	453,037.4	1,072,204.6	902,137.2	480,595.2	376,104.4
Pasaran ACE	103,750.4	638,349.2	446,341.2	165,900.2	125,690.7
Pasaran LEAP	332.8	187.7	209.5	170.7	214.8
Purata Harian	2,676.6	7,483.1	5,850.4	3,001.2	3,475.8
Nilai urus niaga² (RM juta)	525,225.9	1,068,009.6	897,043.9	530,856.0	340,020.0
Pasaran Utama	483,252.3	855,623.4	745,509.4	466,244.9	288,407.5
Pasaran ACE	21,404.7	176,370.0	139,017.6	50,524.0	42,488.1
Pasaran LEAP	33.2	37.8	44.5	35.6	65.5
Purata Harian	2,152.6	4,306.5	3,661.4	2,184.6	2,111.9
Nilai permodalan pasaran¹ (RM bilion)	1,711.8	1,817.3	1,789.2	1,736.2	1,776.3
Nilai permodalan pasaran/KDNK (%)	120.2	135.1	129.0	114.90	-

¹ Akhir tempoh² Berdasarkan urus niaga pasaran dan urus niaga secara langsung³ Akhir Ogos 2023

Sumber: Bursa Malaysia

4.6. BANK-BANK ISLAM: PEMBIAYAAN TERKUMPUL MENGIKUT TUJUAN DAN SEKTOR
Malaysia

	2021		2022		2023	
	Disember		Disember		Julai ⁴	
	RM juta	bahagian (%)	RM juta	bahagian (%)	RM juta	bahagian (%)
Tujuan						
Pembelian sekuriti	54,307	7.6	57,362	7.2	49,523	6.0
Pembelian aset tetap selain tanah dan bangunan	98,165	13.7	110,877	13.9	119,133	14.5
yang mana:						
Pembelian kenderaan pengangkutan	93,046	13.0	104,701	13.1	112,566	13.7
Pembelian harta kediaman	233,818	32.7	266,550	33.3	285,957	34.7
Pembelian harta bukan kediaman	60,050	8.4	67,151	8.4	69,843	8.5
Kegunaan persendirian	68,504	9.6	72,359	9.0	75,072	9.1
Kad kredit	3,875	0.5	4,675	0.6	4,969	0.6
Pembinaan	16,798	2.4	18,804	2.4	19,694	2.4
Modal kerja	146,782	20.5	168,671	21.1	166,018	20.2
Tujuan lain	32,306	4.5	33,607	4.2	33,298	4.0
Jumlah Pinjaman¹	714,604	100.0	800,056	100.0	823,504	100.0
Sektor²						
Pertanian, perhutanan dan perikanan	17,375	2.4	19,731	2.5	19,703	2.4
yang mana:						
Pengeluaran tanaman dan ternakan, pemburuan dan aktiviti perkhidmatan berkaitan	17,072	2.4	19,372	2.4	19,348	2.3
Perlombongan dan pengkuarian	3,358	0.5	2,257	0.3	2,215	0.3
yang mana:						
Perlombongan bijih logam	645	0.1	41	0.0	112	0.0
Pembuatan	31,413	4.4	34,515	4.3	34,946	4.2
yang mana:						
Produk makanan	8,365	1.2	9,187	1.1	9,891	1.2
Logam asas	3,093	0.4	3,091	0.4	2,990	0.4

4.6. BANK-BANK ISLAM: PEMBIAYAAN TERKUMPUL MENGIKUT TUJUAN DAN SEKTOR (samb.) Malaysia

	2021		2022		2023	
	Disember		Disember		Julai ⁴	
	RM juta	bahagian (%)	RM juta	bahagian (%)	RM juta	bahagian (%)
Bekalan elektrik, gas, wap dan pendingin udara	6,121	0.9	10,953	1.4	8,635	1.0
Bekalan air, pembentungan, pengurusan sisa dan aktiviti pemuliharaan	1,152	0.2	1,588	0.2	1,600	0.2
Pembinaan	43,388	6.1	44,754	5.6	42,387	5.1
yang mana:						
Pembinaan bangunan	24,648	3.4	24,601	3.1	24,129	2.9
Perdagangan borong dan runcit, pembaikan kenderaan bermotor dan motosikal	35,310	4.9	42,799	5.3	46,341	5.6
Penginapan dan aktiviti perkhidmatan makanan dan minuman	2,371	0.3	2,443	0.3	2,781	0.3
Pengangkutan dan penyimpanan	12,247	1.7	13,719	1.7	13,946	1.7
Maklumat dan komunikasi	7,180	1.0	10,328	1.3	9,807	1.2
Kewangan, insurans, hartanah dan aktiviti perniagaan	70,005	9.8	77,014	9.6	78,346	9.5
Pendidikan, kesihatan dan lain-lain	16,361	2.3	19,058	2.4	20,634	2.5
Sektor isi rumah	459,580	64.3	510,629	63.8	531,716	64.6
Sektor lain ³	8,743	1.2	10,269	1.3	10,449	1.3

¹ Termasuk pinjaman yang dijual kepada Cagamas

² Definisi bagi sektor ekonomi/industri berdasarkan Piawaian Klasifikasi Industri Malaysia 2000

³ Termasuk pinjaman kepada perniagaan individu

⁴ Data untuk pinjaman / pembiayaan mulai Julai 2022 dan seterusnya adalah set data pinjaman/pembiayaan baharu, menggambarkan keperluan terkini yang ditetapkan pada tahun 1997, dengan beberapa penambahbaikan selama bertahun-tahun untuk mencerminkan perkembangan dalam sektor kewangan

Nota: Data berdasarkan Buletin Statistik Bulanan BNM (Julai 2023). Angka tidak semestinya terjumlah disebabkan pembundaran

Sumber: Bank Negara Malaysia

5.1. STATUS MATLAMAT PEMBANGUNAN MAMPAN MENGIKUT INDIKATOR
Malaysia

No.	Indikator Tersedia	Unit	Tahun	Nilai
SDG 1: Tiada Kemiskinan				
1.	Isi rumah di bawah paras kemiskinan antarabangsa	%	2019	0.01
			2020
2.	Isi rumah di bawah paras kemiskinan nasional	%	2019	5.6
			2020	8.4
3.	Indeks Kemiskinan Pelbagai Dimensi		2019	0.011
			2020
4.	Bilangan penerima bantuan	('000)	2020	612.2
			2021	580.5
5.	Penduduk menggunakan perkhidmatan air minuman yang diuruskan dengan selamat	%	2020	96.9
			2021	97.0
6.	a. Bilangan kematian yang disebabkan oleh bencana bagi setiap 100,000 penduduk		2020	0.0
			2021	0.1
	b. Bilangan orang yang terjejas dengan kediaman yang rosak disebabkan oleh bencana bagi setiap 100,000 penduduk		2020	150.0
			2021	761.0
SDG 2: Kelaparan Sifar				
1.	Prevalens kurang berat badan di kalangan kanak-kanak di bawah umur 5 tahun	%	2019	14.1
			2020
2.	Prevalens pembantutan di kalangan kanak-kanak di bawah umur 5 tahun	%	2019	21.8
			2020
3.	Prevalens susut berat badan dikalangan kanak-kanak di bawah umur 5 tahun	%	2019	9.7
			2020
4.	Prevalens berat badan berlebihan di kalangan kanak-kanak di bawah umur 5 tahun	%	2019	5.6
			2020
5.	Prevalens anemia (di kalangan wanita berumur 15-49 tahun)	%	2019	29.9
			2020
6.	a. Bilangan air mani (sumber genetik haiwan)		2020	24,259
			2021	25,578
	b. Bilangan ternakan lembu baka tempatan tulen (sumber genetik haiwan)		2020	529
			2021	414
7.	Baka tempatan yang berisiko pupus	%	2019	99.9
			2020	99.9

No.	Indikator Tersedia	Unit	Tahun	Nilai
SDG 3: Kesihatan yang Baik dan Kesejahteraan				
1.	Nisbah mortaliti ibu bersalin bagi setiap 100,000 kelahiran hidup	Nisbah	2020	24.8
			2021	68.2
2.	Kelahiran yang disambut oleh kakitangan kesihatan terlatih	%	2020	99.6
			2021	99.6
3.	Kadar mortaliti di bawah umur lima tahun bagi setiap 1,000 kelahiran hidup	Nisbah	2020	7.3
			2021	7.4
4.	Kadar mortaliti neonatal bagi setiap 1,000 kelahiran hidup	Nisbah	2020	3.9
			2021	4.1
5.	Bilangan jangkitan HIV baharu	Nisbah	2020	0.2
			2021	0.2
6.	Insidens tibi/batuk kering bagi setiap 1,000 penduduk	Nisbah	2020	72.6
			2021	64.0
7.	Insiden malaria bagi setiap 1,000 penduduk	Nisbah	2020	0.1
			2021	0.1
8.	Kadar notifikasi hepatitis B bagi setiap 100,000 penduduk	Nisbah	2020	12.6
			2021	11.6
9.	Liputan Pemberian Ubat secara beramai-ramai di kalangan penduduk sasaran di negeri dengan endemik filariasis	%	2020	91.3
			2021	97.2
10.	a. Kadar kematian antara usia tepat 30 dan 70 tahun akibat penyakit kardiovaskular	%	2020	136.0
			2021	155.1
	b. Kadar kematian antara usia tepat 30 dan 70 tahun akibat kanser	%	2020	71.4
			2021	69.2
	c. Kadar kematian antara usia tepat 30 dan 70 tahun akibat diabetes	%	2020	8.0
			2021	10.3
	d. Kadar kematian antara usia tepat 30 dan 70 tahun akibat <i>chronic respiratory disease</i>	%	2020	16.9
			2021	21.4
11.	Kadar kematian bunuh diri bagi setiap 100,000 penduduk	Nisbah	2020	2.0
			2021	3.5
12.	a. Liputan intervensi rawatan untuk Opioid	%	2020	86.3
			2021	90.8
	b. Liputan intervensi rawatan untuk Amfetamine Type Stimulant (ATS)	%	2020	53.7
			2021	70.8
13.	Prevalens of Heavy Episodic Drinking (HED) di kalangan 18 tahun ke atas	%	2019	1.0
			2020

JADUAL PERANGKAAAN

No.	Indikator Tersedia	Unit	Tahun	Nilai
14.	Kadar kematian disebabkan kemalangan jalan raya bagi setiap 100,000 penduduk	Nisbah	2020	14.3
			2021	13.9
15.	Wanita berkahwin yang menggunakan kaedah moden untuk merancang keluarga	%	2014	47.7
			2020
16.	a. Kadar kelahiran remaja (berumur 10-14 tahun) bagi setiap 1,000 wanita	Nisbah	2019	0.1
			2020	0.1
	b. Kadar kelahiran remaja (berumur 15-19 tahun) bagi setiap 1,000 wanita	Nisbah	2020 ^r	7.8
			2021	6.1
17	a. Perbelanjaan isi rumah untuk kesihatan (10%)	%	2016	2.0
			2019 ^p	1.5
	b. Perbelanjaan isi rumah untuk kesihatan (25%)	%	2016	0.2
			2019	0.1
18.	Kadar kematian disebabkan oleh air yang tidak selamat, sanitasi yang tidak selamat dan kurang kebersihan bagi setiap 100,000 penduduk (yang dilaporkan di fasiliti KKM sahaja)	Nisbah	2020	0.3
			2021	0.7
19.	Kadar kematian disebabkan oleh keracunan secara tidak sengaja dan pendedahan kepada bahan berbahaya bagi setiap 100,000 penduduk (yang dilaporkan di Fasiliti KKM dan swasta)	Nisbah	2020	0.3
			2021	0.3
20.	Prevalens umur standard bagi penggunaan tembakau semasa dalam kalangan individu berumur 15 tahun dan ke atas	%	2019	20.7
			2020
21.	a. Peratusan penduduk sasaran yang diliputi oleh DTP (dos ke-3)	%	2020	97.7
			2021	94.2
	b. Peratusan penduduk sasaran yang diliputi oleh MMR (dos ke-2)	%	2020	97.4
			2021	99.5
	c. Peratusan HPV perempuan berumur 13 tahun (dos ke-2) (%)	%	2020	82.6
			2021	13.3
22.	a. Kepadatan dan agihan doktor bagi setiap 1,000 penduduk	Nisbah	2020	2.3
			2021	2.4
	b. Kepadatan dan agihan doktor gigi bagi setiap 1,000 penduduk	Nisbah	2020	0.4
			2021	0.4
23.	Keupayaan dan ketersediaan kecemasan kesihatan	%	2020	86.0
			2021	85.0
24.	Kadar Healthcare-Associated Methicillin-Resistant Staphylococcus Aureus Blood Stream Infection	%	2020	3.8
			2021	3.3

No.	Indikator Tersedia	Unit	Tahun	Nilai
SDG 4: Kualiti Pendidikan				
1.	a. Peratusan kanak-kanak dalam gred 2/3 mencapai sekurang-kurangnya tahap penguasaan minimum dalam membaca	%	2018	98.0
			2020	...
	b. Peratusan kanak-kanak dalam gred 2/3 mencapai sekurang-kurangnya tahap penguasaan minimum dalam matematik	%	2018	98.6
			2020
	c. Peratusan kanak-kanak pada akhir sekolah rendah mencapai tahap penguasaan minimum dalam membaca	%	2019	95.0
			2020	...
	d. Peratusan kanak-kanak pada akhir sekolah rendah mencapai sekurang-kurangnya tahap kemahiran minimum dalam matematik	%	2019	83.1
			2020
	e. Peratusan remaja di akhir sekolah menengah rendah mencapai sekurang-kurangnya tahap penguasaan minimum dalam membaca	%	2019	82.2
			2020
	f. Peratusan remaja di akhir sekolah menengah rendah mencapai sekurang-kurangnya tahap kemahiran minimum dalam matematik	%	2019	56.4
			2020
2..	Peratusan kanak-kanak berumur 24-59 bulan yang berada dalam tahap perkembangan kesihatan yang sepatutnya	%	2016	97.2
3.	Kadar penyertaan peringkat pra-sekolah		2019	...
			2020	87.5
4.	Kadar penyertaan belia dan dewasa dalam pendidikan dan latihan formal dalam tempoh 12 bulan sebelumnya	%	2021	86.1
			2020	10.5
5.	Orang dewasa menggunakan kemahiran ICT komputer bagi menyalin atau memindahkan fail atau folder	%	2021	10.3
			2020	87.7
6.	Indeks kesetaraan jantina untuk indikator 4.1.1 Gred 2/3 yang mencapai sekurang-kurangnya tahap kecekapan minimum dalam membaca	Indeks	2021	93.2
			2020	1.02
7.	Peratusan penduduk (15 tahun dan ke atas) yang mencapai tahap kecekapan dalam kemahiran literasi	%	2021	1.03
			2020	95.5
8	Sekolah dengan kemudahan elektrik	%	2021	94.6
			2020	99.9
9	a. Peratusan guru dengan latihan perguruan minimum yang terancang bagi pra sekolah	%	2021	100
			2020	36.7
SDG 5: Kesaksamaan Gender				
1.	Bilangan wanita bukan Islam berumur 20-24 tahun yang telah berkahwin sebelum umur 18 tahun	Bilangan	2021	2,293
			2020	2,169
2.	a. Kerusi yang dipegang oleh wanita di Senat	%	2021	13.8
			2020	18.2

JADUAL PERANGKAAAN

No.	Indikator Tersedia	Unit	Tahun	Nilai
	b. Kerusi yang dipegang oleh wanita Parlimen Malaysia di Dewan Perwakilan	%	2020	14.4
			2021	14.9
	c. Kerusi yang dipegang oleh wanita sebagai Menteri Kabinet	%	2020	16.1
			2021	15.6
	d. Kerusi yang dipegang oleh wanita Parlimen Malaysia sebagai Timbalan Menteri	%	2020	10.5
			2021	10.5
3.	Wanita dalam jawatan pengurusan	%	2020	24.8
			2021	24.1
4.	Wanita berumur 15-49 tahun yang menggunakan kontraseptif	%	2014	89.3
			2020
5.	Pemilikan telefon mudah alih oleh individu	%	2020	96.4
			2021	97.4
SDG 6: Air Bersih dan Sanitasi				
1	Perkhidmatan air minuman yang diuruskan dengan selamat	%	2020	96.9
			2021	97.0
2	Perkhidmatan sanitasi yang diuruskan dengan selamat	%	2019	99.7
			2020
3	Peratusan badan air dengan kualiti air ambien yang baik	%	2020	95.1
			2021	95.1
4	Peratusan kawasan lembangan rentas sempadan dengan perjanjian operasi untuk kerjasama air	%	2020	2.0
			2021	2.0
SDG 7: Tenaga Mampu Milik dan Bersih				
1.	Akses kepada elektrik	%	2020	99.9
			2021	99.9
2.	Sumbangan tenaga boleh diperbaharui dalam jumlah tenaga primer yang dibekalkan	%	2019	3.4
			2020	3.9
3	Intensiti tenaga (toe / KDNK pada harga malar 2015 (RM Juta))		2019	69.2
			2020	70.0
SDG 8: Pekerjaan yang Baik dan Pertumbuhan Ekonomi				
1.	Kadar pertumbuhan tahunan KDNK sebenar per kapita	%	2020	-5.3
			2021	2.7

No.	Indikator Tersedia	Unit	Tahun	Nilai
2.	Kadar pertumbuhan tahunan KDNK sebenar bagi setiap pekerja	%	2020	-5.3
			2021	1.8
3.	Sumbangan pekerjaan di sektor informal	%	2019	9.3
			2020
4.	Purata gaji & upah bulanan bagi pekerja	RM	2020	2,933
			2021	3,037
5.	Kadar pengangguran	%	2020	4.5
			2021	4.6
6.	Peratus belia bukan dalam pendidikan, pekerjaan atau latihan	%	2020	13.6
			2021	9.3
7.	a. Kadar insiden kecederaan pekerjaan yang membawa maut bagi setiap 100,000 pekerja	Nisbah	2020	2.09
			2021	2.00
	b. Kadar kejadian insiden kecederaan berkaitan kerja yang tidak membawa maut bagi setiap 100,000 pekerja	Nisbah	2020	216.0
			2021	141.0
8.	Kadar pertumbuhan pelancongan kepada KDNK	%	2020	2.0
			2021	0.8
9.	a. Bilangan cawangan bank perdagangan bagi setiap 100,000 orang dewasa	bagi setiap 100,000 orang dewasa	2020	9.0
			2021	8.7
	b. Bilangan mesin teller automatik (ATM) bagi setiap 100,000 orang dewasa	bagi setiap 100,000 orang dewasa	2020	55.6
			2021	54.3
10.	Orang dewasa dengan akaun di institusi kewangan	%	2020	95.9
			2021	95.7

SDG 9: Industri, Inovasi dan Infrastruktur

1.	a. Bilangan penumpang pengangkutan rel	juta	2020	137.4
			2021	78.5
	b. Bilangan penumpang di lapangan terbang	juta	2020	26.8
			2021	11.0
	c. Jumlah barangan dan kontena dikendalikan oleh KTMB	('000 tan)	2020	4,551.0
			2021	4,793.0
	d. Kargo dikendalikan oleh lapangan terbang	('000 tan)	2020	789.1
			2021	1,008.1
	e. Pengangkutan kargo melalui pelabuhan	('000 000 tan)	2020	564.3
			2021	591.5

JADUAL PERANGKAAAN

No.	Indikator Tersedia	Unit	Tahun	Nilai
2.	Nilai tambah pembuatan per kapita	RM	2020	9,488
			2021	10,352
3.	Pekerja perkilangan pada tahun 2017 sebagai sebahagian daripada jumlah pekerja	%	2020	16.7
			2021	16.6
4.	Sumbangan nilai tambah PKS kepada KDNK	%	2020	34.5
			2021	34.2
5.	Peratus Perusahaan Kecil dan Sederhana (PKS) yang mempunyai pinjaman atau kredit	%	2015	53.8
			2020
6.	Perbelanjaan penyelidikan dan pembangunan sebagai sebahagian daripada KDNK	%	2018	1.0
			2020
7.	Bilangan penyelidik bagi setiap sejuta penduduk		2018	2,127
			2020
8.	Nisbah nilai tambah industri sederhana dan berteknologi tinggi daripada jumlah nilai tambah pembuatan (pada harga tetap)	%	2020	47.1
			2021	48.0
9.	Penduduk yang diliputi oleh rangkaian mudah alih	%	2020	96.7
			2021	98.5
SDG 10: Mengurangkan Ketidaksamaan				
1.	Kadar pertumbuhan purata tahunan dikalangan kumpulan 40% terendah	%	2019	3.4
			2020
2.	Isi rumah di bawah 50 peratus pendapatan median	%	2019	16.9
			2020	16.2
3.	Pampasan pekerja mengikut jenis aktiviti ekonomi pada harga semasa	%	2020	37.1
			2021	34.8
4.	Kos pengiriman wang sebagai sebahagian daripada jumlah yang dikirimkan	%	2020	2.5
			2021	2.2
SDG 11: Bandar dan Komuniti yang Mampan				
1.	a. Bilangan kematian yang disebabkan oleh bencana bagi setiap 100,000 penduduk	bagi setiap 100,000 penduduk	2020	0.0
			2021	0.1
	b. Bilangan orang yang terjejas dengan rumah yang rosak disebabkan oleh bencana bagi setiap 100,000 penduduk	bagi setiap 00,000 penduduk	2020	150.0
			2021	761.0
2.	Tahap purata tahunan bagi bahan zarah halus di bandar	(PM10) (µg/m3)	2020	22
			2021	23
SDG 12: Penggunaan dan Pengeluaran yang Bertanggungjawab				
1.	Jumlah penyertaan dalam perjanjian alam sekitar antarabangsa pelbagai hala		2020	17
			2021	17

No.	Indikator Tersedia	Unit	Tahun	Nilai
2.	a. Kuantiti sisa klinikal yang dikendalikan	(tan '000)	2020	40
			2021	57
	b. Kuantiti sisa berjadual yang dikendalikan	(tan '000)	2020	7,185.2
			2021	7,505.2
SDG 13: Tindakan Iklim				
1.	a. Bilangan kematian yang disebabkan oleh bencana bagi setiap 100,000 penduduk	Nisbah	2020	0.0
			2021	0.1
	b. Bilangan orang yang terjejas dengan kediaman yang rosak disebabkan oleh bencana bagi setiap 100,000 penduduk	Nisbah	2020	150
			2021	761
2.	Pelepasan eq CO2	(tan (juta))	2016	316.8
			2020
SDG 14: Kehidupan di Bawah Air				
1	a. Indeks Kualiti Air Marin Malaysia di kawasan pesisir dengan status sangat baik (bilangan stesen)		2020	55
			2021	85
	b. Indeks Kualiti Air Marin Malaysia di kawasan muara dengan status sangat baik (bilangan stesen)		2020	3
			2021	7
	c. Indeks Kualiti Air Marin Malaysia di kawasan pulau dengan status sangat baik (bilangan stesen)		2020	46
			2021	53
2.	Liputan kawasan terlindung berkaitan dengan keluasan laut	%	2020	5.4
			2021	5.4
SDG 15: Kehidupan di Darat				
1.	Kawasan hutan sebagai sebahagian dari keseluruhan keluasan tanah	%	2019
			2020
2.	Tapak penting bagi biodiversiti daratan dan air tawar yang dilindungi	%	2019
			2020
3.	Bilangan kes jenayah hidupan liar untuk tujuan pemilikan / kegunaan sendiri		2020	1,060
			2021	600
SDG 16: Keamanan, Keadilan dan Institusi yang Teguh				
1.	Bilangan jenayah kekerasan yang dilaporkan mengikut negeri dan jenis jenayah (Pembunuhan)	Bilangan	2019
			2019

JADUAL PERANGKAAAN

No.	Indikator Tersedia	Unit	Tahun	Nilai
2.	Kanak-kanak berumur 1-5 tahun yang mengalami hukuman fizikal dan / atau serangan psikologi oleh pengasuh pada bulan lalu		2016	70.8
			2020
3.	Tahanan yang tidak ditahan sebagai banduan (%)	%	2020	40.5
			2021	39.3
4.	Perbelanjaan Kerajaan Persekutuan sebagai sebahagian daripada anggaran asal yang diluluskan	%	2020	92.9
			2021	96.8
5.	Bilangan aduan mengenai perkhidmatan awam		2020	3,649
			2021	4,074
6.	Jumlah penjawat awam kurang upaya dalam perkhidmatan awam	%	2020	0.3
			2021	0.3

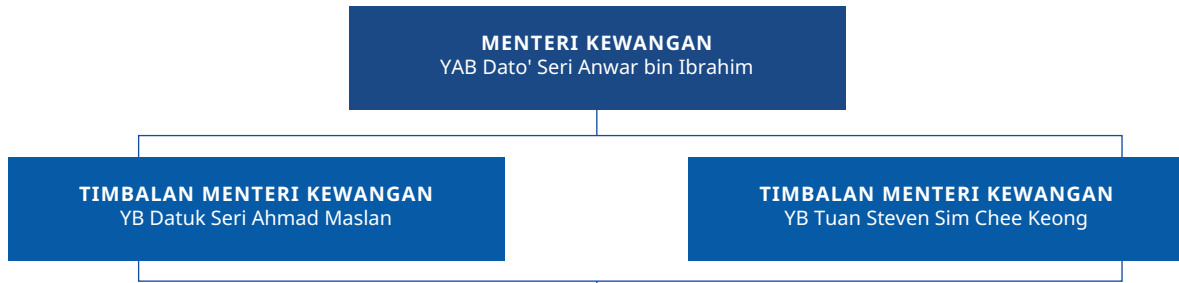
SDG 17: Kerjasama Demi Matlamat

1.	Sumbangan hasil kerajaan sebagai peratusan kepada KDNK	%	2020	15.9
			2021	15.1
2.	Sumbangan hasil cukai dan perbelanjaan Kerajaan Persekutuan	%	2020	55.9
			2021	58.7
3.	Kadar penembusan jalur lebar tetap bagi setiap 100 penduduk	Nisbah	2019	8.9
			2020
4.	Individu yang menggunakan internet	%	2020	89.6
			2021	96.8
5.	Nilai bantuan kewangan dan teknikal yang diberikan kepada negara-negara membangun	RM '000	2020	778.1
			2021	2,594.5
6.	Purata tarif berpemberat perdagangan dengan seluruh dunia	%	2020	3.8
			2021	3.5
7.	Sumbangan eksport global	%	2020	1.3
			2021	1.3
8.	Indikator statistik untuk pemantauan Matlamat Pembangunan Lestari	%	2020	62.4
			2021	75.1

Nota: ... menunjukkan data tidak tersedia

Sumber: Jabatan Perangkaan Malaysia

ORGANISASI KEMENTERIAN KEWANGAN MALAYSIA

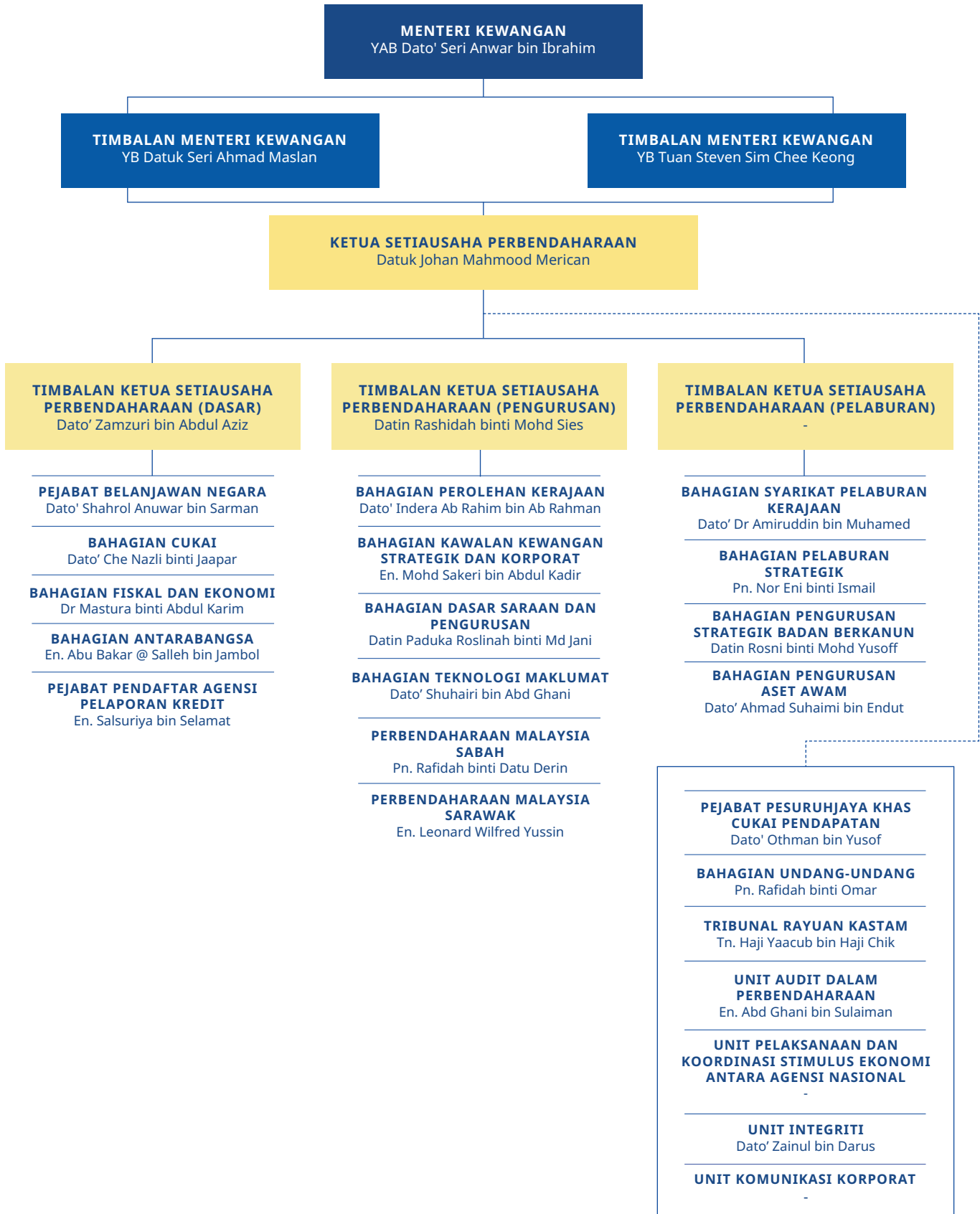
JABATAN DI BAWAH KEMENTERIAN KEWANGAN

AGENSI DI BAWAH KEMENTERIAN KEWANGAN

PERBENDAHARAAN MALAYSIA

eISSN 3009-0652

9 773009 065004